

โครงการวิจัย การปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้านในภาคเหนือตอนบน
สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร และคณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คณะวิจัย

หัวหน้าโครงการ

อาจารย์ ดร. ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์^{(1),(3)}

หัวหน้าโครงการร่วม

รศ. ดร. อารี วิบูลย์พงศ์^{(2),(3)}

นักวิจัย

ผศ. กาญจนา โชคถาวร⁽¹⁾

ประทานทิพย์ กระมล⁽³⁾

อาจารย์นันทมน ชีระกุล^{(1),(3)}

ผู้ช่วยนักวิจัย

กนกวรรณ มุลละ⁽³⁾

ผลบุญ พัวสุวรรณ⁽³⁾

(1) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(2) ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(3) ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คำนำ

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย “การปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้านในภาคเหนือตอนบน” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ชีดความสามารถในการแข่งขัน และความเข้มแข็งทางด้านการผลิต การตลาด การเงิน และการจัดองค์กรของผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้าน อันจะส่งผลต่อการยกระดับรายได้ของหน่วยประกอบการและการจ้างงานในท้องถิ่น

รายงานฉบับนี้มุ่งศึกษาในระดับจุลภาค คือ ระดับผู้ประกอบการ หรือกลุ่มประกอบการ โดยทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของ กลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่ ทั้งนี้เพื่อให้ได้บทเรียนจากความสำเร็จ หรือปัญหาอุปสรรคของหน่วยประกอบการ อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางปรับปรุงธุรกิจของหน่วยประกอบการเป็นสำคัญ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณประธานกลุ่ม คณะกรรมการ และสมาชิกทุกท่าน ที่ให้การต้อนรับเป็นอย่างดี และตอบข้อสัมภาษณ์ด้วยความเต็มใจ รายงานฉบับนี้ไม่อาจเกิดขึ้นได้โดยปราศจากความร่วมมือของท่าน ตลอดจนการอนุญาตให้เสนอรายงานได้ตามความเป็นจริง

คณะวิจัย

มีนาคม 2546

สารบัญ

	หน้า
คณะวิจัย	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	1
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	2
1.4 ระเบียบวิธีวิจัย	2
1.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล	2
1.4.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง และพื้นที่ศึกษา	2
1.4.3 วิธีวิเคราะห์	5
1.5 นิยามศัพท์	10
1.6 ทบทวนเอกสาร	12
1.6.1 ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน	12
1.6.2 ผ้าทอและผลิตภัณฑ์จากผ้าทอ	14
บทที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน	30
2.1 สภาพทางภูมิศาสตร์	30
2.1.1 สภาพทางกายภาพ	30
2.1.2 สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก	30
2.2 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน	31
2.3 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	31
2.3.1 สภาพทางสังคม	31
2.3.2 สภาพทางเศรษฐกิจ	33
2.4 ทูทางสังคมและภูมิปัญญาชาวบ้านของประชากรในหมู่บ้าน	35
2.5 ความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน	35
2.6 การเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านและสภาพปัญหา	36
2.6.1 การเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้าน	36
2.6.2 สภาพปัญหาและการแก้ไข	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.7 ศักยภาพการพัฒนาของหมู่บ้าน	36
บทที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มฯ	38
3.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มฯ	38
3.1.1 ชื่อสถานประกอบการ : กลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่	38
3.1.2 สถานที่ตั้ง	38
3.1.3 ผู้นำคนสำคัญของกลุ่มฯ	39
3.2 ประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของกลุ่มฯ	39
3.3 บทบาทของกลุ่มฯ ต่อชุมชน	41
3.4 การจัดการองค์กรและการบริหารงานของกลุ่มฯ	41
3.4.1 การบริหารและจัดการองค์กรของกลุ่มฯ	41
3.4.2 ปัญหาการจัดการองค์กรของกลุ่มฯ	42
3.5 แหล่งให้ความสนับสนุนและช่วยเหลือแก่กลุ่มฯ	45
3.6 ศักยภาพการจัดการองค์กรของกลุ่มฯ	46
บทที่ 4 การผลิตและเทคโนโลยีการผลิต	47
4.1 ผลิตภัณฑ์	47
4.1.1 การบริหารการผลิต	47
4.1.2 การวางแผนการผลิต	48
4.2 การจัดหาปัจจัยการผลิต	50
4.2.1 วัตถุดิบ	50
4.2.2 วัสดุและอุปกรณ์การผลิต	51
4.2.3 บรรจุภัณฑ์	54
4.2.4 การตรวจสอบคุณภาพและการเก็บรักษาปัจจัยการผลิต	58
4.3 แรงงานและการจ้างงาน	58
4.3.1 การใช้แรงงานในการผลิต	58
4.3.2 การจ้างงาน	58
4.4 ต้นทุนและผลตอบแทน	58
4.5 กรรมวิธีการผลิต	73
4.6 การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต	76

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.7 สภาพและผังของสถานที่ผลิต	76
4.8 การจัดการของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิต	77
4.9 การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์	77
4.10 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต	78
4.10.1 ปัญหาด้านการผลิต	78
4.10.2 ความต้องการทางการผลิตของกลุ่มฯ	78
4.11 ศักยภาพการผลิต	78
4.11.1 ศักยภาพของผลิตภัณฑ์	78
4.11.2 ศักยภาพของปัจจัยการผลิต	79
4.11.3 ศักยภาพของกระบวนการผลิต	79
บทที่ 5 การตลาด	81
5.1 การบริหารการตลาดและการวางแผนการตลาด	81
5.1.1 การบริหารการตลาด	81
5.1.2 การวางแผนการตลาด	81
5.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	82
5.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย	83
5.3.1 ช่องทางการจัดจำหน่ายของกลุ่มฯ	83
5.3.2 ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์	84
5.4 ราคาและการตั้งราคา	86
5.5 การส่งเสริมการขาย	93
5.5.1 วิธีการรักษาลูกค้าเก่า	93
5.5.2 วิธีการหาลูกค้าใหม่	93
5.6 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาด	93
5.6.1 ปัญหาด้านการตลาด	93
5.6.2 ความต้องการทางการตลาดของกลุ่มฯ	93
5.7 ศักยภาพทางการตลาด	93
บทที่ 6 การเงิน	95
6.1 การบริหารการเงินและการวางแผนการเงิน	95

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
6.1.1 การบริหารการเงิน	95
6.1.2 การวางแผนการเงิน	95
6.2 แหล่งเงินทุน	95
6.3 ผลการดำเนินงานและสถานภาพทางการเงิน	97
6.3.1 ผลการดำเนินงาน	97
6.3.2 สถานภาพทางการเงิน	98
6.4 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการเงิน	100
6.4.1 ปัญหาด้านการเงิน	100
6.4.2 ความต้องการทางการเงินของกลุ่มฯ	100
6.5 ศักยภาพทางการเงิน	100
บทที่ 7 SWOT Analysis ของกลุ่มฯ	103
7.1 จุดแข็ง	103
7.1.1 การจัดการองค์กร	103
7.1.2 การผลิต	103
7.1.3 การตลาด	103
7.1.4 การเงิน	103
7.2 จุดอ่อน	104
7.2.1 การจัดการองค์กร	104
7.2.2 การผลิต	104
7.2.3 การตลาด	104
7.2.4 การเงิน	104
7.3 โอกาส	104
7.4 ข้อจำกัด	105
บทที่ 8 บทสรุป	106
8.1 สรุปผลการศึกษา	106
8.1.1 การจัดการองค์กร	106
8.1.2 การผลิต	106
8.1.3 การตลาด	110

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
8.1.4 การเงิน	111
8.2 ศักยภาพการพัฒนา	111
8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง	112
8.3.1 การจัดการองค์กร	112
8.3.2 การผลิต	112
8.3.3 การตลาด	112
8.3.4 การเงิน	113

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 จำนวนผู้ผลิตหัตถกรรมพื้นบ้านในภาคเหนือตอนบน	4
1.2 จำนวนตัวอย่างในการศึกษา แยกตามรายผลิตภัณฑ์	4
1.3 พื้นที่ศึกษาหัตถกรรมแต่ละประเภท แยกตามรายจังหวัด	5
1.4 แหล่งผลิตผ้าทอ	20
2.1 จำนวนประชากรบ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 จำแนกตามช่วงอายุ	32
2.2 ระดับการศึกษาประชากรบ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2	32
2.3 กลุ่มในหมู่บ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2	32
2.4 อาชีพของประชากรบ้านป่าไผ่ หมู่ 2	34
2.5 ความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน	36
3.1 โครงสร้างการบริหารงานกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่ ปี พ.ศ. 2545	43
3.2 แหล่งให้ความสนับสนุนและช่วยเหลือแก่กลุ่มฯ	45
4.1 กลุ่มผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่	47
4.2 ช่วงเวลาการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่	49
4.3 กำลังการผลิตสูงสุดของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่	50
4.4 ปริมาณการผลิตของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่ ปี พ.ศ. 2544	50
4.5 ช่วงเวลาในการจัดหาวัตถุดิบของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่	52
4.6 การจัดหาวัตถุดิบของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่	53
4.7 วัสดุและอุปกรณ์ในการผลิตกลุ่มทอผ้า	56
4.8 แรงงานและการจ้างงาน	58
4.9 ต้นทุนและผลตอบแทนผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	59
4.1 ต้นทุน และผลตอบแทนผ้าถุง 4 ตะกอก 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	61
4.11 ต้นทุน และผลตอบแทนผ้าตัดเสื้อผ้าพื้นขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว	62
4.13 ต้นทุนและผลตอบแทนผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	65
4.14 ต้นทุน และผลตอบแทนผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	67
4.15 ต้นทุน และผลตอบแทนผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	68
4.16 ต้นทุน และผลตอบแทนผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	70
4.17 ต้นทุน และผลตอบแทนผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	71
4.18 วัตถุดิบ วัสดุ และอุปกรณ์การผลิต	73
4.18 ส่วนผสมของการย้อมสีธรรมชาติ	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.19 ศักยภาพของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่	80
5.1 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่	83
5.2 ราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่	86
5.3 เปรียบเทียบราคาขายส่ง ราคาขายปลีก กับต้นทุนการผลิตและการตลาด	90
6.1 การระดมทุนของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่	96
6.2 ผลการดำเนินงาน	97
6.3 การวิเคราะห์ อัตราส่วนทางการเงิน	101
8.1 ต้นทุน และผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่	109

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1.1 โครงสร้างและกลไกการตลาดผ้าทอพื้นเมืองระดับประเทศ	26
3.1 ที่ตั้งของสถานประกอบการ	38
3.2 โครงสร้างองค์กร	42
4.1 การวางแผนการผลิตของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่	49
4.2 กรรมวิธีการผลิตผ้าทอของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่	76
4.3 ผังโรงทอผ้าของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่	77
5.1 การบริหารและการวางแผนการตลาดของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่	82
5.2 ช่องทางการจัดจำหน่ายของกลุ่มฯ	84
5.3 ช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอตัวหนังสือของกลุ่มฯ	85
5.4 ช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นของกลุ่มฯ	85
5.5 ช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าถุงของกลุ่มฯ	86

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา

หัตถกรรมนับเป็นการผลิตนอกการเกษตรที่มีความสำคัญของไทย เนื่องจากสามารถรองรับแรงงานได้ถึง 5.24 ล้านคน ในปี 2543 (สำรวจรอบที่ 1 (ก.พ.) โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ) หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.59 ของแรงงานนอกภาคเกษตรทั้งหมด และการจ้างงานในสาขาหัตถกรรมได้เพิ่มขึ้นจากปี 2541 ร้อยละ 14.46 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสาขาการผลิตดังกล่าวเป็นที่พึ่งพิงของกำลังแรงงานได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้สินค้าหัตถกรรมยังเป็นที่นิยมของชาวต่างประเทศและทำรายได้ให้แก่ประเทศอย่างมาก และการพัฒนาอุตสาหกรรมหัตถกรรมในระดับชุมชนยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาชนบทซึ่งเน้นหนักในเรื่องของธุรกิจชุมชน เพื่อยกระดับรายได้และเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน นอกจากนี้การส่งเสริมอุตสาหกรรมหัตถกรรมในชุมชนจะมีส่วนช่วยอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของแต่ละชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติ

แม้อุตสาหกรรมหัตถกรรมในภาพรวมจะมีการเติบโตค่อนข้างดีในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา แต่ในระดับจุลภาควิธีการดำเนินงานหัตถกรรมในแต่ละชุมชนค่อนข้างแตกต่างกันทั้งในด้านการประกอบการเชิงธุรกิจ อันนำมาซึ่งรายได้ของผู้ประกอบการ หรือกลุ่มประกอบการ ตลอดจนคุณภาพของงานฝีมือและการใช้เทคโนโลยี ดังจะเห็นได้จากการคัดเลือกผลิตภัณฑ์เข้าสู่โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งปรากฏว่า ผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันมีคุณภาพแตกต่างกันอย่างมาก และแม้แต่ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับคัดเลือกเข้าสู่โครงการแล้วยังมีศักยภาพที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไปได้อีกมาก จากการสำรวจเบื้องต้นได้พบว่า แม้งานหัตถกรรมทุกประเภทได้เกี่ยวเนื่องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมแล้วก็ตาม แต่ผู้ผลิตงานหัตถกรรมยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน อาทิเช่น ปัญหาด้านวัตถุดิบในงานปั้น เทคโนโลยีเตาเผาของเครื่องปั้นดินเผา การย้อมสีในผ้าฝ้าย การกำหนดราคาในงานผลิตภัณฑ์กระดาษสา และการจัดการองค์กรของกลุ่มหัตถกรรม เป็นต้น

สำหรับรายงานฉบับนี้ มุ่งศึกษาในระดับจุลภาค คือ ระดับผู้ประกอบการ หรือกลุ่มประกอบการ ทั้งนี้เพื่อให้ได้บทเรียนจากความสำเร็จ หรือปัญหาอุปสรรคของหน่วยประกอบการ อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางปรับปรุงธุรกิจของแต่ละหน่วยประกอบการเป็นสำคัญ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ชีตความสามารถในการแข่งขัน และความเข้มแข็งทางด้านการผลิต การตลาด การเงิน และการจัดองค์กรของผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้าน อันจะส่งผลต่อการยกระดับรายได้ของหน่วยประกอบการและการจ้างงานในท้องถิ่น

เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เฉพาะกล่าวคือ

1. เพื่อทราบถึงสภาพปัจจุบันและพัฒนาการของงานหัตถกรรมพื้นบ้าน โดยเฉพาะลึกถึงผู้ประกอบการแต่ละราย (รายเดี่ยวหรือรายกลุ่ม) ในประเด็นต่าง ๆ อาทิ โครงสร้างการผลิต โครงสร้างการตลาด โครงสร้างทางการเงิน การระดมทุน ลักษณะการประกอบการหรือการดำเนินธุรกิจ รูปแบบการจัดองค์กร เทคโนโลยีการผลิต/แปรรูป การเงิน และศักยภาพในการขยายธุรกิจและขยายตลาด รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งหมายรวมถึงเทคโนโลยีที่มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วย
2. เพื่อทำแผนการปรับปรุงโครงสร้างการผลิต การตลาด การเงิน และการจัดองค์กรที่เหมาะสมให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง สามารถแข่งขันและสร้างรายได้อย่างยั่งยืน
3. เพื่อจัดทำ Website สำหรับใช้ในการส่งเสริมการขายให้แก่ผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้าน และเพื่อเป็นฐานข้อมูลให้กับผู้ประกอบการในด้านเทคโนโลยี สถาบันการเงิน และการตลาด

1.3 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาการปรับปรุงโครงสร้างธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านในรายงานนี้ เป็นการศึกษาแบบเจาะลึกเป็นรายผู้ประกอบการและรายผลิตภัณฑ์ในลักษณะกรณีศึกษา ทั้งนี้เพื่อทราบสภาพการผลิตและการตลาด รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่แท้จริงและชัดเจนของผู้ประกอบการแต่ละราย และผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

1.4 ระเบียบวิธีการวิจัย

1.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษานี้จะมุ่งเน้นการเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นสำคัญ ซึ่งจะได้จากการสำรวจและการสัมภาษณ์เจาะลึกจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้าน ประกอบกับวิธีการสังเกตการณ์ โดยเยี่ยมสัมภาษณ์ผู้ประกอบการหลายครั้ง (multiple visits)

1.4.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง และพื้นที่ศึกษา (ของโครงการหลัก)

พื้นที่ในการศึกษา

พื้นที่ที่เลือกทำการศึกษา ได้แก่ จังหวัดในภาคเหนือตอนบน ซึ่งมีจำนวนผู้ผลิตหัตถกรรมรวมทั้งสิ้นถึง 1,403 ราย (ตารางที่ 1.1)

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน

เลือกผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้านที่จะศึกษาโดยพิจารณาจากพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้านในท้องถิ่น และยึดรูปแบบการจัดประเภทตามแบบของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ทั้งสิ้น 5 ประเภท ได้แก่ :

- (1) เครื่องปั้นดินเผาและเซรามิค (2) ผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า (3) กระดาษสาและผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา (4) ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ หวาย และเส้นใยพืช และ (5) ไม้แกะสลักและผลิตภัณฑ์จากไม้

จำนวนตัวอย่างของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทจะถูกกำหนดให้มีทั้งรายกลุ่มและรายเดี่ยว โดยจะให้น้ำหนักกับจำนวนของผู้ประกอบการรายกลุ่มมากกว่าโดยเปรียบเทียบ ทั้งนี้เพื่อสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ต้องการศึกษาธุรกิจชุมชน (ตารางที่ 1.2) สำหรับธุรกิจเชรามิคและเครื่องปั้นดินเผา และธุรกิจไม้แกะสลักและผลิตภัณฑ์จากไม้นั้น ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายเดี่ยวซึ่งมีขนาดใหญ่ (ระดับโรงงาน) ดังนั้นสัดส่วนจำนวนตัวอย่างที่เลือกทำการศึกษาต่อจำนวนผู้ผลิตทั้งหมด จึงน้อยกว่าผลิตภัณฑ์ประเภทอื่น ๆ

ผู้ประกอบการ

ตัวอย่างผู้ประกอบการที่ถูกเลือกเพื่อศึกษาในเชิงกรณีศึกษานั้น มีทั้งสิ้น 40 ราย (ทั้งผู้ประกอบการรายกลุ่มและรายเดี่ยว) ซึ่งจะเน้นถึงผู้ประกอบการธุรกิจระดับชุมชนประเภทกลุ่มเป็นสำคัญ โดยตัวอย่างผู้ประกอบการรายกลุ่มมีจำนวน 35 ราย (ร้อยละ 87.5 ของตัวอย่างทั้งหมด) ส่วนตัวอย่างผู้ประกอบการรายเดี่ยวมีทั้งสิ้น 5 ราย (ตารางที่ 1.3) โดยมุ่งเน้นไปที่ธุรกิจชุมชนที่สามารถเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาได้

สำหรับการคัดเลือกตัวอย่างจะพิจารณาจาก

1. กรณีผู้ประกอบการรายกลุ่ม

-: ผู้ประกอบการต้องผ่านเกณฑ์การพิจารณาต่อไปนี้ อย่างน้อย 1 ข้อ

1. เป็นผู้ประกอบการที่มีชื่อเสียง หรือได้รับรางวัลหมู่บ้านอุตสาหกรรมดีเด่น
2. เป็นผู้ประกอบการที่อยู่ในโครงการหมู่บ้านอุตสาหกรรม
3. เป็นผู้ประกอบการที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 หรือศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา ให้คำแนะนำว่ามีศักยภาพทั้งทางด้านการผลิตและการตลาด และมีลักษณะผลิตภัณฑ์ที่ตลาดให้ความสนใจ
4. กิจกรรมของผู้ประกอบการตั้งอยู่ในจังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตที่สำคัญ
5. กิจกรรมของผู้ประกอบการ มีความต้องการความช่วยเหลือในการปรับปรุงโครงสร้างของกิจการ

2. กรณีผู้ประกอบการรายเดี่ยว

-: ผู้ประกอบการต้องผ่านเกณฑ์การพิจารณาต่อไปนี้ อย่างน้อย 1 ข้อ

1. เป็นผู้ประกอบการที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 ให้คำแนะนำว่ามีศักยภาพ และมีลักษณะผลิตภัณฑ์ที่ตลาดให้ความสนใจ
2. กิจกรรมของผู้ประกอบการตั้งอยู่ในจังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตที่สำคัญ

ทั้งนี้อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าธุรกิจดังกล่าวมีศักยภาพที่จะพัฒนาได้ (ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น)

ตารางที่ 1.1 จำนวนผู้ผลิตหัตถกรรมพื้นบ้านในภาคเหนือตอนบน

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวนผู้ผลิตในภาคเหนือตอนบน (ราย)									
	แม่ฮ่องสอน	เชียงใหม่	เชียงใหม่	ลำพูน	ลำปาง	พะเยา	แพร่	น่าน	ตาก	รวม
เครื่องปั้นดินเผาและเซรามิค	-	9	82	1	163	7	1	2	1	266
ผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า	18	55	212	67	18	25	65	32	6	498
กระดาสา และผลิตภัณฑ์จากกระดาสา	5	9	83	8	21	2	13	7	-	148
ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ หวาย และเส้นใยพืช	11	8	35	18	18	28	16	30	9	173
อัญมณี	2	16	41	1	-	1	-	7	1	69
ไม้แกะสลัก และผลิตภัณฑ์จากไม้	-	3	103	22	5	1	15	2	-	151
เครื่องเงิน	-	-	22	-	-	-	-	-	-	22
อื่น ๆ	2	4	42	1	15	-	11	-	1	76
รวมรายจังหวัด (ราย)	38	104	620	118	240	64	121	80	18	1,403

ที่มา : สรุปจากข้อมูลของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1, 2542

ตารางที่ 1.2 จำนวนตัวอย่างในการศึกษา แยกตามรายผลิตภัณฑ์

ประเภท	จำนวนผู้ผลิต (ราย)	จำนวนตัวอย่าง (ราย)		
		กลุ่ม	รายเดี่ยว	รวม
เครื่องปั้นดินเผาและเซรามิค	266	3	1	4
ผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า	498	14	2	16
กระดาสาและผลิตภัณฑ์จากกระดาสา	148	5	1	6
ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ หวาย และเส้นใยพืช	173	11	1	12
ไม้แกะสลักและผลิตภัณฑ์จากไม้	151	2	0	2
รวม	1,236	35	5	40

ตารางที่ 1.3 พื้นที่ศึกษาหัตถกรรมแต่ละประเภท แยกตามรายจังหวัด

ประเภทผลิตภัณฑ์	จังหวัด	จำนวนตัวอย่าง (ราย)		
		กลุ่ม	รายเดี่ยว	รวม
เครื่องปั้นดินเผาและเซรามิค	ลำปาง	1	-	1
	เชียงราย	2	-	2
	เชียงใหม่	-	1	1
	รวม	3	1	4
ผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า	เชียงราย	1	-	1
	พะเยา	2	-	2
	แพร่	2	-	2
	น่าน	2	-	2
	เชียงใหม่	5	2	7
	ลำพูน	2	-	2
	รวม	14	2	16
กระดาษสา และผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา	ลำปาง	3	-	3
	เชียงใหม่	2	1	3
	รวม	5	1	6
ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ หวาย และเส้นใยพืช	เชียงใหม่	2	1	3
	ลำปาง	1	-	1
	ตาก	2	-	2
	พะเยา	6	-	6
	รวม	11	1	12
ไม้แกะสลัก และผลิตภัณฑ์จากไม้	เชียงใหม่	2	0	2
รวมทั้งหมด		35	5	40

1.4.3 วิเคราะห์

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้านในภาคเหนือตอนบนนี้ ครอบคลุมทั้งในส่วนของผู้ประกอบการ และผู้ซื้อ โดยทางด้านการประกอบการนั้นจะประกอบด้วยการศึกษาโครงสร้างการจัดองค์กรและการบริหารงานของผู้ประกอบการทั้งรายเดี่ยวและรายกลุ่ม โครงสร้างการผลิต โครงสร้างการตลาด และโครงสร้างทางการเงิน

ในการศึกษาโครงสร้างแต่ละด้านของผู้ประกอบการ มีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

โครงสร้างการจัดองค์กรและการบริหารงาน

การศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดองค์กรและการบริหารงาน จะใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการแต่ละรายเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของกิจการ วัตถุประสงค์การจัดตั้ง และลักษณะของธุรกิจ (รายกลุ่ม หรือรายเดี่ยว) และสำหรับธุรกิจประเภทกลุ่ม การศึกษาครอบคลุมรูปแบบการจัดองค์กร ขนาดของธุรกิจโดยพิจารณาจากจำนวนสมาชิก ลักษณะการกระจายการถือหุ้น และความสอดคล้องกันระหว่างหน้าที่ตามตำแหน่งงานกับงานที่ปฏิบัติจริง

โครงสร้างการผลิต

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างการผลิตนั้น จะประกอบด้วยความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ การคัดคุณภาพของวัตถุดิบ การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยีการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิต และความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต รวมถึงศักยภาพของผลิตภัณฑ์ อันประกอบด้วย ศักยภาพในการทำกำไรต่อหน่วย ศักยภาพทางด้านยอดขาย และศักยภาพทางด้านยอดขายรวมและกำไรรวม

1. ชนิดและสัดส่วนของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด เพื่อแสดงถึงความหลากหลายของผลิตภัณฑ์
2. การคัดคุณภาพของวัตถุดิบ การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ และเทคโนโลยีการผลิต จะศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์จากผู้ประกอบการแต่ละราย ว่ามีวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติอย่างไร และนำมาประมวลผลร่วมกันเพื่อหาข้อสรุปที่ชัดเจน

3. ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิต

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตจะใช้วิธีการคำนวณดังนี้

- 3.1 ต้นทุนรวมต่อการผลิต

$$\text{ต้นทุนรวมต่อครั้ง} = \text{ต้นทุนผันแปรต่อครั้ง} + \text{ต้นทุนคงที่ต่อครั้ง}$$

- 3.2 ต้นทุนต่อหน่วย

$$\text{ต้นทุนต่อหน่วย} = \text{ต้นทุนรวมต่อครั้ง} / \text{ปริมาณการผลิตต่อครั้ง}$$

- 3.3 ผลตอบแทนสุทธิต่อการผลิต

$$\text{ผลตอบแทนสุทธิต่อการผลิต} = \text{รายได้รวมต่อครั้ง} - \text{ต้นทุนรวมต่อครั้ง}$$

- 3.4 ผลตอบแทนสุทธิต่อหน่วย

$$\text{ผลตอบแทนสุทธิต่อหน่วย} = \text{ผลตอบแทนสุทธิต่อครั้ง} / \text{ปริมาณการผลิตต่อครั้ง}$$

- 3.5 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรต่อครั้ง

$$\text{ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรต่อครั้ง} = \text{รายได้รวมต่อครั้ง} - \text{ต้นทุนผันแปรต่อครั้ง}$$

4. ความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต จะศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์

ผู้ประกอบการแต่ละราย และนำมาประมวลผลร่วมกันเพื่อหาข้อสรุปที่แน่ชัดในระดับอุตสาหกรรม

5. ศักยภาพในการทำกำไรต่อหน่วย

การศึกษากำไรต่อหน่วย ประกอบด้วย อัตรากำไรต่อราคาขาย และอัตรากำไรต่อต้นทุน

5.1 อัตรากำไรต่อราคาขาย

$$\text{อัตรากำไรต่อราคาขาย} = (\text{กำไรต่อหน่วย} / \text{ราคาขายต่อหน่วย}) \times 100$$

5.2 อัตรากำไรต่อต้นทุน

$$\text{อัตรากำไรต่อต้นทุน} = (\text{กำไรต่อหน่วย} / \text{ต้นทุนต่อหน่วย}) \times 100$$

6. ศักยภาพทางด้านยอดขาย

การศึกษาศักยภาพทางด้านยอดขายนั้น พิจารณาจากยอดขายเฉลี่ยต่อรายต่อปี

$$\text{ยอดขายเฉลี่ยต่อรายต่อปี} = \text{ยอดขายรวมตลอดปีของผู้ประกอบการทุกราย} / \text{จำนวนผู้ประกอบการ}$$

7. ศักยภาพทางด้านยอดขายรวมและกำไรรวม

การศึกษาศักยภาพทางด้านยอดขายรวมและกำไรรวมประกอบด้วย ยอดขายผลิตภัณฑ์หลักเฉลี่ยต่อรายต่อปี อัตรายอดขายผลิตภัณฑ์หลักต่อยอดขายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมรวม อัตรากำไรจากหัตถกรรมต่อยอดขายทั้งหมดของกิจการ ยอดขายรวมเฉลี่ยต่อรายต่อปี และยอดขายผลิตภัณฑ์อื่นทุกชนิดที่ไม่ใช่หัตถกรรมเฉลี่ยต่อรายต่อปี ทั้งนี้ผลิตภัณฑ์หลัก หมายถึงผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่มีศักยภาพมากที่สุดของผู้ประกอบการ และมีการผลิตเป็นระยะเวลานานพอสมควร

7.1 ยอดขายผลิตภัณฑ์หลักเฉลี่ยต่อรายต่อปี

$$\text{ยอดขายผลิตภัณฑ์หลักเฉลี่ยต่อรายต่อปี}$$

$$= \text{ยอดขายผลิตภัณฑ์หลักตลอดปีของผู้ประกอบการทุกราย} / \text{จำนวนผู้ประกอบการ}$$

7.2 อัตรายอดขายผลิตภัณฑ์หลักต่อยอดขายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมรวม

$$\text{อัตรายอดขายผลิตภัณฑ์หลักต่อยอดขายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมรวม}$$

$$= (\text{ยอดขายผลิตภัณฑ์หลักต่อปี} / \text{ยอดขายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมรวมต่อปี}) \times 100$$

7.3 อัตรากำไรจากหัตถกรรมต่อยอดขายทั้งหมดของกิจการ

$$\text{อัตรากำไรจากหัตถกรรมต่อยอดขายทั้งหมดของกิจการ}$$

$$= (\text{กำไรจากหัตถกรรมต่อปี} / \text{ยอดขายทั้งหมดของกิจการต่อปี}) \times 100$$

7.4 ยอดขายรวมเฉลี่ยต่อรายต่อปี

$$\text{ยอดขายรวมเฉลี่ยต่อรายต่อปี} = (\text{ยอดขายรวมทั้งปีของผู้ประกอบการทุกราย} / \text{จำนวนผู้ประกอบการ})$$

7.5 ยอดขายผลิตภัณฑ์อื่นทุกชนิดที่ไม่ใช่หัตถกรรมเฉลี่ยต่อรายต่อปี

$$\text{ยอดขายผลิตภัณฑ์อื่นทุกชนิดที่ไม่ใช่หัตถกรรมเฉลี่ยต่อรายต่อปี}$$

$$= \text{ยอดขายผลิตภัณฑ์อื่นทุกชนิดที่ไม่ใช่หัตถกรรมรวมทั้งปีของผู้ประกอบการทุกราย} / \text{จำนวนผู้ประกอบการ}$$

โครงสร้างทางการเงิน

การศึกษาถึงโครงสร้างการเงินนั้น ประกอบด้วยการศึกษาเกี่ยวกับ การตัดสินใจในด้านการบริหารการเงิน การจัดทำบัญชี การกู้ยืมเงิน การวางแผนการใช้เงินทุน และศักยภาพทางการเงิน

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับ การตัดสินใจในด้านการบริหารการเงิน การจัดทำบัญชี การกู้ยืมเงิน และการวางแผนการใช้เงินทุนนั้น จะใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้ประกอบการแต่ละราย แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงพรรณนา และสรุปเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้พิจารณาประกอบกับข้อมูลด้านศักยภาพทางการเงิน

การศึกษาศักยภาพทางการเงินนั้น จะมีการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ดังนี้

1. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity Ratio) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงสภาพคล่องระยะสั้นของธุรกิจ ประกอบด้วยอัตราส่วนดังต่อไปนี้

- 1.1 อัตราส่วนหมุนเวียน (หรืออัตราส่วนเดินสะพัด)

$$= \text{สินทรัพย์หมุนเวียน} / \text{หนี้สินหมุนเวียน (current ratio)}$$

$$= CA / CL \quad (\text{เท่า})$$
- 1.2 อัตราส่วนสภาพคล่องระยะสั้น (หรืออัตราส่วนทุนหมุนเวียน หรืออัตราส่วนฉับพลัน) (Acid Test Ratio หรือ Quick Ratio)

$$= (\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงคลัง}) / CL = \text{สินทรัพย์สภาพคล่อง} / CL \quad (\text{เท่า})$$
- 1.3 อัตราส่วนสภาพคล่องของกระแสเงินสด (Cash Flow Liquidity Ratio)

$$= (\text{เงินสด} + \text{หลักทรัพย์} + \text{กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน}) / CL \quad (\text{เท่า})$$
- 1.4 ทุนหมุนเวียนสุทธิ (Working Capital) = CA – CL (บาท)

2. อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Activity / efficiency Ratio)

อัตราส่วนต่อไปนี้ชี้ให้เห็นประสิทธิภาพและสภาพคล่องระยะยาวของธุรกิจ ซึ่ง

ประกอบด้วย:

- 2.1 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า (Accounts Receivable Turnover Ratio)

$$= \text{ยอดขายเชื่อ} / \text{ลูกหนี้การค้าเฉลี่ย}$$

$$= 365 \text{ วัน} / \text{อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า} \quad (\text{ครั้ง หรือ รอบ})$$
- 2.2 ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้ (Average Collection Period)

$$= 365 \text{ วัน} / \text{อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า} \quad (\text{วัน})$$
- 2.3 อัตราการหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า

$$= \text{ยอดซื้อเชื่อ} / \text{เจ้าหนี้การค้าเฉลี่ย} \quad (\text{ครั้ง หรือ รอบ})$$
- 2.4 ระยะเวลาเฉลี่ยในการชำระหนี้

$$= 365 / \text{อัตราการหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า} \quad (\text{วัน})$$
- 2.5 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (Inventory Turnover Ratio)

$$= \text{ต้นทุนสินค้าขาย} / \text{สินค้าคงคลังเฉลี่ย} \quad (\text{ครั้ง หรือ รอบ})$$
- 2.6 อายุสินค้า หรือระยะเวลาที่เก็บสินค้าไว้ก่อนขาย (Inventory Turnover in days)

$$= 365 \text{ วัน} / \text{อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง} \quad (\text{วัน})$$

2.7 1 รอบธุรกิจ (Operating Cycle)

$$= \text{ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้} + \text{อายุสินค้า} \quad (\text{วัน})$$

2.8 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมด (Total Asset Turnover Ratio)

$$= \text{ยอดขาย} / \text{สินทรัพย์ทั้งหมด} \quad (\text{ครั้ง หรือ เท่า})$$

$$= S / \text{Total Asset หรือ } S / (CA+FA)$$

2.9 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets Turnover Ratio)

$$= \text{ยอดขาย} / \text{สินทรัพย์ถาวรสุทธิ} \quad (\text{ครั้ง หรือ เท่า})$$

$$= S / FA$$

3. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการกู้ยืม หรือความเสี่ยงในการกู้ยืม

(Debt Ratio or Leverage Ratio)

3.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ทั้งหมด (Debt Ratio)

$$= (\text{หนี้สินทั้งหมด} / \text{สินทรัพย์ทั้งหมด}) \times 100\%$$

3.2 หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (D/E)

$$= \text{หนี้สิน} / \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น} \quad (\text{เท่า})$$

3.3 อัตราส่วนหนี้ระยะยาวต่อเงินลงทุนรวม (Long - Term Debt/Total

Capitalization)

$$= \text{หนี้ระยะยาว} / (\text{หนี้ระยะยาว} + \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}) \quad (\text{เท่า})$$

3.4 อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Times Interest Earning or

Interest Coverage Ratio)

$$= \text{กำไรจากการดำเนินงาน} / \text{ดอกเบี้ยจ่าย} = EBIT / I \quad (\text{เท่า})$$

3.5 อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายค่าใช้จ่ายประจำ

(Fix Charge Coverage Ratio)

$$= (EBIT + \text{ค่าเช่า}) / (I + \text{ค่าเช่า}) \quad (\text{เท่า})$$

3.6 Degree of Financial Leverage

$$= EBIT / (EBIT - I) = EBIT / EBT \quad (\text{เท่า})$$

4. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio)

4.1 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย (Net Profit Margin)

$$= (\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี} / \text{ยอดขาย}) \times 100\%$$

$$= (EAT / S) \times 100\%$$

4.2 อัตราส่วนกำไรเบื้องต้นต่อยอดขาย (Gross Profit Margin)

$$= (GP / S) \times 100\%$$

4.3 อัตราการจ่ายเงินปันผล (Dividend Payout Ratio)

$$= (\text{เงินปันผลต่อหุ้น} / \text{กำไรสุทธิต่อหุ้น}) \times 100\%$$

5. อัตราส่วนทางการเงินที่แสดงถึง อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio) และผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน (Return to Investors)

5.1 อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (Return on Investment : ROI)

$$= (\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี} / \text{สินทรัพย์รวม}) \times 100\%$$

$$= (\text{EAT} / \text{Total Assets}) \times 100\%$$

$$= ((\text{EAT}/\text{S}) \times (\text{S}/\text{TA})) \times 100\%$$

5.2 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Total Assets : ROA)

$$= (\text{กำไรจากการดำเนินงาน} / \text{สินทรัพย์รวม}) \times 100\%$$

$$= (\text{EBIT} / \text{Total Assets}) \times 100\%$$

5.3 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE)

$$= (\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี} / \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}) \times 100\%$$

$$= (\text{EAT} / \text{Equity}) \times 100\%$$

5.4 กำไรต่อหุ้น (Earning per Share)

$$= \text{ผลตอบแทนแก่หุ้นสามัญ} / \text{จำนวนหุ้นสามัญทั้งหมด} \quad (\text{บาท/หุ้น})$$

5.5 ราคาตลาดต่อหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น หรืออัตราส่วนราคาหุ้นต่อผลกำไร

(Price to Earning Ratio)

$$= \text{ราคาตลาดต่อหุ้น} / \text{กำไรสุทธิต่อหุ้น} \quad (\text{เท่า})$$

5.6 อัตราผลตอบแทนของเงินปันผล (Dividend Yield)

$$= (\text{เงินปันผลต่อหุ้น} / \text{ราคาตลาดต่อหุ้น}) \times 100\%$$

โครงสร้างทางการตลาดของผู้ประกอบการ

การศึกษาโครงสร้างการตลาดของผู้ประกอบการ เป็นการศึกษาแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และ ยอดขายโดยเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดในแต่ละช่องทางตลาด โดยสัมภาษณ์ผู้ประกอบการถึงกระบวนการตลาดของผลิตภัณฑ์ทุกชนิดที่ผู้ประกอบการทำการผลิต ข้อมูลส่วนนี้สามารถนำมาประมวลเพื่อสรุปเป็น แนวทางการขยายตลาดของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดต่อไป

1.5 นิยามศัพท์

เครื่องกรอด้วย (ชนิดที่ 1) :	อุปกรณ์ที่ใช้กรอฝ้ายที่เป็นลักษณะไจ เพื่อให้เส้นฝ้ายเรียงไปมาวนที่เครื่องกรอด้วย (ชนิดที่ 2) ซึ่งมีค่าที่ใช้เหมือนกันต่าง ๆ ดังนี้ ระวังกรอฝ้าย กุ้ง กว้าง ตงกว้าง กว้าง ก่ง และโก่งกว้าง
เครื่องกรอด้วย (ชนิดที่ 2) :	อุปกรณ์ที่ใช้กรอฝ้ายจากเครื่องกรอด้วย (ชนิดที่ 1) และม้วนฝ้ายใส่หลอดพีวีซี หรือกระป๋อง โดยในปัจจุบันมีการดัดแปลงนำมอเตอร์มาใช้ ซึ่งมีค่าที่ใช้เหมือนกันต่าง ๆ ดังนี้ จักรกรอฝ้าย เพียนกอ เพียน เครื่องกรอด้วยใส่หลอด เพียนขอ เฝีย จักรปั่นฝ้ายและกรอฝ้าย และเครื่องปั่นฝ้าย
อุปกรณ์เรียงเส้นยืน (ชนิดที่ใช้กับกี่เมือง) :	อุปกรณ์ที่ใช้เรียงฝ้ายเส้นยืน เพื่อให้มีขนาดความกว้างและยาวตามขนาดผ้าที่ต้องการ ซึ่งมีค่าที่ใช้เหมือนกันต่าง ๆ ดังนี้ ที่เรียงฝ้ายเส้นยืน ผอขอ เฝียขอ พระขอหัววน ก้าง และหลักเข็นด้าย
ที่รวมฝ้ายเส้นพุ่ง :	อุปกรณ์ที่ใช้ม้วนฝ้ายเส้นพุ่ง ตั้งแต่ 2 เส้นถึง 9 เส้น ซึ่งมีค่าที่ใช้เหมือนกัน ได้แก่ เป็บัด
อุปกรณ์เรียงเส้นยืน (ชนิดที่ใช้กับกี่กระดูก) :	อุปกรณ์ที่ใช้เรียงฝ้ายเส้นยืน เพื่อให้มีขนาดความกว้างและยาวตามขนาดผ้าที่ต้องการ ซึ่งมีค่าที่ใช้เหมือนกันต่าง ๆ ดังนี้ ค้างเรียงฝ้ายเส้นยืน ก้าง ค้างขึ้นเครือ และที่เรียงด้ายเส้นยืน
อุปกรณ์ม้วนฝ้ายก่อนขึ้นกี่ :	อุปกรณ์ม้วนฝ้ายเส้นยืนที่ใช้งานกับกี่กระดูก ก่อนที่จะนำฝ้ายขึ้นกึ่ง มีค่าอื่น ๆ ที่ใช้เหมือนกันต่าง ๆ ดังนี้ ม้วนหนีบด้าย ที่หวีฝ้าย และม้ากอบบี้
อุปกรณ์ม้วนฝ้ายบนกี่ :	อุปกรณ์ม้วนฝ้ายเส้นยืนที่ใช้งานกับกี่กระดูก มีค่าอื่น ๆ ที่ใช้เหมือนกันต่าง ๆ ดังนี้ ม้าม้วนฝ้าย และค้างม้วน
ไม้ชิงหน้าผ้า :	อุปกรณ์ที่ใช้ชิงหน้าผ้าให้ตึงใช้ระหว่างการทอผ้าบนกี่ มีค่าอื่น ๆ ที่ใช้เหมือนกันดังนี้ ไม้ขนาดแบน ไม้ผ้าหูก และไม้ผิง
อุปกรณ์ยกเส้นยืน :	อุปกรณ์ที่ยกเส้นยืนให้แยกจากกันและสอดด้ายเส้นพุ่ง ใช้ระหว่างการทอผ้าบนกี่ มีค่าอื่น ๆ ที่ใช้เหมือนกันดังนี้ เขาสั่น ไม้เก็บเขา ไม้ขนาดกลม และเขาเล็ก
ไม้ประกอบอุปกรณ์ยกเส้นยืน :	ไม้ที่ใช้ยกเส้นยืนให้แยกจากกันและสอดด้ายเส้นพุ่ง ใช้ระหว่างการทอผ้าบนกี่ มีค่าอื่น ๆ ที่ใช้เหมือนกันดังนี้ ไม้เขาสั่น และไม้หาบเขา
ไม้สอดเส้นยืน :	ไม้ที่ใช้สอดเส้นยืนให้แยกจากกันและสอดด้ายเส้นพุ่ง ใช้ระหว่างการทอผ้าบนกี่ มีค่าอื่น ๆ ที่ใช้เหมือนกันดังนี้ ไม้ดาบ ไม้หลาบ และไม้เผ่ายกดอก
ไม้เก็บลาย :	ไม้ที่ใช้เก็บลายหรือดอก ในการขั้นตอนการเก็บลายหรือดอก มีค่าอื่น ๆ ที่ใช้เหมือนกันดังนี้ ไม้เก็บดอก ไม้เขายาว ไม้เขาดอก และไม้มุก

ไม้ที่ใส่สอดเชือกในล่อน :	ไม้ที่ใส่สอดเชือกในล่อนให้แยกจากกันในระดับตอนการเก็บลาย มีคำอื่น ๆ ที่ใช้เหมือนกันดังนี้ ไม้เต่า ไม้คัตดอก และไม้กวักดอก
พื้นหวี :	อุปกรณ์ร้อยด้ายเส้นยืนและใช้กระทบผ้าเวลาทอ มีคำอื่นที่ใช้เหมือนกันคือ ฟืม
ขอบพื้นหวี :	อุปกรณ์ที่สวมขอบพื้นหวีทั้งด้านบนและล่าง มีคำอื่นที่ใช้เหมือนกันคือ จะขัด และจะคัด

1.6 ทบทวนเอกสาร

1.6.1 ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

สมถวิล เจริญทรัพย์ (2539) และวิบูลย์ ลี้สุวรรณ (2527) ได้ให้ความหมายของ “ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน” ไว้ว่า หมายถึง ศิลปหัตถกรรมที่เกิดขึ้นจากฝีมือของช่างในท้องถิ่น การประดิษฐ์สร้างสรรค์เป็นไปตามเทคนิควิธี และรูปแบบที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ โดยมีการเรียนรู้เฉพาะภายในครอบครัว มิได้มีการถ่ายทอดให้บุคคลอื่น เพราะทำขึ้นใช้ภายในครอบครัวเป็นหลัก และการเรียนรู้จะถ่ายทอดในช่วงเวลาที่ว่างจากการเกษตร ซึ่งแต่ละครอบครัวมีเวลาว่างไม่ตรงกัน จึงทำให้ไม่มีการถ่ายทอดให้ครอบครัวอื่น

การกำเนิดงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

สมถวิล เจริญทรัพย์ (2539) วิบูลย์ ลี้สุวรรณ (2527) และไทยล้านนา (2541) ได้กล่าวถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านว่ามี 3 ประการ คือ

1. เกิดจากความจำเป็นในการดำรงชีวิตของคนในชุมชน
2. เกิดจากสภาพทางภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น
3. เกิดจากวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ และการนับถือศาสนาของคนในชุมชน

ลักษณะเฉพาะของศิลปหัตถกรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน

ศิลปหัตถกรรมและหัตถกรรมพื้นบ้านมีลักษณะเฉพาะตามที่ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ (2527) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ในการใช้สอย
2. สร้างขึ้นเป็นจำนวนมาก
3. ต้องมีราคาที่เหมาะสม
4. ต้องมีลักษณะเฉพาะถิ่น
5. เป็นผลผลิตของช่างฝีมือ (craftsman) ธรรมดา มิใช่จากฝีมือศิลปินชั้นเยี่ยม

ประเภทของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านแบ่งออกได้เป็น 10 ประเภท (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2527) ได้แก่

1. เครื่องเคลือบดินเผา (Ceramics)

เครื่องเคลือบดินเผามีอยู่เกือบทุกภาคของประเทศ ซึ่งจะมีกรรมวิธีการผลิตและเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่แตกต่างกันไป เช่น การปั้นโอ่ง อ่าง กระถางเคลือบลายมังกร ของ จ.ราชบุรี เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน อ.โซคชัย จ.นครราชสีมา และเครื่องปั้นดินเผาของ จ.เชียงใหม่ เป็นต้น

2. การทอผ้าและการเย็บปักถักร้อย (Textile and Embroidery)

การทอผ้าและการเย็บปักถักร้อย ได้แก่ การทอผ้าในท้องถิ่นต่าง ๆ เช่น การทอผ้าไหมของภาคเหนือ และภาคอีสาน การทอผ้าเกาะยอ ของ จ.สงขลา การทอผ้าพุมเรียง อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี รวมถึงการเย็บ ปัก ถัก ร้อย เพื่อการตกแต่ง เช่น การทอยกดอก การทอจก และการประดับตกแต่งด้วยลูกปัดและกระจก รวมถึงการทอธง หรือตุ๊ก ของภาคเหนือ และภาคอีสาน

3. การแกะสลัก (Carving)

งานหัตถกรรมประเภทแกะสลัก ได้แก่ การแกะสลักเพื่อใช้เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ ด้วยวัสดุต่าง ๆ เช่น การทำครกหิน ที่อ่างศิลา จ.ชลบุรี การแกะสลักไม้สำหรับทำเครื่องเรือน เครื่องตกแต่งอาคารของภาคเหนือ การแกะสลักไม้เป็นรูปเคารพของภาคอีสาน การแกะสลักตัวหนังสือของภาคใต้ เป็นต้น

4. หัตถกรรมโลหะ (Metal Works)

งานหัตถกรรมโลหะ ได้แก่ การทำเครื่องมือเครื่องใช้ด้วยเหล็ก เช่น จอบ เสียม มีด พร้า อารู และ การปั้นหล่อรูปเคารพ การทำเครื่องมือเครื่องใช้ด้วยทองเหลือง ทองแดง สำริด ตะกั่ว รวมถึงการทำเครื่องประดับตกแต่งด้วย เงิน ทอง เป็นต้น การทำหัตถกรรมโลหะในปัจจุบันมีอยู่ทั่วไป เช่น การทำมีดอรัญญิกของ จ.อยุธยา การทำบาตร ที่บ้านบาตร กรุงเทพฯ และการทำเครื่องเงิน ของ จ.เชียงใหม่

5. เครื่องจักสาน (Basketry หรือ Mat)

เครื่องจักสาน ได้แก่ การสานและการถักภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ด้วย ไม้ไผ่ หวาย กก เชือก ป่าน ปอ กระจุต ใบลาน ใบลำเจียก ใบเตย ย่านลิเภา ฯลฯ การทำเครื่องจักสานเป็นหัตถกรรมที่ทำกันอย่างแพร่หลายที่สุด และกระจายอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วประเทศ

6. การก่อสร้าง (Architectures)

การก่อสร้าง ได้แก่ งานสถาปัตยกรรมพื้นบ้านทั่วไป เช่น เรือนเครื่องสับ หรือเรือนไทยของภาคกลาง เรือนกาแลของภาคเหนือ เรือนเสาลอยของภาคใต้ และเรือนพื้นบ้านของภาคอีสาน เป็นต้น รวมถึงที่พักอาศัยชั่วคราว เช่น เพิง กระต๊อบ กระท่อม เกิงนา ของภาคเหนือ เกียงไร่เกียงนาของภาคอีสาน และหน้าของภาคใต้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีงานศิลปกรรมทางพุทธศาสนา เช่น โบสถ์ หรือ สิม ของภาคอีสาน ซึ่งมีลักษณะของท้องถิ่นเด่นชัด

7. ภาพเขียน (Painting & Drawing)

หัตถกรรมประเภทภาพเขียน ได้แก่ งานจิตรกรรมหรือภาพเขียนระบายสี และภาพลายเส้นซึ่งมักเกี่ยวเนื่องกับพุทธศาสนา เช่น การเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังตามโบสถ์และอุโบสถต่างๆ ที่แสดงให้เห็นลักษณะของฝีมือช่างพื้นบ้านอย่างเด่นชัด (เช่น ภาพเขียนภายนอกสิม หรือ โบสถ์ วัดไชยศรี อ.เมือง จ.ขอนแก่น) นอกจากนี้งานจิตรกรรมที่ถือว่าเป็นศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน คือ การตกแต่งเครื่องมือเครื่องใช้ของชาวชนบท เช่น การตกแต่งเกวียน หรือ กระจก ของภาคเหนือ

8. การปั้นรูปและลวดลายประดับ (Sculpture and Decorating motive)

การปั้นรูปและลวดลายประดับ ได้แก่ งานประติมากรรมทั้งหลาย เช่น การปั้นพระพุทธรูป การปั้นรูปเคารพ และปั้นตุ๊กตาต่าง ๆ เช่น ตุ๊กตาเสียบบาล เป็นต้น งานปั้นจะเกี่ยวเนื่องกับพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการปั้นลวดลายประดับที่นอกเหนือจากการตกแต่งอาคารทางพุทธศาสนานั้นไม่ค่อยปรากฏ

9. การทำเครื่องกระดาศ

การทำเครื่องกระดาศพื้นบ้าน เช่น การทำกระดาศสาของภาคเหนือ การทำกระดาศข่อยของภาคกลาง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการทำกระดาศสำหรับใช้ตกแต่งในงานเทศกาล หรืองานนักขัตฤกษ์ต่าง ๆ ซึ่งมักตัดเป็นริ้วธง และรูปพวงมาลัยดอกไม้นานาชนิด รวมถึงการทำร่ม ว่าว หวีชน และหน้ากาก

10. ประเภทเบ็ดเตล็ด

เป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้านที่ไม่แพร่หลาย และไม่สามารถจัดเข้าประเภทใดได้แน่นอน เช่น การจัดดอกไม้ การแกะสลักผลไม้ การแทงหยวก การทำหุ่นกระดาศ การทำเครื่องดนตรี การทำยานพาหนะ เช่น เกวียน ล้อ เลื่อน ระแทะ เป็นต้น

ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านภาคเหนือ

งานศิลปหัตถกรรมของภาคเหนือที่เกิดขึ้นตามลักษณะภูมิศาสตร์ของท้องถิ่นที่เห็นได้ชัด (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2527) ได้แก่

1. แกะสลัก เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่อุดมด้วยป่าไม้ ชาวเหนือจึงนิยมทำเครื่องมือเครื่องใช้ด้วยไม้
2. จักสาน เนื่องจากการบริโภคข้าวเหนียว ซึ่งเป็นเอกลักษณ์และลักษณะเฉพาะถิ่น ทำให้เกิดเครื่องมือเครื่องใช้ในการหุงหรือนึ่งข้าวเหนียว ได้แก่ หวดนึ่งข้าว ก่องข้าว และแอบข้าว นอกจากนี้เนื่องจากตามบ้านเรือนในภาคเหนือจะมีบ่อน้ำสำหรับใช้และดื่ม เป็นบ่อน้ำที่ขุดลึกลงไปใต้ดิน จึงต้องใช้น้ำทุ้ง หรือน้ำถุ้ง ผูกเชือกหย่อนลงไปใบบ่อเพื่อตักน้ำ
3. เครื่องปั้นดินเผา เกิดขึ้นจากวัฒนธรรมการบริโภค เช่น หม้อนึ่ง หม้อน้ำ เป็นต้น

1.6.2 ผ้าทอและผลิตภัณฑ์จากผ้าทอ

การทอผ้าเป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้านของภาคเหนือที่มีมาช้านานอีกชนิดหนึ่ง และยังแพร่หลายในปัจจุบัน มีทั้งที่เป็นผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายธรรมชาติและสีเคมี สำหรับผ้าทอที่ยังคงอนุรักษ์ศิลปะดั้งเดิมมีการผลิตอยู่ที่ จ.แพร่ และสุโขทัย ซึ่งผลิตผ้าทอที่มีลวดลายยกดอกตรงเชิง ผ้าลายน้ำไหล ผ้าทอลวดลายแบบไทลื้อที่ จ.น่าน และผ้าไหมยกดอก ที่ จ.ลำพูน ซึ่งเป็นรูปแบบดั้งเดิมที่ทำมานาน และปัจจุบันยังมีการผลิตอยู่ (ปริมิตรักษ์ แวกเพ็ง, 2542)

พัฒนาการผ้าทอในเอเชีย

ผ้าทอมีความผูกพันและเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางศาสนาและวิถีชีวิตของคนเอเชียมาเนิ่นนานนับศตวรรษ การทอ การเตรียมเส้นใย และการย้อมสี หรือแม้แต่การวางลายผ้าทอแบบดั้งเดิม ล้วนเป็นกิจกรรมของสตรี และเปรียบเสมือนเป็นบันทึกเรื่องราวของสังคมผ่านสายตาของสตรีผู้ทอ

ความจำกัดในด้านเทคนิควิธีทำให้ผ้าทอจากประเทศต่างๆ ในเอเชียมีลวดลายและโครงสร้างคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสีและชนิดของเส้นใยใกล้เคียงกันมากในทุกประเทศ การใช้สีถูกกำหนดโดยสสารที่มีอยู่ในธรรมชาติและโดยลักษณะธรรมชาติของเส้นใยที่จะย้อม เช่น ใยฝ้ายจะย้อมสีคราม สีดำ สีครีม และสีน้ำตาลแดงได้ดี ส่วนสีแดง สีเขียว และสีเหลือง เหมาะสำหรับย้อมใยไหม ซึ่งย้อมได้ดีเมื่อผสมสารที่มีกรดอย่างใดก็ตามในปลายศตวรรษที่ 19 ระบบสีของผ้าทอเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง เมื่อพ่อค้าเริ่มนำเข้าสีเคมี เช่น สีชมพู สีม่วง สีนํ้าเงิน และสีฟ้า ดังนั้นผืนผ้าซึ่งเดิมเคยย้อมสีธรรมชาติล้วน ๆ จึงเริ่มมีสีเคมีเข้ามาปะปนแลดูไม่กลมกลืนในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 (ทรงศักดิ์ ปรารงค์วัฒนากุล และแพทรีเซีย ซีสแมน แนนหนา, 2536)

อิทธิพลวัฒนธรรมข้ามแดนก็มีส่วนทำให้ผ้าทอเอเชียมีความคล้ายคลึงกันในด้านลวดลายและโครงสร้าง โดยเฉพาะอิทธิพลของวัฒนธรรมกลองสำริดของซอน ซึ่งเฟื่องฟูอยู่ในเวียดนามราว 500 ปี ก่อนคริสตกักราช ถึง ปี ค.ศ. 100 ได้มีผลกระทบต่อการออกแบบลวดลายบนผ้าทอในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้เกิดการใช้สัญลักษณ์ที่แสดงอำนาจ ซึ่งต่อมาถูกตีความแตกต่างกันไปตามกลุ่มชนต่าง ๆ และแปรเปลี่ยนรูปลักษณะหลากหลายบนผืนผ้า แต่เค้าโครงพื้นฐานก็ยังอาจเห็นได้ อาทิ รูปลายขอแหลม ลายขอ ลายกันหอย ลายดาวแปดแฉก ลายเกลียวคลื่น รูปสามเหลี่ยม เรือ ช้าง นก และคน

อิทธิพลสำคัญต่อผ้าทอเอเชียอีกส่วนคือ โครงสร้างสำหรับป่าไผ่ใหม่ ซึ่งถือกำเนิดที่รัฐจูกูจาสู่ในประเทศอินเดียและกลายเป็นสินค้าเข้าสู่อาณาจักรต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตั้งแต่ศตวรรษที่ 15 พบว่ามีการเลียนแบบโครงสร้าง สีและลายในกลุ่มชนพื้นเมืองหลายกลุ่มแม้ที่อยู่ในดินแดนอันห่างไกล โครงสร้างดังกล่าวได้แก่ ผืนผ้ายาวถึง 4 เมตร มีลายประดับเชิงตลอดสองริมผ้าตรงปลายผ้ามีกรวยเชิงเป็นลายสามเหลี่ยม กลางผืนผ้ามีลายต่าง ๆ ประดับ ลายที่นิยมที่สุดเรียกกันว่า "ลายดาว" สีเด่น คือ สีแดง สีเหลือง และสีเขียว ภายหลังเมื่อมีการค้นพบและค้าเส้นใยโลหะกึ่งนิยมนตกแต่งผ้าทอด้วยด้ายเงิน ดิ้นทอง ทำให้เกิดการใช้ผ้าทออันหรูหราในหมู่ชนชั้นสูง ราชสำนักในเอเชียนำเข้าทั้งเส้นใยและผ้าจากอินเดีย และเริ่มทอผ้าอันหรูหราแวววาวในลักษณะนี้ ส่วนสามัญชนจะใช้ดินคุณภาพต่ำหรือไหมสีเหลืองเลียนแบบดินทอง (ทรงศักดิ์ ปรารงค์วัฒนากุล และแพทรีเซีย ซีสแมน แนนหนา, 2536)

การทอผ้ามีความสัมพันธ์ต่อวิถีการดำรงชีวิตของคนไทยมาตั้งแต่อดีต ถือเป็นมรดกทางสังคมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นมาในอดีต และมีการถ่ายทอดฝีมือสืบทอดกันมานานจนกลายเป็นวัฒนธรรมของชุมชน การทอผ้าแต่ละผืนใช้ระยะเวลายาวนาน เริ่มตั้งแต่ปุยฝ้ายหรือรังไหมต้องนำมาสาวเป็นเส้นใยหรือเส้นด้าย การย้อมสีผ้าตามกรรมวิธีของแต่ละท้องถิ่น นำมาสู่กระบวนการถักทอเป็นลวดลายต่าง ๆ จวบจนเป็นผ้าผืน ซึ่งมักเป็นกิจกรรมยามว่างของสตรี ซึ่งมักทอไว้ใช้ในครัวเรือน หรือทอผ้าเป็นอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้แก่ครัวเรือน และในบางแหล่งก็มีการทอผ้าเป็นอาชีพหลักด้วย ลักษณะของผ้าทอก็จะมีความแตกต่างตามแต่ละชุมชน ซึ่งแสดงถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น

มัดหมี่

มัดหมี่ คือ การมัดเส้นใยเพื่อสร้างลวดลายก่อนย้อมสีและทอ เวลาย้อมส่วนที่ถูกมัดไว้จะไม่ติดสีจึงทำให้เกิดเป็นลวดลาย ถ้าต้องการหลายสีก็ต้องมัดและย้อมทับหลายครั้ง จนกว่าจะได้สีครบตามต้องการ ถ้าเป็นมัดหมี่ด้ายเส้นยืน จะกำหนดความยาวของผ้าบนหลักหมี่ด้ายเส้นยืน ถ้าเป็นมัดหมี่ด้ายเส้นพุ่งก็จะกำหนดความยาวของผ้าบนหลักหมี่ด้ายเส้นพุ่ง สำหรับการมัดหมี่เส้นพุ่งนั้นทำซ้ำกันไปมาได้หลายครั้ง จึงทำให้สามารถทอผ้าได้ไม่จำกัดความยาว

เชื่อกันว่ามัดหมี่ด้ายเส้นยืนอาจเป็นเทคนิคที่มีมาก่อนมัดหมี่ด้ายเส้นพุ่ง การทอผ้าไหมมัดหมี่ด้ายเส้นพุ่งง่ายกว่าการทอด้ายเส้นยืน การทอในแถบนี้ใช้กี่แบบสี่เหลี่ยมมีขาตั้ง พืม และเครื่องมือมัดหมี่ด้ายเส้นพุ่งมาเป็นเวลาช้านานแล้ว มัดหมี่ด้ายเส้นยืนพบเฉพาะในลายที่ไม่ซับซ้อนของคนไทยบางกลุ่มในประเทศลาวและประเทศไทย แต่ชาวเขาก็คงใช้เทคนิคนี้กับกี่เอว ส่วนมัดหมี่ผสมซึ่งเป็นเทคนิคการผสมผสานมัดหมี่ด้ายเส้นพุ่งและด้ายเส้นยืนบนผ้าผืนเดียวกัน พบในผ้าทอพื้นเมืองของชาวเขมรสูงทางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย กลุ่มชาวไทยแดงทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของลาว และมินังกะเบาในเกาะสุมาตราตะวันตก ประเทศอินโดนีเซีย แต่มัดหมี่ผสมที่มีคุณภาพดีที่สุดมาจากรัฐสุราบายา ในประเทศอินโดนีเซียและทั้งกานันในเกาะบาหลี

มัดหมี่ด้ายเส้นพุ่งเหมาะสำหรับการทอผ้าหรือเส้นใยจากพืชอื่น ๆ ดังนั้นสีที่ใช้ย้อมจึงมักเป็นสีธรรมชาติที่เหมาะสมกับการย้อมผ้า สีที่นิยมมากที่สุด ได้แก่ สีคราม และสีแดงเม็งกูดู (Morinda citrifolia) โดยใช้คู่กับสีฝ้ายธรรมชาติหรือขาว มัดหมี่ด้ายเส้นพุ่งที่ทำจากไหมนิยมใช้สีเขียว ซึ่งมาจากสีเหลืองขมิ้นผสมสีครามจาง และสีแดงจากครั่ง ส่วนสีส้ม สีเขียว และสีม่วงมาจากการย้อมทับ

จก

จก เป็นเทคนิคการเพิ่มด้ายเส้นพุ่งพิเศษบนพื้นผ้าเรียบ ทำได้โดยยกด้านเส้นยืนและพุ่งเส้นด้ายเพิ่มพิเศษผ่านด้ายเส้นยืนเป็นช่วง ๆ เพื่อให้เกิดลวดลาย ซึ่งอาจมีสีสันทอดหน้าผ้า เทคนิควิธีนี้บางครั้งเรียกว่า “การปักบนหูก” ในบางท้องถิ่นใช้วิธีกลับเอาด้านหลังของผ้าขึ้นข้างบนขณะทอทำให้สามารถตกแต่งรายละเอียดได้ แต่ในบางแห่งทอจากด้านหน้า ส่วนใหญ่นิยมใช้เส้นไหมเป็นเส้นพุ่งเพิ่มพิเศษบนพื้นผ้าฝ้ายหรือไหม

การใช้ดินเงินดินทองเป็นเส้นพุ่งพิเศษเป็นอิทธิพลจากผ้าทอของเปอร์เซีย และอินเดีย ซึ่งเป็นสินค้าประจำราชสำนักในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในสมัยหนึ่ง ลวดลายที่นิยมกัน ได้แก่ ลายดวงกลม หรือลายเส้นที่ทำจากดินเงินดินทองบนพื้นผ้าไหม สำหรับสามัญชนจะใช้เส้นไหมสีเหลืองเลียนแบบดินทอง

การทอจกเป็นเทคนิคที่ยากและใช้เวลานาน ในสมัยก่อนการทอจกที่สลับซับซ้อนนับเป็นคุณสมบัติสำคัญของสตรีเอเชีย ปัจจุบันนี้จกเป็นเทคนิคที่กำลังสูญหายไปอย่างรวดเร็วที่สุดในบรรดาเทคนิคการทอทั้งหมด การทอจกสมัยนี้อาจทำได้เร็วขึ้นโดยการเก็บตะกอก แต่ขั้นตอนสุดท้ายก็ยังต้องใช้มือ ในประเทศลาวและประเทศไทยบางท้องถิ่นยังคงมีช่างทอที่มีฝีมือในการทอจกหลงเหลืออยู่ ทุกวันนี้การปักได้เข้ามาแทนที่การ

ทอจาก เพราะขั้นตอนการปักไม่ต้องใช้ลูกและสะดอกกว่า ชาวไทแดงและไทลื้อในประเทศลาวยังคงทอหลอดลายโบราณด้วยวิธีนี้ ส่วนในประเทศไทย ไทยวน ไทยพวน และผู้ไทยังคงทอจากอยู่

ขิด

ขิด เป็นเทคนิคการทอที่เพิ่มด้ายเส้นพุ่งพิเศษบนผ้าพื้นเพื่อสร้างหลอดลายข้ามช่วงด้ายเส้นยืนบนพื้นผ้า ถ้าด้ายเส้นพุ่งพิเศษที่ใช้เป็นเส้นโลหะ เช่น ดิ้นเงินหรือดิ้นทองจะเรียกว่า “ผ้ายกดิ้น” (Brocade) การเพิ่มด้ายเส้นพุ่งพิเศษอาจทำได้โดยการใช้ตะกอกยกด้ายเส้นยืนขึ้น ทำให้สามารถพุ่งด้ายพิเศษเพิ่มขึ้นจากเส้นพุ่งปกติได้ ในสมัยก่อนที่ยังไม่มีการใช้ตะกอกพิเศษ ช่วงทอจะใช้ไม้เก็บขิด ซึ่งทำให้ทอหลอดลายได้จำกัดเพียง 2 ครั้งเท่านั้น การใช้ตะกอกพิเศษทำให้ทอลายได้ไม่จำกัดจำนวน

เทคนิคการเพิ่มด้ายเส้นยืนพิเศษและเส้นพุ่งพิเศษ เคยใช้กันแพร่หลายในดินแดนแถบนี้ก่อนที่อิทธิพลของอินเดียจะเริ่มเข้ามา อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนเทคนิคนี้จากการเพิ่มด้ายเส้นยืนเป็นการเพิ่มด้ายเส้นพุ่งเกิดขึ้นในช่วงต้นของพันปีแรกของคริสต์ศตวรรษ ซึ่งเป็นระยะเดียวกันกับที่อิทธิพลของอินเดียเริ่มขยายเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การใช้ดิ้นเงินดิ้นทองในระยะต่อมา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในงานทอผ้าสำหรับชนชั้นสูง แต่สำหรับบุคคลทั่วไปนิยมใช้ไหมเป็นเส้นพุ่งพิเศษบนพื้นผ้าฝ้ายเพื่อตกแต่งให้ดูหรูหราและมีสีสันสดใส

พัฒนาการผ้าทอไทย

การทอผ้ามีมาตั้งแต่โบราณกาล หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ค้นพบ ได้แก่ เศษผ้าและเส้นใยของฝ้าย ไหม และใยกล้วย ตามกำไลสำริด อุปกรณ์การทอผ้า เช่น แวดินเผา หินทุบเปลือกไม้ และลูกกลิ้งดินเผา ซึ่งพบที่บ้านเชียง จ.อุดรธานี และถ้ำผี ใน จ. แม่ฮ่องสอน (ปริมรัตน์ แหกเพ็ง, 2542) ซึ่งสันนิษฐานว่าอยู่ในราวสมัย 700 ปีก่อนคริสตกาล แสดงถึงการใช้ผ้ามาตั้งแต่สมัยยุคหิน และมีการพัฒนาต่อมา โดยมีการผสมผสานระหว่างอิทธิพลของชนชาติต่าง ๆ สืบทอดต่อมา นอกจากนี้การได้พบเศษผ้า ด้าย เส้นใยไหม ในแหล่งก่อนประวัติศาสตร์ บ้านนาดี อ.หนองหาน จ.อุดรธานี ยังเป็นหลักฐานสำคัญที่แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยได้มีการทอผ้าใช้กันแล้วในยุคนั้นโดยเฉพาะผ้าไหม (สายสุณีย์ สิงห์ทัศน์, 2538)

จากการค้นพบเศษผ้าไหมในที่หลายแห่ง อาจกล่าวได้ว่าแหล่งไหมที่เก่าแก่ที่สุดของประเทศไทยอยู่ในดินแดนอีสานและได้สืบทอดเรื่อยมา รวมทั้งมีการทอหลอดลายและการคิดลายผ้าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น มีทั้งการทอผ้าพื้นธรรมดา การทำไหมมัดหมี่ การทำผ้าขิด ผ้าปูมหลอดลายต่าง ๆ การทำชิ้นไหมโฮลสุรินทร์ของชาวอีสาน การนำเส้นไหมไปทำเป็นผ้ายกไหม-ไล่ทอง ลายดอกแก้ว ดอกพิกุลของชาวเหนือ การทอผ้าดิ้นเงินดิ้นทองที่หมู่บ้านพุมเรียงของชาวใต้ การทำชิ้นไหมหรือชิ้นไหมตีนต่อด้วยจากในแถบภาคกลาง ล้วนยืนยันให้เห็นถึงความเป็นมาอันยาวนานของไทย (สายสุณีย์ สิงห์ทัศน์, 2538)

สำหรับรูปแบบของก๊อผ้าที่เป็นแบบสี่เส้าตั้งบนพื้นจะมีพัฒนาการมาอย่างไรมิได้มีหลักฐานบันทึกไว้ (แพทรีเซีย ซีสมัน แนนหนา และวีกี พานิชพันธ์, 2536)

ในสมัยศรีวิชัย เริ่มมีการทอผ้าที่มีหลอดลายผสมผสาน เนื่องจากเริ่มมีการติดต่อกับค้าขายกับอินเดีย จีน และเปอร์เซีย ในสมัยล้านนามีการทอผ้าเพื่อใช้และจำหน่ายเป็นสินค้าออก จนกระทั่งสมัยอยุธยา

การนำเข้าผ้าจากต่างประเทศ เช่น จีน อินเดีย เขมร เปอร์เซีย และยุโรป เพื่อใช้ในราชสำนักและจำหน่ายให้กับประชาชน ส่วนในสมัยรัตนโกสินทร์ เริ่มมีการติดต่อกับประเทศตะวันตก ทำให้รูปแบบการแต่งกายเป็นแบบผสมผสาน ในสมัยรัชกาลที่ 5 มีการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงการเลี้ยงไหม ตั้งกรมช่างไหม ในปี 2452 และในปี 2478 มีการตั้งโรงงานทอผ้าเพื่อใช้ในราชการทหาร นอกจากนี้กองส่งเสริมหัตถกรรมไทย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ได้เพิ่มเติมถึงการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมและสังคมในช่วงรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม มีการส่งเสริมผ้าที่ผลิตภายในประเทศ ส่งเสริมการปลูกฝ้าย และชี้ให้เห็นว่าฝ้ายเป็นพืชที่สำคัญจำเป็นต่อชาติ ส่งเสริมการปั่นด้ายด้วยเครื่องหีบฝ้าย อบรมการทอผ้าทำให้เกิดแฟชั่นการแต่งกายใหม่ ๆ ขึ้น ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการนำเข้าเครื่องทอผ้ามากขึ้น ความนิยมผ้าทอมือน้อยลง การทอผ้าเพื่อจำหน่ายลดลงแต่ยังมีการทอผ้าเพื่อใช้เอง จนกระทั่งปัจจุบันความนิยมผ้าทอมือกลับมาอีกครั้ง เพราะได้รับการส่งเสริมทั้งจากหน่วยงานรัฐบาลและเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถทรงเล็งเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ศิลปะพื้นบ้านและส่งเสริมรายได้ให้กับราษฎรในชนบท จึงทรงโปรดให้มีการก่อตั้งมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษเพื่อส่งเสริมหัตถกรรมไทยจากทุกภูมิภาค ทำให้มีการทอผ้าเป็นอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น โครงการของรัฐบาล “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ส่งเสริมให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมในท้องถิ่น ส่งเสริมการแต่งกายพื้นบ้าน ส่งเสริมการส่งออกเพื่อขยายตลาด และพัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นบ้านเพิ่มขึ้น

พัฒนาการผ้าทอในภาคเหนือ

ผ้าทอในยุคหลังของล้านนามีปรากฏหลักฐานคล้ายคลึงกับภาพจิตรกรรมฝาผนังที่วิหารลายคำ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร และที่วิหารวัดบวรนครหลวงใน จ.เชียงใหม่ ซึ่งเป็นภาพที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพม่ากับล้านนาในศตวรรษที่ 16 ฝ้านุ่งของผู้หญิงล้านนาเป็นผ้าชิ้นลายขวาง ซึ่งต่างจากผ้าชิ้นของอีสานที่เป็นลายทางตั้ง เรียกกันว่า “ชิ้นตามะนาว” นิยมลายขวางสีเหลือง หรือ สีเขียว สำหรับผ้าชิ้นผู้หญิงสูงอายุที่เรียกว่า “ชิ้นก่อนคอคควาย” มีลักษณะสะท้อนถึงอิทธิพลของชิ้นแบบลัวะ คือ เป็นชิ้นสีดำมีลายขวางสีแดง 2 แถวคาดตรงหัวชิ้นและตีนชิ้น สำหรับผ้าชิ้นที่ใช้นุ่งในเวลาว่างจะเป็นชิ้นที่ต่อเชิงด้วยตีนจก ลวดลายตีนจกที่พบมากคือลาย “นกกินน้ำร่วมต้น” และลายสีเหลี่ยมข้าวหลามตัด ซึ่งสีและลวดลายจะบ่งบอกถึงความแตกต่างของตีนจกในแต่ละแห่ง ตีนจกแบบเชียงใหม่นิยมจกด้วยดิ้นบนพื้นผ้าสีดำ ในขณะที่ตีนจกแบบแม่แจ่มมักจะนิยมใช้ฝ้ายหนา สีเหลืองจกลายแน่น ฝ้ายเป็นวัตถุดิบสำคัญในภาคเหนือ ถึงแม้ว่าไหมจะได้รับการส่งนำเข้าจาก จ.น่าน สำหรับราชสำนักเชียงใหม่ก็ตาม (แพทรีเซีย ชีสแมน แนนหนา และวิถี พานิชพันธ์, 2536)

อิทธิพลของผ้าจากราชสำนักไทยภาคกลางปรากฏในภาคเหนือ ใน ค.ศ. 1782 ที่เห็นได้ชัด คือ การใช้ดิ้นแบบอินเดียและเปอร์เซียบนพื้นผ้าของกลุ่มเจ้านายฝ่ายเหนือและชนชั้นสูง ศูนย์กลางของการผลิตผ้าทอยกดิ้นเริ่มที่ลำพูน ปัจจุบันผ้าทอแบบไทยวนยังคงทออยู่ที่ อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ และได้มีการฟื้นฟูการย้อมสีธรรมชาติ ที่ อ. จอมทอง จ.เชียงใหม่ และมีการทอผ้ามัดหมี่เส้นยืนลวดลายแบบสากล เพื่อตัดเป็นเสื้อผ้าสมัยใหม่และเป็นผ้าสำหรับทำเฟอร์นิเจอร์ต่าง ๆ

ลักษณะผ้าชิ้นแบบไทลื้อที่เห็นเด่นชัด คือ การเน้นความสำคัญของการออกแบบและลวดลายตรงส่วนกลางผืนต่อตีนชิ้นด้วยผ้าพื้นสีดำหรือสีคราม/เขียว วิธีการเย็บเป็นแบบชาวไทลื้อกลุ่มย่อยต่าง ๆ จะมีโครงสร้างของผ้าชิ้นเหมือนกัน แต่มีการเพิ่มเทคนิคการทอตกแต่งลวดลายบนตัวชิ้นต่าง ๆ กันไป เช่น ชาวไทลื้อ

ที่ อ.เชียงคำ และ อ.เชียงม่วน จ.พะเยา จะทอหลอดลายเล็ก ๆ ด้วยเทคนิคเกาะ ตกแต่งบนตัวขึ้น ผ้าเก่ามักจะใช้เส้นพุ่งเป็นไหม แต่นับตั้งแต่การตัดขาดสัมพันธ์ไมตรีระหว่างไทยกับลาวในปี ค.ศ. 1975 การทอผ้าขึ้นแบบเดิมของชาวไทลื้อที่นี้ก็มีการใช้เส้นใยสังเคราะห์แทน ส่วนชาวไทลื้อที่ อ.เชียงของ จ.เชียงราย มีหลอดลายที่ทอด้วยเทคนิคเกาะหรือจก 2-3 แถวบนตัวขึ้น สำหรับชาวไทลื้อที่น่านมีการทอลายมัดหมี่เส้นพุ่งสลับลายขีดเป็นลายขวางบนตัวขึ้น

ผ้าทอของชาวไทลื้อแบบอื่น ๆ คือ ผ้าที่ทอด้วยเทคนิคขีดด้วยด้ายสีแดงและครามผืนผ้าสีขาว ชาวไทลื้อจากเมืองเงินประเทศลาว ซึ่งปัจจุบันอาศัยอยู่ในเขต อ.ทุ่งช้าง จ. น่าน จะนิยมเพิ่มสีเหลืองและสีอื่น ๆ ด้วย ลายที่เป็นที่นิยมมากในกลุ่มไทลื้อ คือ ลายนกยูง ม้า และช้าง ถูย้อมแบบไทลื้อจะเป็นสีแดงมีลายทางเล็ก ๆ สีเหลืองสลับ เส้นของผู้หญิงไทลื้อเย็บด้วยผ้าฝ้ายสีดำหรือคราม นิยมตกแต่งสาบเสื้อด้วยผ้าที่มีหลอดลายจกหรือด้วยผ้ายกดินแบบจีน

วัตถุดิบ

1. ฝ้าย

ปัจจุบันฝ้ายเป็นวัตถุดิบที่สำคัญของอุตสาหกรรมสิ่งทอ แต่ผลผลิตฝ้ายในประเทศไทยยังมีปริมาณน้อย เนื่องจากผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ยังอยู่ในระดับต่ำ เป็นพืชที่มีศัตรูมากจึงต้องเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยาฆ่าแมลง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง อีกทั้งราคาฝ้ายไม่ค่อยแน่นอน ทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอต้องสั่งซื้อฝ้ายจากต่างประเทศปีละเป็นจำนวนมาก ปริมาณความต้องการใช้ฝ้ายเป็นวัตถุดิบปีละเกือบ 300,000 ตัน (ฝ้ายปุย) ในขณะที่ไทยผลิตฝ้ายเองได้เพียง 30,000 ตันต่อปี หรือผลิตได้ประมาณร้อยละ 10 ของความต้องการใช้

การผลิตฝ้ายในปัจจุบันมีปัญหาเกิดขึ้น เนื่องจากการปลูกฝ้ายไม่ค่อยได้ผลดีเท่าที่ควร มีแมลงและศัตรูพืชรบกวนทำให้ได้ผลผลิตไม่เต็มที่ ต้นทุนการผลิตสูง ราคาฝ้ายจะสูงตามไปด้วย การผลิตฝ้ายยังมีปริมาณน้อยกว่าความต้องการ ผลผลิตฝ้ายจะออกตามฤดูกาล ทำให้โรงงานหีบฝ้ายทำงานเพียง 4 เดือน คือ ธันวาคม – มีนาคม อีก 8 เดือน เครื่องจักรไม่ได้ทำงานเพราะไม่มีวัตถุดิบ ดังนั้นการที่จะให้มีวัตถุดิบป้อนโรงงานตลอดปีก็ต้องซื้อฝ้ายกักตุนไว้ ซึ่งทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และราคาฝ้ายก็สูงขึ้นด้วย (กองส่งเสริมการค้ากรมไทย, 2535)

การผลิตฝ้ายกระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศ แหล่งผลิตในภาคเหนือ ได้แก่ จ.แพร่ น่าน สุโขทัย กำแพงเพชร พิจิตร และนครสวรรค์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกือบทุกจังหวัด ภาคกลาง ที่ จ.ลพบุรี และสระบุรี และภาคตะวันตก ได้แก่ จ.กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ พันธุ์ที่ใช้ปลูกกันทั่วไปคือ พันธุ์ศรีสำโรง 2 ศรีสำโรง 60 นครสวรรค์ 1 ตากฟ้า 1 และศรีสำโรง 3

แหล่งนำเข้าฝ้ายที่สำคัญได้แก่ สหรัฐอเมริกา ชูแดน ปากีสถาน และสาธารณรัฐประชาชนจีน รองลงมาได้แก่ บราซิล อินเดีย อัฟริกา ออสเตรเลีย และเม็กซิโก

การเก็บฝ้าย ควรเก็บฝ้ายเมื่อสมอฝ้ายแตกพุ่มเต็มที่และแห้งสนิท และไม่ควรให้เศษใด ๆ เข้าไปปะปนกับปุยฝ้าย นำสมอฝ้ายที่แก่และแห้งมาเข้าเครื่องบีบเพื่อเอาเมล็ดออกเรียกว่า “อ้วฝ้าย” แล้วเอาปุยฝ้ายที่อ้วเรียบร้อยแล้วมาติดกับเครื่องตีฝ้ายที่มีรูปร่างคล้ายกับธนู เพื่อให้ปุยฝ้ายละเอียดเป็นเนื้อเดียว จากนั้นนำ

ฝ้ายมาหมุนเป็นท่อน ๆ เรียก “การกรอฝ้าย” และนำมาเข้าเครื่องปั่นที่เรียกว่า “โน” หรือ “หลา” เพื่อให้ได้เส้นฝ้ายเรียกว่า “การเส้นฝ้าย” (กองส่งเสริมหัตถกรรมไทย, 2535)

2. ไหม

ปัจจุบันจีนเป็นผู้ผลิตเส้นไหมรายใหญ่ของโลก แต่มีนโยบายผลิตไหมเพื่อเป็นสินค้าสำเร็จรูปออกจำหน่ายมากกว่าจำหน่ายในรูปวัตถุดิบ ดังนั้นคาดว่าในอนาคตเส้นไหมอาจขาดแคลน ส่วนญี่ปุ่น เกาหลี และไต้หวันได้หยุดการผลิตเส้นไหมโดยสิ้นเชิงเพราะค่าใช้จ่ายสูง อินเดียนั้นแม้ว่าจะเป็นผู้ผลิตรายใหญ่อันดับที่ 2 ของโลกก็ไม่สามารถผลิตได้แบบอุตสาหกรรมเพราะขาดเทคโนโลยี (สถาบันวิจัยหม่อนไหม, 2543)

สำหรับประเทศไทย ในปัจจุบันมีผู้ประกอบการโรงงานสาวไหมทั้งสิ้น 6 โรง ซึ่งทุกโรงงานได้มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของรังไหมและเส้นไหม เพื่อให้ทัดเทียมหรือดีกว่าคุณภาพเส้นไหมนำเข้า รวมทั้งการช่วงชิงตลาดผู้ใช้เส้นไหมในประเทศให้หันมาใช้เส้นไหมที่ผลิตในประเทศ

เกษตรกรที่ประกอบอาชีพปลูกหม่อนเลี้ยงไหมมีประมาณ 3 แสนครัวเรือน มากกว่าร้อยละ 90 อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกษตรกรกว่าร้อยละ 80 เป็นเกษตรกรที่ยากจนเลี้ยงไหมเป็นอาชีพเสริม จำหน่ายผลผลิตในรูปเส้นไหมหรือผ้าไหม โดยแรงงานเด็กและสตรีในครัวเรือน (เส้นไหมสาวมือ) และมีเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมเพื่อจำหน่ายรัง (เส้นไหมสาวเครื่อง) ประมาณ 7,000 ราย เลี้ยงไหมพันธุ์ลูกผสมต่างประเทศเกือบทั้งหมดใช้ไหมที่ผลิตจากภาคเอกชนภายในประเทศ ได้แก่ บริษัทจุลไหมไทย บริษัทอุตสาหกรรมไหมไทย และบริษัทไหมเมืองกาญจน์ ส่วนการนำเข้ามีไม่มากนัก

การผลิตเส้นไหมภายในประเทศมี 2 ชนิด คือ เส้นไหมพุ่ง และเส้นไหมยืน ซึ่งประมาณร้อยละ 90 ของเส้นไหมทั้งหมดที่ผลิตได้เป็นเส้นไหมพุ่ง ความต้องการเส้นไหมภายในประเทศมีปริมาณมากขึ้น เกษตรกรจึงหันมาผลิตเส้นไหมเพื่อจำหน่ายมากกว่าการผลิตเพื่อขายรัง แต่การผลิตเส้นไหมของเกษตรกรในชนบทยังมีคุณภาพไม่ดีพอ กล่าวคือ เส้นไหมที่ผลิตได้ไม่มีความสม่ำเสมอ และปริมาณเส้นไหมที่สาวได้ต่อวันต่ำ (สถาบันวิจัยหม่อนไหม, 2543)

แหล่งผลิตผ้าทอไทย

ปัจจุบันการทอผ้าแบบพื้นบ้านกระจายอยู่ทั่วไปในท้องถิ่นต่างๆ โดยมีลวดลายเอกลักษณ์ที่แสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละท้องถิ่น (สุวดี ธนประสิทธิ์พัฒนา, 2535) โดยสามารถแยกตามกลุ่มชนเชื้อสายต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. กลุ่มชนที่มีเชื้อสายไทยวน และไทลื้อ ในบริเวณล้านนาหรือภาคเหนือ ทอผ้าด้วยวิธียกดอก และวิธีจัก
2. กลุ่มชนที่มีเชื้อสายลาว ในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทอผ้าด้วยวิธีขิด วิธีจัก และมัดหมี่
3. กลุ่มชนเชื้อสายเขมรในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทอผ้าด้วยวิธีมัดหมี่
4. กลุ่มชนเชื้อสายมลายูทางภาคใต้ ทอผ้าด้วยวิธียกดอก

สิ่งที่สังเกตได้ประการหนึ่ง คือ ไม่พบว่าคนไทยภาคกลางมีการทอผ้าที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

แต่ประการใด แต่ปรากฏหลักฐานว่ามีการทอผ้าด้วยวิธีการทอแบบธรรมดา (สุวดี ธนประสิทธิ์พัฒนา, 2535)

ปริมรัตน์ แวกเพ็ง (2542) และกองส่งเสริมหัตถกรรมไทย (2535) ได้กล่าวถึงแหล่งผลิตผ้าทอในประเทศไทยไว้เช่นกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 1.4

ตารางที่ 1.4 แหล่งผลิตผ้าทอ

แหล่งผลิต	วิธีการทอ	กลุ่มช่างทอผ้า
ภาคเหนือ	ยกดอก และจก	เชื้อสายไทยวน ไทใหญ่ ลื้อ ลัวะ กระเหรี่ยง มอญ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ขิด จก และมัดหมี่	เชื้อลาว เขมร
ภาคกลาง	จก และมัดหมี่	เชื้อสายไทยวน ลาวโซ่ง
ภาคใต้	ยกดอก	รับอิทธิพลจากมาเลเซีย อินเดีย

ที่มา : ปริมรัตน์ แวกเพ็ง, 2542 และกองส่งเสริมหัตถกรรมไทย, 2535

ผ้าทอภาคเหนือ

ในภาคเหนือมีการทอผ้ากระจายในท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการทอผ้าฝ้าย เพราะฝ้ายเป็นวัตถุดิบที่หาง่ายในท้องถิ่น โดยลวดลายและวิธีการทอจะมีลักษณะแตกต่างกันไป (ปริมรัตน์ แวกเพ็ง, 2542)

ผ้าฝ้ายทอมือ

ผ้าฝ้ายทอมือ เป็นผ้าที่ทอจากฝ้ายย้อมสีธรรมชาติและสีเคมี เพื่อทำเป็นผ้าผืนหรือผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น จานรองชุดอาหาร หมวก กระเป๋า ผ้าคลุมไหล่ เป็นต้น โดยแหล่งผลิตที่สำคัญได้แก่ บ้านหนองอาบช้าง บ้านไร่ไผ่งาม ต.สบเตี๊ยะ อ.จอมทอง และบ้านนาคอเรือ บ้านตาลใต้ บ้านตาลกลาง บ้านตาลเหนือ ต.บ้านตาล อ.ฮอด จ.เชียงใหม่ ซึ่งมีการทอผ้าโดยใช้กี่พื้นเมืองและกี่กระตุก นอกจากนี้ยังมีอยู่ใน อ.สันกำแพง ซึ่งมีทั้งการผลิตเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน และการผลิตเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เพื่อจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ ส่วนใน จ.ลำพูน การทอผ้าจะเน้นไปทางด้านผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายมากกว่าการทอผ้าเป็นผืน นอกจากนี้ จ.แพร่ ก็มีการทอผ้าฝ้าย โดยนำฝ้ายมาย้อมคราม จากต้นครามหรือต้นฮ่อมก่อน แล้วนำมาตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูป (กองส่งเสริมหัตถกรรมไทย, 2535)

บ้านไร่ไผ่งามเป็นแหล่งผลิตผ้าฝ้ายทอมือพื้นเมืองที่มีชื่อเสียงมากแห่งหนึ่งใน จ.เชียงใหม่ ตั้งอยู่ใน ต.สบเตี๊ยะ อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ ขั้นตอนการผลิตเริ่มตั้งแต่การปลูกต้นฝ้ายเพื่อนำเส้นใยจากเมล็ดมาปั่นเป็นเส้นด้ายด้วยอุปกรณ์พื้นบ้าน ซึ่งไม่เสมอตลอดเส้น เมื่อนำมาทอเป็นผืนผ้าแล้วจะเกิดพื้นผิวที่น่าสนใจ ฝ้ายพันธุ์พื้นเมืองมี 2 พันธุ์ คือ ฝ้ายสีขาว และฝ้ายสีตุ่นหรือสีเนื้อ ซึ่งให้ผลผลิตน้อย แต่มีคุณสมบัตินุ่ม เหนียว และมีผิวสัมผัสที่ดี ดังนั้นทั่ว ๆ ไปจึงมีการนำเส้นใยชนิดอื่นมาผสมกับฝ้ายเพื่อเพิ่มปริมาณและลดค่าใช้จ่าย เช่น ใยขนุนและใยสังเคราะห์ เป็นต้น แต่ที่บ้านไร่ไผ่งามนี้ใช้ฝ้าย 100% ราคาจึงค่อนข้างสูง กอปรกับกรรมวิธีการย้อมสีธรรมชาติและลักษณะการทำให้เกิดลวดลายโดยวิธีมัดหมี่บนเส้นยืนที่มีลวดลายเฉพาะของที่นี่ ซึ่งต้องใช้เวลาและฝีมือมาก

บ้านหนองอาบช้าง ต.สบเตี๊ยะ จ.จอมทอง มีจำนวนผู้ผลิตประมาณ 30-50 ครัวเรือน มีทั้งการทอผ้าฝ้ายโดยใช้สีธรรมชาติและสีเคมี โดยมีการรวมกลุ่มเพื่อการจำหน่าย มีผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น ผ้าฝ้ายทอเป็นผืน เสื้อผ้าสำเร็จรูป ที่รองจาน ของที่ระลึก เป็นต้น

ผ้าทอบ้านไร่ เป็นศิลปะการทอผ้าพื้นเมืองที่มีชื่อของ จ.อุทัยธานี แหล่งผลิตที่โด่งดัง คือ อ.บ้านไร่ เช่นที่ ต. บ้านบึง อ. บ้านไร่ ซึ่งชาวบ้านส่วนใหญ่จะทอผ้ากันแทบทุกครัวเรือน ผ้าทอบ้านไร่เป็นผ้าฝ้ายทอมือที่มีลักษณะเด่น คือ ใช้สีย้อมธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ และลวดลายมีลักษณะพิเศษ คือ เป็นลายสัตว์ในวรรณคดี เช่น นาค ครุฑ หรือไม้ก็เป็นการเล่าเรื่องราวในอดีตลงบนผืนผ้า รูปแบบของผ้าทอจะมีทั้งผ้าคลุมเตียง ผ้าห่ม ผ้าคลุมไหล่ ผ้านุ่ง และผ้าขาวม้า

บ้านนาคอเรือ มีการตั้งเป็นกลุ่มแม่บ้าน โดยรวมผู้ผลิตประมาณ 150 ครัวเรือน มีผลิตภัณฑ์ของใช้และของที่ระลึกที่ทำจากผ้าฝ้าย เช่น ผ้าเช็ดมือ กระเป๋า ยาม ที่เสียบจดหมาย สมุด รวมทั้งผ้าฝ้ายทอเป็นผืนด้วย มีทั้งการย้อมสีเคมีและสีธรรมชาติ

บ้านตาลใต้ บ้านตาลกลาง บ้านตาลเหนือ ต.บ้านตาล อ.สอยดาว มีการทอผ้ากระจายตามหมู่บ้าน มีทั้งการใช้ที่พื้นเมืองและที่กระตุก มีทั้งการทอผ้าด้วยฝ้ายและใยประดิษฐ์ แต่เดิมจะผลิตแบบต่างคนต่างทำ ต่อมา มีการตั้งกลุ่มเพื่อการจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตนอกจากผ้าขึ้นลายมัดหมี่แล้วยังเป็นเครื่องใช้สอยอื่น ๆ เช่น ผ้าขาวม้า ผ้าทอ ยาม เสื้อสำเร็จรูป ผ้าพันคอ เป็นต้น (กองส่งเสริมหัตถกรรมไทย, 2535)

ผ้าจก

ผ้าจกเป็นผ้าที่ทอด้วยการสอดฝ้ายหรือไหมให้เกิดลวดลายในขณะที่ทอ โดยการใช้ไม้ปลายแหลม หรือขนเม่นจัดซ้อนด้ายขึ้นขึ้น แล้วใช้ด้ายสีสอดไปตามรอยจัดซ้อนขึ้น (กมลลา กองสุข, 2536) วิธีการทอจะสลับซับซ้อนกว่าผ้าทอชนิดอื่น ๆ เมื่อทอผ้าจกได้ก็เชื่อกันว่าสามารถทอผ้าชนิดอื่น ๆ ได้ไม่ว่าจะมีกรรมวิธีสลับซับซ้อนอย่างไรก็ตาม (ธนากรเอเชีย จำกัด, 2535)

การจกผ้านิยมใช้ในการตกแต่งเชิงขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ หัวขึ้นจะเป็นผ้าพื้น ตัวขึ้นจะทอเป็นผ้าพื้นหรือผ้ายก ส่วนเชิงจะทอเป็นจกซึ่งมีลวดลายต่าง ๆ แหล่งผลิตที่สำคัญ ได้แก่ อ.ศรีสังขาลย์ จ.สุโขทัย อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ อ.ลับแล อ.ตรอน อ.ปากท่า จ.อุตรดิตถ์ และ อ.ลอง จ.แพร่

ผ้าขึ้นตีนจก ที่ผลิตใน ต. หาดเลี้ยว อ. ศรีสังขาลย์ จ. สุโขทัย หรือที่มีชื่อเสียงในนาม “ผ้าทอหาดเลี้ยว” มีลวดลายประณีตงดงาม ซึ่งเกิดจากการจกเป็นลวดลายเรขาคณิต สลับสีต่างๆ โดยเน้นไปทางสีแดง อมส้ม สีส้ม และสีน้ำตาลปนเหลือง มีลายเล็ก ๆ ที่ย้อมมูลและสอดสีในลายใหญ่เป็นสีเหลือง สีเขียว สีชมพู และสีคราม ปัจจุบันมีการนำด้ายไทเร่สำเร็จจากโรงงานมาใช้ทอ เพราะสีสดกว่าสีที่ได้จากการย้อมสีธรรมชาติ

ผ้ายก

การทอผ้ายกต้องใช้เวลานาน เพราะมีความซับซ้อนให้เกิดลวดลาย มีเทคนิคการทอคล้ายผ้าขิด การคัดลายด้วยไม้เรียวปลายแหลม มีการทอโดยใช้ฝ้ายและไหม มีการใช้ดินเงินดินทองในการทอยกลายซึ่งมักใช้ในโอกาสพิเศษ แหล่งที่ผลิตมาก คือ จ.ลำพูน

ผ้าลายน้ำไหล

ทอโดยใช้ด้ายเส้นพุ่งหลาย ๆ สี เป็นช่วง ๆ เป็นการทอผ้าฝ้ายลายขวาง โดยการทอกลับด้ายหรือย้อนเส้น การสอดด้ายสีต่าง ๆ ทำให้ดูเหมือนลักษณะการไหลของน้ำ แหล่งผลิตที่สำคัญ ๆ ได้แก่ อ. เชียงของ จ. เชียงราย อ. เชียงม่วน อ. เชียงคำ จ. พะเยา อ. ท่าวังผา อ. บัว อ. เชียงกลาง อ. พงษ์ช้าง จ. น่าน

ผ้าทอชาวเขา

มีลักษณะศิลปะตามวัฒนธรรมของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เช่น อีเก้อ กะเหรี่ยง เป็นการทอผ้าฝ้ายหรือด้าย โดยใช้กรรมวิธีง่าย ๆ โดยการทอผูกติดกับตัว มีการตกแต่งโดยใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติ ได้แก่ ลูกเดือย มะกล่ำ แหล่งผลิตที่สำคัญ ได้แก่ จ. เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และตาก

ลักษณะการประกอบอาชีพทอผ้า

การประกอบอาชีพทอผ้าในประเทศไทยแบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ (คณะกรรมการการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2542) กล่าวคือ

1. การรวมกลุ่มกันของสมาชิกในชุมชนเพื่อดำเนินการเองโดยไม่มีหน่วยงานสนับสนุน และสมาชิกบางส่วนช่วยด้านเงินทุนตามกำลัง สมาชิกซึ่งมีที่เป็นของตนเองจะทอผ้าอยู่กับบ้าน แล้วนำผ้ามาส่งให้กลุ่มเพื่อจำหน่าย โดยไม่มีโครงสร้างและการจัดการที่เป็นระบบชัดเจน
2. การรับจ้างทอให้กับธุรกิจเอกชน โดยสมาชิกที่มีที่ทอผ้าเป็นของตนเอง รับจ้างทอให้กับนายทุน โดยนายทุนกำหนดลวดลาย และเตรียมการบางขั้นตอนให้ หรือจ้างให้ผู้ทอดำเนินการเองทุกขั้นตอน แล้วนำผ้ามาส่งให้นายทุนเพื่อจัดจำหน่าย และได้รับค่าจ้างตามข้อตกลง
3. การดำเนินการเองอย่างอิสระ โดยผู้ทอผ้าซึ่งจะจัดซื้อเส้นใยจากร้านค้าในท้องถิ่น ทำการทอแล้วนำไปส่งร้านเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่ายเองที่บ้าน
4. การรวมกลุ่มเพื่อดำเนินการในรูปแบบธุรกิจชุมชน โดยมีการจัดระบบโครงสร้าง ระบบการบริหารจัดการ ระบบบัญชี ระบบสวัสดิการ และสมาชิกมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ ดำเนินการร่วมกันและแบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่สมาชิก

จากลักษณะการประกอบอาชีพดังกล่าว ผู้ผลิตส่วนใหญ่ทำเป็นอาชีพเสริม และ 2 ใน 3 ดำเนินการแบบรับจ้างทอ

กำลังการผลิตต่อคน

กำลังการผลิตขึ้นอยู่กับประเภทของผ้าฝ้ายทอ ถ้าเป็นผ้าฝ้ายพื้นไม่มีการยกลาย โดยเฉลี่ยแล้วผู้ผลิตสามารถทอได้ประมาณวันละ 4-6 เมตร ถ้าเป็นผ้าทอที่มีกรรมวิธีลวดลายต่าง ๆ เช่น จก ยกดอก ชิต หรือมัดหมี่ก็จะใช้เวลาในการผลิตมากขึ้น ขึ้นอยู่กับความมากน้อยของลวดลายนั้น ๆ ตลอดจนเทคนิคการทำ เช่น การย้อมสี ถ้าย้อมสีธรรมชาติจะต้องใช้เวลาในการย้อมมากกว่าสีเคมี เพราะจะต้องย้อมหลายครั้งจึงจะติด ส่วน

การทำผ้าทอลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นต่าง ๆ ก็ขึ้นอยู่กับความละเอียดของลวดลายและความยากง่ายของกรรมวิธีการทอผ้า อีกทั้งยังแตกต่างกันไปตามภาวะเศรษฐกิจในท้องถิ่นนั้น ๆ (กองส่งเสริมหัตถกรรมไทย, 2535)

กลุ่มรับจ้างทำการผลิตผ้าพื้นเมือง บ้านตาล อ.ฮอด จ.เชียงใหม่ นั้น ผู้ผลิต 1 คน ทอผ้าเต็มที่จะได้ผ้าประมาณ 150 - 200 เมตรต่อเดือน ได้รับค่าจ้างทอเมตรจะ 15 บาท รายได้เฉลี่ย 2,250 - 3,000 บาทต่อเดือน ซึ่งนับว่าค่อนข้างต่ำมาก (คณะกรรมการการวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2542)

เทคโนโลยีการผลิต

หัตถกรรมผ้าทอมือมีกรรมวิธีการผลิตหลากหลาย และใช้ระยะเวลายาวนานในการผลิตผ้าแต่ละผืน ตั้งแต่การนำปุยฝ้าย ฝ้ายไหม มาทำเป็นเส้นใยหรือเส้นฝ้าย การย้อมสีเส้นฝ้ายหรือเส้นใยด้วยสีธรรมชาติหรือสีเคมี ก่อนนำมาทอเป็นผ้าผืน ลวดลายต่าง ๆ ของผ้าเกิดขึ้นตั้งแต่การย้อมโดยการมัดเส้นฝ้ายหรือไหม เป็นลวดลาย แล้วจึงนำมาทอเป็นผ้ามัดหมี่ หรือลวดลายที่เกิดจากการยกดอก การขีด การจก ซึ่งเกิดจากการทอผ้าตามกรรมวิธีต่าง ๆ แต่ปัจจุบันการทอผ้าเริ่มนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้มากขึ้น มีการนำเอาด้ายโทหรือไหมประดิษฐ์ มาใช้เพื่อลดขั้นตอนในการปั่นฝ้ายหรือสาวไหม การย้อมผ้าใช้สีธรรมชาติก็มีการเปลี่ยนมาใช้สีเคมีหรือใช้ด้ายที่ย้อมมาแล้วสำเร็จรูปแล้วเพื่อลดขั้นตอนการผลิต การทอมีการนำเครื่องจักรทอผ้าเพื่อสามารถผลิตผ้าได้ในปริมาณมากขึ้นและรวดเร็วขึ้น แต่ทั้งนี้การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้มากเกินไป กลับส่งผลเสียมากกว่าผลดี สีเคมีที่ใช้อาจนำมาซึ่งสารก่อมะเร็งและก่อให้เกิดมลภาวะ การใช้เครื่องจักรทำให้การทอผ้าด้วยแรงงานลดลง ความประณีตลดลง จึงควรส่งเสริมหัตถกรรมมากกว่าเทคโนโลยีสมัยใหม่ ลักษณะการผลิตเป็นการผลิตที่กลับเข้าสู่ธรรมชาติ เพราะมีผลข้างเคียงน้อยกว่า และได้รับความนิยมและส่งเสริมจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนมากกว่า (ปริมรัตน์ แวกเพ็ง, 2542)

1. การทอผ้า

การทำให้เส้นด้ายสองพวกขัดกัน โดยให้ทั้งสองพวกตั้งฉากกัน เส้นด้ายพวกหนึ่ง เรียกว่า ด้ายยืน และอีกพวกหนึ่ง เรียกว่า ด้ายพุ่ง ทำนองเดียวกับการสานด้วยไม้ไผ่ หรือการสานด้วยกระดาด ลักษณะของการขัดกันของด้ายพุ่งและด้ายยืนจะขัดกันแบบธรรมดาที่เรียกว่า “ลายขัด” หรือจะกำหนดให้เป็นลายอื่น ๆ ก็ได้ (ยุพินศรี สายทอง, 2528)

การทอผ้าทำได้หลากหลายวิธี ได้แก่

1. การทอโดยใช้เครื่องทออย่างง่าย

- เครื่องทอที่ทำด้วยแผ่นกระดาดแข็งหรือแผ่นไม้อัด
- เครื่องทอที่ทำด้วยกรอบไม้สี่เหลี่ยม
- เครื่องทอที่ใช้ตะกอลอย่างง่าย

2. การทอด้วยเครื่องทอสองตะกอลและสี่ตะกอล

3. การทอด้วยบัตรแข็ง

4. การทอด้วยวิธีใช้เข็มขัดคาดหลัง

2. การย้อมสี

การย้อมสีแบ่งเป็น สีสังเคราะห์ และสีธรรมชาติ การย้อมด้วยสีสังเคราะห์นั้นสีจะติดได้นานทนต่อการซักและแสงแดด สะดวก รวดเร็ว แต่มีข้อเสีย คือ เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากมีโลหะหนักจำพวกโครเมียม ดีบุก ตะกั่ว ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ผลิตและผู้ใกล้ชิด จากการสัมผัสและสูดดมสารที่ตกค้างในเนื้อผ้าก็เป็นอันตรายต่อผู้ใช้ อีกทั้งสีสังเคราะห์เหล่านี้ต้องนำเข้าจากต่างประเทศเป็นมูลค่าเฉลี่ย 8 พันล้านบาทต่อปี ในขณะที่เดียวกับการย้อมสีธรรมชาติได้รับความนิยมลดลง เนื่องจากขาดองค์ความรู้ด้านการย้อม การย้อมเป็นการลองผิด ลองถูกเป็นความลับเฉพาะกลุ่ม ขาดการสืบทอด คุณภาพสีธรรมชาติไม่เป็นที่ยอมรับของตลาดไม่ทนต่อแสงแดด สีซีดจางง่าย และคุณภาพไม่สม่ำเสมอ จึงทำซ้ำได้ยาก ก่อให้เกิดปัญหาในการผลิตปริมาณมาก (ไพศาล คงคาอุยชัย และคณะ, 2543) อย่างไรก็ตาม ผู้ผลิตบางรายกลับใช้จุดนี้เป็นจุดขายสินค้า เพราะผ้าย้อมสีธรรมชาติถือเป็นเอกลักษณ์และเป็นเสน่ห์อย่างยิ่ง เช่นเดียวกับที่กล่าวกันว่าผ้าฝ้ายย้อมผ้าต้องสีตก (เพราะย้อมสีธรรมชาติ) เป็นต้น (อนันต์เสวก เหวซึ่งเจริญ, 2543) นอกจากนี้วิธีการย้อมสี และคุณสมบัติของสี ทั้งสีสังเคราะห์และสีธรรมชาติ ได้กล่าวไว้โดยละเอียดใน อนันต์เสวก เหวซึ่งเจริญ (2543) และคันศรณีย์ คำบุญชู (2541)

การตลาดผ้าทอพื้นเมือง

ผลจากการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมไปสู่ชนบทตามโครงการจัดตั้งหมู่บ้านอุตสาหกรรมระหว่างปี 2537-2539 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหมู่บ้านให้เกิดหมู่บ้านอุตสาหกรรมที่มีการประกอบอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อยกระดับรายได้ประชาชน เพื่อการมีงานทำ ลดการเคลื่อนย้ายแรงงาน ทำให้ชุมชนทอผ้าภาคเหนือและภาคอื่น ๆ เกิดโครงสร้างการตลาดอุตสาหกรรมทอผ้าพื้นเมือง (แผนภาพที่ 1.1) ซึ่งมีพ่อค้าคนกลาง ทำหน้าที่จัดหาทุน วัตถุดิบ เครื่องมือ รูปแบบผลิตภัณฑ์ส่งไปให้ชุมชน ชาวบ้านจึงอยู่ในฐานะผู้ผลิตภายใต้การควบคุมของคนกลางและนายทุน จึงเป็นแรงงานรับจ้างทอผ้าราคาถูก (คณะกรรมการการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2542)

ความสัมพันธ์เชิงธุรกิจระหว่างคนกลางและผู้ผลิตมี 2 ลักษณะ

1. คนกลางผู้ซื้อผลิตภัณฑ์มาขายต่อให้ผู้บริโภคทั่วไป ได้แก่ เจ้าของร้านค้าหัตถกรรมซึ่งขายทั้งปลีกและส่ง
2. คนกลางผู้สั่งทอผ้าและขายวัตถุดิบให้ผู้ผลิต แล้วรับซื้อมาแปรรูปเพื่อการส่งออกต่างประเทศ ได้แก่ บริษัทเอกชนและร้านค้าต่าง ๆ

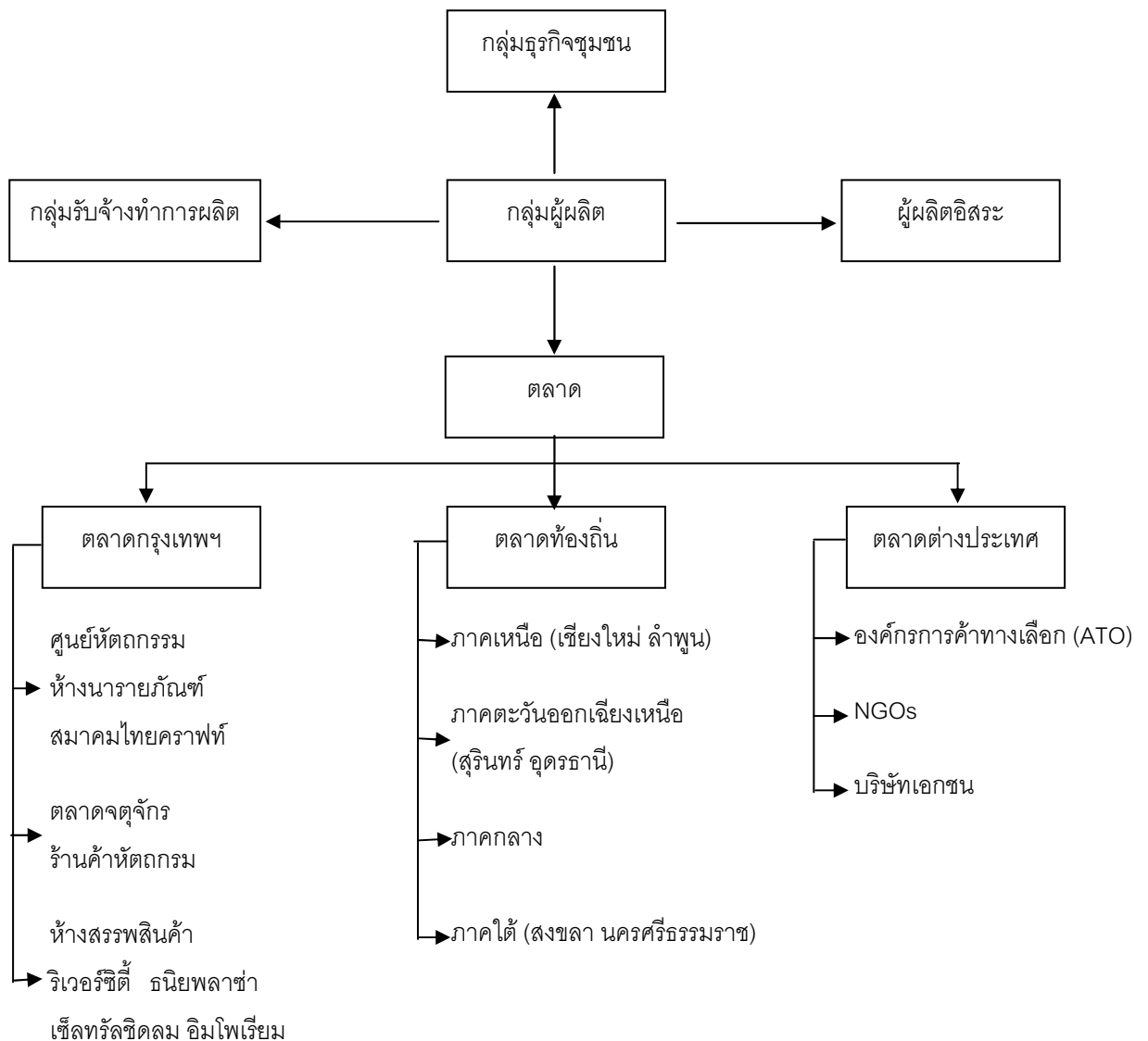
กลุ่มผู้บริโภคที่สำคัญ คือ คนในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ

ตลาดภายในประเทศ

ผ้าฝ้ายทอมือ

จากการสำรวจพบว่าปริมาณความต้องการผ้าฝ้ายทอมือในท้องตลาดขึ้นอยู่กับท้องถิ่นและลักษณะความนิยมในช่วงเวลาหนึ่ง ในภาคเหนือและภาคอีสานมีการทอผ้าฝ้ายมากกว่าภาคอื่น ซึ่งเป็น

เอกลักษณ์ของท้องถิ่น เมื่อมีลูกค้าหรือนักท่องเที่ยวมากก็จะซื้อผ้าทอเพื่อเป็นที่ระลึกถึงสถานที่นั้น ๆ ความนิยมตามแฟชั่นก็เป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดปริมาณความต้องการของผ้าฝ้ายทอมือ ส่วนผ้าฝ้ายทอมือที่ต้องใช้ฝีมือในการผลิต เช่น การทอผ้าขิด มัดหมี่ ผ้าจก ผ้าน้ำไหล ไทลื้อ ที่ทำเป็นผลิตภัณฑ์ผ้าคลุมไหล่ ผ้าขึ้น ผ้าพันคอ ความต้องการก็มีเฉพาะกลุ่ม คนมีอายุและเป็นผู้ที่นิยมอนุรักษ์ศิลปะไทยจริง ๆ แต่ในปัจจุบันหลายคนหันมาสนใจใช้สินค้าไทยและตระหนักถึงคุณค่าของศิลปหัตถกรรมไทยมากขึ้น ทำให้ผ้าฝ้ายทอมือมีการขยายตลาดมากขึ้น โดยเฉพาะการนำมาดัดแปลงตกแต่ง (กองส่งเสริมหัตถกรรมไทย, 2535)

ที่มา : คณะกรรมการการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2542

แผนภาพที่ 1.1 โครงสร้างและกลไกการตลาดผ้าทอพื้นเมืองระดับประเทศ

จากการศึกษาของกองส่งเสริมหัตถกรรมไทย (2535) ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการตลาดผ้าฝ้าย ทอมือว่าถ้าผู้ผลิตมีฝีมือและเป็นที่รู้จักดี จะทำให้ผู้ซื้อสั่งซื้อสินค้าไว้ล่วงหน้า การจำหน่ายผลิตภัณฑ์สามารถ จำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ตลาดท้องถิ่น เป็นการจำหน่ายในท้องถิ่น การออกงานเทศกาล งานประจำปี โดยผู้นำ กลุ่มหรือหัวหน้ากลุ่มจะรวบรวมนำมาจำหน่าย หรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่บ้าน ลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นคนใน ท้องถิ่นนั้นๆ หรือท้องถิ่นใกล้เคียง ส่วนลูกค้าที่มาจากต่างถิ่นหรือนักท่องเที่ยวจะซื้อเพื่อเป็นของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์จะมีลักษณะของพื้นที่ผลิตอยู่ทั่วไป ซึ่งมีราคาไม่สูงมากนัก

2. ตลาดขายส่ง มีการจำหน่ายผ่านคนกลางและจำหน่ายโดยตรงให้กับผู้ซื้อ โดยติดต่อกับ หัวหน้ากลุ่ม หรือมีคนกลางเป็นผู้ติดต่อกับผู้ผลิตรวบรวมผลิตภัณฑ์ส่งให้ผู้ซื้อที่ส่วนใหญ่จะเป็นร้านค้าในตัว เมือง ร้านค้าในกรุงเทพฯ ซึ่งจะส่งผ้าฝ้ายทอไปตัดเย็บเสื้อผ้า และเคหะสิ่งทออื่น ๆ ผู้ซื้อบางรายอาจนำไป ย้อมสีเองเพื่อให้ได้มาตรฐานในการส่งออก หรืออาจจะส่งให้ผู้ผลิตทำผลิตภัณฑ์แบบต่าง ๆ ตามที่ตลาดต้องการ

ผู้ผลิตจะได้คำสั่งซื้อจากลูกค้า 2 ลักษณะ คือ

- ลูกค้าที่เป็นร้านค้าทั้งในต่างจังหวัดและกรุงเทพฯ ซึ่งจะระบุประเภทและชนิดของ ผลิตภัณฑ์ที่แน่นอนทำให้ผู้ผลิตมีโอกาสได้ผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ ๆ ซึ่งนอกจากจะผลิตส่งลูกค้าแล้ว ผู้ผลิต ยังทำแบบใหม่ ๆ มาผลิตจำหน่ายเองด้วย
- เป็นผลิตภัณฑ์ที่ผู้ผลิตทำขึ้นหลากหลายเพื่อนำไปจำหน่ายในงานเทศกาล ซึ่งจะเป็นการทดสอบตลาดไปในตัวว่าผลิตภัณฑ์ตัวใดเป็นที่ต้องการของตลาด ผู้ผลิตก็จะผลิตผลิตภัณฑ์ตัวนั้นมา จำหน่ายมากขึ้น แต่เมื่อผู้ผลิตหลาย ๆ ราย ผลิตสินค้ารูปแบบและประเภทเดียวกันก็จะทำให้ความต้องการของ ตลาดลดลง

ประเทศไทยจะได้เปรียบด้านฝีมือและความประณีต สามารถจะเข้าสู่ตลาดระดับสูงได้ แต่ มีปริมาณไม่มากนัก ราคาค่อนข้างสูง ส่วนตลาดในระดับต่ำและระดับกลางนั้นอาจต้องแข่งขันกับจีน เกาหลี ยोंกง ซึ่งเราอาจจะสู้ในด้านราคาไม่ได้ ตลาดผ้าฝ้ายทอในต่างประเทศจะเป็นผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ เช่น ผ้าปูโต๊ะ ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว ผ้าปูเบาะ นอกจากนั้นยังทำเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป เช่น ปลอกหมอน ผ้ารองจาน ผ้าที่ใช้บนโต๊ะอาหาร ผ้าคลุมเตียง ฯลฯ ประเทศที่สั่งซื้อได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย สหรัฐอเมริกา เยอรมันตะวันตก ออสเตรเลีย และอังกฤษ

ในปัจจุบันประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ญี่ปุ่น เยอรมัน จะคำนึงถึงความปลอดภัยของสินค้า จึงมีการป้องกันและอนุรักษ์สภาพแวดล้อมมากขึ้น เน้นการใช้สีย้อมธรรมชาติและผู้บริโภคยินยอมที่จะซื้อ ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากธรรมชาติ ปราศจากสารเคมี ในราคาสูงกว่าปกติถึงร้อยละ 20-50 ดังนั้นผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอ มือย้อมสีธรรมชาติจะเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งที่มีศักยภาพพอที่จะก้าวสู่ตลาดต่างประเทศ ถ้าหากมีการปรับปรุงและ พัฒนาเทคนิคและกรรมวิธีให้มีคุณภาพได้มาตรฐานมากขึ้น (กองส่งเสริมหัตถกรรมไทย, 2535)

ผ้าไหม

ตลาดภายในประเทศของผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของไทยนั้นเป็นปริมาณร้อยละ 60 ของการผลิตทั้งหมด ซึ่งผู้บริโภคส่วนใหญ่ คือ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (ดร.ณรรณ สุวรรณรงค์, 2532) ซึ่งนักท่องเที่ยวจะซื้อเป็นของขวัญระลึก

ตลาดต่างประเทศ

ผ้าฝ้าย

ผ้าฝ้ายและผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายเป็นสินค้าที่มีการส่งออกปีละจำนวนมาก ส่วนใหญ่จะเป็นประเภทเคหะสิ่งทอ มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีการผลิตให้มีมาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาดต่างประเทศ จากสถิติส่งออกผ้าฝ้ายและผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทั้งหมดและทอเครื่องของไทยจากปี 2530-2535 มีมูลค่าการส่งออก 495.1, 984.1, 1,419.3, 1,811.4, 2,558.2 และ 2,535 พันบาท ตามลำดับ (กองส่งเสริมการค้าไทย, 2535)

ตลาดส่งออกที่สำคัญของผ้าฝ้ายทอและอุตสาหกรรมสิ่งทออื่น ๆ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ตลาดข้อตกลง คือ ตลาดที่มีข้อตกลงการค้าสิ่งทอกับประเทศไทย มี 18 ประเทศ ได้แก่ EEC (12 ประเทศ) สหรัฐอเมริกา แคนาดา ฟินแลนด์ สวีเดน นอร์เวย์ และออสเตรเลีย
2. ตลาดนอกข้อตกลง คือ ตลาดที่ไม่มีโควต้า หรือไม่มีข้อตกลง สามารถส่งออกได้อย่างไม่จำกัด ประเทศคู่ค้าที่สำคัญคือ ญี่ปุ่น ซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอเมริกา อาหรับอิมิเรตส์ สิงคโปร์ ฮองกง และออสเตรเลีย ซึ่งตลาดนอกข้อตกลงเริ่มมีบทบาทสำคัญต่อการส่งออกสิ่งทอไทย เพราะสามารถขยายปริมาณส่งออกได้

ผ้าไหม

ตลาดส่งออกผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ผ้าไหมที่สำคัญของไทยได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และประเทศในประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ญี่ปุ่นนำเข้าเพื่อทดแทนการผลิตภายในประเทศซึ่งไม่เพียงพอ สหรัฐอเมริกานิยมผ้าไหมจากไทยสำหรับบุเฟอร์นิเจอร์ ตลาดยุโรปที่สำคัญคือ เบลเยียม ซึ่งเป็นตลาดผ้าไหมแห่งใหม่ของไทยที่มีแนวโน้มจะขยายตัวออกไปได้อีกมาก (ดร.ณรรณ สุวรรณรงค์, 2532) และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันเป็นตลาดนำเข้าผลิตภัณฑ์ผ้าไหม เช่น เนคไท ผ้าพันคอ เสื้อผ้าสำเร็จรูป ปลอกหมอน และกรอบรูป ซึ่งยังมีช่องทางส่งออกได้อีกมาก โดยเฉพาะในขณะที่ผ้าไหมในรูปผืนผ้าของไทยเสียเปรียบด้านราคา ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ ดังนั้นผู้ผลิตควรพัฒนาการผลิตในด้านผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผ้าผืนและหลีกเลี่ยงการแข่งขันที่รุนแรงจากผู้ผลิตที่ได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิต เช่น จีน และอินเดีย ในตลาดผ้าผืน

หากประเทศไทยต้องการเปิดตลาดผ้าไหมสู่ยุโรป ต้องเปลี่ยนแนวคิดในการ design ผ้าให้ เป็นไปตามความนิยมและสวมใส่สบายในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะประเทศที่มีอากาศหนาวเย็น ต้องผลิตผ้าใน ลักษณะหนาแน่น และในฤดูร้อนต้องเป็นผ้าที่บางพริ้ว ดังนั้นการกำหนดโครงสร้างผ้าให้เหมาะสมจึงเป็น สิ่งจำเป็น ปัจจุบันสถาบันวิจัยอุตสาหกรรมสิ่งทอได้มีการวิจัยและพัฒนาด้านการปรับโครงสร้างผ้าไหมไว้มาก

พอสมควร โดยเฉพาะไหมบัวย ซึ่งเป็นไหมเส้นพุ่งที่ไม่มีการตีเกลียว และมีลักษณะเป็นปุ่มปมตามลักษณะของเส้นไหมไทยที่ทำการสาวไหมด้วยมือ สถาบันอุตสาหกรรมสิ่งทอได้พยายามปรับปรุงโครงสร้างของไหมบัวยให้สามารถนำไปผลิตผ้าได้หลายรูปแบบตามความต้องการตลาด และในอนาคตคาดว่าจะความต้องการนำไหมบัวยไปผลิตเป็นผ้าจะมากขึ้น และการผลิตผ้าในแนวสากลจะเกิดขึ้นได้ (สุเมธ นวเศรษฐวิสูตร, 2544)

นอกจากการออกแบบโครงสร้างผ้าไหมแล้ว ควรพิจารณาถึงคุณภาพผ้าไหมไทยที่ผลิตอยู่ในปัจจุบันมีจุดอ่อนอย่างไรบ้าง โดยเฉพาะคุณภาพสีและการดูแลรักษา ตลอดจนการออกแบบลายผ้าในเชิงอนุรักษ์ภูมิปัญญาชาวบ้านควบคู่ไปกับการพัฒนาการออกแบบในเชิงสากล

สำหรับสิ่งทอโดยทั่วไปแล้ว ประเทศที่เป็นผู้ผลิตส่งออกรายใหญ่ คือ อิตาลี และสาธารณรัฐเยอรมัน ส่วนประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก็เริ่มมีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มขึ้น เช่น ประเทศมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย อินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาชนจีน ปากีสถาน และศรีลังกา

การแข่งขันต้องแข่งขันกันตั้งแต่ฝีมือ ต้นทุนการผลิต และเทคนิคกรรมวิธีที่จะลดต้นทุนลงมากที่สุด เพื่อสู้ราคาในตลาดโลกได้ จีนจัดเป็นประเทศผู้ผลิตที่ค่อนข้างได้เปรียบทางด้านวัตถุดิบ เพราะจีนสามารถผลิตผ้าได้เอง ทำให้ต้นทุนวัตถุดิบต่ำ ส่วนประเทศอินเดีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ค่าแรงก็ยังต่ำอยู่ ทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำสามารถแข่งขันด้านราคากับประเทศส่งออกอื่นๆ ได้ (กองส่งเสริมหัตถกรรมไทย, 2535)

บทที่ 2

ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน

2.1 สภาพทางภูมิศาสตร์

2.1.1 สภาพทางกายภาพ

บ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ห่างจากที่ว่าการอำเภอดอยสะเก็ด 9 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดเชียงใหม่ 19 กิโลเมตร การคมนาคมเข้าหมู่บ้านมีหลายเส้นทาง เส้นทางที่นิยมใช้มากที่สุดคือ จากสายบ่อสร้าง-ดอยสะเก็ด เข้าถนนคันคลองชลประทานแม่กวงเส้นทางรพช. หมู่ที่ 9 บ้านป่าแดง – ป่าป๋อง ผ่านองค์การบริหารส่วนตำบลแม่โป่ง เลี้ยวขวาไปบ้านป่าไผ่ ระยะทาง 10 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือติดต่อกับ บ้านบ่อทอง หมู่ที่ 10 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศใต้ติดต่อกับ บ้านห้วยอ่าง หมู่ที่ 6 ตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันออกติดต่อกับ บ้านตลาดขี้เหล็ก หมู่ที่ 1 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันตกติดต่อกับ บ้านห้วยบอน หมู่ที่ 3 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

บ้านป่าไผ่ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขา พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ ทิศตะวันออกติดเชิงเขา มีพื้นที่ทั้งหมด 3,523 ไร่ สัดส่วนของการแบ่งพื้นที่ใช้สอย จัดเป็นที่อยู่อาศัยร้อยละ 20 หรือ 704 ไร่ พื้นที่สวนร้อยละ 30 หรือ 1,057 ไร่ และพื้นที่นาร้อยละ 50 หรือ 1,762 ไร่ มีลำห้วยแม่โป่ง และน้ำชลประทานแม่กวงไหลผ่านหมู่บ้าน

2.1.2 สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก

การคมนาคม ชาวบ้านใช้เส้นทาง รพช. เป็นสายหลัก ขยายในหมู่บ้านเป็นถนนคอนกรีตเสริมไม่ไผ่

แหล่งน้ำ ชาวบ้านใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยฮ่องไคร้ ชลประทานแม่กวง และลำห้วยแม่โป่ง สำหรับการเกษตร ทุกครัวเรือนใช้น้ำประปาสำหรับอุปโภค น้ำบริโภคเป็นบ่อน้ำตื้น และน้ำฝนซึ่งชาวบ้านจะใช้โอ่งขนาดใหญ่เพื่อรองรับน้ำฝนเก็บไว้บริโภค

ไฟฟ้า ชาวบ้านมีไฟฟ้าใช้ครบทุกครัวเรือน (201 ครัวเรือน)

โทรคมนาคม ชาวบ้านมีโทรศัพท์ใช้ 100 ครัวเรือน .โทรศัพท์สาธารณะหยอดเหรียญ 3 ตู้

สถานพยาบาล ที่อยู่ใกล้หมู่บ้านมากที่สุดคือ สถานีอนามัยบ้านแม่โป่ง ตั้งอยู่ในบ้านแม่โป่ง หมู่ที่ 4 ห่างจากหมู่บ้าน 1.5 กิโลเมตร และเป็นสถานพยาบาลที่ประชากรในหมู่บ้านนิยมไปใช้บริการมากที่สุด

โรงเรียน บ้านป่าไผ่ มีโรงเรียนบ้านป่าไผ่พระราชรัฐอุปถัมภ์ เปิดสอนระดับสูงสุด คือ มัธยมศึกษาปีที่ 6 แต่ชาวบ้านส่วนใหญ่นิยมให้ลูกหลานไปเรียนที่โรงเรียนในตัวอำเภอดอยสะเก็ด

สถาบันการเงิน ธนาคารที่อยู่ใกล้หมู่บ้านมากที่สุด คือ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาดอยสะเก็ด ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาดอยสะเก็ด และธนาคารออมสินสาขาดอยสะเก็ด อยู่ห่างจากหมู่บ้าน 10 กิโลเมตร แหล่งเงินทุนที่สำคัญของประชากร คือ สหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด

ร้านค้า มีร้านค้าทั้งหมด 6 ร้าน แบ่งเป็นร้านขายของชำ 3 ร้าน ร้านก๋วยเตี๋ยว 1 ร้าน ร้านขายเคมีเกษตร 1 ร้าน และร้านจำหน่ายรถจักรยานยนต์ 1 ร้าน นอกจากนี้ยังมีตลาดสดในหมู่บ้าน 1 แห่ง ประชากรในหมู่บ้านนิยมไปจับจ่ายใช้สอยที่ร้านค้า และตลาดสด บ้านป่าไผ่มีสถานีบริการน้ำมันขนาดเล็ก (ปั๊มหลอด) 1 สถานี

2.2 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

บ้านป่าไผ่ เดิมเป็นพื้นที่ป่าไผ่ที่มีต้นไผ่ขึ้นหนาแน่น ต่อมาประมาณ ปี พ.ศ. 2400 มีชาวบ้านจากหมู่บ้านละคอน จังหวัดลำปาง อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐาน ประมาณ 5 ครอบครัว นำโดยสกุลธาดูอินจันทร์ และสกุลทองคำฟู ในปี พ.ศ. 2469 ได้จดทะเบียนตั้งให้เป็นหมู่บ้านตามกฎหมาย โดยมีผู้ใหญ่บ้านคนแรก คือ นายสิงห์ ทิศลังกา จนกระทั่งผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบัน คือ นายทองสุข ธาดูอินจันทร์ ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านคนที่ 12

2.3 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ

2.3.1 สภาพทางสังคม

บ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 มีประชากรทั้งหมด 783 คน โดยเป็นชาย 408 คน หญิง 375 คน มีครัวเรือนทั้งหมด 201 ครัวเรือน ขนาดครัวเรือนโดยเฉลี่ย ครัวเรือนละ 4 คน เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมด ผู้ที่มีช่วงอายุของประชากร ที่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 3 ช่วงอายุ 5 – 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 13 ช่วงอายุ 15 – 24 ปี มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 15 ช่วงอายุ 25 – 39 ปี มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 22 ช่วงอายุ 40 - 59 ปี มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 33 ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 15 ของประชากรทั้งหมด (ตารางที่ 2.1)

ระดับการศึกษาของประชากรบ้านป่าไผ่ เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมด ผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 50 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 30 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 10 จบปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 8 และปริญญาโทคิดเป็นร้อยละ 2 ของประชากรทั้งหมด (ตารางที่ 2.2)

ตารางที่ 2.1 จำนวนประชากรบ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 จำแนกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ชาย	หญิง	รวม	สัดส่วน (ร้อยละ)
ต่ำกว่า 5 ปี	15	7	22	3
5 - 14 ปี	55	46	101	13
15 - 24 ปี	61	53	114	15
25 - 39 ปี	91	80	171	22
40 - 59 ปี	128	131	259	33
60 ปีขึ้นไป	58	58	116	15
รวม	408	375	783	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 2.2 ระดับการศึกษาประชากรบ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2

ระดับการศึกษาสูงสุดของประชากร	สัดส่วน (ร้อยละ)
ประถมศึกษา (ป.1 – ป.6)	50
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – ม.3)	30
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – ม.6)	10
ปริญญาตรี	8
ปริญญาโท	2

ที่มา : จากการสำรวจ

บ้านป่าไผ่ มีการจัดตั้งกลุ่มต่างๆ ในหมู่บ้าน โดยกลุ่มฯ ที่มีบทบาทในการสร้างรายได้ ได้แก่ กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ และกลุ่มทอผ้า ส่วนกลุ่มที่เป็นแหล่งเงินทุนให้ชาวบ้าน ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์ และกลุ่มผู้ใช้น้ำ รายละเอียดดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 กลุ่มในหมู่บ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2

กลุ่มฯ	ปี พ.ศ. ที่ก่อตั้ง	บทบาทหน้าที่ต่อชุมชน
กลุ่มออมทรัพย์	2525	ส่งเสริมให้ชาวบ้านมีทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ
กลุ่มประมงน้ำไหล	2526	เพื่อส่งเสริมการเพาะพันธุ์ปลา และส่งเสริมอาชีพการเพาะเลี้ยงปลาให้ชาวบ้าน

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กลุ่มฯ	ปี พ.ศ. ที่ก่อตั้ง	บทบาทหน้าที่ต่อชุมชน
กลุ่มทอผ้า	2531	เป็นการส่งเสริมอาชีพ และลดปัญหาการว่างงานของสตรีในหมู่บ้าน
กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์	2535	เพื่อแก้ไขปัญหาราคาสินค้าตกต่ำ โดยการนำกระเทียมมาดอง ทำให้ผลผลิตมีมูลค่าสูงขึ้น
กลุ่ม อสม.	2535	เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชาวบ้าน ในการดูแลสุขภาพของตน
กลุ่มผู้เลี้ยงกบ	2542	ส่งเสริมอาชีพ และขยายสู่โรงเรียน เพื่อเป็นอาหารกลางวัน
กลุ่มผู้สูงอายุ	2544	เพื่อส่งเสริมคุณค่าของผู้สูงอายุ
กลุ่มผู้ใช้น้ำ	-	ชาวบ้านมีทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

2.3.2 สภาพทางเศรษฐกิจ

ประชากรบ้านแม่โป่งมีงานทำ 570 คน คิดเป็นร้อยละ 73 ของประชากรทั้งหมด ที่เหลือ 213 คน ไม่มีงานทำ คิดเป็นร้อยละ 27 เนื่องจากบางส่วนเรียนหนังสือ และเป็นผู้สูงอายุ อาชีพหลักของประชากรคือ การทำการเกษตร ซึ่งมีจำนวน 160 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 80 ของครัวเรือนทั้งหมด อาชีพรับจ้างทั่วไป 21 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10 อาชีพค้าขาย 6 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3 และ 14 ครัวเรือนรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 7 (ตารางที่ 2.4)

รายได้เฉลี่ยของประชากรในบ้านแม่โป่ง ประมาณปีละ 20,000 บาทต่อคน หรือประมาณปีละ 40,000 บาทต่อครัวเรือน โดยรายได้ส่วนใหญ่มาจากภาคเกษตร การรับจ้าง และอาชีพเสริม โดยมีรายละเอียดดังนี้

รับจ้างภาคเกษตร	หญิงวันละ	80 บาท	ชายวันละ	120 บาท
รับจ้างนอกภาคเกษตร	หญิงวันละ	80 บาท	ชายวันละ	120 บาท

ชาวบ้านร้อยละ 50 มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง โดยเฉลี่ยครอบครัวละ 2 ไร่ ร้อยละ 48 เช่าที่ดินทำกินจากหมู่บ้านอื่นๆ ค่าเช่าไร่ละ 1,000 บาทต่อปี มีครัวเรือนที่เปลี่ยนอาชีพจากเกษตรกรไปเลี้ยงไก่แบบพันธสัญญา จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2 ของครัวเรือนทั้งหมด

ตารางที่ 2.4 อาชีพของประชากรบ้านป่าไม้ หมู่ 2

ชนิดงาน/อาชีพ	สัดส่วนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพนี้ (ร้อยละ)	ช่วงเดือนที่ทำกิจกรรม	สาเหตุที่เลือกอาชีพนี้	หน่วยงานที่แนะนำ/สนับสนุน	รายได้/ปี (บาท)
<u>อาชีพหลัก</u> เกษตรกร ค้าขาย รับราชการ รับจ้าง	80	เม.ย.-ม.ค.	ทำมาตั้งแต่ปู่ย่าตายาย และเก็บไว้บริโภคนาน ตลอดทั้งปี จำหน่ายเป็นรายได้หลัก	เกษตรตำบลอำเภอ สหกรณ์การเกษตร ธกส. สำนักงานเกษตรอำเภอคอยดูแลเกิด	40,000
	3	ตลอดปี.			50,000
	7	ตลอดปี			100,000
	10	ตลอดปี			40,000
<u>อาชีพเสริม</u> เลี้ยงสัตว์ แปรรูปผลิตภัณฑ์ - ทอผ้า - จักสาน	30	ตลอดปี	เสริมรายได้	- ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน - ศูนย์ศึกษาเพื่อการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ - ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1	30,000
	10	ตลอดปี			40,000
	5	ตลอดปี			
	5	ตลอดปี			

ที่มา : จากการสำรวจ

2.4 ทูตทางสังคมและภูมิปัญญาชาวบ้านของประชากรในหมู่บ้าน

บ้านป่าไผ่ ไม่มีวัดในหมู่บ้าน เนื่องจากมีการแยกออกเป็น 2 หมู่บ้าน ทำให้วัดป่าไผ่ตั้งอยู่ในเขตบ้านบ่อทอง หมู่ 10 ชาวบ้านยังไปประกอบพิธีกรรมทางศาสนาที่วัดป่าไผ่เช่นเดิม ในหมู่บ้านมีวัดเก่า ซึ่งเป็นวัดร้างอายุกว่า 200 ปี อยู่ติดกับโรงเรียนบ้านป่าไผ่ ชาวบ้านยังให้ความเคารพโดยไม่ใช้สถานที่นี้ทำกิจกรรมอื่นใด ปล่อยให้เป็นที่ดินรกร้าง นอกจากนี้ชาวบ้านในบ้านป่าไผ่ยังเคารพนับถือศาลปู่บ้านอายุกว่า 200 ปี ทุกปีจะทำพิธียกครูพ่อบ้านโดยมีคนทรงทำพิธี ชาวบ้านจะนำเครื่องเซ่นไหว้มาสักการะ เพื่อความเป็นสิริมงคล และความกินดีอยู่ดีของคนในครอบครัว

บุคคลที่สำคัญ และเป็นที่นับถือของชาวบ้าน คือ นายสม ทาอินทร์ อายุ 91 ปี เป็นที่เคารพของชาวบ้าน ทางด้านการเป็นผู้นำทางศาสนา และนายแก้ว ทองคำฟู อายุ 90 ปี อดีตมัคทายกวัดป่าไผ่

ชาวบ้านแม่โปงหมู่ที่ 5 นับถือศาสนาพุทธ ประเพณีที่ชาวบ้านนับถือ และปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็น ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ เช่น สงกรานต์ ลอยกระทง เข้าพรรษา และออกพรรษา เป็นต้น โดยเฉพาะในเทศกาลสงกรานต์ จะมีประเพณีขนทรายเข้าวัด และการแห่ไม้ค้ำต้นโพธิ์ เพื่อให้ชาวบ้านเกิดความรักใคร่สามัคคีกัน ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความเชื่อทางไสยศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการทำการเกษตร ในเดือนกรกฎาคมของทุกปี จะมีการทำพิธีกันสลาภขอฝน โดยชาวบ้านจะเดินทางไปวัดพระธาตุจอมแจ้ง ทำพิธีขอฝน และเลี้ยงผีขุนน้ำ ชาวบ้านจะทำพิธีที่ฝ่ายพญาพรหม เพื่อให้มีฝนตกต้องตามฤดูกาล น้ำท่าอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การปลูกข้าว

เดิมชาวบ้านทอผ้า และจักสานภาชนะไว้ใช้ในครัวเรือน โดยช่างฝีมือด้านการทอผ้า ได้แก่ นางสาวเรือง ธาตุอินจันทร์ อายุ 53 ปี ซึ่งมีประสบการณ์การทอผ้ามานานกว่า 20 ปี มีการถ่ายทอดให้สมาชิกกลุ่มทอผ้า และเด็กนักเรียนบ้านป่าไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 5 และ 6 ช่างฝีมือด้านการจักสาน ได้แก่ นายเพชร เทวตา อายุ 74 ปี และนายศรี ธาตุอินจันทร์ อายุ 65 ปี ซึ่งทั้งสองคนมีประสบการณ์มานานกว่า 30 ปี ได้ถ่ายทอดให้แก่เด็ก รุ่นใหม่ โดยการทำเป็นตัวอย่างตามงานต่างๆ เช่น งานแต่งงาน และงานศพ เป็นต้น แล้วผู้ที่สนใจจะมาศึกษาต่อบ้าน

2.5 ความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

บ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการหลายแห่ง หน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านมากที่สุด คือ ศูนย์ศึกษาเพื่อการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เข้ามา มีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ สนับสนุนงบประมาณในการอบรมให้ความรู้ และสนับสนุนอุปกรณ์แก่กลุ่มอาชีพต่างๆ ในหมู่บ้าน และมีหน่วยงานอื่นๆ ที่มาให้ความช่วยเหลือ ได้แก่ สำนักงานเกษตรภาคเหนือ สำนักงานเกษตรอำเภอดอยสะเก็ด กระทรวงมหาดไทย และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่โปง รายละเอียดดังตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5 ความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน

หน่วยงาน	ความช่วยเหลือที่ได้รับ	จำนวนครั้งต่อปี
ศูนย์ศึกษาเพื่อการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	การส่งเสริมอาชีพ จัดตั้งกลุ่มต่างๆ และสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์	3
สำนักงานเกษตรภาคเหนือ	เงินกู้ 500,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5 ต่อปี ระยะเวลา 5 ปี	1
สำนักงานเกษตร อำเภอดอยสะเก็ด	อบรมให้ความรู้ทางการเกษตร	5
กระทรวงมหาดไทย	กองทุนหมู่บ้าน 1,000,000 บาท	1
องค์การบริหารส่วนตำบลแม่โป่ง	เงินกู้ปลอดดอกเบี้ย 100,000 บาท ระยะเวลา 4 ปี	1

ที่มา : จากการสำรวจ

2.6 การเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านและสภาพปัญหา

2.6.1 การเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้าน

บ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 เดิมเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่ มีทั้งโรงเรียน และวัดป่าไผ่ ในปี พ.ศ. 2542 ได้มีการแยกหมู่บ้าน ครั้งหนึ่งไปตั้งเป็นหมู่บ้านใหม่ คือ บ้านบ่อทอง หมู่ที่ 10 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งทำให้วัดป่าไผ่ที่ตั้งในเขตบ้านบ่อทอง เป็นวัดของหมู่ที่ 10 และโรงเรียนบ้านป่าไผ่ที่ตั้งในเขตบ้านป่าไผ่ เป็นโรงเรียนของหมู่ที่ 2

2.6.2 สภาพปัญหาและการแก้ไข

ปัญหาและการแก้ไขด้านเศรษฐกิจ

ปัญหาที่ชาวบ้านยังแก้ไขไม่ได้ คือราคาผลผลิตตกต่ำ ในขณะที่ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น โดยเฉพาะหอมแดง และกระเทียม ซึ่งเป็นพืชหลักที่ทำรายได้ให้ชาวบ้าน มีชาวบ้านหลายรายหันไปปลูกพืชผักประเภทอื่นๆ เช่น พริก ผักกินใบประเภทต่างๆ และเลี้ยงสัตว์ เป็นอาชีพเสริม แต่ไม่มีตลาดรองรับ ต้องนำไปจำหน่ายตามตลาดสดในหมู่บ้านใกล้เคียง

ปัญหาและการแก้ไขด้านสังคม

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาหนึ่งที่ชาวบ้านเกรงว่าจะเข้ามาในหมู่บ้าน โดยพยายามให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดแก่เยาวชนในหมู่บ้าน และส่งเสริมการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การฝึกอาชีพทอผ้า จักสาน และการแปรรูปอาหาร เป็นต้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาขึ้น

2.7 ศักยภาพการพัฒนาของหมู่บ้าน

บ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 เป็นหมู่บ้านขนาดเล็ก ไม่มีสถานที่ท่องเที่ยว อยู่ไกลจากตัวเมือง แต่ชาวบ้านยังมีการสืบทอดประเพณีวัฒนธรรม ทั้งการปฏิบัติตามประเพณีทางพุทธศาสนา ได้แก่ การขนทรายเข้าวัดในวันสงกรานต์ การแห่ไม้ค้ำตันโพธิ์ และการเข้าพรรษา เป็นต้น ชาวบ้านยังมีการกินสลากขอฟน การเลี้ยงผีขุนน้ำ ในช่วงปลุกข้าวนาปี และพิธียกครูพอบ้าน มีการถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งสู่รุ่นหนึ่ง ซึ่งแสดงถึงศักยภาพด้านสังคม

จากการที่เป็นหมู่บ้านขนาดเล็ก การพัฒนาจึงมุ่งเน้นการสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง โดยชาวบ้าน ซึ่งนำโดยผู้ใหญ่บ้าน ได้ร่วมมือกับนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ศึกษาหมู่บ้านโดยการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนากลุ่มอาชีพต่างๆ ในหมู่บ้าน อาทิเช่น กลุ่มทอผ้า กลุ่มเลี้ยงกบ และกลุ่มประมงน้ำไหล เป็นต้น รวมกันเป็นเครือข่ายเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน ศึกษาดูงานจากชุมชนที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นข้อมูล และนำมาปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในหมู่บ้านต่อไป และมีการปลูกฝังเยาวชนด้านประเพณี วัฒนธรรม และเรียนรู้การอยู่ร่วมกัน โดยการจัดเวทีระดมความคิดเห็นในหัวข้อต่างๆ เช่น ยาเสพติด และการฝึกอาชีพการทอผ้า และการจักสาน เป็นต้น

นอกจากนี้บ้านป่าไผ่ ยังได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาเพื่อการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในการสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่างๆ ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยให้คำปรึกษาสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และจัดฝึกอบรมให้กลุ่มอาชีพต่างๆ เป็นประจำทุกปี องค์การบริหารส่วนตำบลแม่โป่งสนับสนุนเงินกู้ปลอดดอกเบี้ย 100,000 บาท เพื่อนำมาพัฒนากลุ่มอาชีพต่างๆ และกองทุนหมู่บ้านเป็นแหล่งเงินทุนให้ชาวบ้านในการประกอบอาชีพ

บทที่ 3

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มฯ

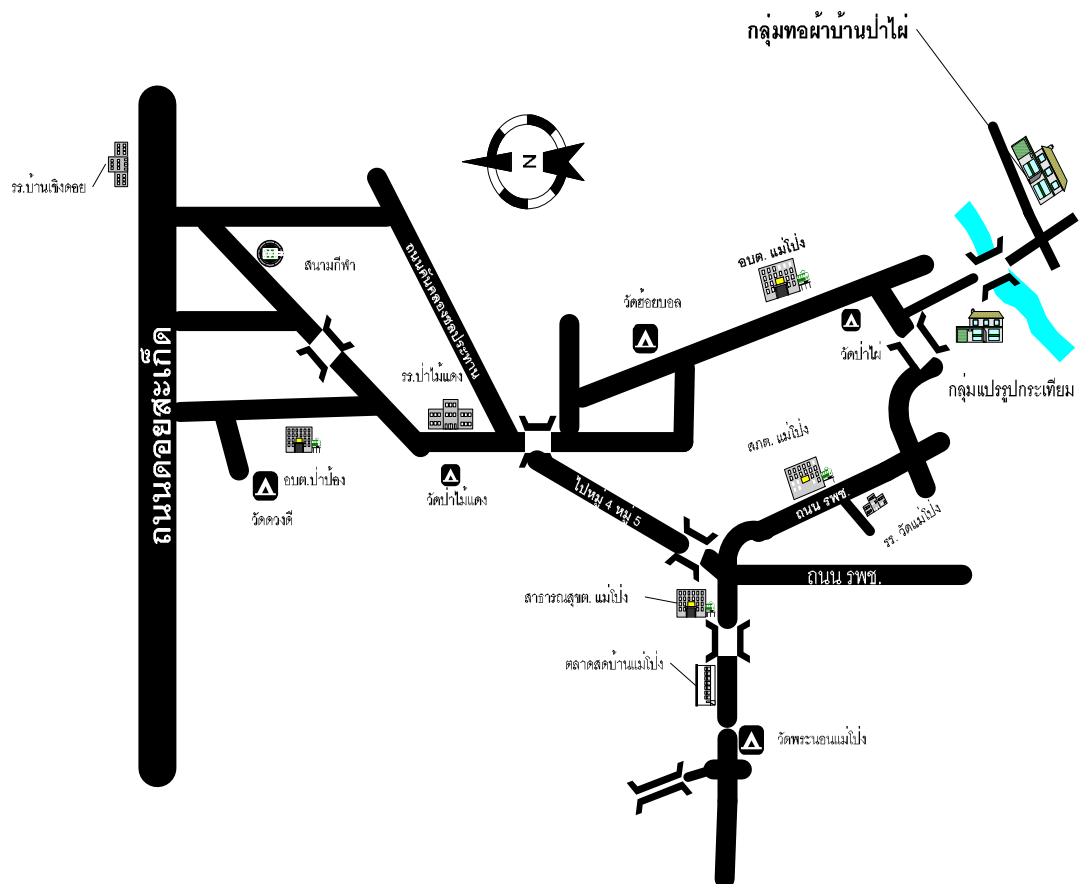
3.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มฯ

3.1.1 ชื่อสถานประกอบการ : กลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่

3.1.2 สถานที่ตั้ง

กลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่ (กลุ่มฯ) ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 บ้านป่าไผ่ ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัด
เชียงใหม่ 50220 โทรศัพท์ 053 - 840335

จากปากทางเข้าหมู่บ้าน ประมาณ 500 เมตร เลี้ยวซ้ายก่อนถึงสะพานผ่านกลุ่มแปรรูป และข้ามสะพานคลองชลประทาน เลี้ยวซ้าย ประมาณ 100 เมตร จะถึงที่ทำการกลุ่มฯ ตั้งอยู่ตรงเชิงเขา บริเวณท้ายหมู่บ้าน (แผนภาพที่ 3.1)

แผนภาพที่ 3.1 ที่ตั้งของสถานประกอบการ

3.1.3 ผู้นำคนสำคัญของกลุ่มฯ

นางสาวผ่องศรี ธาตุอินจันทร์ อายุ 46 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนป่าไผ่ ประชากรรัฐอุปถัมภ์ เดิมประกอบอาชีพเกษตรกร ทำนา และรับจ้างตามหมู่บ้าน ในปี พ.ศ. 2531 มีการตั้งกลุ่มฯ ทอผ้าบ้านป่าไผ่ขึ้น ซึ่งเริ่มฝึกทอผ้า และยึดเป็นอาชีพเสริมเรื่อยมา จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2542 ได้รับเลือกให้เป็น ประธานกลุ่มฯ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

ครอบครัวของนางสาวผ่องศรี มีสมาชิกอีก 3 คนดังนี้

1. นายธี ธาตุอินจันทร์ อายุ 74 ปี เป็นบิดานางสาวผ่องศรี จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนป่าไผ่แดง

2. นางบัวคำ ธาตุอินจันทร์ อายุ 75 ปี มารดานางสาวผ่องศรี จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนป่าไผ่ประชาอุปถัมภ์ ปัจจุบันเป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่

3. นายทวี ธาตุอินจันทร์ อายุ 49 ปี พี่ชายนางสาวผ่องศรี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ปัจจุบันประกอบอาชีพจักสาน

นางสาวผ่องศรี เคยได้รับการอบรมการทอผ้า การย้อมสีธรรมชาติ และการทำบัญชี จากศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ อบรมเรื่องกองทุนหมู่บ้านที่ว่าการอำเภออดอยสะเกิด นอกจากนี้ยังเป็นอาจารย์พิเศษสอนเรื่องการทอผ้า ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภออดอยสะเกิด

3.2 ประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของกลุ่มฯ

บ้านป่าไผ่ มีการทอผ้า เพื่อใช้สอยในครัวเรือนมาตั้งแต่บรรพบุรุษ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2531 เจ้าคณะตำบลเห็นว่า ในหมู่บ้านมีกี่ทอผ้าหลายหลังขาดการซ่อมแซม ชาวบ้านมีฝีมือในการทอผ้า แต่ขาดคนสืบทอด ซึ่งหากมีการซ่อมแซม แล้วให้สตรีในหมู่บ้านกลับมาทอผ้า จะทำให้มีรายได้ จึงจัดตั้งกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นอาชีพเสริมให้กลุ่มสตรีแม่บ้าน และเป็นการสืบทอดงานฝีมือที่เก่าแก่ของหมู่บ้าน สมาชิกแรกเข้ามีจำนวน 10 คน เมื่อได้ปรึกษากับนายโกศล ธรรมพุทธ กำนันตำบลแม่โป่ง จึงลงความเห็น ว่า ควรมีการระดมทุน หุ้นละ 100 บาท สมาชิกคนละ 1 หุ้น ต่อมาเมื่อสมาชิกทั้งหมด 32 คน จำนวน 71 หุ้น มีทุนเรือนหุ้นทั้งหมด 6,200 บาท เจ้าคณะตำบลให้เงินสนับสนุนอีก 5,000 บาท และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภออดอยสะเกิด ให้กี่ทอผ้า 1 หลัง มูลค่า 12,000 บาท

ในปี พ.ศ. 2535 กลุ่มฯ ได้รับบริจาคที่ดิน 2 งาน จากบ้านป่าไผ่ และศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ ในพระราชดำริ ได้สร้างโรงทอผ้า พร้อมสนับสนุนกี่ทอผ้า 4 หลัง มูลค่าทั้งหมด 8,000 บาท วัสดุอุปกรณ์ ตู้โชว์ผลิตภัณฑ์ และการอบรมพื้นฐานการทอผ้าด้วยกี่กระตุกให้สมาชิก โดยวิทยากรจากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 พร้อมทั้งได้ตั้งกฎระเบียบกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่ ดังนี้

- ข้อ (1) ระเบียบนี้ว่าด้วย “ระเบียบข้อตกลงกลุ่มอาชีพทอผ้าบ้านป่าไผ่” หมู่ที่ 2 ตำบลแม่โป่ง อำเภออดอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่
- ข้อ (2) คณะกรรมการกลุ่มฯ หมายถึง คณะกรรมการกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 ตำบลแม่โป่ง อำเภออดอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่

- ข้อ (3) ค่าเงินหุ้น หมายถึง เงินของสมาชิกที่มาลงทุน คนละ 100 บาท จะคืนเมื่อลาออกจากการเป็นสมาชิก
- ข้อ (4) วัตถุประสงค์ของกลุ่มฯ ตั้งขึ้นเพื่อลดปัญหาการว่างงาน ส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้เสริมครอบครัว
- ข้อ (5) ที่ทำการกลุ่มฯ ตั้งอยู่ที่โรงทอผ้าบ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
- ข้อ (6) เปิดรับสมัครผู้สนใจเป็นสมาชิกทอผ้าทุกปี
- ข้อ (7) การประชุม ประชุมคณะกรรมการและสมาชิกพร้อมกันอย่างน้อย 3 ครั้ง/เดือน
- ข้อ (8) การปรับปรุงแก้ไขระเบียบ แก้ไขได้ทุกปี ตามมติที่ประชุม
- ข้อ (9) การเงินของกลุ่มฯ การเปิดบัญชีธนาคาร กรรมการ 3 คนมีอำนาจในการถอนเงิน
- ข้อ (10) การเงินของกลุ่มฯ กลุ่มฯ ได้รับเงินในรูปวัสดุ เมื่อทอเสร็จแล้ว จะนำไปขายนำเงินเข้ากลุ่มฯ ต่อไป
- ข้อ (11) เงินทุนของกลุ่มฯ ถ้าเหลือจากการซื้อวัสดุทอผ้าแล้ว จะให้สมาชิกยืมโดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี
- ข้อ (12) รายได้ทั้งหมดหักต้นทุนแล้ว จะหักเป็นทุนขายงานร้อยละ 3 ที่เหลือจะปันผลให้สมาชิก ทุก 3 เดือน

กลุ่มฯ ได้จ้างยามรักษาการณ์ เพื่อเฝ้าโรงทอผ้าตอนกลางคืน 1 คน เดือนละ 1,800 บาท เพื่อดูแลอุปกรณ์ในการทอผ้าไม่ให้สูญหาย จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2543 ได้เลิกจ้าง เพราะมีการสร้างประปาหมู่บ้านติดกับโรงทอผ้า และมีการจัดเวรยามผลัดเปลี่ยนมาเฝ้าตอนกลางคืน กลุ่มฯ จึงขอให้ดูแลโรงทอผ้าด้วย

ศูนย์การศึกษาชนออกโรงเรียนอำเภอดอยสะเก็ด เข้ามาสอนให้สมาชิกรู้จักการขีดตัวหนังสือ (ทอตัวหนังสือ) เป็นชื่อต่างๆ และศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 ได้เข้ามาสอนการแปรรูปกระดาษสา ให้แก่กลุ่มฯ เป็นการทำของชำร่วย และของประดับตกแต่งบ้าน ซึ่งกลุ่มฯ ได้ทำควบคู่กับการทอผ้ามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2540 จึงได้เลิกผลิตเนื่องจากขาดความรู้ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ เพราะการแปรรูปกระดาษสา ต้องออกแบบผลิตภัณฑ์ให้แปลกใหม่อยู่เรื่อยๆ อย่างน้อยเดือนละ 1 แบบ ซึ่งต่างจากการทอผ้าเพียงแต่ซื้อผ้ามา ก็สามารถทอได้เป็นผืนผ้าได้แล้ว แต่ยังมีสมาชิกบางส่วนที่รับจ้างทำผลิตภัณฑ์กระดาษสาโดยการไปรับรายการผลิตจากบ้านต้นเปาอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ปลายปี พ.ศ. 2535 บ้านป่าไผ่ได้จัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าขึ้น และขอใช้สถานที่โรงทอผ้าเพื่อเป็นสถานที่จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มฯ จึงให้ใช้อาคารปึกขวาเป็นสหกรณ์ร้านค้า แต่เนื่องจากกลุ่มฯ ตั้งอยู่เชิงเขาไกลจากหมู่บ้าน การคมนาคมค่อนข้างลำบาก ชาวบ้านไม่ค่อยมาซื้อสินค้า ปี พ.ศ. 2542 สหกรณ์ร้านค้าจึงย้ายไปตั้งที่กลางหมู่บ้าน เพื่อความสะดวกของชาวบ้าน

ปี พ.ศ. 2537 กลุ่มฯ ได้นำผ้าทอไปจ้างช่างเย็บผ้าในหมู่บ้าน แปรรูปเป็นผ้าถุงสำเร็จรูป ออกจำหน่าย แต่ขายไม่ค่อยได้ จึงหันมาผลิตผ้าทอแบบเดิม

เมื่อดำเนินกิจกรรมของกลุ่มฯ ไปได้ระยะหนึ่ง พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ทำการผลิต แต่รอเงินปันผลที่จัดสรรทุก 3 เดือน สมาชิกที่ทำการผลิตเห็นว่าไม่ยุติธรรม ปี พ.ศ. 2540 กลุ่มฯ จึงได้ประชุม และลงมติว่า จะไม่

มีการปันผล การหักเงินเข้ากลุ่มฯ ร้อยละ 3 เปลี่ยนเป็นเก็บเงินจากสมาชิกที่มาผลิตที่โรงทอผ้า และจากการขึ้นเครื่อง เครื่องละ 50 บาท และค่าใช้จ่ายของโรงทอผ้า ได้แก่ ค่าน้ำ และไฟฟ้า ให้สมาชิกที่มาทอผ้าร่วมกันรับผิดชอบ นอกจากนี้ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอคอยสะเกิด ได้สนับสนุนเงินกู้ปลอดดอกเบี้ย 20,000 บาท ระยะเวลา 1 ปี และศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการทอผ้า และการต้มย้อมสี มูลค่า 71,345 บาท

ปี พ.ศ. 2542 กลุ่มฯ ได้ทำเรื่องเสนอโครงการมีชาว่า ขอสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การทอผ้า งบประมาณ 100,000 บาท กลุ่มฯ ได้ทอผ้า 10 หลา มูลค่า 50,000 บาท ที่เหลือ 50,000 บาท กลุ่มฯ นำมาซื้ออุปกรณ์ และฝ้าย กลุ่มฯ ให้สมาชิกกู้เงินเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการผลิต รายละ 1,000 – 2,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 บาทต่อปี มีการเก็บดอกเบี้ยทุกเดือน ไม่กำหนดระยะเวลาการใช้คืน ในปีนี้ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 เข้ามาอบรมเรื่องการมัดหมี่ และทอผ้า 4 ตะกอน

ปี พ.ศ. 2543 กลุ่มฯ ได้รับการอบรมการย้อมสีธรรมชาติ จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 และศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ ได้จัดทำหนังสือตัวอย่างผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ และให้บรรจภัณฑ์เป็นถุงพลาสติกออกแบบตราของกลุ่มฯ และ ปี พ.ศ. 2544 กลุ่มฯ กู้เงินปลอดดอกเบี้ยจากองค์การบริหารส่วนตำบลแม่โป่ง จำนวน 10,000 บาท ระยะเวลา 5 ปี คืนปีละ 2,000 บาท

3.3 บทบาทของกลุ่มฯ ต่อชุมชน

ตั้งแต่เริ่มตั้งกลุ่มฯ ในปี พ.ศ. 2531 เป็นต้นมา ได้ก่อให้เกิดรายได้ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ยังสามารถทอผ้าได้ บางส่วนรับจ้างกรอฝ้ายใส่หลอด PVC และกรอฝ้ายใส่หลอดกระสวย สำหรับกลุ่มฯ ทอผ้าจะช่วยเหลืองานในหมู่บ้าน โดยการเข้าร่วมทุกครั้งที่มีกิจกรรมในหมู่บ้าน นอกจากนี้กลุ่มฯ ยังร่วมกับโรงเรียนบ้านป่าไผ่ประชารัฐอุปถัมภ์ สอนการทอผ้าให้เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 5 และ 6 ในช่วงเวลาปิดเทอม

3.4 การจัดการองค์กรและการบริหารงานของกลุ่มฯ

3.4.1 การบริหารและการจัดการองค์กรของกลุ่มฯ

กลุ่มฯ ได้ตั้งคณะกรรมการออกเป็น 5 ตำแหน่ง คือ ประธาน รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก และกรรมการ ตามการแนะนำของศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ (แผนภาพที่ 3.2)

การคัดเลือกกรรมการทุกตำแหน่ง พิจารณาจากสมาชิกที่มาทอผ้าที่โรงทอผ้าเป็นประจำ ซึ่งสมาชิกคนอื่นๆ สามารถติดต่อได้สะดวก เป็นผู้ที่มีความเสียสละ และสามารถทำงานให้กลุ่มฯ ได้

กลุ่มฯ ไม่มีการกำหนดวาระดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ จะเปลี่ยนแปลงก็ต่อเมื่อคณะกรรมการผู้นั้นไม่ประสงค์ที่จะทำงานให้กลุ่มฯ และไม่มีการกำหนดการประชุมสามัญ และวิสามัญ แต่จะเรียกประชุมสมาชิกแล้วแต่เรื่องที่จะพิจารณา เช่น การกระจายคำสั่งซื้อ เป็นต้น

จากโครงสร้างการจัดองค์กร กลุ่มฯ ได้แบ่งหน้าที่ให้บุคคลต่างๆ ดังนี้ (ตารางที่ 3.1)

ประธาน คือ นางสาวผ่องศรี ชาติอินจันทร์ อายุ 46 ปี ทำหน้าที่ดูแลการตลาด ควบคุมการผลิต และจัดซื้อวัตถุดิบ

รองประธาน คือ นางสุพิศรา ทาวรรณ อายุ 36 ปี ทำหน้าที่ช่วยทำงานต่างๆ ในกลุ่มฯ

เลขานุการ คือ นางพิมพ์ ทอคำฟู อายุ 43 ปี ทำหน้าที่ดูแลการตลาด ควบคุมการผลิต และจัดซื้อวัตถุดิบ

เหรัญญิก คือ นางสาวเรือง ธาตุอินจันทร์ อายุ 53 ปี ทำหน้าที่ดูแลเรื่องการเงินของกลุ่มฯ

กรรมการ คือ นางศรีทอง ยิ่งกันทา อายุ 53 ปี ทำหน้าที่ร่วมตัดสินใจเรื่องต่างๆ ของกลุ่มฯ

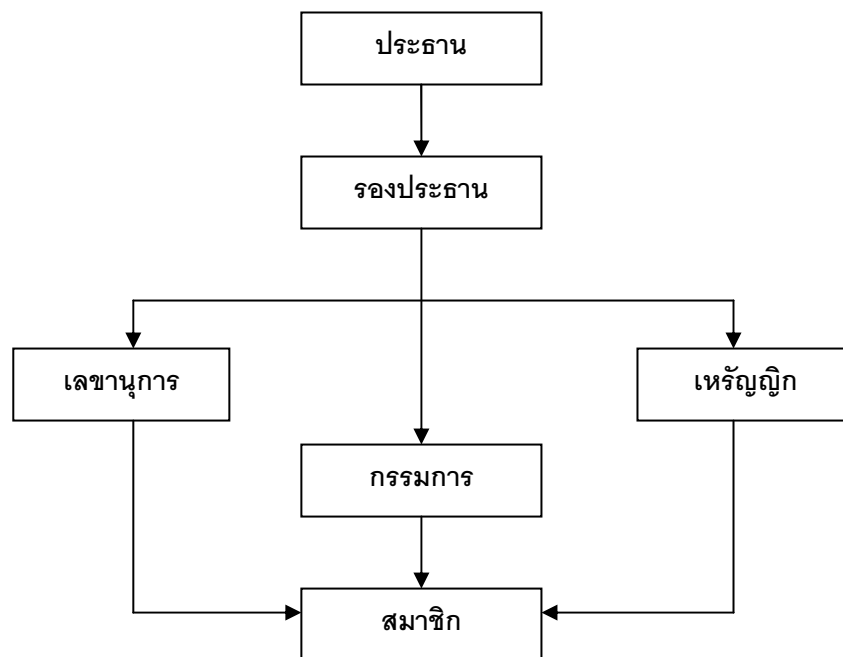
กรรมการ คือ นางฟองเรือน ทาวรรณ อายุ 52 ปี ทำหน้าที่ร่วมตัดสินใจเรื่องต่างๆ ของกลุ่มฯ

กรรมการ คือ นางคำปัน ทาอินทร์ อายุ 66 ปี ทำหน้าที่ร่วมตัดสินใจเรื่องต่างๆ ของกลุ่มฯ

ในการบริหารงานของกลุ่มฯ บุคคลที่มีบทบาทมากที่สุด คือ ประธาน เหรัญญิก และเลขานุการ ซึ่งเป็นผู้มาทอผ้าที่โรงทอผ้าของกลุ่มฯ อย่างสม่ำเสมอ หลังจากงานประจำ คือการรับจ้างทำอาหารที่ศูนย์ส่งเสริมเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ ส่วนคณะกรรมการตำแหน่งอื่นๆ จะเป็นผู้ผลิตเท่านั้น

3.4.2 ปัญหาการจัดการองค์กรของกลุ่มฯ

กิจกรรมทอผ้าของกลุ่มฯ มีปริมาณน้อย สมาชิกไม่ใส่ใจในกิจกรรมของกลุ่มฯ แม้ว่าจะมีการตั้งคณะกรรมการเป็นตำแหน่งต่างๆ แต่การทำงานส่วนใหญ่ ประธาน เหรัญญิก และเลขานุการจะเป็นผู้ปฏิบัติทั้งสิ้น ดังนั้นกรรมการจึงไม่กล้าตัดสินใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการวางแผนในอนาคต และการบริหารงานกลุ่มฯ

แผนภาพที่ 3.2 โครงสร้างองค์กร

ตารางที่ 3.1 โครงสร้างการบริหารงานกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่ ปี พ.ศ. 2545

ชื่อ – สกุล	อายุ (ปี)	เพศ	สถานภาพ	ระดับการศึกษา	ตำแหน่ง	หน้าที่	อาชีพเดิม	อาชีพปัจจุบัน	การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น	บทบาทในชุมชน
1. น.ส.ผ่องศรี ชาติอินจันทร์	46	หญิง	โสด	ป.4	ประธาน	- ตลาด - ควบคุมการผลิต - จัดซื้อวัตถุดิบ	เกษตรกร รับจ้าง	- ทอผ้า - รับจ้างทำอาหาร - อาจารย์พิเศษ กศน.	- สมาชิกกลุ่มแปรรูป - สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ - สมาชิกกลุ่มประมงน้ำไหล	ร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน
2. นางสุพัทธา ทาวรรณ	36	หญิง	สมรส	ป.6	รองประธาน	ช่วยงานภายในกลุ่มฯ	เกษตรกร	เกษตรกร	- สมาชิกกลุ่มแปรรูป - สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ - สมาชิกกลุ่มประมงน้ำไหล	ร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน
3. นางพิมพ์พา ทองคำฟู	43	หญิง	สมรส	ม.3	เลขานุการ	- ตลาด - ควบคุมการผลิต - จัดซื้อวัตถุดิบ	เกษตรกร	- ทอผ้า - รับจ้างทำอาหาร - อาจารย์พิเศษ กศน.	- อสม. - สมาชิกกลุ่มแปรรูป - สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ - สมาชิกกลุ่มประมงน้ำไหล	ร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน
4. นางดาวเรือง ทาวรรณ	53	หญิง	สมรส	ป. 4	เหรัญญิก	- ดูแลการเงินของกลุ่มฯ	เกษตรกร	- เกษตรกร - ทอผ้า	- ประธานกลุ่มแม่บ้าน - สมาชิกกลุ่มแปรรูป - สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ - สมาชิกกลุ่มประมงน้ำไหล	ร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน
5. นางศรีทอง ยิ่งกันทา	53	หญิง	สมรส	ป. 4	กรรมการ	ร่วมบริหารงานกลุ่มฯ	เกษตรกร	- เกษตรกร - ทอผ้า	- สมาชิกกลุ่มแปรรูป - สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ - สมาชิกกลุ่มประมงน้ำไหล	ร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน

ตารางที่ 3.1(ต่อ)

ชื่อ – สกุล	อายุ (ปี)	เพศ	สถาน ภาพ	ระดับ การศึกษา	ตำแหน่ง	หน้าที่	อาชีพเดิม	อาชีพปัจจุบัน	การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น	บทบาทใน ชุมชน
6. นางพองเรือน ทาวรรณ	52	หญิง	สมรส	ป.4	กรรมการ	ร่วมบริหารงาน กลุ่มฯ	เกษตรกร	- เกษตรกร - ทอผ้า - อาจารย์พิเศษ กศน.	- สมาชิกกลุ่มแปรรูป - สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ - สมาชิกกลุ่มประมงน้ำไหล	ร่วมกิจกรรม ของหมู่บ้าน
7. นางคำปัน ทาอินทร์	66	หญิง	สมรส	ป.4	กรรมการ	ร่วมบริหารงาน กลุ่มฯ	เกษตรกร	- เกษตรกร - ทอผ้า	- สมาชิกกลุ่มแปรรูป - สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ - สมาชิกกลุ่มประมงน้ำไหล	ร่วมกิจกรรม ของหมู่บ้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.5 แหล่งให้ความสนับสนุนและช่วยเหลือแก่กลุ่มฯ

กลุ่มทอผ้าฝ้ายบ้านป่าไผ่ ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการ หลายหน่วยงาน ซึ่งหน่วยงานที่มีบทบาทมากที่สุดคือ ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้สร้างโรงทอผ้า สนับสนุนกี่ทอผ้า พร้อมอุปกรณ์ และการอบรมเพิ่มทักษะด้านการทอผ้าให้สมาชิกกลุ่มฯ ในการอบรมทุกครั้ง กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และฝ้าย จากศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และหากมีอุปกรณ์การทอผ้าชำรุดเสียหาย กลุ่มฯ สามารถแจ้งไปยังศูนย์ฯ จะมีเจ้าหน้าที่มาซ่อมแซม หรือให้งบประมาณซ่อมบำรุง

นอกจากนี้ยังผู้ที่ให้การสนับสนุนกลุ่มฯ ได้แก่ เจ้าคณะตำบลแม่โป่ง ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดอยสะเก็ด โครงการมียาชาว่า ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนดอยสะเก็ดตั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่โป่ง และสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด (ตารางที่ 3.2)

ตารางที่ 3.2 แหล่งให้ความสนับสนุนและช่วยเหลือแก่กลุ่มฯ

หน่วยงาน	ความช่วยเหลือที่ได้รับ	จำนวนครั้ง/ปี
เจ้าคณะตำบลแม่โป่ง	ก่อตั้งกลุ่มฯ และเงินทุนจำนวน 3,000 บาท	-
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดอยสะเก็ด	ปี พ.ศ. 2531 กี๊กระตุก 1 หลัง มูลค่า 12,000 บาท ปี พ.ศ. 2540 เงินกู้ปลอดดอกเบี้ย 20,000 บาท	-
ศูนย์ศึกษาเพื่อการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	ปี พ.ศ. 2535 โรงทอผ้า 1 หลัง มูลค่า 100,000 บาท กี่ทอผ้า 4 หลัง มูลค่าทั้งหมด 8,000 บาท ปี พ.ศ. 2540 อุปกรณ์ทอผ้า และอุปกรณ์ดัดย้อม มูลค่าทั้งหมด 71,345 บาท ปี พ.ศ. 2543 หนังสือตัวอย่างรายการผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ และ สนับสนุนบรรจุภัณฑ์ อบรมเพิ่มทักษะด้านการผลิตผ้าทอ	1 3
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนดอยสะเก็ด	ปี พ.ศ. 2535 สอนทอตัวหนังสือ	-
ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1	ปี พ.ศ. 2535 อบรมให้ความรู้ด้านการแปรรูปกระดาษสา ปี พ.ศ. 2542 อบรมการมัดหมี่ และทอผ้า 4 ตะกอล ปี พ.ศ. 2543 อบรมให้ความรู้การย้อมสีธรรมชาติ ออกร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์	- - - 2
โครงการมียาชาว่า	ปี พ.ศ. 2542 งบประมาณ 100,000 บาท	-
สหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด	ปี พ.ศ. 2543-2544 ออกร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์	1
องค์การบริหารส่วนตำบลแม่โป่ง	ปี พ.ศ. 2543 เงินกู้ปลอดดอกเบี้ย จำนวน 10,000 บาท ระยะเวลา 5 ปี	-

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 ศักยภาพการจัดการองค์กรของกลุ่มฯ

หากพิจารณาการจัดองค์กรตามโครงสร้างการจัดองค์กร กลุ่มฯ ยังไม่มีศักยภาพ สมาชิกส่วนใหญ่ไม่สนใจในกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มฯ จะทอผ้าในเวลาว่างจากการทำการเกษตร และจำหน่ายเอง มากกว่าทอผ้าในนามกลุ่มฯ ภาระงานส่วนใหญ่ตกอยู่ที่ประธาน เภรัญญิก และเลขานุการ ซึ่งไม่กล้าตัดสินใจในการบริหารงานของกลุ่มฯ เท่าใดนัก

บทที่ 4

การผลิตและเทคโนโลยีการผลิต

4.1 ผลิตภัณฑ์

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแม่โป่ง แยกเป็น 6 กลุ่มผลิตภัณฑ์ คือ ผ้าถุง ผ้าตัดเสื้อ และผ้าขาวม้า ผ้าคลุมไหล่ ผ้าพันคอ และผ้าปูโต๊ะ ในปี พ.ศ. 2544 กลุ่มฯ ได้รับคำสั่งซื้อ ผ้าถุง ผ้าตัดเสื้อตัวหนังสือ และผ้าตัดเสื้อผ้าพื้นส่วนผลิตภัณฑ์อื่นๆ สมาชิกจะผลิตเพื่อจำหน่ายเอง สำหรับผลิตภัณฑ์ย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มฯ อยู่ในขั้นการทดลองผลิตภัณฑ์ (ตารางที่ 4.1)การบริหารการผลิต และการวางแผนการผลิต

ตารางที่ 4.1 กลุ่มผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่

กลุ่มผลิตภัณฑ์	ผลิตภัณฑ์
ผ้าถุง	- ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ หน้ากว้าง 40 นิ้ว - ผ้าถุง 4 ตะกอล หน้ากว้าง 40 นิ้ว
ผ้าตัดเสื้อ	- ผ้าตัดเสื้อหน้ากว้าง 40 นิ้ว - ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ หน้ากว้าง 40 นิ้ว
ผ้าขาวม้า	- ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ ขนาด 32 นิ้ว X 2 เมตร - ผ้าขาวม้าฝ้าย ขนาด 32 นิ้ว X 2 เมตร
ผ้าคลุมไหล่	- ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ ขนาด 24 นิ้ว X 2 เมตร - ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย ขนาด 24 นิ้ว X 2 เมตร **
ผ้าพันคอ	- ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ ขนาด 9.5 นิ้ว X 2 เมตร **
ผ้าปูโต๊ะ	- ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.5 เมตร

หมายเหตุ : ** ไม่มีการผลิตในปี พ.ศ. 2544

ผลิตภัณฑ์ทุกชิ้นสามารถย้อมสีเคมี หรือสีธรรมชาติ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.1 การบริหารการผลิต

การบริหารการผลิต แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนของสมาชิกเป็นการผลิตแบบต่างคนต่างทำ ส่วนมากเป็นผ้าขาวม้า ผลิตเพื่อจำหน่ายช่วงเทศกาลสงกรานต์ ส่วนที่ 2 เป็นการผลิตตามคำสั่งซื้อ ประธานกลุ่มฯ จะเป็นผู้รับคำสั่งซื้อ เรียกประชุมสมาชิกเพื่อชี้แจงรายละเอียดผลิตภัณฑ์ เช่น รูปแบบ วัตถุดิบ กำหนดวันรวบรวมผลิตภัณฑ์ และกระจายคำสั่งซื้อให้สมาชิกตามความสมัครใจ จากนั้นประธานและเลขานุการจะเป็นผู้จัดซื้อวัตถุดิบ ได้แก่ ฝ้าย หากมีการย้อมสี จะซื้อสีย้อมผ้า และอุปกรณ์ต่างๆ แจกจ่ายให้สมาชิกนำไปผลิต สมาชิกจะจ้างผู้สูงอายุในหมู่บ้านกรอฝ้ายใส่กระป๋อง และใส่หลอดกระสวย และช่วยกันในส่วนขั้นตอนของการหูก

ฝ้ายขึ้นก็ เมื่อทอเป็นผ้าผืนแล้ว ประธานกลุ่มฯ จะรวบรวมผลิตภัณฑ์เพื่อส่งมอบให้ลูกค้าต่อไป (แผนภาพที่ 4.1)

4.1.2 การวางแผนการผลิต

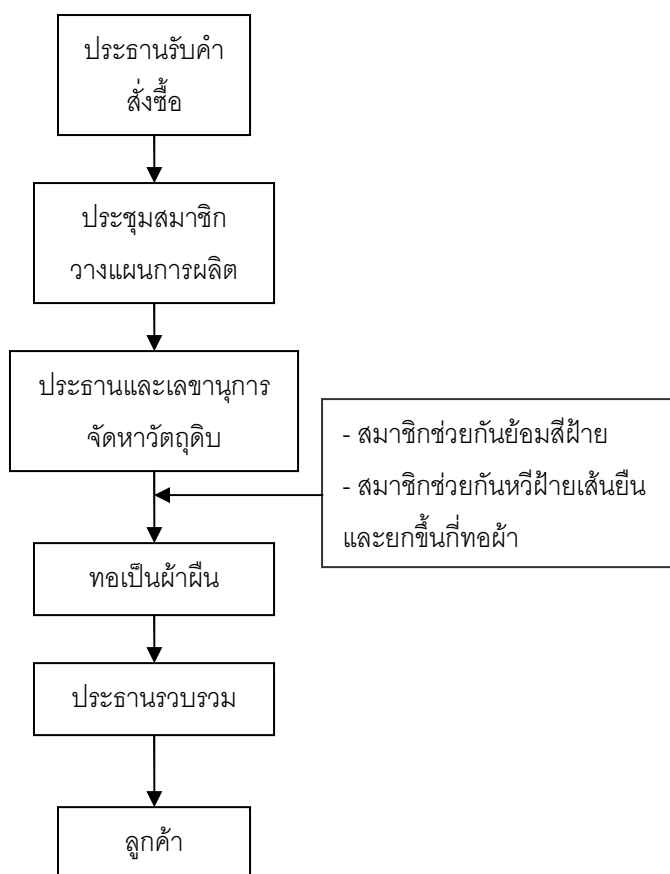
กลุ่มฯ ไม่ได้วางแผนการผลิตว่าจะผลิตผลิตภัณฑ์ชนิดใด ในช่วงเวลาไหน จะรอคำสั่งซื้อก่อน จึงจะทำการวางแผนการผลิต ร่วมกับสมาชิก ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ในระยะยาว กลุ่มฯ มีแผนที่จะเพิ่มการผลิตผลิตภัณฑ์ย้อมสีธรรมชาติ เนื่องจากวัตถุดิบในการย้อมหาได้ง่ายในหมู่บ้าน เช่น ดินแดง เปลือกประดู่ และ เพกา เป็นต้น และจากแนวโน้มความนิยมของลูกค้าที่มีต่อผลิตภัณฑ์ย้อมสีธรรมชาติมีมากขึ้น

ส่วนของสมาชิก เมื่อว่างจากการทำการเกษตร โดยเฉพาะในช่วงเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน หลังจากเก็บเกี่ยวหอมแดง และกระเทียม สมาชิกจะทำการทอผ้า ก่อนหน้านั้นจะมีการทยอยซื้อฝ้ายเก็บไว้ เมื่อได้ตามจำนวนที่ต้องการ จะขึ้นเครื่องไว้ เพื่อทอในเวลาว่าง ส่วนมากเป็นผ้าขาวม้า เพื่อจำหน่ายในช่วงเทศกาลสงกรานต์ และขายปลีกในหมู่บ้าน

บ้านป่าไผ่มีการทำการเกษตรตลอดปี ช่วงเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม จะปลูกข้าวนาปีเพื่อบริโภค ช่วงเดือนมกราคม – เมษายน ปลูกหอมแดง และกระเทียมเพื่อจำหน่าย และพักดินในเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน ในช่วงนี้ สมาชิกจะทอผ้ามาก เพราะว่างจากการทำการเกษตร (ตารางที่ 4.2) สมาชิกทำงานเฉลี่ยวันละ 2 ชั่วโมง สมาชิก 1 คน สามารถทอ ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ขนาด 40 นิ้ว X 1.80 เมตร วันละ 1 ผืน ผ้าถุง 4 ตะกอนขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว X 1.80 เมตร ผ้าตัดเสื้อหน้ากว้าง 40 นิ้ว วันละ 4 เมตร ผ้าตัดเสื้อตัวหนังสือหน้ากว้าง 40 นิ้ว วันละ 2 เมตร ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ขนาด 32 นิ้ว X 2 เมตร วันละ 3 ผืน ผ้าขาวม้าฝ้าย ขนาด 32 นิ้ว X 2 เมตรวันละ 3 ผืน ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ ขนาด 24 นิ้ว X 2 เมตร ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตรผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร และ ผ้าปูโต๊ะ ขนาด 18 นิ้ว X 2 เมตร วันละ 4 ผืน (ตารางที่ 4.3)

ในปี พ.ศ. 2544 กลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่ มีการผลิตผลิตภัณฑ์ โดยแบ่งเป็นการผลิตของกลุ่มฯ คือ ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร 417 ผืน ผ้าตัดเสื้อผ้าพื้นขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว 740 เมตร และ ผ้าตัดเสื้อตัวหนังสือขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว 970 เมตร ในส่วนของสมาชิกมีการผลิต ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร 634 ผืน ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 150 ผืน ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 140 ผืน ผ้าถุง 4 ตะกอน 40 นิ้ว X 1.80 เมตร 50 ผืน ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร 60 ผืน และ ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร 35 ผืน (ตารางที่ 4.4)

แผนภาพที่ 4.1 การวางแผนการผลิตของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่

ตารางที่ 4.2 ช่วงเวลาการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่

ผลิตภัณฑ์	ช่วงเวลา (เดือน)											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ผ้าถุง	←											→
ผ้าตัดเสื้อ	←											→
ผ้าขาวม้า	←											→
ผ้าคลุมไหล่	←											→
ผ้าพันคอ	←											→
ผ้าปูโต๊ะ	←											→

หมายเหตุ : → ช่วงเวลาที่มีการผลิตมาก ----> ช่วงเวลาที่มีการผลิตน้อย

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.3 กำลังการผลิตสูงสุดของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่

ผลิตภัณฑ์	กำลังการผลิตต่อวัน
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ หน้ากว้าง 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	1 ผืน
ผ้าถุง 4 ตะกอล หน้ากว้าง 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	2 ผืน
ผ้าตัดเสื้อผ้าพื้น ขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว	4 เมตร
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ ขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว	2 เมตร
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ ขนาด 32 นิ้ว X 2 เมตร	3 ผืน
ผ้าขาวม้าฝ้าย ขนาด 32 นิ้ว X 2 เมตร	3 ผืน
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ ขนาด 24 นิ้ว X 2 เมตร	4 ผืน
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	4 ผืน
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	4 ผืน
ผ้าปูโต๊ะ ขนาด 18 นิ้ว X 2 เมตร	4 ผืน

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.4 ปริมาณการผลิตของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่ ปี พ.ศ. 2544

ผลิตภัณฑ์	หน่วย	ปริมาณการผลิต
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	ผืน	417
ผ้าตัดเสื้อผ้าพื้น ขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว	เมตร	740
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ ขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว	เมตร	970
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	ผืน	632
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	ผืน	150
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	ผืน	140
ผ้าถุง 4 ตะกอล 40 X 1.80 เมตร	ผืน	50
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	ผืน	60
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	ผืน	35

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2 การจัดหาปัจจัยการผลิต

4.2.1 วัตถุดิบ

ไหมประดิษฐ์ ราคาลูกละ 880 บาท น้ำหนัก 4.5 กิโลกรัม 1 ลูกมี 105 ไข กลุ่มฯ ซื้อจากร้านค้าในตลาดวโรรส ได้แก่ ร้านเฮงเฮง และร้านจินเฮงฮวด โดยซื้อเป็นเงินสด

ฝ้ายเบอร์ 10/1 ราคา กิโลกรัมละ 230 บาท กลุ่มฯ ซื้อจากร้านค้าย่อยในหมู่บ้าน

ฝ้ายเบอร์ 20/1 ราคาลูกละ 680 บาท น้ำหนัก 4.5 กิโลกรัม กลุ่มฯ ซื้อจากร้านค้าในตลาดวโรรส ได้แก่ ร้านเฮงเฮง และร้านจินเฮงฮวด โดยซื้อเป็นเงินสด

ฝ้ายเบอร์ 40/2 มี 2 ขนาด คือฝ้ายขาวลูกใหญ่ 4.5 กิโลกรัม ราคาลูกละ 640 บาท มี 120 ใจ ฝ้ายสีลูกเล็ก 2.5 กิโลกรัม ราคาลูกละ 450 บาท 60 ใจ กลุ่มฯ ซื้อจากร้านค้าในตลาดวโรรส ได้แก่ ร้านเฮงเฮง และร้านจินเฮงฮวด โดยซื้อเป็นเงินสด

4.2.2 วัสดุและอุปกรณ์การผลิต

เชือกฟาง ใช้มัดฝ้ายเมื่อย้อมสี จะไม่ติดในส่วนที่มัดฟางไว้ ทำให้เกิดลวดลายบนเส้นฝ้าย ราคามัดวันละ 25 บาท ซื้อจากร้านค้าในหมู่บ้าน

สีย้อมผ้า ใช้ย้อมฝ้ายให้ได้สีตามต้องการ ในทางปฏิบัติกลุ่มฯ ซื้อฝ้ายที่ย้อมสีแล้ว สีย้อมผ้าที่กลุ่มฯ มีอยู่คือ สีย้อมฝ้ายตราลำภา สีย้อมฝ้ายตราสิงโตคู่ ราคากล่องละ 36 บาท บรรจุ 12 ของ ของละ 15 กรัม สำหรับย้อมผ้าฝ้าย สีย้อมไหมประดิษฐ์ตรากระต่าย สำหรับย้อมไหมประดิษฐ์ ราคากล่องละ 36 บาท บรรจุ 12 ของ ของละ 7 กรัม กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ดินแดง ใช้ย้อมฝ้ายให้เป็นสีโทนน้ำตาลแดง กลุ่มฯ ชุดจากบริเวณภูเขาในหมู่บ้าน ครั้งละ 5 – 6 กิโลกรัม

เปลือกมะพร้าวแห้ง ใช้ย้อมฝ้ายเป็นสีน้ำตาลอ่อน กลุ่มฯ ได้เป่าจากแม่ค้าที่ทำอาหารในหมู่บ้าน

เปลือกประตู หากใช้ผสมสารส้มจะได้สีชมพูอ่อน ถ้าผสมเหล็กจะได้สีเทา กลุ่มฯ หาจากป่าไม้หลังหมู่บ้าน (ด้านหลังโรงทอผ้า)

เปลือกเพกา หากใช้ผสมสารส้มจะได้สีครีมขาว ถ้าผสมเหล็กจะได้สีเขียวซีม้ออ่อน กลุ่มฯ หาจากป่าไม้หลังหมู่บ้าน (ด้านหลังโรงทอผ้า)

สารส้ม กลุ่มฯ ใช้เป็นส่วนประกอบในการย้อมจากเปลือกไม้ ทำให้เกิดโทนสีที่แตกต่างกัน กลุ่มฯ ซื้อจากร้านค้าในหมู่บ้าน ในราคา กิโลกรัมละ 25 บาท

เหล็ก กลุ่มฯ ใช้เป็นส่วนประกอบในการย้อมจากเปลือกไม้ ทำให้เกิดโทนสีที่แตกต่างกัน กลุ่มฯ ซื้อจากร้านค้าในหมู่บ้าน ในราคา กิโลกรัมละ 50 บาท

น้ำยากันสีก เมื่อย้อมสีธรรมชาติ จะใช้แช่ผ้าหลังการย้อมเพื่อป้องกันสีก ราคาขวดละ 80 บาท ปริมาณ 750 มิลลิตร กลุ่มฯ ซื้อจากร้านค้าในตลาดวโรรส ได้แก่ ร้านเฮงเฮง และร้านจินเฮงฮวด โดยซื้อเป็นเงินสด

สบู่เหลว ใช้ในขั้นตอนของการต้มฝ้าย ราคา กิโลกรัมละ 250 บาท กลุ่มฯ ซื้อจากร้านค้าในตลาดวโรรส ได้แก่ ร้านเฮงเฮง และร้านจินเฮงฮวด โดยซื้อเป็นเงินสด

ฟืน ใช้เป็นเชื้อเพลิงในการต้มฝ้าย และย้อมสี กลุ่มฯ เก็บจากบริเวณป่าหลังกลุ่มฯ โดยทั่วไป ราคาซื้อขายตกอยู่ที่กระสอบละ 10 บาท

ซีเมนต์ ใช้แปรงฝ้ายเส้นยืนให้เส้นเวลาทอ ซื้อจากร้านค้าในหมู่บ้านในราคาแผ่นละ 25 บาท

ตารางที่ 4.5 ช่วงเวลาในการจัดหาวัตถุดิบของกลุ่มหอผ้าบ้านป่าไผ่

วัตถุดิบ	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ไหมประดิษฐ์ ฝ้ายเบอร์ 10/1 ฝ้ายเบอร์ 20/1 ฝ้ายเบอร์ 40 /2 เชือกฟาง สีย้อมผ้า ดินแดง เปลือกมะพร้าวแห้ง เปลือกปอห่อ เปลือกเพกา สารส้ม เหล็ก น้ำยากันแดด สบู่เหลว ฟีน ซีฟิ่ง	→			-----								→
	→			-----								→
	→			-----								→
	→			-----								→
	→											→
	→											→
	→											→
	→											→
	→											→
	→											→
	→											→
	→											→
	→											→
	→											→
	→											→
	→											→

หมายเหตุ: → ช่วงที่จัดหาได้ง่าย -----▶ ช่วงจัดหาได้ยาก

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.6 การจัดหมวดหมู่ของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไม้

วัตถุดิบ	แหล่งซื้อ	ปริมาณซื้อในแต่ละครั้ง	ราคาต่อหน่วย (บาท)	อัตราภาษี	วิธีการชำระเงิน	วิธีขนส่ง
ไหมประดิษฐ์	ร้านเฮงเฮง ร้านเงินเฮงฮวด	5 ลูก	880	**	เงินสด	ขนส่งเอง
ผ้าใยเบอร์ 10/1	ร้านเฮงเฮง ร้านเงินเฮงฮวด	5 ลูก	230	**	เงินสด	ขนส่งเอง
ผ้าใยเบอร์ 20/1	ร้านเฮงเฮง ร้านเงินเฮงฮวด	5 ลูก	680	**	เงินสด	ขนส่งเอง
ผ้าใยเบอร์ 40/2	ร้านเฮงเฮง ร้านเงินเฮงฮวด	5 ลูก	640	**	เงินสด	ขนส่งเอง
เชือกฟาง	ร้านโนนหมูป่าน	1 ม้วน	25	**	เงินสด	ขนส่งเอง
สี้อมผ้า	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาหัตถ์ย้อยงไร่ไร่	1 กล้อง	36	**	เงินสด	ขนส่งเอง
ดินแดง	ภูเขาโนนหมูป่าน	5 กก.	4	**	-	ขนส่งเอง
เปลือกมะพร้าวแห้ง	แม่ค้าขายอาหาร	5 กก.	1	**	-	ขนส่งเอง
เปลือกประดู่	ป่าไม้โนนหมูป่าน	5 กก.	5	**	-	ขนส่งเอง
เปลือกเพกา	ป่าไม้โนนหมูป่าน	5 กก.	5	**	-	ขนส่งเอง
สารส้ม	ร้านโนนหมูป่าน	1 กก.	25	**	เงินสด	ขนส่งเอง
เหล็ก	ร้านโนนหมูป่าน	1 กก.	50	**	เงินสด	ขนส่งเอง
นํ้ายากันแดด	ร้านเฮงเฮง ร้านเงินเฮงฮวด	1 ขวด	80	**	เงินสด	ขนส่งเอง
สบู่เหลว	ร้านเฮงเฮง ร้านเงินเฮงฮวด	1 กก.	250	**	เงินสด	ขนส่งเอง
ฟีน	โนนหมูป่าน	1 กระสอบ	10	**	เงินสด	ขนส่งเอง
ขี้ผึ้ง	ร้านโนนหมูป่าน	1 แผ่น	25	**	เงินสด	ขนส่งเอง

หมายเหตุ : ** ไม่แน่นอน

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.3 บรรจุภัณฑ์

วัสดุและอุปกรณ์การทอผ้า

ก๊กระตุก จำนวน 15 หลัง อายุการใช้งาน 50 ปี กลุ่มฯ ได้แปล่าจากศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ จำนวน 4 หลัง โครงการมียาชาว่า จำนวน 10 หลัง และสำนักงานพัฒนาชุมชน จำนวน 1 หลัง

พื้นหวีเหล็กขนาดเบอร์ 40 จำนวน 20 อัน ราคาอันละ 350 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ

เชือกในล่อน ใช้เก็บเขา เพื่อยกฝ้ายเส้นยืนขึ้นลงสลับกัน ราคามัดละ 200 บาท ก๊ทอผ้า 1 หลัง จะใช้ เขาฟืม 2 เขา อายุการใช้งาน 3 ปี สมาชิกจะเก็บเขาทุกครั้งเมื่อมีการขึ้นเครื่องใหม่ กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ

ไม้เก็บเขา ใช้ร้อยเชือกในล่อนสำหรับทำเขายกฝ้ายสลับขึ้นลง ทำจากไม้ไผ่ มีจำนวน 15 อัน ราคาอันละ 20 บาท มีทั้งหมด 15 อัน อายุการใช้งาน 10 ปี ก๊ 1 หลังใช้ 2 อัน

ไม้หาบเขา เป็นไม้กลมใช้ประกอบกับไม้เก็บเขา สำหรับร้อยเชือกในล่อนสำหรับทำเขายกฝ้ายสลับขึ้นลง มีจำนวน 15 อันละ 20 บาท มีทั้งหมด 15 อัน อายุการใช้งาน 10 ปี

ไม้ย่ำ ทำจากไม้ไผ่ จำนวน 15 คู่ โดยทั่วไปก๊ทอผ้า 1 หลัง จะใช้ 1 คู่ ราคาคู่ละ 30 บาท อายุการใช้งาน 5 ปี สมาชิกจะเก็บไม้จากป่าด้านหลังกลุ่มฯ

กระสวย มีทั้งหมด 15 อัน ราคาอันละ 100 บาท อายุการใช้งาน 2 ปี กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ

หลอดกระสวย มีทั้งหมด 1,000 หลอด ทำจากก้านลูกโป่งพลาสติก ราคาอันละ 1 บาท ตัดได้ 6 หลอด อายุการใช้งาน 2 ปี สมาชิกซื้อจากตลาดวโรรส กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ

ไม้ดาบ ใช้ยกฝ้ายเส้นยืนเพื่อความสะดวกในการเก็บดอก โดยมากใช้กับผลิตภัณฑ์ผ้าตัดเสื้อตัวหนังสือ มีทั้งหมด 15 อัน ราคาอันละ 25 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ

ไม้ชนิดแบน ใช้ตรึงหน้าผ้าให้ตึงระหว่างการทอ จำนวน 15 อัน ราคาอันละ 30 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ

ไม้ชนิดกลม ใช้สอดสอดแยกฝ้ายเส้นยืนให้สลับกัน ป้องกันการพันระหว่างทอ มีจำนวน 30 อัน อันละ 15 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ

สายวัด ใช้วัดขนาดความกว้าง ความยาวของผ้า จำนวน 15 เส้น ราคาเส้นละ 10 บาท อายุการใช้งาน 3 ปี สมาชิกซื้อจากร้านค้าทั่วไป กลุ่มฯ

แปรงปัตด้ายเส้นยืน ใช้หวีด้ายเส้นยืนไม่ให้พันกันในช่วงตอนของการทอผ้า จำนวน 15 อัน ราคาอันละ 10 บาท อายุการใช้งาน 2 ปี สมาชิกซื้อจากร้านขายของชำในหมู่บ้าน

วัสดุและอุปกรณ์การย้อมสี

กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ ดังนี้
เตาอังไต้ ใช้สำหรับต้มย้อมสี ทั้งสีเคมี และสีธรรมชาติ จำนวน 2 เตา ราคาเตาละ 300 บาท
อายุการใช้งาน 10 ปี

กะละมังสังกะสีขนาดเส้นกลาง 50 เซนติเมตร ใช้สำหรับต้มย้อมสีเคมี และสีธรรมชาติ จำนวน
2 ใบ อายุการใช้งาน 2 ปี

ห่วงลวดหรือห่วงคล้องฝ้าย ใช้ร้อยฝ้ายเป็นใจดึงขึ้นลงเวลาย้อม และต้มฝ้าย จำนวน 10 ห่วง
ราคาห่วงละ 20 บาท อายุการใช้งาน 5 ปี

วัสดุและอุปกรณ์ในการเตรียมฝ้ายเส้นยืน

ในการเรียงด้านเส้นยืนเพื่อทอผ้า 1 ม้วน (1 เครือ) มีการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ที่ได้รับได้รับการ
สนับสนุนจากศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ ดังนี้

ระวางกรอฝ้าย 1 ชุด ใช้ในฝ้ายเป็นใจสวมรอบ เพื่อกรอใส่ท่อ PVC ราคาชุดละ 800 บาท อายุ
การใช้งาน 10 ปี

ท่อ PVC ขนาด 7 นิ้ว ใช้เป็นที่พันฝ้ายเส้นยืน ก่อนนำไปเรียงฝ้ายเส้นยืน จำนวน 1,000 หลอด
หลอดละ 2 บาท อายุการใช้งาน 5 ปี

ที่เรียงฝ้ายเส้นยืน นำฝ้ายที่กรอใส่ท่อ PVC เรียงตามขนาดความกว้าง และความยาวของผ้า
ราคาหลังละ 1,000 บาท อายุการใช้งาน 50 ปี

ที่หีฝ้าย ใช้ม้วนฝ้ายเส้นยืนก่อนนำขึ้นทอ ในขั้นตอนนี้จะร้อยเส้นฝ้ายผ่านรูพิมพ์ ด้วย มี 1 ชุด
ราคาชุดละ 1,000 บาท อายุการใช้งาน 50 ปี

วัสดุและอุปกรณ์สำนักงานในโรงทอผ้า

โรงทอผ้า จำนวน 1 หลัง ราคา 100,000 บาท อายุการใช้งาน 20 ปี สร้างปี พ.ศ. 2535 ใช้เป็นที่
ทำการกลุ่มฯ และ เป็นที่ทอผ้าของสมาชิกกลุ่มฯ

คู่มือ จำนวน 4 หลัง ราคาหลังละ 1,000 บาท อายุการใช้งาน 20 ปี กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุน
จากศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ

พัดลมเพดาน จำนวน 4 ตัว ราคา 300 บาท อายุการใช้งาน 5 ปี กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนจาก
องค์การบริหารส่วนตำบลแม่โป่ง

พัดลมตั้งพื้น จำนวน 1 ตัว ราคาตัวละ 300 บาท อายุการใช้งาน 5 ปี กลุ่มฯ ได้รับการ
สนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลแม่โป่ง

ตารางที่ 4.7 วัสดุและอุปกรณ์ในการผลิตกลุ่มหอผ้า

อุปกรณ์การผลิต	จำนวน	ราคาต่อหน่วย (บาท)	แหล่งที่มา	ปีที่ได้มา (พ.ศ.)	อายุการใช้งาน (ปี)	ลักษณะการได้มา
เตาอังได้	2	300	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2540	10	ได้เปล่า
กะละมัง	2	50	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2540	2	ได้เปล่า
เส้นผ่านศูนย์กลาง 0.50 เมตร						
ห่วงลวดดัดล้องฝ่าย	10	20	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2540	5	ได้เปล่า
ก๊อกระตุก	4 หลัง 10 หลัง 1 หลัง	2,000 5,000 12,000	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ โครงการมียาชาว่า สำนักงานพัฒนาชุมชน	2535 2542 2531	50	ได้เปล่า
พื้นหวีเหล็กขนาดเบอร์ 40	20 อัน	350	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2540	10	ได้เปล่า
เชือกไนลอน	15 ม้วน	200	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2542	3	ได้เปล่า
ไม้เก็บเขา	15 อัน	20	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2540	10	ได้เปล่า
ไม้หาบเขา	15 อัน	20	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2540	10	ได้เปล่า
ไม้ยา	15 คู่	30	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2540	5	ได้เปล่า
กระสวย	15 อัน	100	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2540	2	ได้เปล่า
หลอดกระสวย	1,000 หลอด	0.17	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2540	2	ได้เปล่า
ไม้ดาบ	15 อัน	15	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2540	10	ได้เปล่า
ไม้ขันด้าย	25 อัน	15	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2540	10	ได้เปล่า

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

อุปกรณ์การผลิต	จำนวน	ราคาต่อหน่วย (บาท)	แหล่งที่มา	ปีที่ได้มา (พ.ศ.)	อายุการใช้งาน (ปี)	ลักษณะการได้มา
ไม้ชนดกลม	30 อัน	15	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2540	10	ได้เปล่า
สายวัด	15 เส้น	10	ร้านค้าในหมู่บ้าน	2540	3	ซื้อ
แปรงปัดผ้าเส้นยืน	15 อัน	10	ร้านค้าในหมู่บ้าน	2540	2	ซื้อ
ระวังกองผ้า	1 ชุด	800	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2540	10	ให้ยืม
ท่อ PVC ขนาด 8 นิ้ว	1,000 หลอด	2	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2540	5	ได้เปล่า
ที่เรียงผ้าเส้นยืน	1 หลัง	1,000	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2540	50	ได้เปล่า
ที่หรีผ้า	1 ชุด	1,000	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2540	50	ได้เปล่า
เตาอังไฉ	2	300	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2540	10	ได้เปล่า
กะละมัง	2	50	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2540	2	ได้เปล่า
เส้นผ่านศูนย์กลาง 0.50 เมตร						
ห่วงลวดคล้องผ้า	10	20	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2540	5	ได้เปล่า
พัดลมเพดาน	4 ตัว	300	อบต. แม่เปิง	2543	5	ได้เปล่า
พัดลมตั้งพื้น	1 ตัว	300	อบต. แม่เปิง	2543	5	ได้เปล่า
โรงเรือน	1 หลัง	100,000	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2535	20	ได้เปล่า
ตู้แช่	4 หลัง	1,000	ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	2540	20	ได้เปล่า

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.4 การตรวจสอบคุณภาพและการเก็บรักษาปัจจัยการผลิต

ในการจัดซื้อปัจจัยการผลิตประเภท และเลขานุการจะเป็นผู้ไปคัดเลือกด้วยตัวเองที่ร้านค้าในตลาดวโรรส ทำให้ไม่มีปัญหาในเรื่องคุณภาพของวัตถุดิบ จะมีแต่ปัญหาราคาฝ้ายที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ในการจัดซื้อ กลุ่มฯ จะซื้อตามปริมาณที่ใช้จริง แล้วแจกจ่ายให้สมาชิกนำไปผลิต หากมีวัตถุดิบเหลือ ซึ่งมีปริมาณน้อย เช่น ฝ้าย สีย้อม เป็นต้น กลุ่มฯ จะเก็บไว้ในตู้โชว์ผลิตภัณฑ์ เพื่อเก็บไว้ใช้ในครั้งต่อไป

4.3 แรงงานและการจ้างงาน

4.3.1 การใช้แรงงานในการผลิต

กลุ่มฯ มีสมาชิกทั้งหมด 30 คน เป็นหญิงทั้งหมด มีสมาชิกที่ผลิตเพียง 8 คน ส่วนที่เหลือไม่ผลิต แต่เป็นผู้ถือหุ้นของกลุ่มฯ เท่านั้น

4.3.2 การจ้างงาน

อัตราการจ้างแรงงานในบ้านป่าวัน ลีวันละ 80 บาท ในขั้นตอนการกรอฝ้ายใส่หลอด PVC และหลอดกระสวย จะมีผู้สูงอายุในหมู่บ้าน 3 คน รับจ้าง โดยคิดใจละ 1 บาท สำหรับการกรอฝ้ายใส่หลอด PVC ขนาด 7 นิ้ว และ 2 บาท สำหรับการกรอฝ้ายใส่หลอดกระสวย (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 แรงงานและการจ้างงาน

ลักษณะงาน/หน้าที่	จำนวนแรงงานที่ใช้ (คน)		ลักษณะการจ้างงาน	อัตราค่าจ้าง (บาท)	สถานภาพการเป็นกลุ่ม (เป็น/ไม่เป็น)
	ชาย	หญิง			
ทอผ้า	-	8	รายวัน	80 บาท/วัน	เป็น
กรอฝ้ายใส่หลอด PVC	-	3	รายชิ้น	ใจละ 1 บาท	ไม่เป็น
กรอฝ้ายใส่หลอดกระสวย	-	3	รายชิ้น	ใจละ 2 บาท	ไม่เป็น

ที่มา : จากการสำรวจ

4.4 ต้นทุนและผลตอบแทน

กลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่ ไม่ได้คำนวณต้นทุนของกลุ่ม แต่จะประมาณต้นทุนจากปริมาณฝ้ายที่ใช้ในแต่ละผลิตภัณฑ์ จากการคำนวณต้นทุนในภาคผนวก ค. ซึ่งมีการวิเคราะห์ต้นทุนที่เป็นเงินสด และไม่เป็นเงินสด รายละเอียดของต้นทุน และผลตอบแทนในผลิตภัณฑ์ต่างๆ ดังนี้

ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร เมื่อพิจารณาต้นทุนที่ได้จากการวิเคราะห์ ต้นทุนการผลิตต่อผืน เท่ากับ 117.97บาท ต้นทุนเงินสด 93.87 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 24.07 บาท ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เป็นปัจจัยการผลิต เท่ากับ 79.76 บาท คิดเป็นร้อยละ 67.61 รองลงมาคือ ค่าแรงและต้นทุนคงที่ ร้อยละ 28.76 และ 3.62 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.9)

เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายส่ง ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร เท่ากับ 6.31 บาท ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด เท่ากับ 26.11 และผลตอบแทนสุทธิ

เหื่อต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 2.04 บาท อัตราผลตอบแทนสุทธิเหื่อต้นทุนผันแปร อัตราผลตอบแทนสุทธิเหื่อต้นทุนเงินสด และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหื่อต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 5.26 21.76 และ 1.70 ตามลำดับ ซึ่งเป็นอัตราส่วนผลตอบแทนในระดับต่ำ

เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายปลีก ผักถั่วงอกใหม่ประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร มีผลตอบแทนสุทธิเหื่อต้นทุนผันแปร เท่ากับ 26.31 ผลตอบแทนสุทธิเหื่อต้นทุนเงินสด เท่ากับ 46.11 และผลตอบแทนสุทธิเหื่อต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 22.04 บาท อัตราผลตอบแทนสุทธิเหื่อต้นทุนผันแปร อัตราผลตอบแทนสุทธิเหื่อต้นทุนเงินสด และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหื่อต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 18.80 32.94 และ 15.75 ตามลำดับ ซึ่งเป็นอัตราส่วนผลตอบแทนในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.9 ต้นทุนและผลตอบแทนผักถั่วงอกใหม่ประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร

รายการ	ผักถั่วงอกใหม่ประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุน / ต้นทุนทั้งหมด
ต้นทุนการผลิต	93.89	24.07	117.96	100.00
ต้นทุนผันแปร	93.89	19.80	113.69	96.38
1. ปัจจัยการผลิต	79.76	0.00	79.76	67.61
- วัตถุดิบหลัก	78.06	0.00	78.06	66.18
- อื่นๆ (วัตถุดิบอื่นๆ + วัสดุ)	1.70	0.00	1.70	1.44
2. แรงงาน	14.13	19.80	33.93	28.76
3. อื่นๆ	0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนคงที่	0.00	4.27	4.27	3.62
1. ค่าเสื่อม	0.00	4.27	4.27	3.62
2. อื่นๆ	0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนต่อหน่วยทั้งหมด(บาท/หน่วย)	93.89	24.07	117.96	100.00
ราคาขายส่ง(บาท/หน่วย)	120.00	0.00	120.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหื่อต้นทุนผันแปร (บาท/หน่วย)			6.31	
ผลตอบแทนสุทธิเหื่อต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			26.11	
ผลตอบแทนสุทธิเหื่อต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)			2.04	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหื่อต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			5.26	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหื่อต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			21.76	

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร			
	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน / ต้นทุนทั้งหมด
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			1.70	
ราคาขายปลีก(บาท/หน่วย)	140.00	0.00	140.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/หน่วย)			26.31	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			46.11	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)			22.04	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			18.80	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			32.94	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			15.75	

ที่มา : สรุปจากตารางที่ ค.1 ภาคผนวก ค

ผ้าถุง 4 ตะกอก 40 นิ้ว X 1.80 เมตร เมื่อพิจารณาต้นทุนที่ได้จากการวิเคราะห์ ต้นทุนการผลิตต่อผืนเท่ากับ 138.4967 บาท ต้นทุนเงินสด 103.39 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 35.12 บาท ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เป็นปัจจัยการผลิต เท่ากับ 87.68 บาท คิดเป็นร้อยละ 63.31 รองลงมาคือ ค่าแรงและต้นทุนคงที่ ร้อยละ 31.55 และ 5.12 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายส่ง ผ้าถุง 4 ตะกอก 40 นิ้ว X 1.80 เมตร มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร เท่ากับ 48.62 บาท ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด เท่ากับ 76.62 และผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 41.50 บาท อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 27.01 42.57 และ 23.06 ตามลำดับ ซึ่งเป็นอัตราส่วนผลตอบแทนในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายปลีก ผ้าถุง 4 ตะกอก 40 นิ้ว X 1.80 เมตร มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร เท่ากับ 68.62 ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด เท่ากับ 96.62 และผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 61.50 บาท อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 34.31 48.31 และ 30.75 ตามลำดับ ซึ่งเป็นอัตราส่วนผลตอบแทนในระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 ต้นทุน และผลตอบแทนผ้าถุง 4 ตะกอ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร

รายการ	ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร			
	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน /ต้นทุนทั้งหมด
ต้นทุนการผลิต	103.38	35.12	138.50	100.00
ต้นทุนผันแปร	103.38	28.00	131.38	94.86
1. ปัจจัยการผลิต	87.68	0.00	87.68	63.31
- วัตถุดิบหลัก	86.73	0.00	86.73	62.62
- อื่นๆ (วัตถุดิบอื่นๆ + วัสดุ)	0.95	0.00	0.95	0.68
2. แรงงาน	15.70	28.00	43.70	31.55
3. อื่นๆ	0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนคงที่	0.00	7.12	7.12	5.14
1. ค่าเสื่อม	0.00	7.12	7.12	5.14
2. อื่นๆ	0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนต่อหน่วยทั้งหมด(บาท/หน่วย)	103.38	35.12	138.50	100.00
ราคาขายส่ง(บาท/หน่วย)	180.00	0.00	180.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/หน่วย)			48.62	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			76.62	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)			41.50	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			27.01	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			42.57	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			23.06	
ราคาขายปลีก(บาท/หน่วย)	200.00	0.00	200.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/หน่วย)			68.62	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			96.62	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			61.50	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			34.31	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			48.31	

ที่มา : สรุปจากตารางที่ ค.2 ภาคผนวก ค

ผ้าตัดเสื้อผ้าพื้นขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว เมื่อพิจารณาต้นทุนที่ได้จากการวิเคราะห์ ต้นทุนการผลิตต่อเมตร เท่ากับ 66.15 บาท ต้นทุนเงินสด 52.09 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 14.06 บาท ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เป็นปัจจัยการผลิต เท่ากับ 44.22 บาท คิดเป็นร้อยละ 66.84 รองลงมาคือ ค่าแรง และ ต้นทุนคงที่ร้อยละ 29.67 และ 3.50 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายส่ง ผ้าตัดเสื้อผ้าลายขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร เท่ากับ 1.16 บาท ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด เท่ากับ 12.91 และผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ -1.15 บาท อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 1.78 19.86 และ -1.77 ตามลำดับ มีค่าเป็นลบ แสดงว่า ผลผลิตขั้นนี้ขาดทุน

เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายปลีก ผ้าตัดเสื้อผ้าลายขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร เท่ากับ 6.16 ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด เท่ากับ 17.91 และผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 3.84 บาท อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 8.8 25.59 และ 5.50 ตามลำดับ ซึ่งเป็นอัตราส่วนผลตอบแทนในระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 ต้นทุน และผลตอบแทนผ้าตัดเสื้อผ้าพื้นขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว

รายการ	ผ้าตัดเสื้อผ้าพื้นขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุน / ต้นทุนทั้งหมด
ต้นทุนการผลิต	52.09	14.06	66.15	100.00
ต้นทุนผันแปร	52.09	11.75	63.84	96.50
1. ปัจจัยการผลิต	44.22	0.00	44.22	66.84
- วัตถุดิบหลัก	44.00	0.00	44.00	66.50
- อื่นๆ (วัตถุดิบอื่นๆ + วัสดุ)	0.22	0.00	0.22	0.33
2. แรงงาน	7.88	11.75	19.63	29.67
3. อื่นๆ	0.00	0.00	0.00	0.00
<u>ต้นทุนคงที่</u>	0.00	2.31	2.31	3.50
1. ค่าเสื่อม	0.00	2.31	2.31	3.50
2. อื่นๆ	0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนต่อหน่วยทั้งหมด(บาท/หน่วย)	52.09	14.06	66.15	100.00
ราคาขายส่ง(บาท/หน่วย)	65.00	0.00	65.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/หน่วย)			1.16	

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

รายการ	ผ้าตัดเสื้อผ้าพื้นขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน /ต้นทุนทั้งหมด
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			12.91	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)			-1.15	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			1.78	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			19.86	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-1.77	
ราคาขายปลีก(บาท/หน่วย)	70.00	0.00	70.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/หน่วย)			6.16	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			17.91	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)			3.85	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			8.80	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			25.59	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			5.50	

ที่มา : สรุปจากตารางที่ ค.3 ภาคผนวก ค

ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว เมื่อพิจารณาต้นทุนที่ได้จากการวิเคราะห์ ต้นทุนการผลิตต่อเมตร เท่ากับ 72.40 บาท ต้นทุนเงินสด 52.09 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 20.31 บาท ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เป็นปัจจัยการผลิต เท่ากับ 44.21 บาท คิดเป็นร้อยละ 61.07 รองลงมา คือ ค่าแรง และต้นทุนคงที่ร้อยละ 34.01 และ 4.92 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายส่ง ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร เท่ากับ 31.16 บาท ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด เท่ากับ 47.91 และผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 27.60 บาท อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 31.06 47.91 และ 27.60 ตามลำดับ ซึ่งเป็นอัตราส่วนผลตอบแทนในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายปลีก ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร เท่ากับ 51.16 ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด เท่ากับ 67.91 และผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 47.60 บาท อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 42.63 67.91 และ 39.67 ตามลำดับ ซึ่งเป็นอัตราส่วนผลตอบแทนในระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 ต้นทุน และผลตอบแทนผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว

รายการ	ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน /ต้นทุนทั้งหมด
ต้นทุนการผลิต	52.09	20.31	72.40	100.00
ต้นทุนผันแปร	52.09	16.75	68.84	95.08
1. ปัจจัยการผลิต	44.21	0.00	44.21	61.07
- วัตถุดิบหลัก	44.00	0.00	44.00	60.77
- อื่นๆ (วัตถุดิบอื่นๆ + วัสดุ)	0.22	0.00	0.22	0.30
2. แรงงาน	7.88	16.75	24.63	34.01
3. อื่นๆ	0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนคงที่	0.00	3.56	3.56	4.92
1. ค่าเสื่อม	0.00	3.56	3.56	4.92
2. อื่นๆ	0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนต่อหน่วยทั้งหมด(บาท/หน่วย)	52.09	20.31	72.40	100.00
ราคาขายส่ง(บาท/หน่วย)	100.00	0.00	100.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/หน่วย)			31.16	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			47.91	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)			27.60	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			31.16	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			47.91	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			27.60	
ราคาขายปลีก(บาท/หน่วย)	120.00	0.00	120.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/หน่วย)			51.16	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			67.91	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)			47.60	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			42.63	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			56.59	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			39.67	

ที่มา : สรุปจากตารางที่ ค.4 ภาคผนวก ค

ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร เมื่อพิจารณาต้นทุนที่ได้จากการวิเคราะห์ ต้นทุนการผลิตต่อผืน เท่ากับ 105.32 บาท ต้นทุนเงินสด 83.26 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 22.06 บาท ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เป็นปัจจัยการผลิต เท่ากับ 71.26 บาท คิดเป็นร้อยละ 67.66. รองลงมาคือ ค่าแรงและต้นทุนคงที่ ร้อยละ 28.96 และ 3.38 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายส่ง ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร เท่ากับ -11.76 บาท ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด เท่ากับ 6.74 และผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ -15.32 บาท อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ -13.07 7.49 และ -17.02 ตามลำดับ ค่าเป็นลบ แสดงว่าผลิตภัณฑ์นี้ขาดทุน

เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายปลีก ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร เท่ากับ -1.76 ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด เท่ากับ 16.74 และผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ -5.32 บาท อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ -1.76 16.74 และ -5.32 ตามลำดับ ค่าเป็นลบ แสดงว่าผลิตภัณฑ์นี้ขาดทุน (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 ต้นทุนและผลตอบแทนผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร

รายการ	ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุน / ต้นทุนทั้งหมด
ต้นทุนการผลิต	83.26	22.06	105.32	100.00
ต้นทุนผันแปร	83.26	18.50	101.76	96.62
1. ปัจจัยการผลิต	71.26	0.00	71.26	67.66
- วัตถุดิบหลัก	71.04	0.00	71.04	67.45
- อื่นๆ (วัตถุดิบอื่นๆ + วัสดุ)	0.22	0.00	0.22	0.21
2. แรงงาน	12.00	18.50	30.50	28.96
3. อื่นๆ	0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนคงที่	0.00	3.56	3.56	3.38
1. ค่าเสื่อม	0.00	3.56	3.56	3.38
2. อื่นๆ	0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนต่อหน่วยทั้งหมด(บาท/หน่วย)	83.26	22.06	105.32	100.00
ราคาขายส่ง(บาท/หน่วย)	90.00	0.00	90.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/หน่วย)			-11.76	

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

รายการ	ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร			
	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน /ต้นทุนทั้งหมด
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)			-15.32	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			-13.07	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			7.49	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-17.02	
ราคาขายปลีก(บาท/หน่วย)	100.00	0.00	100.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/หน่วย)			-1.76	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			16.74	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)			-5.32	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			-1.76	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			16.74	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-5.32	

ที่มา : สรุปจากตารางที่ ค.5 ภาคผนวก ค

ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร เมื่อพิจารณาต้นทุนที่ได้จากการวิเคราะห์ ต้นทุนการผลิตต่อผืน เท่ากับ 75.34 บาท ต้นทุนเงินสด 61.27 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 14.74 บาท ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เป็นปัจจัยการผลิต เท่ากับ 52.41 บาท คิดเป็นร้อยละ 69.56 รองลงมาคือ ค่าแรงและต้นทุนคงที่ ร้อยละ 26.17 และ 4.27 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายส่ง ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร เท่ากับ 7.87 บาท ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด เท่ากับ 18.73 และผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 4.66 บาท อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 9.84 23.41 และ 5.82 ตามลำดับ ซึ่งอัตราผลตอบแทนอยู่ในระดับต่ำ

เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายปลีก ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร เท่ากับ 17.87 ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด เท่ากับ 28.73 และผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 14.66 บาท อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 19.86 31.92 และ 16.28 ตามลำดับ ซึ่งอัตราผลตอบแทนอยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 ต้นทุน และผลตอบแทนผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร

รายการ	ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน /ต้นทุนทั้งหมด
ต้นทุนการผลิต	61.27	14.07	75.34	100.00
ต้นทุนผันแปร	61.27	10.86	72.13	95.73
1. ปัจจัยการผลิต	52.41	0.00	52.41	69.56
- วัตถุดิบหลัก	52.08	0.00	52.08	69.12
- อื่นๆ (วัตถุดิบอื่นๆ + วัสดุ)	0.33	0.00	0.33	0.44
2. แรงงาน	8.86	10.86	19.72	26.17
3. อื่นๆ	0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนคงที่	0.00	3.21	3.21	4.27
1. ค่าเสื่อม	0.00	3.21	3.21	4.27
2. อื่นๆ	0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนต่อหน่วยทั้งหมด(บาท/หน่วย)	61.27	14.07	75.34	100.00
ราคาขายส่ง(บาท/หน่วย)	80.00	0.00	80.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/หน่วย)			7.87	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			18.73	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)			4.66	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			9.84	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			23.41	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			5.82	
ราคาขายปลีก(บาท/หน่วย)	90.00	0.00	90.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/หน่วย)			17.87	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			28.73	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)			14.66	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			19.86	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			31.92	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			16.28	

ที่มา : สรุปจากตารางที่ ค.6 ภาคผนวก ค

ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร เมื่อพิจารณาต้นทุนที่ได้จากการวิเคราะห์ ต้นทุนการผลิตต่อผืนเท่ากับ 69.05 บาท ต้นทุนเงินสด 54.99 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 14.06 บาท ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เป็นปัจจัยการผลิต เท่ากับ 45.99 บาท คิดเป็นร้อยละ 66.60 รองลงมาคือ ค่าแรงและต้นทุนคงที่ ร้อยละ 28.76 และ 4.64 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายส่ง ผ้าคลุมไหล่ 24 นิ้ว X 2 เมตร มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร เท่ากับ 14.16 บาท ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด เท่ากับ 25.01 และผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 10.95 บาท อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 17.70 31.27 และ 13.70 ตามลำดับ ซึ่งอัตราผลตอบแทนอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายปลีก ผ้าคลุมไหล่ 24 นิ้ว X 2 เมตร มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร เท่ากับ 24.16 ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด เท่ากับ 35.01 และผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดเท่ากับ 20.95 บาท อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 26.84 38.90 และ 23.28 ตามลำดับ ซึ่งอัตราผลตอบแทนอยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 ต้นทุน และผลตอบแทนผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร

รายการ	ผ้าคลุมไหล่ใหม่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุน / ต้นทุนทั้งหมด
ต้นทุนการผลิต	54.99	14.06	69.05	100.00
<u>ต้นทุนผันแปร</u>	54.99	10.86	65.84	95.36
1. ปัจจัยการผลิต	45.99	0.00	45.99	66.60
- วัตถุดิบหลัก	45.00	0.00	45.00	65.17
- อื่นๆ (วัตถุดิบอื่นๆ + วัสดุ+บรรจุภัณฑ์)	0.99	0.00	0.99	1.43
2. แรงงาน	9.00	10.86	19.86	28.76
3. อื่นๆ	0.00	0.00	0.00	0.00
<u>ต้นทุนคงที่</u>	0.00	3.20	3.20	4.64
1. ค่าเสื่อม	0.00	3.20	3.20	4.64
2. อื่นๆ	0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนต่อหน่วยทั้งหมด(บาท/หน่วย)	54.99	14.06	69.05	100.00
ราคาขายส่ง(บาท/หน่วย)	80.00	0.00	80.00	

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

รายการ	ผ้าคลุมไหล่ใหม่ฝ่าย 24 นิ้ว X 2 เมตร			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน /ต้นทุนทั้งหมด
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			25.01	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)			10.95	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			17.70	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			31.27	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			13.69	
ราคาขายปลีก(บาท/หน่วย)	90.00	0.00	90.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/หน่วย)			24.16	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			35.01	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)			20.95	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			26.84	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			38.90	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			23.28	

ที่มา : สรุปจากตารางที่ ค.7 ภาคผนวก ค

ผ้าพันคอใหม่ประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร เมื่อพิจารณาต้นทุนที่ได้จากการวิเคราะห์ ต้นทุนการผลิตต่อผืน เท่ากับ 49.83 บาท ต้นทุนเงินสด 34.96 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 14.87 บาท ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เป็นปัจจัยการผลิต เท่ากับ 30.10 บาท คิดเป็นร้อยละ 60.40 รองลงมาคือ ค่าแรงและต้นทุนคงที่ ร้อยละ 33.83 และ 5.77 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายส่ง ผ้าพันคอใหม่ประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร เท่ากับ 13.04 บาท ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด เท่ากับ 25.04 และผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 10.17 บาท อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 21.74 41.74 และ 16.95 ตามลำดับ ซึ่งอัตราผลตอบแทนอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายปลีก ผ้าพันคอใหม่ประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร เท่ากับ 33.04 ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด เท่ากับ 45.04 และผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 30.17 บาท อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือ

ต้นทุนเงินสด และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 41.31 56.31 และ 37.71 ตามลำดับ ซึ่งอัตราผลตอบแทนอยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16 ต้นทุน และผลตอบแทนผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร

รายการ	ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน /ต้นทุนทั้งหมด
ต้นทุนการผลิต	34.96	14.87	49.83	100.00
ต้นทุนผันแปร	34.96	12.00	46.96	94.23
1. ปัจจัยการผลิต	30.10	0.00	30.10	60.40
- วัตถุดิบหลัก	29.93	0.00	29.93	60.06
- อื่นๆ (วัตถุดิบอื่นๆ + วัสดุ)	0.17	0.00	0.17	0.34
2. แรงงาน	4.86	12.00	16.86	33.83
3. อื่นๆ	0.00	0.00	0.00	0.00
<u>ต้นทุนคงที่</u>	0.00	2.87	2.87	5.77
1. ค่าเสื่อม	0.00	2.87	2.87	5.77
2. อื่นๆ	0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนต่อหน่วยทั้งหมด(บาท/หน่วย)	34.96	14.87	49.83	100.00
ราคาขายส่ง(บาท/หน่วย)	60.00	0.00	60.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/หน่วย)			13.04	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			25.04	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)			10.17	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			21.74	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			41.74	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			16.95	
ราคาขายปลีก(บาท/หน่วย)	80.00	0.00	80.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/หน่วย)			33.04	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			45.04	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)			30.17	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			41.31	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			56.31	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			37.71	

ที่มา : สรุปจากตารางที่ ค.8 ภาคผนวก ค

ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร เมื่อพิจารณาต้นทุนที่ได้จากการวิเคราะห์ ต้นทุนการผลิตต่อผืนเท่ากับ 70.07 บาท ต้นทุนเงินสด 46.58 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 23.49 บาท ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เป็นปัจจัยการผลิต เท่ากับ 39.83 บาท คิดเป็นร้อยละ 56.84 รองลงมาคือ ค่าแรงและต้นทุนคงที่ ร้อยละ 39.60 และ 3.56 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายส่ง ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตรมีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร เท่ากับ 2.42 บาท ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด เท่ากับ 23.42 และผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ -0.07 บาท อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 3.46 33.46 และ -0.10 ตามลำดับ มีค่าเป็นลบ แสดงว่าผลิตภัณฑ์นี้ขาดทุน

เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายปลีก ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตรมีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร เท่ากับ 12.42 ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด เท่ากับ 33.42 และผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 9.93 บาท อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 15.53 41.78 และ 12.41 ตามลำดับ ซึ่งอัตราผลตอบแทนอยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17 ต้นทุน และผลตอบแทนผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร

รายการ	ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุน / ต้นทุนทั้งหมด
ต้นทุนการผลิต	46.58	23.49	70.07	100.00
ต้นทุนผันแปร	46.58	21.00	67.58	96.44
1. ปัจจัยการผลิต	39.83	0.00	39.83	56.84
- วัตถุดิบหลัก	39.00	0.00	39.00	55.66
- อื่นๆ (วัตถุดิบอื่นๆ + วัสดุ)	0.83	0.00	0.83	1.18
2. แรงงาน	6.75	21.00	27.75	39.60
3. อื่นๆ	0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนคงที่	0.00	2.49	2.49	3.56
1. ค่าเสื่อม	0.00	2.49	2.49	3.56
2. อื่นๆ	0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนต่อหน่วยทั้งหมด(บาท/หน่วย)	46.58	23.49	70.07	100.00
ราคาขายส่ง(บาท/หน่วย)	70.00	0.00	70.00	

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

รายการ	ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร			
	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน /ต้นทุนทั้งหมด
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			23.42	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)			-0.07	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			3.46	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			33.46	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-0.10	
ราคาขายปลีก(บาท/หน่วย)	80.00	0.00	80.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/หน่วย)			12.42	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			33.42	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)			9.93	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			15.53	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			41.78	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			12.41	

ที่มา : สรุปจากตารางที่ ค.9 ภาคผนวก ค

จากการวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์ทุกชนิด พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีต้นทุนการผลิตสูงสุด คือ ผ้าถุง 4 ตะกอก ขนาด 40 นิ้ว X 1.80 เมตร ผืนละ 138.50 บาท รองลงมาได้แก่ ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ ขนาด 32 นิ้ว X 2 เมตร ผืนละ 117.96 บาท และ ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ขนาด 32 นิ้ว x 2 เมตร ผืนละ 105.32 บาท ส่วนผลิตภัณฑ์ที่มีต้นทุนการผลิตต่ำที่สุดคือ ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ขนาด 9.5 นิ้ว X 2 เมตร ผืนละ 49.08 บาท

พิจารณาผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด และอัตราผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด ต่อราคาขายปลีก และราคาขายส่ง ผลิตภัณฑ์ที่ให้ผลตอบแทนสูงที่สุด คือ ผ้าถุง 4 ตะกอกขนาด 40 นิ้ว X 1.80 เมตร ต่อราคาขายส่ง ค่าเท่ากับ 41.50 และ 23.06 ตามลำดับ ต่อราคาขายปลีก มีค่าเท่ากับ 61.50 และ 30.75 รองลงมาได้แก่ ผ้าทอตัวหนังสือขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว ต่อราคาขายส่งมีค่าเท่ากับ 27.06 และ 27.60 ตามลำดับ ต่อราคาขายปลีก มีค่าเท่ากับ 47.60 และ 39.67 ผลิตภัณฑ์ให้ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด และอัตราผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดต่ำที่สุด คือ ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ มีค่าต่อราคาขายส่ง เท่ากับ -15.32 และ -17.02 บาท ต่อราคาขายปลีกเท่ากับ -5.32 และ -5.32 ตามลำดับ

4.5 กรรมวิธีการผลิต

กลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าตัดเสื้อ และผ้าตัดผ้าถุงหน้ากว้าง 40 นิ้ว ทั้งผ้าพื้น และผ้าลาย ซึ่งมีกรรมวิธีการผลิตส่วนใหญ่เหมือนกัน จะต่างกันตรงผ้าลาย ซึ่งจะมีการใช้เชือกฟางมัดก่อนย้อมสี ไม่ให้สี ย้อมติดเส้นผ้า ทำให้เกิดลายของผลิตภัณฑ์ รายละเอียดการใช้วัตถุดิบหลัก วัตถุดิบรอง และอุปกรณ์การทอ ผ้า ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 วัตถุดิบ วัสดุ และอุปกรณ์การผลิต

ผลิตภัณฑ์	วัตถุดิบ	อุปกรณ์
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ หน้ากว้าง 40 นิ้ว X 40 เมตร ผ้าถุง 4 ตะกอ หน้ากว้าง 40 นิ้ว X 40 เมตร	<u>วัตถุดิบหลัก</u> - ไหมประดิษฐ์ 207 ไร่ <u>วัตถุดิบรอง</u> - เชือกฟาง 0.3 ม้วน - สบู่เหลว 4 ข้อนโต๊ะ - ฟีน 0.5 กระสอบ - ชีตัง 0.0003 แผ่น	- กี่กระตุก - ฟันหวีเหล็กเบอร์ 40 - เชือกในล่อน - ไม้เก็บเขา - ไม้หาบเขา - ไม้ย่ำ - กระสวย
ผ้าตัดเสื้อผ้าพื้นหน้ากว้าง 40 นิ้ว X 40 เมตร ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือหน้ากว้าง 40 นิ้ว X 40 เมตร ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 80 เมตร	<u>วัตถุดิบหลัก</u> - ไหมประดิษฐ์ 210 ไร่ <u>วัตถุดิบรอง</u> - สบู่เหลว 5 ข้อนโต๊ะ - ฟีน 0.75 กระสอบ - ชีตัง 0.0003 แผ่น <u>วัตถุดิบหลัก</u>	- หลอดกระสวย - ไม้ดาบ - ไม้ขันดแบน - ไม้ขันดกลม - สายวัด - แปรงปัดด้ายเส้นยืน - ระวังกรอผ้า
	- ไหมประดิษฐ์ 320 ไร่ <u>วัตถุดิบรอง</u> - สบู่เหลว 5 ข้อนโต๊ะ - ฟีน 0.75 กระสอบ - ชีตัง 0.0006 แผ่น	- ทอ PVC ขนาด 7 นิ้ว - ที่เรียงผ้าเส้นยืน - ที่หวีผ้า - เตาอั้งไล้ - ห่วงคล้องผ้า - กะละมังเส้นผ่าน
ผ้าคลุมไหล่ผ้า 24 นิ้ว X 70 เมตร	<u>วัตถุดิบหลัก</u> - ผ้าเบอร์ 40/2 105 ไร่ - ผ้าเบอร์ 20/1 105 ไร่ <u>วัตถุดิบรอง</u> - เชือกฟาง 0.5 ม้วน - สบู่เหลว 6 ข้อนโต๊ะ - ฟีน 1 กระสอบ - ชีตัง 0.0006 แผ่น	ศูนย์กลาง 0.50 เมตร

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	วัตถุดิบ	อุปกรณ์
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 70 เมตร	<u>วัตถุดิบหลัก</u> - ไหมประดิษฐ์ 125 ไร่ <u>วัตถุดิบรอง</u> - สบู่เหลว 4 ซ้อนโต๊ะ - ฟีน 0.5 กระสอบ - ซีฟี่ 0.0006 แผ่น	
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 20 เมตร	<u>วัตถุดิบหลัก</u> - ผ้าเบอร์ด 40/2 50 ไร่ - ผ้าเบอร์ด 10/1 20 ไร่ <u>วัตถุดิบรอง</u> - เชือกฟาง 0.2 ม้วน - สบู่เหลว 2 ซ้อนโต๊ะ - ฟีน 0.25 กระสอบ - ซีฟี่ 0.0002 แผ่น	

ที่มา : จากการสำรวจ

กรรมวิธีการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอ

การผลิตผ้าทอ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การต้มฝ้าย การย้อมสี และการทอ

ขั้นตอนการต้มฝ้าย

การต้มฝ้ายเริ่มจากการนำฝ้ายที่แยกออกจากกันแล้วไปต้มในกะละมังเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.50 เมตร โดยมีส่วนผสมของสบู่เหลว 1 ซ้อนโต๊ะ ต่อฝ้าย 5 กิโลกรัม เพื่อไล่ไขมันและสารเคมีที่เคลือบเส้นฝ้ายออกประมาณ 30 นาที ล้างน้ำ 10 นาที แล้วจึงนำขึ้นจากน้ำบิดฝ้ายให้หมาด นำมาย้อมสี ถ้าผ้าสีพื้นจะซื้อฝ้ายเป็นสีมาใช้ ถ้าเป็นผ้าลาย จะทำการมัดลายด้วยเชือกฟาง เพื่อป้องกันฝ้ายส่วนที่มัดไว้ไม่ให้ถูกย้อมสีไปด้วย

ขั้นตอนการย้อมสี**การย้อมด้วยสีเคมี**

การย้อมด้วยสีเคมีทำได้โดยใช้น้ำร้อนมาผสมสีย้อมไหมประดิษฐ์ 1 ของ ต่อฝ้าย 1 กิโลกรัม นำฝ้ายลงทำการย้อม ประมาณ 1 ชั่วโมง หรือจนกว่าฝ้ายจะติดสี ล้างน้ำ บิดหมาด แกะเชือกฟางที่มีมัดออก บิดหมาด ตากแดด 1 วัน ให้แห้งสนิท

การย้อมด้วยสีธรรมชาติ

ในการย้อมสีธรรมชาติของกลุ่มฯ จะมีทั้งหมด 7 สูตร ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ส่วนผสมของการย้อมสีธรรมชาติ

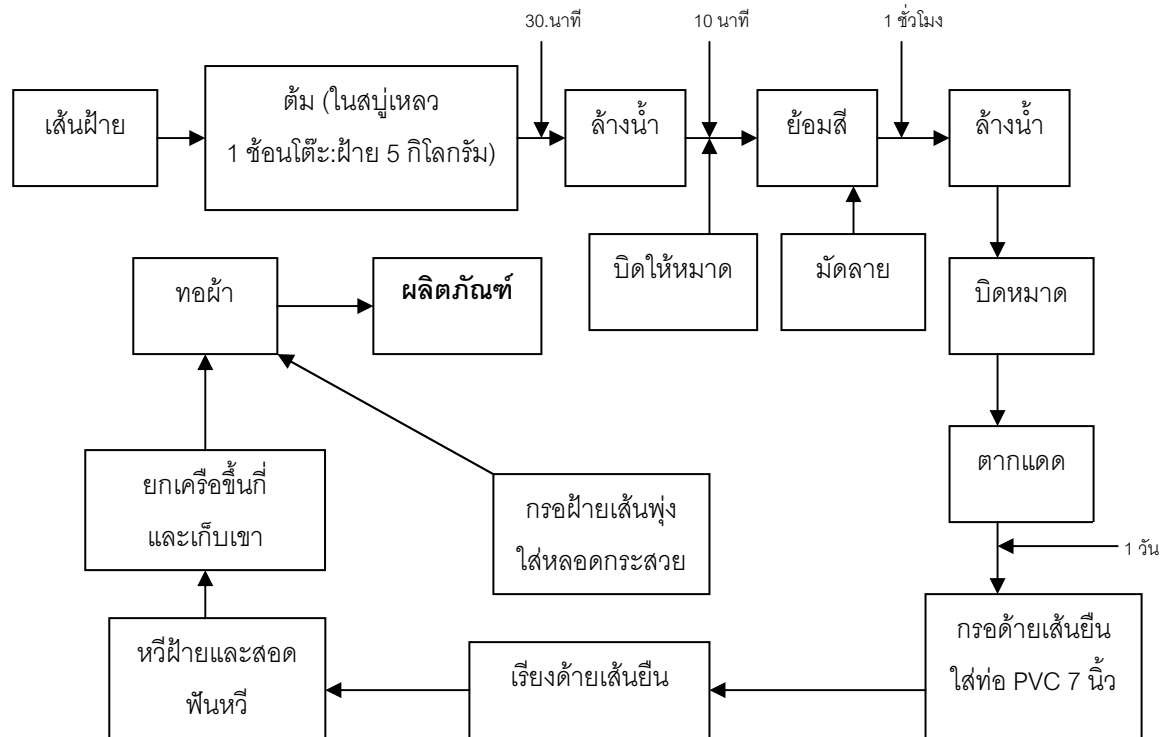
ชื่อ	สีที่ได้	ส่วนผสม
ดินแดงเหล็ก	น้ำตาลอ่อนอมส้ม	- ดินแดง 5 กิโลกรัม - ตะปู 1.5 กิโลกรัม
มะพร้าวเหล็ก	ครีม	- เปลือกมะพร้าวแห้ง - ตะปู 1.5 กิโลกรัม
มะพร้าวสารส้ม	น้ำตาลอ่อน	- เปลือกมะพร้าวแห้ง - สารส้ม 2 ช้อนโต๊ะ
ประดู่เหล็ก	เทา	- เปลือกประดู่ 5 กิโลกรัม - ตะปู 1.5 กิโลกรัม
ประดู่สารส้ม	ชมพูอ่อน	- เปลือกประดู่ 5 กิโลกรัม - สารส้ม 2 ช้อนโต๊ะ
เปลือกเพกาเหล็ก	เขียวขี้ม้าอ่อน	- เปลือกเพกา 5 กิโลกรัม - ตะปู 1.5 กิโลกรัม
เปลือกเพกาสารส้ม	ครีมขาว	- เปลือกเพกา 5 กิโลกรัม - สารส้ม 2 ช้อนโต๊ะ

ที่มา : จากการสำรวจ

กรรมวิธีการย้อม ให้นำดินแดง มาต้มในน้ำเดือด 10 ลิตร 30 นาที ทิ้งไว้ให้เย็น กรองเอาแต่น้ำ นำมาต้มต่อ ใส่ตะปู 1.5 กิโลกรัมลง (หรือ สารส้ม) ต้มพร้อมน้ำดินแดง นำฝ้ายสีขาว 5 กิโลกรัม ลงต้ม 30 นาที หรือจนฝ้ายติดสีทั่ว ทิ้งไว้ให้เย็น นำมาล้างน้ำ บิดหมาด นำตากแดด 1 วัน ส่วนผสมสีอื่นๆ มีขั้นตอนการผลิตเหมือนกัน

ขั้นตอนการทอ

นำฝ้ายเส้นยืนที่ผ่านการย้อมสีแล้วมากรอใส่หลอด PVC ขนาด 7 นิ้ว โดยจ้างผู้สูงอายุในหมู่บ้านใจละ 1 บาท นำหลอด PVC มาเสียบที่แผงเสียบหลอด แล้วดึงฝ้ายมาเรียงบนที่เรียงด้ายเส้นยืนตามขนาดความกว้างและความยาวของผ้า นำด้ายเส้นยืนจากที่เรียงด้ายมายังที่หรีฝ้าย สอดพืมหรี ม้วนเข้าค้ำไม้แล้วนำที่ทอผ้า ขึ้นตอนนี้ต้องใช้สมาชิกช่วยกัน 2-3 คน จากนั้นจะเก็บเขาโดยใช้เชือกในล่อน ผูกขอบเข้ากับไม้ย่ำ กรอฝ้ายเส้นพุ่งใส่หลอดกระสวย โดยจ้างผู้สูงอายุในหมู่บ้านใจละ 2 บาท นำหลอดกระสวยมาใส่กระสวยทำการทอจนเป็นผลิตภัณฑ์ผ้าผืน (แผนภาพที่ 4.2)

แผนภาพที่ 4.2 กรรมวิธีการผลิตผ้าทอของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่

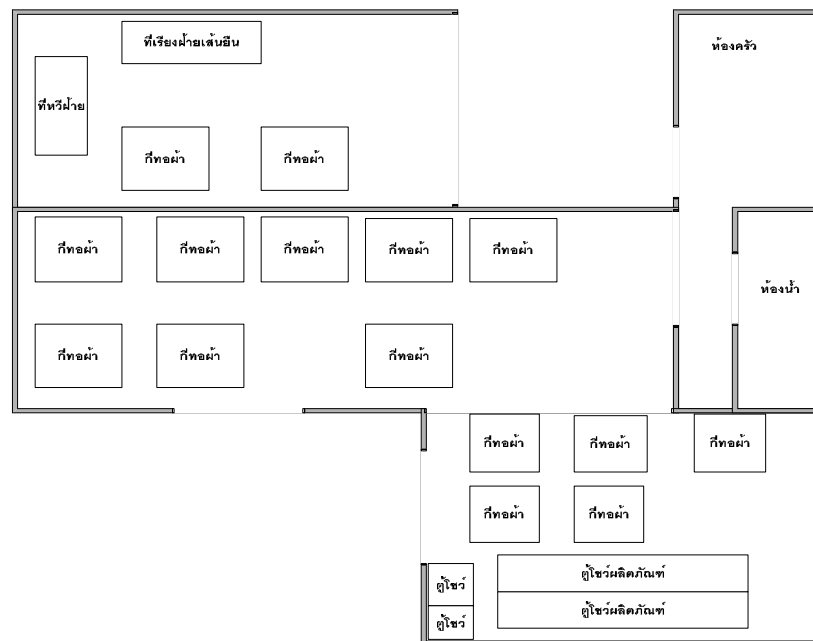
4.6 การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต

การทอผ้า เดิมกลุ่มฯ ใช้กี่เมืองในการทอ ในปี พ.ศ. 2531 หลังจากที่กลุ่มฯ ได้รับก็กระตุกจากสำนักงานพัฒนาชุมชน และได้รับการฝึกอบรมจากศูนย์การศึกษาชนบทโรงเรียนอำเภอคอยสะแกเกิด กลุ่มฯ จึงเริ่มเปลี่ยนมาใช้ก็กระตุก เนื่องจากสามารถทอได้รวดเร็ววกู้ใช้ก็เมือง และผืนผ้าที่ได้ยังมีความสม่ำเสมอ และเปลี่ยนจากการใช้กวักไม้ไผ่ สำหรับกรอฝ้ายจากใจ เป็นใช้ท่อ PVC ขนาด 7 – 8 นิ้ว แทน สามารถนำมาเสียบกับที่กรอฝ้ายมอเตอร์ ทำให้เร็วกว่าการใช้มือ นอกจากนี้ยังมีการลดขั้นตอนการผลิต โดยสมาชิกยังมีการจ้างผู้สูงอายุในหมู่บ้าน กรอฝ้ายใส่หลอด PVC และใส่หลอดกระสวย สมาชิกจะทำการทอผ้าเพียงอย่างเดียว ทำให้การผลิตเร็วขึ้นกว่าเดิม

4.7 สภาพและผังของสถานที่ผลิต

กลุ่มฯ มีโรงทอผ้า ที่ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยใช้เป็นสถานที่ทอผ้า ที่ทำการกลุ่มฯ และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ในโรงทอผ้ามีก็ทอผ้าทั้งหมด 15 หลัง เครื่องหวีฝ้าย 1 ชุด ที่เรียงฝ้ายเส้นยืน 1 ชุด เครื่องกรอฝ้าย 1 ชุด มีตู้โชว์ผลิตภัณฑ์ ทั้งหมด 4 หลัง พัดลมติดเพดาน 4 ตัว และพัดลมตั้งพื้น 1 ตัว (แผนภาพที่ 4.3)

โรงทอผ้าของกลุ่มฯ ตั้งอยู่ไกลจากชุมชน ทำให้เวลาทอผ้า เสียงไม้โปรบกวนชาวบ้าน และน้ำย้อมสียังสามารถเททิ้งด้านหลังโรงทอผ้าได้ อีกทั้งยังสามารถเก็บวัตถุดิบที่เป็นส่วนผสมของการย้อมสีธรรมชาติ เช่น ไม้ประดู่ ไม้เพกา และดินแดง เป็นต้น ในบริเวณด้านหลังโรงทอผ้าอีกด้วย

แผนภาพที่ 4.3 ผังโรงทอผ้าของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่

4.8 การจัดการของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิต

ในการย้อมสี กลุ่มฯ จะทำด้านหลังของโรงทอผ้า เมื่อย้อมสีเรียบร้อยแล้ว จะล้างภาชนะ อุปกรณ์การย้อมสี ส่วนน้ำย้อม ต่างๆ กลุ่มฯ จะเททิ้งด้านหลังของโรงทอผ้าด้านหลัง เนื่องจากมีปริมาณน้อย และที่ดินแถบนั้นเป็นภูเขา ไม่มีการทำการเกษตร

4.9 การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์

ในการทอผ้าที่เป็นคำสั่งซื้อ ประธาน และเลขานุการ จะเป็นผู้ควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ โดยการแนะนำสมาชิก ตั้งแต่การเรียงผ้าเส้นยืน การขึ้นเครือ การทอ และผ้าที่ทอเรียบร้อยแล้ว การทอตามคำสั่งซื้อ สมาชิกจะขึ้นมาทอที่โรงทอผ้าของกลุ่มฯ ทำให้สามารถควบคุมการผลิตได้ง่ายขึ้น สมาชิกที่มีฝีมือการทอที่ไม่ได้มาตรฐาน ประธานจะให้ทอเฉพาะผ้าพื้น ที่ไม่ต้องทำลวดลาย เช่น ผ้าตัดเสื้อผ้าพื้น ก่อนนำผลิตภัณฑ์ส่งมอบให้ลูกค้า ประธานและเลขานุการจะตรวจสอบความเรียบร้อยของการทอ เช่น ความกว้าง ยาว ของผืนผ้า ความถูกต้องของตัวหนังสือที่ทอ และ ความสม่ำเสมอของผืนผ้า เป็นต้น

4.10 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต

4.10.1 ปัญหาด้านการผลิต

1. สมาชิกที่ทอผ้าเป็นประจำ และสม่ำเสมอมีเพียง 5 คน ส่วนที่เหลือจะทอในเวลาว่าง บ้างก็ไม่ทอเลย ทำให้ขาดทักษะด้านการทอฝีมือไม่ได้มาตรฐาน สมาชิกทอช้า กำหนดเวลาไม่ได้ เป็นการทอในเวลาว่าง ทำให้ไม่สามารถรับคำสั่งซื้อในปริมาณมากได้

2. การย้อมสีธรรมชาติ มีสมาชิกที่ชำนาญเพียง 1 คน การถ่ายทอดให้สมาชิกคนอื่นๆ ยังไม่ประสบความสำเร็จนัก ย้อมผ้าสีไม่เท่ากัน เนื่องจากสมาชิกขาดความสนใจที่จะฝึกฝน เพราะการย้อมสีธรรมชาติ ยุ่งยากกว่าการใช้สีเคมี ทั้งการจัดหาวัตถุดิบ และกรรมวิธีการย้อม

3. กลุ่มฯ มีการถ่ายทอดการทอผ้าให้เด็กรุ่นใหม่ โดยร่วมกับโรงเรียนบ้านป่าไผ่ ประชารัฐอุปถัมภ์ จัดทำหลักสูตรให้เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 5 และ 6 มาเรียนทอวันละ 5 คน (ช่วงปิดเทอม) ความเป็นจริงแล้ว เมื่อเด็กเหล่านี้ไปศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาในตัวอำเภอคอยสะเกิด หรือในเมืองเชียงใหม่ และหางานทำในเมือง ไม่กลับมาทำงานในหมู่บ้าน คาดว่าหากหมดคนทอผ้ารุ่นนี้แล้ว คงไม่มีใครทอผ้าอีก

4. ราคาปัจจัยการผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะราคาฝ้าย ทำให้มีต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น

4.10.2 ความต้องการทางการผลิตของกลุ่มฯ

1. แม้ว่า กลุ่มฯ จะมีกำลังการผลิตน้อย แต่ยังต้องการที่จะเรียนรู้เทคนิคการทอผ้ามากขึ้น โดยเฉพาะการทอผ้าชิ้นตื้นจก เพื่อให้เกิดความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ ทำให้ลูกค้ามีทางเลือกมากขึ้น

2. กลุ่มฯ ต้องการอบรมในเรื่องการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากผ้าทอที่มีอยู่ ทั้งเรื่องการออกแบบ และการตัดเย็บเสื้อผ้าและผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ภายในบ้าน เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ และให้เป็นการผลิตที่ครบวงจรต่อไป

3. กลุ่มฯ ต้องการให้มีแรงงานทอผ้าเพิ่มขึ้น โดยต้องการให้สมาชิกกลับมาทอผ้าเหมือนเดิม

4.11 ศักยภาพการผลิต

4.11.1 ศักยภาพของผลิตภัณฑ์

จากผลิตภัณฑ์ที่มีคำสั่งซื้อเข้ามาในปี พ.ศ. 2544 เมื่อพิจารณาการผลิตของกลุ่มฯ ที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ในราคาขายส่ง และสมาชิกที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ในราคาขายปลีก (ตารางที่ 4.19) ในส่วนการผลิตตามคำสั่งซื้อของกลุ่มฯ สามารถจัดลำดับผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพด้านอัตรายอดขายต่อยอดขายรวม คือ ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว เปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์อื่น พบว่า สูงถึงร้อยละ 32.11 รองลงมาได้แก่ ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ขนาด 40 นิ้ว X 1.80 เมตร มีค่าเท่ากับ 16.57 และผ้าตัดเสื้อผ้าพื้นขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว มีค่าเท่ากับ 15.93 เมื่อพิจารณา อัตรากำไรต่อต้นทุนรวม และอัตรากำไรต่อราคาผลผลิต ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว มีค่าสูงสุด เช่นกัน เท่ากับ 38.13 และ 27.60 รองลงมาคือ ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ขนาด 40 นิ้ว X 1.80 เมตร มีค่าเท่ากับ 1.73 และ 1.70 ส่วนผลิตภัณฑ์ผ้าตัดเสื้อผ้าพื้นขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว ขาดทุน มีค่าเท่ากับ -1.74 และ -1.77 แสดงว่า ถ้าคำสั่งเข้ามาเป็นจำนวนมาก กลุ่มฯ ก็จะขาดทุนเพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาจากผลิตภัณฑ์ที่สมาชิกผลิต และจำหน่ายเอง พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพด้านอัตรายอดขายต่อยอดขายรวม คือ ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ขนาด 32 นิ้ว X 2 เมตร พบว่า มีค่าสูงถึง 20.92 เมื่อพิจารณาอัตรากำไรต่อต้นทุนรวม และอัตรากำไรต่อราคาผลผลิต พบว่าผลิตภัณฑ์นี้ขาดทุน ซึ่งมีค่าเท่ากับ -5.05 และ -5.32 ตามลำดับหมายความว่า ถ้าผลิตมาก สมาชิกจะขาดทุนมากขึ้น

ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพด้านอัตรากำไรต่อต้นทุนรวม และอัตรากำไรต่อราคาผลผลิต แต่อัตรายอดขายต่อยอดขายรวมต่ำ คือ ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ ขนาด 9.5 นิ้ว X 2 เมตร มีค่าเท่ากับ 62.98 38.64 และ 1.59 ตามลำดับ รองลงมาได้แก่ ผ้าถุง 4 ตะกอนขนาด 40 นิ้ว X 2 เมตร มีค่าเท่ากับ 44.41 30.75 และ 3.31 ตามลำดับ ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย ขนาด 24 นิ้ว X 2 เมตร มีค่าเท่ากับ 30.13 23.28 และ 4.47 ตามลำดับ

ดังนั้น หากพิจารณาศักยภาพโดยรวมของผลิตภัณฑ์แล้ว พบว่า ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพสูงสุดของกลุ่มฯ ผลิตภัณฑ์ที่ควรส่งเสริมให้มียอดขายเพิ่มขึ้น เพราะสามารถทำกำไรให้กลุ่มฯ ได้มาก คือ ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ ผ้าถุง 4 ตะกอน และผ้าคลุมไหล่ฝ้าย ส่วนผลิตภัณฑ์ที่ขาดทุนได้แก่ ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ และผ้าตัดเสื้อผ้าพื้น

4.11.2 ศักยภาพของปัจจัยการผลิต

ปัจจัยการผลิตหลัก ได้แก่ ฝ้ายชนิดต่างๆ มีจำหน่ายอยู่ทั่วไปในร้านค้าย่านตลาดวโรรส อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสมาชิกจะทยอยซื้อในปริมาณครั้งละ 1 – 2 ลูก แล้วแต่เงินทุนที่มีอยู่ แล้วจึงขึ้นเครื่องทอไว้เพื่อทอในเวลาว่าง ส่วนฝ้ายเส้นพุ่งจะซื้อเป็นกำ หรือบางคนซื้อเป็นใจ เพื่อทอผ้าครั้งละ 1 – 2 ผืน ในส่วนของการย้อมสีธรรมชาติ วัตถุดิบต่างๆ เช่น ดินแดง เปลือกมะพร้าวแห้ง ไม้ประดู่ และเปลือกเพกา ยังหาได้ง่ายในหมู่บ้าน

4.11.3 ศักยภาพของกระบวนการผลิต

กลุ่มสามารถทอตัวหนังสือเป็นชื่อหน่วยงานต่างๆ อีกทั้งยังสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ย้อมสีธรรมชาติ และยังได้รับการอบรมเพิ่มทักษะจากหน่วยงานราชการ ได้แก่ ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 เป็นประจำทุกปี ทำให้มีการพัฒนาฝีมือในการผลิตผ้าทอแบบต่างๆ มากขึ้น อย่างไรก็ตาม กลุ่มฯ ยังมีข้อจำกัดที่กำลังการผลิต เนื่องจากการผลิตในเวลาว่าง ทำให้ไม่สามารถรับคำสั่งซื้อในปริมาณมากได้

ตารางที่ 4.19 ศักยภาพของผลิตภัณฑ์กลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่

ผลิตภัณฑ์	หน่วย	ปริมาณ ขาย	ปริมาณ ขาย	ราคาขาย/ หน่วย	ราคาขาย/ หน่วย	ยอดขาย /ปี	อัตรา ยอดขายของ ผลิตภัณฑ์/ ยอดขายรวม (ร้อยละ)	ต้นทุนต่อ หน่วย	ต้นทุน รวม	กำไรต่อ หน่วย	กำไรรวม	อัตรา กำไรต่อ ต้นทุน ทั้งหมด	อัตรา กำไรต่อ ราคา ผลผลิต
		ส่ง	ปลีก	ส่ง	ปลีก	(บาท)		ต้นทุนจาก การวิเคราะห์	(บาท)	(บาท)	(บาท)		
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	ผืน	417	0	120	140	50,040	16.57	117.9564	49,188	2.0436	852.1812	1.73	1.70
ผ้าตัดเสื้อผ้าพื้น ขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว	เมตร	740	0	65	70	48,100	15.93	66.1524	48,953	-1.1524	-852.776	-1.74	-1.77
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว	เมตร	970	0	100	120	97,000	32.11	72.3981	70,226	27.6019	26773.843	38.13	27.60
ผ้าถุง 4 ตะกอก 40 X 1.80 เมตร	ผืน	0	50	180	200	10,000	3.31	138.4966	6,925	61.5034	3075.17	44.41	30.75
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	ผืน	0	632	90	100	63,200	20.92	105.3183	66,561	-5.3183	-3361.1656	-5.05	-5.32
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	ผืน	0	140	80	90	12,600	4.17	75.3405	10,548	14.6595	2052.33	19.46	16.29
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	ผืน	0	150	80	90	13,500	4.47	69.0464	10,357	20.9536	3143.04	30.35	23.28
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	ผืน	0	60	80	80	4,800	1.59	49.0849	2,945	30.9151	1854.906	62.98	38.64
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	ผืน	0	35	70	80	2,800	0.93	70.0668	2,452	9.9332	347.662	14.18	12.42
รวม						302,040	100		268,155		33,885.191		

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

การตลาด

5.1 การบริหารการตลาดและการวางแผนการตลาด

5.1.1 การบริหารการตลาด

ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารการตลาดของกลุ่มหมู่บ้านแม่ คือ นางสาวผ่องศรี ประธาน นางพิมพ์า เลขานุการ เป็นผู้รับคำสั่งซื้อ กระจายการผลิตให้สมาชิก และรวบรวมผลิตภัณฑ์ส่งมอบให้ลูกค้า และนางดวงเรือง เหรัญญิก เป็นผู้ตลาดให้กลุ่มฯ เมื่อได้รับคำสั่งซื้อจากลูกค้า ประธานและเลขานุการจะเป็นผู้ต่อรองราคา กำหนดการส่งมอบผลิตภัณฑ์ และเก็บเงินมัดจำร้อยละ 50 ของมูลค่าสินค้า ลูกค้าส่วนมากเป็นหน่วยงานราชการ และกลุ่มแม่บ้านในพื้นที่อำเภอต่อยสะเกิด ซึ่งเข้ามาติดต่ออยู่ที่ทำการกลุ่มฯ โดยการแนะนำจากหน่วยงานราชการต่างๆ ที่เคยเป็นลูกค้าของกลุ่มฯ จากนั้นประธานจะเรียกประชุมสมาชิก ชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ของผลิตภัณฑ์ ระยะเวลาการผลิต และกระจายคำสั่งซื้อให้สมาชิกตามความสมัครใจ เมื่อผลิตเรียบร้อยแล้ว ประธานและเลขานุการจะเป็นผู้รวบรวมผลิตภัณฑ์ส่งมอบให้ลูกค้า ลูกค้าจะเป็นผู้มารับผลิตภัณฑ์เอง กลุ่มฯ ไม่ได้ขนส่งให้ พร้อมทั้งชำระค่าผลิตภัณฑ์ (แผนภาพที่ 5.1)

การจำหน่ายในส่วนของคำสั่งซื้อ กลุ่มฯ จะหักเงินร้อยละ 3 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ กลุ่มฯ ได้รับ การสนับสนุนงบประมาณ 8 X 1 1/2 นิ้ว มีสกรีนชื่อกกลุ่มฯ ด้านข้าง เพื่อบรรจุผลิตภัณฑ์แต่ละชิ้น กลุ่มฯ สามารถไปรับที่ศูนย์ได้ตลอด ในส่วนของสมาชิกสามารถนำผลิตภัณฑ์ของตนมาฝากขายที่กลุ่มฯ โดยไม่หักค่าใช้จ่าเลยใดๆ ส่วนใหญ่สมาชิกจะทอผ้าพื้นถิ่นในเวลากลางจากการทำงานประจำ ได้แก่ ผ้าขาวม้า ผ้าถุง ผ้าคลุมไหล่ และผ้าปูโต๊ะ เพื่อจำหน่ายในหมู่บ้าน และตามตลาดต่างๆ โดยเฉพาะในเทศกาลสงกรานต์ ชาวบ้านจะซื้อเสื้อผ้าใหม่ๆ เพื่อใส่ในงาน และซื้อผ้าขาวม้าตัวผู้สูงอายุที่ตนนับถือ

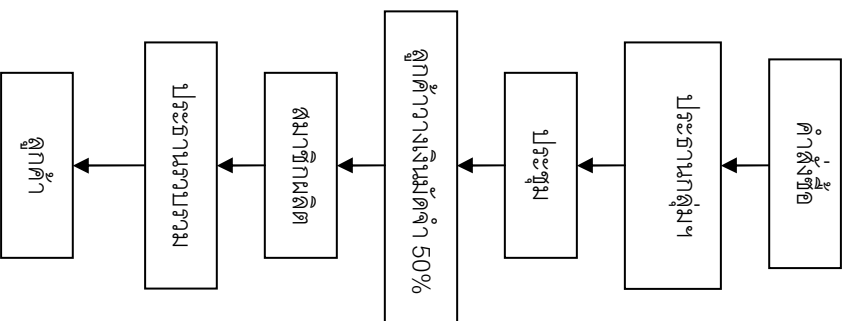
การประชาสัมพันธ์ ทำโดยการออกร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตามงานแสดงสินค้าต่างๆ โดยให้ตัวแทนรวบรวมผลิตภัณฑ์จากสมาชิกที่ต้องการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในราคาขายส่ง และให้ตัวแทนออกร้านในนามกลุ่มฯ โดยค่าใช้จ่าต่างๆ เป็นของตัวแทนที่นำผลิตภัณฑ์ไปจำหน่าย ในการออกร้าน กลุ่มฯ จะให้สมาชิกนำผลิตภัณฑ์บรรจุถุงพลาสติกที่สกรีนชื่อกกลุ่มฯ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม และเป็นภาพประชาสัมพันธ์กลุ่มฯ ได้อีกทางหนึ่ง

5.1.2 การวางแผนการตลาด

กลุ่มฯ มีลูกค้าเป้าหมาย คือ หน่วยงานราชการ และกลุ่มแม่บ้านในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยประธาน เหรัญญิก และเลขานุการ จะเป็นผู้เข้าไปติดต่อจากการที่รับจ้างขายอาหาร และจากการไปประชุมสัมมนาในเวทีต่างๆ ในอนาคตกลุ่มฯ จะเพิ่มการผลิตผลิตภัณฑ์ย้อมสีธรรมชาติ ซึ่งอยู่ในขั้นตอนของการทดลองผลิต โดยเพิ่มลูกค้าเป้าหมายจากกลุ่มเดิมเป็น ลูกค้ารายย่อยที่นิยมสีธรรมชาติ เช่น นักท่องเที่ยว

ต่างชาติ เป็นต้น กลุ่มฯ เคยนำผลิตภัณฑ์อ้อมสี่รอบชาติไปจำหน่ายในงานแสดงสินค้าที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 ปรากฏว่าเป็นที่สนใจของผู้ที่ซื้อโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติ เป็นอย่างมาก

ในส่วนของการสมาชิก จะรวบรวมผลิตภัณฑ์ที่ผลิตทั้งปี แล้วจำหน่ายในงานเทศกาลสงกรานต์ในหมู่บ้าน และตัวอำเภอโดยสะดวก

แผนภาพที่ 5.1 การบริหารและการวางแผนการตลาดของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าแฝ

5.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์

กลุ่มทอผ้า เดิมมีการทอผ้าตัดเสื้อผ้าพื้น และผ้าถุง ในปี พ.ศ. 2532 เริ่มทอผ้าขาวม้า ผ้าคลุมไหล่ ผ้าพันคอ ผ้าปูโต๊ะ และผ้ารองจาน ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 ศูนย์การศึกษาหอกลองเรียนเข้ามาอบรมให้ความรู้ การทอตัวหนังสือ (ขิดตัวหนังสือ) ปัจจุบันเป็นการทอผ้าที่ทำรายได้ให้กลุ่มฯ เป็นอันดับหนึ่ง ในปี พ.ศ. 2537 กลุ่มฯ ได้นำผ้าทอไปจ้างช่างเย็บผ้าในหมู่บ้าน เย็บผ้าถุงสำเร็จออกจำหน่าย แต่ยอดขายไม่ดีนัก กลุ่มฯ จึงเลิก ทำ หันมาทอผ้าผืนขนาดใหญ่ ในปี พ.ศ. 2541 กลุ่มฯ ได้ทอผ้า 4 ตะกอล ปี พ.ศ. 2542 กลุ่มฯ ได้รับการอบรมการทำ ลายผ้า ซึ่งกลุ่มเรียกว่า “มัดหมี่” เนื่องจากคล้ายกับการทำผ้าไหมมัดหมี่ของภาคอีสาน กลุ่มฯ นำมาประยุกต์ใช้กับการทอผ้าถุง ผ้าตัดเสื้อ และผ้าคลุมไหล่ และได้รับการฝึกอบรมทอผ้า 4 ตะกอล ซึ่งกลุ่มฯ นำมาประยุกต์ใช้กับการทอผ้าถุง และผ้าตัดเสื้อ ในปี พ.ศ. 2543 กลุ่มฯ ได้ฝึกอบรมย้อนมือสี่รอบชาติ และศูนย์ศึกษาเพื่อการ

พัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ ได้ให้งบประมาณสดักขนาด 8 X 1 1/2 นิ้ว สกรีนสีออกกลุ่มๆ ด้านข้าง เพื่อบรรจุผลิตภัณฑ์เป็นรายชิ้น และได้ทำตัวอย่างผลิตภัณฑ์ของผ้าทอสีธรรมชาติ ให้กลุ่มๆ แต่ยังไม่เคยได้รับคำสั่งซื้อ (ตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่

ผลิตภัณฑ์	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544
ผ้าถุง	●					●	●			●			→	→
ผ้าตัดเสื้อ		●			●						●		→	→
ผ้าขาวม้า	●	●											→	→
ผ้าคลุมไหล่	●	●	●								●	●	→	→
ผ้าพันคอ	●	●	●										→	→
ผ้าปูโต๊ะ	●	●	●	●									→	→
ผ้ารองจาน	●	●	●										→	→
ย้อมสีธรรมชาติ		●	●									●	●	→

หมายเหตุ : ● → ปีที่มีการผลิตผลิตภัณฑ์ ● - - - - - → ช่วงที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์
ที่มา : จากการสำรวจ

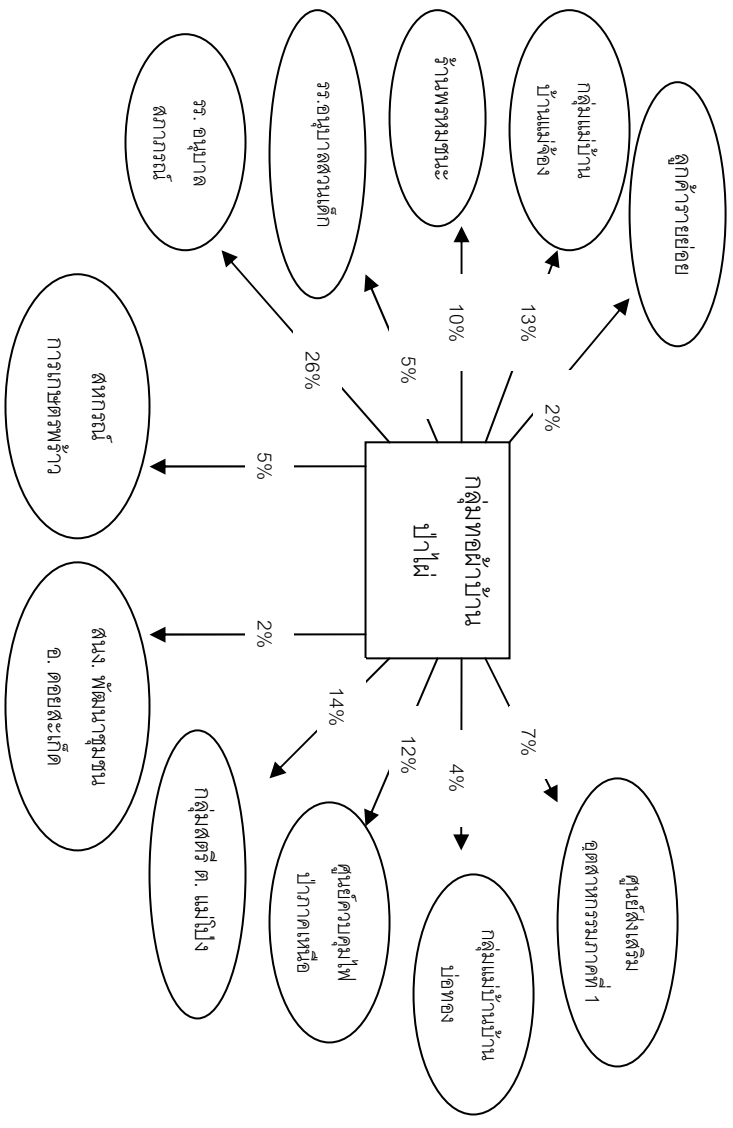
5.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย

5.3.1 ช่องทางการจัดจำหน่ายของกลุ่มฯ

การผลิตของกลุ่มฯ เป็นการผลิตตามคำสั่งซื้อ ลูกค้าโดยมากเป็นหน่วยงานราชการ และกลุ่มแม่บ้าน ในปี พ.ศ. 2544 กลุ่มฯ มีลูกค้าจากหน่วยงานราชการ ได้แก่ ศูนย์ควบคุมไฟฟ้าภาคเหนือร้อยละ 12 ตำนันงานพัฒนาชุมชนอำเภอคอยสะแกร้อยละ 2 ลูกค้าที่เป็นกลุ่มแม่บ้าน ได้แก่ กลุ่มสตรีตำบลแม่โป่ง ร้อยละ 14 กลุ่มแม่บ้านบ้านแม่เจือง ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอคอยสะแก ร้อยละ 13 กลุ่มแม่บ้านบ้านโป่งทอง หมู่ที่ 10 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะแก ร้อยละ 4 และกลุ่มแม่บ้านอื่นๆ ที่มีคำสั่งซื้อผ่านศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 ร้อยละ 7 ลูกค้าภาคเอกชน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลสงขลาภรรณี ร้อยละ 26 สหกรณ์การเกษตรพร้าว จำกัด ร้อยละ 5 ร้านพรหมชนะ ร้อยละ 2 โรงเรียนอนุบาลสวนเด็กร้อยละ 5 และลูกค้ารายย่อย ร้อยละ 2 (แผนภาพที่ 5.2)

ในส่วนของผู้ผลิตที่มีสมาชิกผลิต ไม่ว่าจะเป็นผ้าขาวม้า ผ้าคลุมไหล่ หรือผ้าพันคอ จะจำหน่ายเองในหมู่บ้าน หรือในงามเทศกาลสงกรานต์ในราคาขายปลีก การทอผ้าในพื้นที่ตำบลป่าไผ่ มีกลุ่มทอ

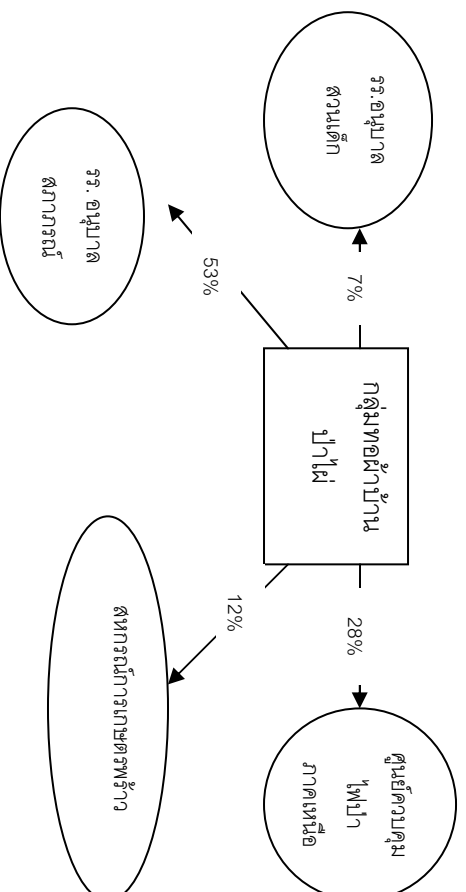
ผ้าบ้านแม่โป่งหมู่ที่ 2 ซึ่งได้ก่อตั้งขึ้นประมาณปี พ.ศ. 2542 แต่กลุ่มดังกล่าวทอผ้าเพื่อเป็นวิถีชีวิตให้กับอีกกลุ่มหนึ่งในหมู่บ้าน เพื่อแม่รูปเป็นสื่อผู้สำเร็จรูป ส่งกลุ่มทอผ้าอื่นๆ จะอยู่ที่อำเภอจอมทองเป็นส่วนใหญ่

แผนภาพที่ 5.2 ช่องทางการจำหน่ายของกลุ่มฯ

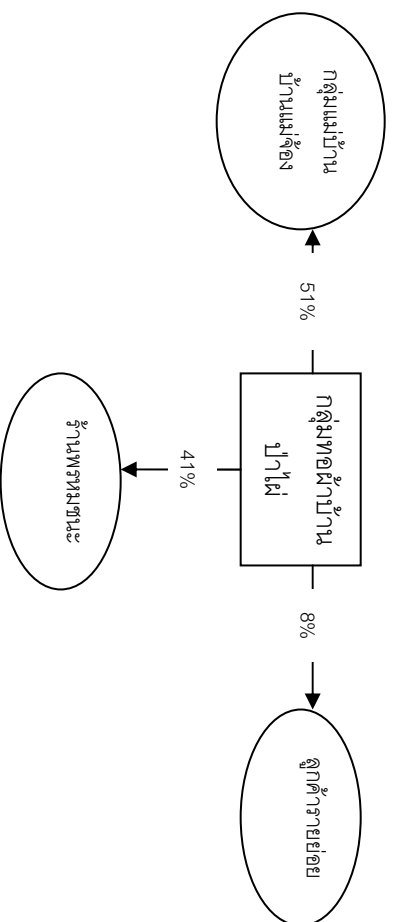
5.3.2 ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ผ้าทอตัวหนังสือ กลุ่มฯ ได้จำหน่ายให้โรงเรียนอนุบาลสุภาวณันท์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53 ของผลิตภัณฑ์ผ้าทอตัวหนังสือทั้งหมด รองลงมาคือ ศูนย์ควบคุมไฟฟ้าภาคเหนือ (ร้อยละ 25) สหกรณ์การเกษตรพร้าว (ร้อยละ 12) และ โรงเรียนอนุบาลสวนเด็ก (ร้อยละ 7) ตามลำดับ (แผนภาพที่ 5.3)

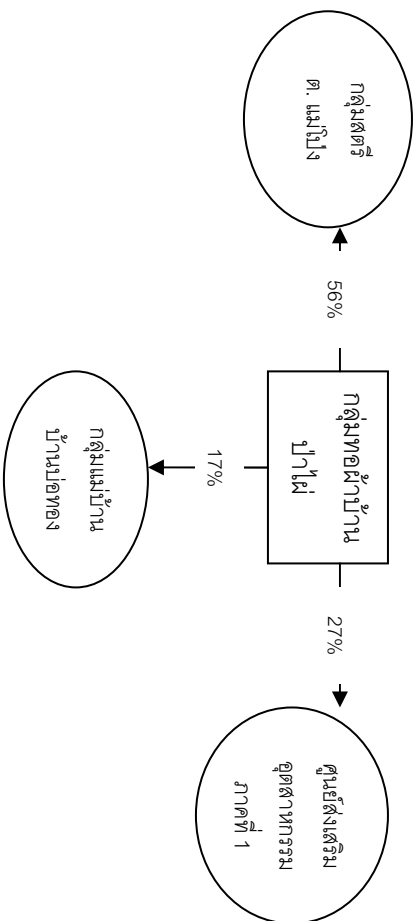
แผนภาพที่ 5.3 ช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทอตัวหนังสือของกลุ่มฯ

ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้น กลุ่มฯ จำหน่ายให้กลุ่มแม่บ้านบ้านแม่จ้อง ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอคอยสะเกิด มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51 รองลงมา คือ ร้านพรหมชนะ (ร้อยละ 41) และลูกค้ารายย่อย (ร้อยละ 8) ตามลำดับ (แผนภาพที่ 5.4)

แผนภาพที่ 5.4 ช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นของกลุ่มฯ

ผลิตภัณฑ์ผ้าถุง กลุ่มฯ จำหน่ายให้กลุ่มสตรีตำบลแม่โป่งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านอื่นๆ ที่มีคำสั่งซื้อผ่านศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 (ร้อยละ 27) และ กลุ่มแม่บ้านบ่อทอง หมู่ที่ 10 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด (ร้อยละ 17) ตามลำดับ (แผนภาพที่ 5.5)

แผนภาพที่ 5.5 ช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าของกลุ่มฯ

5.4 ราคาและการตั้งราคา

กลุ่มฯ ได้ตั้งราคาขาย จากต้นทุนการผลิต โดยคิดเฉพาะราคาผ้า ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลัก แล้วบวกเพิ่มร้อยละ 50 ของราคาต้นทุน (Mark on) เป็นราคาส่งผลิตภัณฑ์ สำหรับราคาขายปลีก กลุ่มฯ จะบวกเพิ่มขึ้นละ 5 – 20 บาท รายละเอียดดังตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 ราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าแฝ

ผลิตภัณฑ์	หน่วย	ราคาขายส่ง (บาท)	ราคาขายปลีก (บาท)
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ ขนาด 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	ผืน	120	140
ผ้าถุง 4 ตะกอล ขนาด 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	ผืน	180	200
ผ้าตัดเสื้อไหมประดิษฐ์ ผ่าสี่พENN ขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว	เมตร	65	70
ผ้าตัดเสื้อไหมประดิษฐ์ ผ่ากลาง ขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว**	เมตร	65	70
ผ้าตัดเสื้อไหมประดิษฐ์ ทอตัวหนังสือ ขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว	เมตร	100	120
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ ขนาด 32 นิ้ว X 2 เมตร	ผืน	90	100
ผ้าขาวม้าฝ้าย ขนาด 32 นิ้ว X 2 เมตร**	ผืน	90	100
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ ขนาด 24 นิ้ว X 2 เมตร	ผืน	80	90
ผ้าคลุมไหล่ไหมฝ้าย ขนาด 24 นิ้ว X 2 เมตร	ผืน	80	90
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ ขนาด 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	ผืน	60	80
ผ้าปูโต๊ะ ขนาด 18 นิ้ว X 1.5 เมตร	ผืน	70	80

หมายเหตุ : ** ไม่มีการผลิตในปี พ.ศ. 2544

ที่มา : จากการสำรวจ

จากการจ้างที่ 5.3 เมื่อนำต้นทุนการผลิต และการตลาด มาพิจารณาเปรียบกับราคาขายส่ง พบว่าผลิตภัณฑ์มีส่วนต่างมากที่สุด คือ ผ้าตัดเสื้อทอด้วยผ้าฝ้ายขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว มีส่วนต่างเมตรละ 4.7.50 บาท รองลงมาคือ ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร ผืนละ 41.50 บาท ส่วนผลิตภัณฑ์ที่ขาดทุนมากที่สุด คือ ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ขนาด 32 นิ้ว X 2 เมตร ขาดทุนผืนละ 15.32 บาท เมื่อพิจารณาต้นทุนการผลิตและการตลาด เมื่อนำมาเปรียบกับราคาขายปลีก ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนต่างมากที่สุด คือ ผ้าตัดเสื้อทอด้วยผ้าฝ้ายขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว เมตรละ 67.50 บาท รองลงมาได้แก่ ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร เช่นกัน มีส่วนต่างผืนละ 61.50 บาท ส่วนผลิตภัณฑ์ที่ขาดทุนมากที่สุด คือ ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ขนาด 32 นิ้ว X 2 เมตร อีกเช่นกัน ขาดทุนผืนละ 5.32 บาท

จากการคำนวณการตั้งราคาจากต้นทุน (Mark on) พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่ให้กำไรต่อราคาขายส่งมากที่สุดคือ ผ้าตัดเสื้อทอด้วยผ้าฝ้ายขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว ร้อยละ 65.52 รองลงมาคือ ผ้าคลุมไหล่ผ้าฝ้ายขนาด 24 นิ้ว X 2 เมตร ร้อยละ 30.35 ส่วนผลิตภัณฑ์ที่ขาดทุนมากที่สุด คือ ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ขนาด 32 นิ้ว X 2 เมตร ขาดทุนร้อยละ 14.54 ผลิตภัณฑ์ที่ให้กำไรต่อราคาขายปลีกมากที่สุดคือ ผ้าตัดเสื้อทอด้วยผ้าฝ้ายขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว ร้อยละ 93.10 รองลงมา คือ ไต้แก๊ว ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ขนาด 9.5 นิ้ว X 2 เมตร ร้อยละ 62.98 ส่วนผลิตภัณฑ์ที่ขาดทุนมากที่สุด คือ ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ขนาด 32 นิ้ว X 2 เมตร อีกเช่นกัน ขาดทุนร้อยละ 5.05 ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

จากการตั้งราคาของกลุ่มฯ โดยบวกร้อยละ 50 ของต้นทุน มีเพียงผลิตภัณฑ์ผ้าตัดเสื้อทอด้วยผ้าฝ้ายขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว และ ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ขนาด 9.5 นิ้ว X 2 เมตร ที่ตรงตามเงื่อนไขของกลุ่มฯ กำหนด ส่วนผลิตภัณฑ์อื่นๆ การตั้งราคาต่ำกว่าเงื่อนไขของกลุ่มฯ และผลิตภัณฑ์ที่ขาดทุนต่อราคาขายส่ง คือ ผ้าตัดเสื้อผ้าพื้นหน้ากว้าง 40 นิ้ว และผ้าปูโต๊ะขนาด 18 นิ้ว X 1.5 เมตร ส่วนผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ขนาด 32 นิ้ว X 2 เมตร ขาดทุนทั้งราคาขายปลีก และขายส่ง รายละเอียดของแต่ละผลิตภัณฑ์ มีดังนี้

ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร มีต้นทุนการผลิต และการตลาดจากการวิเคราะห์ เท่ากับ 118.08 บาท ราคาขายส่ง 120 บาท ซึ่งมีส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด เท่ากับ 2.04 บาท ดังนั้นเมื่อนำมาคำนวณถึงการตั้งราคาขายส่ง พบว่า การตั้งราคาจากต้นทุน (Mark on) กลุ่มฯ มีกำไรร้อยละ 1.73 ของต้นทุน ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร มีราคาขายปลีก ผืนละ 140 บาท ซึ่งมีส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด เท่ากับ 21.92 บาท เมื่อกลุ่มฯ ตั้งขึ้นเมื่อนำมาคำนวณถึงการตั้งราคาขายปลีก พบว่า การตั้งราคาจากต้นทุน (Mark on) กลุ่มฯ มีกำไรร้อยละ 18.56 ของต้นทุน

ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร มีต้นทุนการผลิต และการตลาดจากการวิเคราะห์ เท่ากับ 138.50 บาท ราคาขายส่ง 180 บาท ซึ่งมีส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด เท่ากับ 41.50 บาท ดังนั้นเมื่อนำมาคำนวณถึงการตั้งราคาขายส่ง พบว่า การตั้งราคาจากต้นทุน (Mark on) กลุ่มฯ มีกำไรร้อยละ 29.97 ของต้นทุน ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร มีราคาขายปลีก ผืนละ 200 บาท ซึ่งมีส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด เท่ากับ 61.50 บาท เมื่อกลุ่มฯ ตั้งขึ้นเมื่อนำมาคำนวณถึงการตั้งราคาขายปลีก พบว่า การตั้งราคาจากต้นทุน (Mark on) กลุ่มฯ มีกำไรร้อยละ 44.41 ของต้นทุน

ผ้าตัดเสื้อผ้าพื้นขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว X 1 เมตร มีต้นทุนการผลิต และการตลาดจากการวิเคราะห์ เท่ากับ 66.22 บาท ราคาขายส่งเมตรละ 65 บาท ซึ่งมีส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด

เท่ากับ 1.22 บาท ดังนั้นเมื่อนำค่านี้มาคูณกับการตั้งราคาขายส่ง พบว่า การตั้งราคาจากต้นทุน (Mark on) กลุ่มฯ ขาดทุนร้อยละ 1.84 ของต้นทุน ผู้ตัดเสื้อผ้าพันขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว มีราคาขายปลีก เมโทรละ 70 บาท ซึ่งมีต้นทุนของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด เท่ากับ -20.58 บาท เมื่อกลุ่มฯ ตั้งขึ้นเมื่อ นำมาคำนวณถึงกำไรหรือขาดทุนว่า การตั้งราคาจากต้นทุน (Mark on) กลุ่มฯ มีกำไรหรือละ -29.39 ของต้นทุน

ผ้าทอตัวหนังสือขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว X 1 เมตร มีต้นทุนการผลิต และการตลาดจากการวิเคราะห์ เท่ากับ 72.50 บาท ราคาขายส่งเมตรละ 120 บาท ซึ่งมีต้นทุนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด เท่ากับ 47.50 บาท ดังนั้นเมื่อนำมาคำนวณถึงการตั้งราคาขายส่ง พบว่า การตั้งราคาจากต้นทุน (Mark on) กลุ่มฯ มีกำไรร้อยละ 65.52 ของต้นทุน ผ้าทอตัวหนังสือขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว มีราคาขายปลีก เมตรละ 140 บาท ซึ่งมีต้นทุนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด เท่ากับ 67.19 บาท เมื่อ กลุ่มฯ ตั้งขึ้นเมื่อนำมาคำนวณถึงการตั้งราคาขายปลีก พบว่า การตั้งราคาจากต้นทุน (Mark on) กลุ่มฯ มีกำไร ร้อยละ 93.10 ของต้นทุน

ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ขนาด 32 นิ้ว X 2 เมตร มีต้นทุนการผลิต และการตลาดจากการวิเคราะห์ เท่ากับ 105.32 บาท ราคาขายส่ง 90 บาท ซึ่งมีต้นทุนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด เท่ากับ -15.32 บาท ดังนั้นเมื่อนำมาคำนวณถึงการตั้งราคาขายส่ง พบว่า การตั้งราคาจากต้นทุน (Mark on) กลุ่มฯ ขาดทุนร้อยละ 14.54 ของต้นทุน ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ขนาด 32 นิ้ว X 2 เมตร มีราคาขายปลีก ผู้ละ 100 บาท ซึ่งมีต้นทุนของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด เท่ากับ -5.32 บาท เมื่อกลุ่มฯ ตั้งณ เมื่อนำมาคำนวณถึงการตั้งราคาขายปลีก พบว่า การตั้งราคาจากต้นทุน (Mark on) กลุ่มฯ ขาดทุนร้อยละ 5.05 ของต้นทุน

ผัดลุ่มไหลใหม่ประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร มีต้นทุนการผลิต และการตลาดจากการวิเคราะห์เท่ากับ 75.34 บาท ราคาขายส่ง 90 บาท ซึ่งมีส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิต เท่ากับ 14.66 บาท ดังนั้นเมื่อ นำมาคำนวณถึงการผลิตราคาขายส่ง พบว่า การตั้งราคาจากต้นทุน (Mark on) กลุ่มฯ มีกำไรร้อยละ 19.46 ของ ต้นทุน ผักสดสุ่มไหลใหม่ประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 1 เมตร มีราคาขายปลีก เมตรละ 100 บาท ซึ่งมีส่วนต่างของราคาขาย ปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด เท่ากับ 24.66 บาท เมื่อกลุ่มฯ ตั้งต้นทุนมาคำนวณถึงการผลิตราคาขาย ปลีก พบว่า การตั้งราคาจากต้นทุน (Mark on) กลุ่มฯ จะมีกำไรร้อยละ 32.73 ของต้นทุน

ผัดลุ่มไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร มีต้นทุนการผลิต และการตลาดจากการวิเคราะห์ เท่ากับ 69.05 บาท ราคาขายส่ง 90 บาท ซึ่งมีต้นทุนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิต เท่ากับ 20.95 บาท ดังนั้นเมื่อมาคำนวณถึงการค้าจากราคาขายส่ง พบว่า การค้าจากราคาจากต้นทุน (Mark on) กลุ่มฯ จะมีกำไรร้อยละ 30.35 ของต้นทุน ผัดลุ่มไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 1 เมตร มีราคาขายปลีก เมตรละ 100 บาท ซึ่งมีต้นทุนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด เท่ากับ 30.95 บาท เมื่อกลุ่มฯ ตั้งขึ้นเมื่อมาคำนวณถึงการค้าจากราคาขายปลีกพบว่า การตั้งราคาจากต้นทุน (Mark on) กลุ่มฯ จะมีกำไรร้อยละ 44.83 ของต้นทุน

ผ้าพันคอใหม่ประติษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร มีต้นทุนการผลิต และการตลาดจากภาษีละ 7 เท่ากับ 49.08 บาท ราคาขายส่ง 60 บาท ซึ่งมีต้นทุนของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิต เท่ากับ 10.92 บาท ดังนั้นเมื่อ นำมาคำนวณถึงการค้าขายส่ง พบว่า การตั้งราคาจากต้นทุน (Mark on) 7 เท่า จะมีการกำไรอยู่ละ 22.24

ของต้นทุน ผ้ายืดหยุ่น 24 นิ้ว X 1 เมตร มีราคาขายปลีก เมตรละ 80 บาท ซึ่งมีต้นทุนต่างของราคาขายปลีก กับต้นทุนการผลิตและการตลาด เท่ากับ 30.92 บาท เมื่อกลุ่มฯ ตั้งขึ้นเมื่อเข้ามาคำนวณถึงการจัดตั้งราคาขายปลีก พบว่า การจัดตั้งราคาจากต้นทุน (Mark on) กลุ่มฯ จะมีกำไรร้อยละ 62.98 ของต้นทุน

ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.5 เมตร มีต้นทุนการผลิต และการตลาดจากการวิเคราะห์ เท่ากับ 70.10 บาท ราคาขายส่ง 70 บาท ซึ่งมีต้นทุนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิต เท่ากับ -0.67 บาท ดังนั้นเมื่อนำมาคำนวณถึงการจัดตั้งราคาขายส่ง พบว่า การจัดตั้งราคาจากต้นทุน (Mark on) กลุ่มฯ จะขาดทุนร้อยละ 0.09 ของต้นทุน ผ้าขาวม้าฝ้ายขนาด 32 นิ้ว X 2 เมตร มีราคาขายปลีก ผืนละ 80 บาท ซึ่งมีต้นทุนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด เท่ากับ 9.93 บาท เมื่อกลุ่มฯ ตั้งขึ้นเมื่อเข้ามาคำนวณถึงการจัดตั้งราคาขายปลีก พบว่า การจัดตั้งราคาจากต้นทุน (Mark on) กลุ่มฯ จะมีกำไรร้อยละ 14.17 ของต้นทุน

ตารางที่ 5.3 เปรียบเทียบราคาขายส่ง ราคาขายปลีก กับต้นทุนการผลิตและการตลาด

รายการ	ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	ผ้าตัดเสื้อผ้าพื้นขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์ (บาท/หน่วย)	ต้นทุนจากการวิเคราะห์ (บาท/หน่วย)	ต้นทุนจากการวิเคราะห์ (บาท/หน่วย)
1. ต้นทุนการผลิต	117.96	138.50	66.15
2. ต้นทุนการตลาด	0.12	0.00	0.07
3. ต้นทุนการผลิตและการตลาด (1)+(2)	118.08	138.50	66.22
4. ราคาขายส่ง	120.00	180.00	65.00
5. ส่วนต่างของราคาขายส่ง กับต้นทุนการผลิต และการตลาด (4)-(3)	2.04	41.50	-1.22
- Mark on	1.73	29.97	-1.84
6. ราคาขายปลีก	140.00	200.00	70.00
7. ส่วนต่างของราคาขายปลีก กับต้นทุนการผลิต และการตลาด (6)-(3)	21.92	61.50	3.78
- Mark on	18.56	44.41	5.71

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

รายการ	ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว	ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ ขนาด 32 นิ้ว X 2 เมตร	ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ ขนาด 24 นิ้ว X 2 เมตร
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์ (บาท/หน่วย)	ต้นทุนจากการวิเคราะห์ (บาท/หน่วย)	ต้นทุนจากการวิเคราะห์ (บาท/หน่วย)
1. ต้นทุนการผลิต	72.40	105.32	75.34
2. ต้นทุนการตลาด	0.10	0.00	0.00
3. ต้นทุนการผลิตและการตลาด (1)+(2)	72.50	105.32	75.34
4. ราคาขายส่ง	120.00	90.00	90.00
5. ส่วนต่างของราคาขายส่ง กับต้นทุนการผลิตและการตลาด (4)-(3)	47.50	-15.32	14.66
- Mark on	65.52	-14.54	19.46
6. ราคาขายปลีก	140.00	100.00	100.00
7. ส่วนต่างของราคาขายปลีก กับต้นทุนการผลิตและการตลาด (6)-(3)	67.50	-5.32	24.66
- Mark on	93.10	-5.05	32.73

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

รายการ	ผ้าคลุมไหล่ผ้าย ขนาด 24 นิ้ว X 2 เมตร	ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ ขนาด 9.5 นิ้วX 2 เมตร	ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.5 เมตร
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์ (บาท/หน่วย)	ต้นทุนจากการวิเคราะห์ (บาท/หน่วย)	ต้นทุนจากการวิเคราะห์ (บาท/หน่วย)
1. ต้นทุนการผลิต	69.05	49.08	70.07
2. ต้นทุนการตลาด	0.00	0.00	0.00
3. ต้นทุนการผลิตและการตลาด (1)+(2)	69.05	49.08	70.07
4. ราคาขายส่ง	90.00	60.00	70.00
5. ส่วนต่างของราคาขายส่ง กับต้นทุนการผลิตและการตลาด (4)-(3)	20.95	10.92	-0.07
- Mark on	30.35	22.24	-0.09
6. ราคาขายปลีก	100.00	80.00	80.00
7. ส่วนต่างของราคาขายปลีก กับต้นทุนการผลิตและการตลาด (6)-(3)	30.95	30.92	9.93
- Mark on	44.83	62.98	14.18

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

5.5 การส่งเสริมการขาย

กลุ่มฯ มีตัวอย่างผลิตภัณฑ์ให้ลูกค้าได้เลือก โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ย้อมสีธรรมชาติ และเก็บตัวอย่างผลิตภัณฑ์ไว้ เพื่อเป็นตัวช่วยอย่างในการรับคำสั่งซื้อจากลูกค้า หากต้องการให้ผลิตภัณฑ์ในปี พ.ศ. 2544 กลุ่มฯ ได้ออกจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 งานผ้าผ่ายใส่สีธรรมชาติ และงานของฝากของที่ระลึก นอกจากนี้ กลุ่มฯ ได้รับการประชาสัมพันธ์ ทาง Internet www.thaiiambon.com ร่วมกับกลุ่มแม่บ้านแปรรูปกระเทียม และผ่านทางวิทยุจาก การไปอบรมสัมมนาตามต่างๆ ทั้งในอำเภอ และต่างอำเภอ

5.5.1 วิธีการหาลูกค้าเก่า

ส่วนมากลูกค้าจะสั่งทำตัวหนึ่งคือเป็นชื่อหน่วยงานต่างๆ กลุ่มฯ จะเก็บตัวอย่างผ้าทอไว้ เมื่อมีการสั่งทอครั้งใหม่ ลูกค้าจะได้ผลิตภัณฑ์เหมือนเดิม ไม่ผิดเพี้ยนทั้งสี และตัวหนังสือ

5.5.2 วิธีการหาลูกค้าใหม่

นอกจากการออกร้านประชาสัมพันธุ์กลุ่มฯ แล้ว วิทยุวิทยุกลุ่มฯ ซึ่งมีตำแหน่งประธานแม่บ้านและวิทยุวิทยุกลุ่มฯ วัฒนธรรมอำเภอคอยสะกด ทำให้มีโอกาสได้ประชุมสัมมนาทั้งใน และต่างจังหวัด จะเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ และหาลูกค้าให้กลุ่มฯ ทั้งกลุ่มแม่บ้าน และหน่วยงานราชการ

5.6 ปัญหาและต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาด

5.6.1 ปัญหาด้านการตลาด

กลุ่มฯ ไม่มีปัญหาด้านการตลาด เนื่องจากกำลังการผลิตมีน้อย และทำในเวลาว่างจากงานประจำ ไม่เกินเดือนละ 500 เมตร ทำให้ต้องปฏิเสธคำสั่งซื้อของลูกค้าที่มีปริมาณมาก อีกทั้งยังมีหน่วยงานราชการมาสั่งทออยู่เป็นประจำ เช่น ศูนย์กีฬาภาคเหนือ และกลุ่มสตรีตำบลแม่โป่ง

5.6.2 ความต้องการทางการตลาดของกลุ่มฯ

ถึงแม้ว่ากลุ่มฯ จะมีกำลังการผลิตน้อย แต่สมาชิกยังต้องการแปรรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าที่หลากหลายขึ้น และครบวงจร โดยต้องการความช่วยเหลือจากศูนย์ศึกษาเพื่อการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ และศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

5.7 ศักยภาพทางการตลาด

พิจารณาศักยภาพทางการตลาดของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่มีดังนี้

ผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ผ้าทอตัวหนึ่งคือ และชุดแม่บ้าน (ผ้าถุง และผ้าพัน) อีกทั้งปัจจุบันกลุ่มฯ สามารถทอผ้าย้อมสีธรรมชาติ

ราคา

กลุ่มตั้งราคาขายส่ง และขายปลีก ใกล้เคียงกับราคาตลาด

ช่องทางการตลาด

กลุ่มฯ มีคำสั่งซื้อตลอดทั้งปี จากหน่วยงานต่างๆ และกลุ่มแม่บ้าน โดยเฉพาะผลิตภัณพ์ที่ทำด้วยหนังสัตว์และชุดแม่บ้าน (ผ้าถุง และผ้าพัน) อีกทั้งปัจจุบันกลุ่มฯ สามารถทอดผ้าสีธรรมชาติ ซึ่งเป็นช่องทางตลาดใหม่สำหรับลูกค้าที่มีงบประมาณซื้อของขวัญชาติต่อไป

การประชาสัมพันธ์

กลุ่มมีหนังสือตัวอย่างผลิตภัณฑ์เยี่ยมสีธรรมชาติ และ ออกร้านจำหน่ายผลิตภัณพ์ที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 งานผ้าฝ้ายสีธรรมชาติ และงานของฝากของที่ระลึกทุกปี และได้รับการประชาสัมพันธ์ทาง Internet www.thaitambon.com ร่วมกับกลุ่มแม่บ้านแปรรูปกระเทียม

6.1 การบริหารการเงินและวางแผนการเงิน

6.1.1 การบริหารการเงิน

ผู้ที่มีบทบาทการบริหารการเงินของกลุ่มฯ คือ ประธาน เหนียวบุญ และเลขานุการ โดยประธานหรือเลขานุการจะเป็นผู้เก็บมัดจำจากลูกค้า ร้อยละ 50 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นเงินทุนในการจัดซื้อวัตถุดิบเก็บเงินสมาชิกขึ้นเครือข่าย (เรียงฝ่ายซ้าย) เครดิต 50 บาท และหักเงินร้อยละ 3 จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เพื่อเป็นเงินทุนของกลุ่มฯ ในการซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ถ้าวัสดุหักกลุ่มฯ จะแบ่งให้สมาชิกตามยอดการผลิต ส่วนค่าน้ำ ค่าไฟฟ้าของโรงทอผ้า สมาชิกจำนวน 8 คนที่มาทอผ้าเป็นประจำ เป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายดังกล่าว เงินทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะนำส่งให้เหนียวบุญ นำไปฝากบัญชีกลุ่มฯ ที่สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง ส่วนการเบิกจ่าย มีเงื่อนไข 2 ใน 3 โดยมีประธาน เหนียวบุญ และเลขานุการ เป็นผู้มีอำนาจในการเบิกจ่าย

กลุ่มฯ ให้สมาชิกกู้เงินเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน รายละเอียด 1,000 – 2,000 บาท แล้วแต่ความจำเป็นของสมาชิก โดยไม่ติดดอกเบี้ย เพื่อเป็นเงินทุนซื้อวัตถุดิบการผลิต ให้ชำระคืนเมื่อขายผลิตภัณฑ์แล้ว ในส่วนของเงินกู้ที่ขึ้นจากการบริการส่วนตำบลแม่ปิง กลุ่มฯ ได้แบ่งให้สมาชิก 8 คนกู้ยืมระยะเวลา 5 ปี คืนปีให้จ่ายคืนดอกเบี้ยให้กลุ่มฯ คนละ 200 บาท

6.1.2 การวางแผนการเงิน

กลุ่มฯ ไม่มีการวางแผนทางการเงิน จะใช้จ่ายตามรายการที่เกิดขึ้นจริง เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำ และการค่าวัตถุดิบ ไม่ได้กำหนดสัดส่วนการใช้เงินที่แน่นอน แต่กลุ่มฯ ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ตั้งขึ้น อย่างเคร่งครัด ได้แก่ การเก็บเงินมัดจำจากลูกค้า การเก็บเงินค่าขึ้นเครือข่ายจากสมาชิกและการหักเงินร้อยละ 3 ซึ่งจะปฏิบัติตามเงื่อนไขต่อไป ปัจจุบันกลุ่มฯ ยังมีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอ ทำให้สามารถดำเนินกิจกรรมของกลุ่มฯต่อไปได้

ในอนาคตตกกลุ่มฯ ยังไม่ได้ออกแผนทางการเงินเช่นกัน โดยต้องการศึกษาทิศทางการผลิต และการตลาดของกลุ่มฯ ก่อน แล้วค่อยวางแผนทางการเงินต่อไป อย่างไรก็ตาม กลุ่มฯ เห็นว่ามีความจำเป็นที่พร้อมจะสนับสนุนทางการเงิน เช่น ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาหน่วยย่อยครัวเรือนพระราชมาร และสหกรณ์การเกษตรออยสระเกิด เป็นต้น

6.2 แหล่งเงินทุน

ในปี พ.ศ. 2531 กลุ่มฯ ได้ระดมทุนจากสมาชิกจำนวน 32 คน ทุนละ 100 บาท คนละ 1 ทุน เป็นเงิน 3,200 บาท ปัจจุบันมีสมาชิกลาออก 2 คน เหลือเงินจากการระดมทุน 3,000 บาท กลุ่มฯ ได้รับเงินสนับสนุนจากเจ้าคณะอำเภออดอยสระเกิดเพื่อเป็นเงินทุนของกลุ่มฯ 5,000 บาท กลุ่มฯ ได้นำมาจัดซื้อปัจจัยการผลิต และเป็น

เงินทุนหมุนเวียน นอกจากนี้กลุ่มฯ ยังได้รับการสนับสนุนแบบให้เปล่า ในรูปวัสดุอุปกรณ์จากสำนักงานพัฒนาชุมชนในป้ บ้านป่าแฝ บริจาคที่ดิน 2 งานเพื่อเป็นที่สร้างโรงทอผ้า ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาหัตถย่องค์รอันเนื่องมาจากพระราชดำริสร้างโรงทอผ้า พร้อมให้วัสดุอุปกรณ์ในการทอผ้า และ โครงการรียาชาว่า ได้สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการทอผ้า ให้กลุ่มฯ มูลค่า 100,000 บาท กลุ่มฯ ได้กู้เงินปลอดดอกเบี้ยจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอคอยสะเก็ด จำนวน 20,000 บาท ระยะเวลา 1 ปี และกู้ยืมเงินจากองค์การบริหารส่วนตำบลแม่โป่งจำนวน 10,000 บาท ระยะเวลา 5 ปี กลุ่มฯ ได้นำมาเป็นเงินทุนหมุนเวียน และให้สมาชิกกู้ยืมไปจัดซื้อปัจจัยการผลิต นอกจากนั้ ยังมีแหล่งเงินทุนอื่นๆ ที่เคยเสนอให้กลุ่มฯ กู้ยืมเงิน ได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 และสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด กลุ่มฯไม่กู้ เพราะไม่มีความจำเป็นในการใช้เงิน (ตารางที่ 6.1)

ตารางที่ 6.1 การระดมทุนของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าแฝ

แหล่งเงินทุน	ปีที่ ได้มา (พ.ศ.)	มูลค่า (บาท)	วัตถุประสงค์ การนำไปใช้	การนำไปใช้	ระยะเวลา กู้ยืมเงิน	เงื่อนไข
1. จากการระดมทุน - ทุนเรือนหุ้น	2531	3,200	เงินทุนหมุนเวียน	ซื้อปัจจัยการผลิต	-	หุ้นละ 100 บาท
2. จากการให้เปล่า - เจ้าของตำบลคอย สะเก็ด - สำนักงานพัฒนาชุมชน - บ้านป่าแฝ	2531 2535	5,000 12,000 20,000	เงินทุนหมุนเวียน	ซื้อปัจจัยการผลิต	- - -	- - -
- ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนา หัตถย่องค์รอันเนื่องมา จากพระราชดำริ	2535 2543	100,000 4,000 8,000 69,845	ซื้อวัสดุอุปกรณ์ สถานที่สร้างโรงทอ ผ้า โรงเรียน	โรงทอผ้า ตู้โชว์ 4 หลัง ที่ดิน 1 หลัง ที่ดิน 2 งาน	- - -	- - -
- องค์การบริหารส่วน ตำบลแม่โป่ง - โครงการรียาชาว่า	2543 2542	1,500 100,000	ซื้อวัสดุอุปกรณ์ ซื้อวัสดุอุปกรณ์	และอุปกรณ์การทอผ้า พัดลมตั้งพื้น 1 ตัว พัดลมติดเพดาน 4 ตัว ซื้อที่ทอผ้า 10 หลัง และ วัสดุอุปกรณ์อื่นๆ	- -	- -
3. จากการกู้ยืม - สมนง.พัฒนาชุมชนอ. คอยสะเก็ด - องค์การบริหารส่วน ตำบลแม่โป่ง	2540 2544	20,000 10,000	-เงินทุนหมุนเวียน	ซื้อปัจจัยการผลิต ให้สมาชิกกู้ยืม	1 ปี 5 ปี	เงินกู้ปลอดดอกเบี้ย

ที่มา : จากการจัดสำรวจ

6.3 ผลการดำเนินงานและสถานภาพทางการเงิน

6.3.1 ผลการดำเนินงาน

จากการประมาณการของประธาน และเลขานุการกลุ่มฯ ในปี พ.ศ. 2544 กลุ่มฯ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ทั้งหมดมูลค่า 195,140 บาท เป็นผลิตภัณฑ์ผ้าถุง 50,040 บาท ผลิตภัณฑ์ผ้าพัน 48,100 บาท และผลิตภัณฑ์ผ้าทอตัวหนังสือ 97,000 บาท โดยมีต้นทุน 170,272 บาท กำไรสุทธิ 24,686 บาท (ตารางที่ 6.2)

ตารางที่ 6.2 ผลการดำเนินงาน

ผลิตภัณฑ์	หน่วย	ปริมาณการขาย	ต้นทุน	รายได้ (บาท)	กำไร (ขาดทุน)
			วิเคราะห์		
ผ้าถุงใหม่ประดิษฐ์ขนาด 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	ผืน	417	49,677	50,040	363
ผ้าตัดเสื้อผ้าพันกว้าง 40 นิ้ว	เมตร	740	49,422	48,100	-1,322
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือหน้ากว้าง 40 นิ้ว	เมตร	970	71,173	97,000	25,827
รวม			170,272	195,140	24,868

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

กลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่
ประมาณการงบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2544

รายได้	จำนวนเงิน	%
ยอดขายสินค้า (บาท)	195,140	100.00
หัก ส่วนลด/รับคืน	-	0.00
ยอดขายสินค้าสุทธิ	195,140	100.00
หักต้นทุนขายสินค้า	168,367	86.28
- วัสดุดิบหลัก	107,782	55.23
- วัสดุุดิบรอง	1,082	0.55
- แรงงาน	52,558	26.93
- ค่าเสื่อมราคา	6,945	3.56
กำไรขั้นต้น	26,773	13.72

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ค่าใช้จ่ายทางการตลาด	-	0.00
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	1,706	0.87
- ค่าเช่า	1,551	0.79
- ค่าไฟฟ้า	155	0.08
ค่าเสื่อมราคาตู้โชว์	200	0.10
ค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินงานตัดบัญชี	0	0.00

รวมค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินงาน

กำไรจากการดำเนินงาน	24,868	12.74
บวก รายได้อื่นๆ	24,868	12.74
รวมกำไรก่อนการหักดอกเบี้ย	-	0.00
หัก ดอกเบี้ยจ่าย	-	0.00
หัก เงินปันผลตามหุ้น	-	0.00
กำไรก่อนหักภาษีเงินได้	24,868	12.74
หัก ภาษีเงินได้ 30%	-	0.00
กำไรสุทธิ	24,868	12.74

6.3.2 สถานภาพทางการเงิน

จากงบดุลของกลุ่มฯ สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2544 กลุ่มฯ มีสินทรัพย์หมุนเวียน 50,000 บาท โดยเป็นเงินฝากสหกรณ์การเกษตรอยุธยาสะแกต จำกัด 30,000 บาท สมาชิกกู้ยืมเป็นเงินทุนหมุนเวียน 20,000 บาท สินทรัพย์ถาวร 328,371 บาท สินทรัพย์รวมทั้งหมด 400,319 บาท

กลุ่มฯ ไม่มีหนี้สินหมุนเวียน แต่มีหนี้สินระยะยาวที่กู้ยืมจากองค์กรบริหารส่วนตำบลแม่โป่ง 8,000 บาท และส่วนของเจ้าของ 392,319 บาท รวมหนี้สินและส่วนของเจ้าของ 400,319 บาท

กลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่
ประมาณการงบดุล
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544

สินทรัพย์	
สินทรัพย์หมุนเวียน	
เงินสด และเงินฝากธนาคาร	50,000
ลูกหนี้การค้า	-
สินค้าสำเร็จรูป	-
งานระหว่างทำ	-
วัตถุดิบคงเหลือ	-
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	50,000
สินทรัพย์ถาวร	
ที่ดิน	20,000
อาคาร	100,000
เครื่องจักร/เครื่องมือใช้	215,345
ยานพาหนะและอุปกรณ์อื่นๆ	4,000
เครื่องใช้สำนักงาน	-
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	10,974
รวมสินทรัพย์ถาวร	328,371
สินทรัพย์อื่นๆ	
ค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินงานรอตัดบัญชี	-
รวมทรัพย์สินทั้งสิ้น	378,371
หนี้สินและส่วนของผู้เจ้าของ	
หนี้สินหมุนเวียน	
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	-
เจ้าหนี้ถึงกำหนดชำระ 1 ปี	-
รวมหนี้สินหมุนเวียน	-

หนี้สินระยะยาว

เจ้าหนี้เงินกู้ระยะยาว	8,000
รวมหนี้สินระยะยาว	8,000

ส่วนของเจ้าของ

ทุน	
- การระดมทุน	3,000
- อื่นๆ	342,504
กำไรสะสมต้นงวด	-
บวก กำไรสุทธิ	24,867
กำไรสะสมปลายงวด	24,867
รวมส่วนของเจ้าของ	370,371
รวมหนี้สินและส่วนของเจ้าของ	378,371

6.4 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการเงิน

6.4.1 ปัญหาด้านการเงิน

กลุ่มฯ ไม่มีการทำบัญชี และไม่บันทึกรายการใดๆ จะใช้วิธีช่วยกันจดจำ ทั้งในส่วนของการสั่งซื้อ เพราะมีปริมาณน้อย สมาชิกที่พอมีน้อย และในส่วนของการกู้ยืมเงินของสมาชิก โดยเชื่อว่าทุกคนมีความซื่อสัตย์ ดังนั้นกลุ่มฯ จึงไม่ทราบผลการดำเนินงานที่แท้จริง และข้อมูลการผลิตที่แท้จริงของตน

6.4.2 ความต้องการทางการเงินของกลุ่มฯ

ปัจจุบันกลุ่มฯ มีเงินทุนหมุนเวียนพอเพียงในการผลิต หากมีการขาดแคลนเงินทุน สมาชิกสามารถยืมเงินจากกลุ่มฯ ได้ ในอนาคตหากกลุ่มฯ สามารถเพิ่มกำลังการผลิต กลุ่มฯ จะวางแผนทางการเงินต่อไป

6.5 ศักยภาพทางการเงิน

กลุ่มฯ มีเงินทุนหมุนเวียนสุทธิทั้งหมด 50,000 บาท เป็นเงินสดทั้งหมด ไม่มีหนี้สินหมุนเวียนและสินค้างคลัง แสดงให้เห็นว่า ในระยะสั้นกลุ่มฯ มีสภาพคล่องอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ในส่วนของประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกลุ่มฯ ก็อยู่ในเกณฑ์ดีมากเช่นกัน เนื่องจากกลุ่มฯ ดำขายขายเป็นเงินสด จึงไม่มีลูกหนี้การค้า และเจ้าหนี้ทางการค้า สำหรับอัตราการหมุนเวียนของทรัพย์สินทั้งหมด และอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรค่อนข้างต่ำ แสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์เพื่อการดำเนินงานกิจกรรมของกลุ่มฯ มีน้อย เนื่องจากมีสินทรัพย์ถาวรเกินความจำเป็น

เมื่อพิจารณาความสามารถในการกู้ยืม หรือความเสี่ยงภัยในการกู้ยืม อยู่ในเกณฑ์ดีมาก เมื่อพิจารณาจากอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของเจ้าของ และอัตราหนี้ระยะยาวต่อเงินลงทุนรวม แสดงให้เห็นว่า กลุ่มฯ มีภาระหนี้สินค่อนข้างต่ำ

ความสามารถในการทำกำไร เมื่อพิจารณาอัตราส่วนสุทธิต่อยอดขาย และอัตราส่วนกำไรเบ่งต้นต่อยอดขาย อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ เนื่องจากกลุ่มฯ มีต้นทุนสินค้าขายสูง และมีสินทรัพย์ถาวรเกินความจำเป็น ส่งผลให้กำไรสุทธิของ

เมื่อพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ เนื่องจากกลุ่มฯ มีต้นทุนสินค้าขายสูง และมีสินทรัพย์ถาวรเกินความจำเป็น ส่งผลให้กำไรสุทธิของ กลุ่มฯ น้อยที่ควร อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น อยู่ในระดับที่ดีมาก โดยสรุป กลุ่มฯ มีศักยภาพทางการเงินค่อนข้างดี (ตารางที่ 6.3)

ตารางที่ 6.3 การวิเคราะห์ อัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วน	กลุ่มฯ	ค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรม
I อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)		
1. อัตราส่วนหมุนเวียน (หรืออัตราส่วนเดินสะพัด) (current ratio)	-	
2. อัตราส่วนสภาพคล่องระยะสั้น (หรืออัตราส่วนหมุนเวียน หรืออัตราส่วนอับพลัน) (Acid Test Ratio หรือ Quick Ratio)	-	
3. อัตราส่วนสภาพคล่องของกระแสเงินสด (Cash Flow Liquidity)	-	
4. ทุนหมุนเวียนสุทธิ (Working Capital)	50,000	
II. อัตราส่วนแสดงถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน		
5. อัตราหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า (Accounts Receivable Turnovers Ratio)	2.00	
6. ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้ (Average Collection Period)	182.50	
7. อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า	2.00	
8. ระยะเวลาเฉลี่ยในการชำระหนี้	182.50	
9. อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (Inventory Turnover Ratio)	-	
10. อายุสินค้า หรือระยะเวลาที่เป็นสินค้าไว้ก่อนขาย (Inventory turnover in Days)	-	
11. 1 รอบธุรกิจ (Operating Cycle)	-	
12. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมด (Total Asset Turnover Ratio)	0.52	
13. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets turnover Ratio)	0.59	
III. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการกู้ยืม		
14. อัตราส่วนหนี้สิน (Debt Ratio)	2.11	
15. หนี้สินต่อส่วนของผู้เจ้าของ (D/E)	0.02	
16. อัตราส่วนหนี้ระยะยาวต่อเงินลงทุนรวม (Long – Term Debt / Total Capitalization)	0.02	
17. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Times Interest Earning or Interest Coverage Ratio)	16.92	
18. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายค่าเช่าประจำ (Fix Charge Ratio)	-	
19. Degree of Financial Leverage	1.00	

ตารางที่ 6.3 (ต่อ)

อัตราส่วน	กลุ่มฯ	ค่าเฉลี่ยของ อุตสาหกรรม
IV. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร		
20. อัตราส่วนกำไรสุทธิขี้อยอดขาย (Net Profit Margin)	12.74	
21. อัตราส่วนกำไรเบี่ยงตั้งขี้อยอดขาย (Gross Profit Margin)	13.72	
22. อัตราการจ่ายเงินปันผล (Gross Payout Ratio)	-	
อัตราส่วนทางการเงินที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio) และ V. ผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน(Return to Investors)		
23. อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (Return on Investment) : ROI	6.57	
24. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Total Assets : ROA)	6.57	
25. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE)	6.71	
26. กำไรต่อหุ้น (Earning per Share)	15.35	
27. ราคาตลาดต่อหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น (Price to Earning Ratio)	0.12	
28. อัตราผลตอบแทนของเงินปันผล (Dividend Yield)	-	

หมายเหตุ : การคำนวณอยู่ในภาคผนวก ข.
ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

SWOT Analysis ของกลุ่มฯ

จากการศึกษาของกลุ่มแม่บ้านทอผ้าบ้านป่าไม้ ทั้งในด้านการบริหารจัดการการองค์กร การผลิต การเงิน และการตลาด สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และข้อจำกัด (Threats) ของกลุ่มฯ ดังนี้

7.1 จุดแข็ง

7.1.1 การจัดการองค์กร

ประธาน และเลขาธิการ สามารถบริหารจัดการเรื่องต่างๆ เท่าที่จะทำได้ ทำให้กลุ่มฯ ดำเนินกิจกรรมไปได้ด้วยดี

7.1.2 การผลิต

1. กลุ่มฯ มีทักษะด้านการทอผ้าหนึ่งสือเป็นชื่อต่างๆ และยังยังสามารถทำผลิตภัณฑ์ย้อมสีธรรมชาติ
2. การกระจายคำสั่งซื้อให้สมาชิกตามความสมัครใจ ทำให้สมาชิกทำงานด้วยความเต็มใจ และผลิตได้ทันตามเวลาที่กำหนด
3. ในแต่ละขั้นตอนของการผลิต สมาชิกจะคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำซึ่งกันและกัน ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้ตรงตามคำสั่งของลูกค้า
4. สมาชิกจะมาทอผ้าที่โรงทอผ้าของกลุ่มฯ ทำให้สามารถควบคุมการผลิตได้ง่ายขึ้น

7.1.3 การตลาด

1. กลุ่มฯ ใช้งบประมาณตลอด 8 X 11.5 นิ้ว ด้านข้างถุงสีเขียวกลุ่มฯ บรรจุผลิตภัณฑ์ได้แก่ ผ้าตัดเสื้อ ผ้ถุง และผ้าคลุมไหล่ เป็นต้น ทำให้ขายต่อการเก็บรักษา ดูเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม
2. กลุ่มฯ มีการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ โดยการทำสมาชิกออกจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ในนามกลุ่มฯ ที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 ปีละ 2 ครั้ง
3. มีคำสั่งซื้อเข้ามาอย่างต่อเนื่อง จากลูกค้าที่เป็นหน่วยงานราชการ และกลุ่มแม่บ้านในเขตอำเภอทยะเกิด จนต้องปฏิเสธคำสั่งซื้อของลูกค้า
4. มีการเก็บเงินมัดจำจากลูกค้าร้อยละ 50 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์

7.1.4 การเงิน

1. การเก็บเงินมัดจำทำให้กลุ่มฯ มีเงินหมุนเวียนในการจัดซื้อวัตถุดิบในการผลิต
2. กลุ่มฯ ให้สมาชิกกู้ยืมเงิน รายละ 1,000 – 2,000 บาท เพื่อเป็นเงินทุนในการซื้อวัตถุดิบผลิต หากจำหน่ายผลิตภัณฑ์แล้วให้นำมาชำระคืน โดยไม่คิดดอกเบี้ย

3. กลุ่มฯ จะเก็บเงินจากสมาชิกที่ขึ้นเครื่อง เครื่องละ 50 บาท (เฉพาะคำสั่งซื้อ) และหักเงินจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ร้อยละ 3 ของยอดจำหน่าย เพื่อเป็นเงินทุนของกลุ่มฯ ต่อไป

4. กลุ่มฯ นำรายได้ที่เหลือจากการฝึกอบรมแต่ละครั้ง มาทอเป็นผ้าผืนออกจำหน่าย แล้วนำเงินมาเป็นเงินทุนของกลุ่มฯ เพื่อให้สมาชิกกู้ยืมต่อไป

5. ค่าใช้จ่ายของโรงทอผ้า ได้แก่ ค่าน้ำ และค่าไฟฟ้า สมาชิกทอผ้าทั้ง 8 คน เป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด โดยไม่เป็นการของกลุ่มฯ

7.2 จุดอ่อน

7.2.1 การจัดการองค์กร

1. สมาชิกส่วนใหญ่ไม่สนใจกิจกรรมของกลุ่มฯ เนื่องจากการเข้ามาในครั้งแรกเพียงต้องการเงินไปผล หลังจกที่ยกเลิกการบ้านผล ปัจจุบันจึงมีสมาชิกเพียง 8 คน จาก 30 คนที่ทำการผลิตอยู่

2. คณะกรรมการกลุ่มฯ ไม่ค่อยให้ความคิดเห็นในการบริหารงาน บางคนไม่ร่วมบริหาร จะทำการผลิตเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

7.2.2 การผลิต

1. กลุ่มฯ มีกำลังการผลิตน้อยสามารถทอได้เพียง 500 เมตรต่อเดือน เพราะมีสมาชิกทอผ้าเพียง 8 คน และ 5 คนเท่านั้นที่ทอสม่ำเสมอ ส่วนใหญ่เป็นการทอผ้าในเวลาว่าง หลังจากงานประจำ เช่น ทำการเกษตร และรับจ้างทำอาหารที่ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ

2. สมาชิกขาดทักษะด้านการย้อมสีธรรมชาติ อีกทั้งขาดการสนใจที่จะฝึกฝน เนื่องจากมีการวิถีอยู่ยากตั้งแต่จัดหาปัจจัยการผลิต

3. การถ่ายทอดการทอผ้าให้คนลูกหลานยังไม่ประสบผลสำเร็จ ไม่มีใครทอผ้า ถึงแม้ว่าจะมีการจัดหลักสูตรร่วมกับโรงเรียนบ้านป่าไผ่ประชาสุขุณถิ่น

7.2.3 การตลาด

ผลิตภัณฑ์เมืงหลากหลาย **เนื่องจากไม่มีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ มีเพียงผ้าผืน และผ้าผืน** เช่น ผ้าถุง ผ้าพันคอ ผ้าคลุมไหล่ และผ้าปูโต๊ะ เป็นต้น

7.2.4 การเงิน

ไม่มีการบันทึกการรับ - จ่าย แม้แต่ยอดการกู้เงินของสมาชิกแต่ละคน จะใช้วิธีช่วยกันจำ ทั้งเหรียญ และสมาชิกผู้ยืมเงินกลุ่มฯ

7.3 โอกาส

1. กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ ด้านการฝึกอบรมเพิ่มทักษะด้านการทำทอ หรือร่วมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การฝึกอบรม การซ่อมแซมอุปกรณ์การทอผ้า และสนับสนุนด้านการตลาด

2. กลุ่มได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 ด้านวิทยากรการฝึกอบรมด้านการเพิ่มทักษะการทอผ้า และเป็นสถานที่ออกจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม
3. วัตถุประสงค์ในการเยี่ยมชมวิสาหกิจมีอยู่บริเวณภูเขา ในเขตหมู่บ้าน ได้แก่ ดินแดง ไม่ระบุ และปะลือกมะพร้าวแห้ง
4. กลุ่มฯ ได้รับการประชาสัมพันธ์ทาง Internet www.thaitambon.com ของกระทรวงมหาดไทย โดยการคัดเลือกของอำเภอคอยสะพาน
5. จากการให้สัมภาษณ์กับผู้นำชุมชนคำให้การกรมพื้นบ้านของรัฐบาลอย่างจริงจัง ทำให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของตมของนโยบาย โดยการสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่างๆ ในพื้นที่ ซึ่งทำให้กลุ่มฯ มีโอกาสได้รับการสนับสนุนทั้งทางด้านการฝึกอบรมให้ควมรู้ การตลาด และการเงิน ด้วยเช่นกัน

7.4 ข้อจำกัด

1. ราคาวัตถุดิบหลัก ได้แก่ ฝ้ายชนิดต่างๆ มีแนวโน้มราคาสูงขึ้นทุกปี ในขณะที่ราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ยังคงเท่าเดิม
2. ทำเลที่ตั้งของกลุ่มฯ ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาในหมู่บ้านป่าไผ่อยู่ไกลจากในเมือง การคมนาคมค่อนข้างยากวน การติดต่อค้าได้ลำบาก เนื่องจากไม่มีโทรศัพท์ และการใช้โทรศัพท์มือถือมีปัญหาในเรื่องสัญญาณส่ง
3. กลุ่มทอผ้าในท้องถิ่นฯ มีจำนวนเพิ่มขึ้น เนื่องจากนโยบายการส่งเสริมรายได้แก่ชุมชน และการที่หน่วยงานราชการ ได้เข้ามาให้การฝึกอบรมมากขึ้น ดังนั้นการขยายตัวของตลาดในอนาคตจะทำได้จำกัด เนื่องจากผู้ประกอบการเลือกมากขึ้น

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

กลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่ ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 บ้านป่าไผ่ ตำบลแม่โป่ง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 2531 โดยกลุ่มคนในชุมชนของเจ้าคณะอำเภอฝางได้เกิด มีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อลดปัญหา การว่างงาน ส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้เสริมครอบครัว มีสมาชิกแรกตั้ง 10 คน ปัจจุบัน มีสมาชิก 30 คน ลาออก 2 คน กลุ่มฯ มีการระดมหุ้น หุ้นละ 100 บาท คนละ 1 หุ้น มีทุนเรือนหุ้น 3,000 บาท

มีการแต่งตั้งคณะกรรมการออกเป็น 5 ตำแหน่ง คือ ประธาน รองประธาน เลขานุการ ทรัพย์ภูมิ และคณะกรรมการ ในการบริหารจัดการ การตัดสินใจส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของประธาน เจริญภูมิ และเลขานุการ คณะกรรมการส่วนใหญ่ จะทำหน้าที่ทอผ้า เพียงอย่างเดียว

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่ สามารถแบ่งได้ เป็น 6 หมวดผลิตภัณฑ์ได้แก่ ผ้าผืนขนาด หน้ากว้าง 40 นิ้ว ผ้าตัดเสื้อขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว ผ้าขาวม้า ผ้าพันคอ ผ้าคลุมไหล่ และผ้าปูโต๊ะ มีวัสดุเส้น และสีธรรมชาติจากเปลือกมะพร้าวแห้ง ดินแดง เปลือกปาล์ม และเปลือกเพกา

การบริหารการผลิต ประธานจะเป็นผู้กระจายคำสั่งซื้อให้สมาชิกตามความสนใจ ซึ่งสมาชิก ที่ยังทอผ้า 8 คน ที่ทอผ้าเข้ามาจะมีเพียง 5 คน วัตถุประสงค์ต่างๆ เป็นของกลุ่มฯ ประธาน และเลขานุการจะเป็นผู้ จัดซื้อวัตถุดิบจากร้านค้าในตลาดวโรรส ซึ่งสามารถหาได้ตลอดทั้งปี เนื่องจากมีปริมาณซื้อน้อย ครึ่งละ 3 – 4 ลูก การทอผ้าสมาชิกจะจ้างผู้สูงอายุในหมู่บ้านทอผ้ายเส้นหลอด PVC ไฉละ 1 บาท และหลอดกระสวย ไฉละ 2 บาท จากนั้นจะช่วยเหลือกันในขั้นตอนของการขึ้นเครื่อง และปรึกษาหารือกันตลอดเวลาที่มีการทอผ้า เพื่อให้มี มาตราฐานการทอผ้าเหมือนกัน เมื่อทอเรียบร้อยแล้ว ประธาน และเลขานุการจะรวบรวมผลิตภัณฑ์ให้ลูกค้า การ ทอผ้าของกลุ่มฯ เป็นการทำในเวลารว่างจากงานประจำ ได้แก่ อาชีพทำการเกษตร และการรับจ้างทำอาหารให้ผู้ที่ มาดื่มมนานาที่ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่อมไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

การผลิตของกลุ่มฯ มีทั้งหมด 9 ผลิตภัณฑ์ มีต้นทุน และผลตอบแทน ดังนี้ (ตารางที่ 8.1)

ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร เมื่อพิจารณาต้นทุนที่ได้จากการวิเคราะห์ มีต้นทุนการผลิตต่อหน่วย เท่ากับ 117.9564 บาท เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายส่ง ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร ผลตอบแทนสุทธิเห็นต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 2.0436 บาท และอัตราผลตอบแทนสุทธิเห็นต้นทุน ทั้งหมด เท่ากับ 1.7030 เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนที่ได้รับต่อราคาขายปลีก ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร มีผลตอบแทนสุทธิเห็นต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 22.0436 บาท และอัตราผลตอบแทนสุทธิเห็นต้นทุน ทั้งหมด เท่ากับ 15.7454

ผ้าถุง 4 ตะกอก 40 นิ้ว X 1.80 เมตร เมื่อพิจารณาต้นทุนที่ได้จากการวิเคราะห์ มีต้นทุนการผลิตต่อหน่วย เท่ากับ 138.4966 บาท เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายส่ง ผ้าถุง 4 ตะกอก 40 นิ้ว X 1.80 เมตร ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 41.5034 บาท และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 23.0574 เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนที่ได้รับต่อราคาขายปลีก ผ้าถุง 4 ตะกอก 40 นิ้ว X 1.80 เมตร มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 61.5034 บาท และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 30.7517

ผู้ตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร เมื่อพิจารณาต้นทุนที่แตกต่างจากวิธีนี้จะทำให้มีต้นทุนการผลิตต่อหน่วย เท่ากับ 66.1524 บาท เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายส่ง ผู้ตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ -1.1524 บาท และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ -1.7729 เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนที่ได้รับต่อราคาขายปลีก ผู้ตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 3.8776 บาท และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 5.4966

ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร เมื่อพิจารณาต้นทุนที่ได้จากการวิเคราะห์ มีต้นทุนการผลิตต่อหน่วย เท่ากับ 72.3981 บาท เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคายาเย็บ ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร ผลตอบแทนสุทธิเมื่อต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 27.6019 บาท และอัตราผลตอบแทนสุทธิเห็นต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 27.6019 เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนที่ได้รับต่อราคายาเย็บ ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร มีผลตอบแทนสุทธิเมื่อต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 47.6019 บาท และอัตราผลตอบแทนสุทธิเห็นต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 39.6683

ผู้ข่าวมาใหม่ประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร เมื่อพิจารณาต้นทุนที่ได้จากการวิเคราะห์ มีต้นทุนการผลิตต่อหน่วย เท่ากับ 105.3183 บาท เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายส่ง ผู้ข่าวมาใหม่ประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ -15.3183 บาท และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ -17.0203 เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนที่ได้รับต่อราคาขายปลีก ผู้ข่าวมาใหม่ประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ -5.3183 บาท และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ -5.3183

ผู้ควบคุมโหลใหม่ประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร เมื่อพิจารณาต้นทุนที่แตกต่างจากวิเคราะห์ มีต้นทุน
การผลิตต่อหน่วย เท่ากับ 75.3405 บาท เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายส่ง ผู้ควบคุมโหลใหม่ประดิษฐ์
24 นิ้ว X 2 เมตร ผลตอบแทนสุทธิเมื่อต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 4.6595 บาท และอัตราผลตอบแทนสุทธิเมื่อ
ต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 5.8244 เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนที่ได้รับต่อราคาขายปลีก ผู้ควบคุมโหลใหม่ประดิษฐ์
24 นิ้ว X 2 เมตร มีผลตอบแทนสุทธิเมื่อต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 14.6595 บาท และอัตราผลตอบแทนสุทธิเมื่อ
ต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 16.2883

ผู้ควบคุมให้ส่งฝ่าย 24 นิ้ว X 2 เมตร เมื่อพิจารณาต้นทุนที่ได้จากการวิเคราะห์ มีต้นทุนการผลิตต่อหน่วย เท่ากับ 71.1632 บาท เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายส่ง ผู้ควบคุมให้ส่งฝ่าย 24 นิ้ว X 2 เมตร ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 8,8368 บาท และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดเท่ากับ 11.046 เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนที่ได้เปรียบต่อราคาขายปลีก ผู้ควบคุมให้ส่งฝ่าย 24 นิ้ว X 2 เมตร มี

ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 18.8368 บาท และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 20.930

ผ้าพื้นคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร เมื่อพิจารณาต้นทุนที่ได้จากการวิเคราะห์มีต้นทุนการผลิตต่อหน่วย เท่ากับ 69.0464 บาท เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายส่ง ผ้าพื้นคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 10.9536 บาท และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 13.6920 เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนที่ได้รับต่อราคาขายปลีก ผ้าพื้นคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 23.9536 บาท และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 23.2818

ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร เมื่อพิจารณาต้นทุนที่ได้จากการวิเคราะห์ มีต้นทุนการผลิตต่อหน่วย เท่ากับ 70.0668 บาท เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อราคาขายส่ง ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ -0.0668 บาท และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ -0.0954 เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนที่ได้รับต่อราคาขายปลีก ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 9.9332 บาท และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ 12.4165

จากต้นทุน และผลตอบแทน ผลิตภัณฑ์ที่มีต้นทุนการผลิตสูงสุด คือ ผ้าถุงไหม 4 ตะกอนขนาด 40 นิ้ว X 1.80 เมตร มีผล 138.4966 ต้นทุนการผลิตต่ำที่สุดคือ ผ้าพื้นคอไหมประดิษฐ์ขนาด 9.5 นิ้ว X 2 เมตร มีผล 49.0849 บาท

พิจารณาผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด และอัตราผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด ต่อราคาขายปลีก และราคาขายส่ง ผลิตภัณฑ์ให้ผลตอบแทนสูงสุดที่สุด คือ ผ้าถุง 4 ตะกอนขนาด 40 นิ้ว X 1.80 เมตร ต่อราคาขายส่ง ค่าเท่ากับ 41.5034 และ 23.0574 ตามลำดับ ต่อราคาขายปลีก มีค่าเท่ากับ 61.5034 และ 30.7517 ผลิตภัณฑ์ให้ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด และอัตราผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดต่ำที่สุดคือ ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ มีค่าต่อราคาขายส่ง เท่ากับ -15.3183 และ -17.0203 บาท ต่อราคาขายปลีกเท่ากับ -5.3183 และ -5.3183 ตามลำดับ

ตารางที่ 8.1 ต้นทุน และผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าไผ่

ผลิตภัณฑ์	ต้นทุนการผลิต (บาท/ชิ้น)	ราคาขายส่ง (บาท/ชิ้น)	ราคาขายปลีก (บาท/ชิ้น)	ผลตอบแทน ต่อราคาขายส่ง (บาท/ชิ้น)	ผลตอบแทน ต่อราคาขาย ปลีก (บาท/ชิ้น)	อัตราผลตอบแทน สุทธิ เหนือต้นทุนทั้งหมด ต่อ ราคาขายส่ง	อัตราผลตอบแทน สุทธิ เหนือต้นทุนทั้งหมด ต่อ ราคาขายปลีก
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	117.9564	120	140	2.0436	22.0436	1.7030	15.7454
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	138.4966	180	200	41.5034	61.5034	23.0574	30.7517
ผ้าตัดเสื้อผ้าพื้น 40 นิ้ว X 1 เมตร	66.1524	65	70	-1.1524	3.8476	-1.7729	5.4966
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	72.3981	100	120	27.6019	47.6019	27.6019	39.6683
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	105.3183	90	100	-15.3183	-5.3183	-17.0203	-5.3183
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	75.3405	80	90	4.6595	14.6595	5.8244	16.2883
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	69.0464	80	90	10.9536	20.9536	13.6920	23.2818
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	49.0849	60	80	10.9151	30.9151	18.1918	38.6439
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.5 เมตร	70.0668	70	80	-0.0668	9.9332	-0.0954	12.4165

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

กลุ่มฯ มีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต จากเดิม ใช้กี่เหมือง หันมาใช้กี่กระตุกที่ได้รับการสนับสนุน จากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโดยยศะเกิด ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาหัตถ์ย้อยเครื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการมิยาซาวา และจากการที่ได้รับการอบรมด้านการทอผ้าอย่างต่อเนื่อง กลุ่มฯ ได้เปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ ให้มีความสะดวกขึ้น โดยการซื้อ PVC ขนาด 7 นิ้ว มาพันผ้าแทนการใช้ก๊วกไม้ให้หายาก และไม่ทนทาน นอกจากนี้ยังมีการลดขั้นตอนการผลิต โดยการจ้างผู้สูงอายุในหมู่บ้านทอผ้าใส่ท่อ PVC และหลอดกระดาษ สมาร์ททอผ้าอย่างเดียว ทำให้มารถทอผ้าได้รวดเร็วขึ้นกว่าเดิม

ของเสียที่เกิดขึ้นจากการกระบวนการผลิต จะเป็นน้ำย้อมผ้า โดยเฉพาะสีแดงมี แต่มีปริมาณไม่มากนัก กลุ่มฯ จึงเก็บทิ้งด้านหลังของกลุ่มฯ ซึ่งเป็นเขตภูเขา

กลุ่มฯ มีกำลังการผลิตน้อยสามารถทอผ้าได้ไม่เกิน 500 เมตรต่อเดือน อีกทั้งยังขาดทักษะในการย้อมสี โดยเฉพาะสีธรรมชาติ มีกระบวนการที่ยากสมาชิกขาดความสนใจที่จะฝึกฝน อีกทั้งการถ่ายภาพ การทอผ้าให้ถูกหลาณยังไม่ประสบผลสำเร็จ อย่างไรก็ตาม ในส่วนของสมาชิกที่ยังคงทำการผลิตอยู่ มีความต้องการที่จะฝึกทอผ้าขึ้นต้นจก และการแปรรูปผ้าทอเป็นผลิตภัณฑ์ของใช้ภายในบ้าน และเสื้อผ้าสำเร็จรูป

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาดของกลุ่มฯ เป็นหน้าที่ของประธาน และเลขานุการ โดยการรับคำสั่งซื้อจากลูกค้า ส่วนมากเป็นหน่วยงานราชการและกลุ่มแม่บ้านในเขตอำเภอโดยยศะเกิด เก็บเงินมัดจำจากลูกค้าร้อยละ 50 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ แล้วประชุมสมาชิกโดยแบ่งคำสั่งซื้อให้สมาชิกตามความสมัครใจ จากนั้นประธานจะรวบรวมผลผลิตส่งให้ลูกค้า พร้อมรับเงินส่วนที่เหลือ กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจกศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาหัตถ์ย้อยเครื่องในพระราชดำริ เป็นอุปกรณ์สติกขนาด 8 X 1 1/2 นิ้ว ด้านข้างสกรีนชื่อกลุ่มฯ ไว้บนบรรจุผลิตภัณฑ์แต่ละชิ้นเพื่อจำหน่ายในการออกร้าน

เดิมกลุ่มฯ ทอเฉพาะผ้าถุง ผ้าตัดเสื้อและผ้าขาวม้าเป็นผลิตภัณฑ์หลัก เมื่อได้รับการอบรมการทอตัวหนึ่งสือจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอโดยยศะเกิด กลุ่มฯ จึงยึดเป็นผลิตภัณฑ์ผ้าทอตัวหนึ่งสือเป็นหลักอีกผลิตภัณฑ์หนึ่ง และได้รับการอบรมเทคนิคทอผ้าแบบมัดหมี่ และทอผ้าแบบ 4 ตะกอล กลุ่มฯ ได้นำมาประยุกต์ใช้ในการทอผ้าตัดเสื้อ และผ้าถุง และยังได้รับการอบรมย้อมสีธรรมชาติ ที่ผ่านมายังไม่เคยสั่งซื้อจากลูกค้า ในปี พ.ศ. 2544 ลูกค้าที่มีคำสั่งซื้อมายังกลุ่มฯ มากที่สุดคือ โรงเรียนอนุบาลสงขลา ร้อยละ 26 รองลงมาเป็นกลุ่มแม่บ้านจ้อยร้อยละ 13 ศูนย์ควบคุมไฟฟ้าภาคเหนือ ร้อยละ 12 ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 ร้อยละ 7 โรงเรียนอนุบาลสวนเด็กร้อยละ 5 สหกรณ์การเกษตรพร้าวร้อยละ 5 กลุ่มแม่บ้านบ่อทอง ร้อยละ 4 สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโดยยศะเกิด ร้อยละ 2 และลูกค้ารายย่อยร้อยละ 2 ตามลำดับ

กลุ่มฯ จะตั้งราคาขายส่งจากต้นทุนราคาผ้าใย แล้วบวกเพิ่มอีกร้อยละ 50 ส่วนราคาขายปลีก จะบวกเพิ่มขึ้นละ 5 – 20 บาท กลุ่มฯ ได้ออกร้านเพื่อประชาสัมพันธ์ทีมงานและแสดงสินค้าที่จัดขึ้น ได้เพิ่มจากออกร้านในงานของกลุ่มฯ โดยเฉพาะที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 และได้รับการประชาสัมพันธ์ทางเวปไซด์ www.thaitombam.com กลุ่มฯ ได้ลูกค้าใหม่จากการแนะนำผ่านทางลูกค้าเก่าที่เคยมีคำสั่งซื้อมายังกลุ่มฯ และจากการประชาสัมพันธ์ของหญิงอุบลกลุ่มฯ ซึ่งทำงานหลายองค์กรทั้งในระดับตำบล และระดับอำเภอ

กลุ่มฯ มีข้อจำกัดเรื่องการจัดซื้อสื่อสาร เนื่องจากไม่มีโทรศัพท์ติดต่อกัน การใช้โทรศัพท์มือถือมีปัญหาเรื่องสัญญาณติดต่อกันยากลำบาก กลุ่มฯ อยู่ใกล้เส้นทางข้าวทอง อย่างไรก็ตาม กลุ่มฯ ต้องการการแปรรูปผ้าฝ้ายของตนให้มีความหลากหลายขึ้น โดยเน้นผลิตภัณฑ์ของใช้ภายในบ้าน และเสื้อผ้าสำเร็จรูป เพราะเป็นผลิตภัณฑ์ที่ขายง่ายกว่าผ้าทอ

8.1.4 การเงิน

การบริหารและวางแผนการเงินของกลุ่มฯ ประธาน และเลขานุการเป็นผู้เก็บเงินค่าขึ้นเครื่อง (เฉพาะค่าส่งซื้อ) เครดิตละ 50 บาท เงินหักเข้ากลุ่มฯ ร้อยละ 3 จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ แล้วนำส่งให้หญิงอีกเพื่อ นำไปทำบุญเงินฝากกับสหกรณ์การเกษตรตำบลป่าตอง จำกัด ต่อไป ส่วนการเบิกจ่ายจะต้องลงนาม 2 ใน 3 โดยมีประธาน เลขานุการ และหญิงอีกเป็นผู้มีอำนาจลงนาม กลุ่มฯ ให้สมาชิกยืมเงินรายละ 1,000 - 2,000 บาท เพื่อเป็นทุนในการจัดซื้อวัตถุดิบ เมื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์แล้วให้นำเงินมาชำระคืนให้กลุ่มฯ โดยไม่ติดดอกเบี้ย ในส่วนของเงินกู้ยืมจากการขอสินเชื่อจากธนาคารส่วนตำบลแม่เปิง จำนวน 10,000 บาท กลุ่มฯ ได้แบ่งให้สมาชิก 8 คน คนละ 1,250 บาท สิ้นปีต้องส่งดอกเบี้ยให้กลุ่มฯ คนละ 200 บาท

ในปี พ.ศ. 2531 กลุ่มฯ มีการระดมทุนจากสมาชิกจำนวน 32 ทุน ทุนละ 100 บาท ทุนเรือนหุ้นทั้งหมด 3,200 บาท ปัจจุบันมีสมาชิกลาออก 2 คน ทำให้มีทุนเรือนหุ้นเหลือ 3,000 บาท กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนเงินให้เปล่าจากเจ้าคณะอำเภอดอยสะเก็ด จำนวน 5,000 บาท เพื่อเป็นเงินทุนของกลุ่มฯ ในปี พ.ศ. 2540 กลุ่มฯ ได้เงินกู้ปลอดดอกเบี้ยจำนวน 20,000 บาท ระยะเวลา 1 ปี จากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดอยสะเก็ด และ ปี พ.ศ. 2544 กลุ่มฯ ได้เงินกู้ปลอดดอกเบี้ยจำนวน 10,000 บาท ระยะเวลา 5 ปี จากองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เปิง ในปี พ.ศ. 2544 กลุ่มฯ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ทั้งหมดมีมูลค่า 195,140 บาท โดยมีต้นทุนการผลิต 90,000 บาท ค่าน้ำ 240 บาท และค่าไฟฟ้า 2,400 บาท

กลุ่มฯ ไม่มีการบันทึกเรื่องใดๆ ทั้งเรื่องบัญชี และการยืมเงินของสมาชิก จะใช้วิธีช่วยกันจดจำ และไว้ใจสมาชิกที่ยืมเงิน ทำให้กลุ่มฯ ขาดข้อมูลแท้จริงทั้งเรื่องการผลิต การตลาด และการเงิน

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

หากมองด้านทักษะฝีมือแล้ว กลุ่มทอผ้าบ้านป่ามีความชำนาญด้านการทอผ้า และสามารถเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ ที่ได้รับการอบรมได้อย่างรวดเร็ว เช่น การทอผ้า 4 ตะกอ การมัดหมี่ และการย้อมสีธรรมชาติ เป็นต้น และยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ที่ตนเองผลิตอยู่แล้ว ให้เกิดความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อีกทั้งกลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานราชการหลายหน่วยงาน เช่น จากศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การทอผ้า พร้อมทั้งซ่อมแซมให้หากมีการชำรุดเสียหาย สนับสนุนการฝึกอบรม และยังหาตลาดให้กลุ่มฯ และยังมีแหล่งเงินทุนที่พร้อมจะให้การสนับสนุนหากกลุ่มฯ ต้องการเงินทุนหมุนเวียน เช่น สหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เปิง เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า ปัจจุบันภายนอกได้เอื้อต่อการพัฒนาของกลุ่มฯ ทั้งทางด้านการผลิต การตลาด และการเงิน แต่กลุ่มฯ มีจุดอ่อนอยู่ตรงที่กำกับการผลิต สมาชิกทอผ้าเป็นผู้สูงอายุ เฉลี่ยแล้ว 50 ปี และมีเพียง 8 คน จาก 30 คนที่ยังคงทอการทอผ้าอยู่ การสืบทอดให้ลูกหลานยังไม่ได้ผลนัก หากกลุ่มฯ ต้องการที่จะพัฒนาต่อไป ควรจะกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อที่จะดึงสมาชิกที่เหลืออยู่เข้ามาทำการทอผ้า เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ที่ถาวรในอนาคต และเป็นการอนุรักษ์การทอผ้าของหมู่บ้านป่าไผ่ไว้ตามเจตนารมณ์ของผู้ก่อตั้ง

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

กลุ่มฯ ควรร่วมมือกับศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในการเป็นศูนย์ฝึกอบรมการทอผ้า เพื่อเป็นศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการทอผ้าของกลุ่มทอผ้าต่างๆ ในเขตอำเภอคอยสะเกิด และอำเภอใกล้เคียง เนื่องจากกลุ่มฯ มีความพร้อมด้านสถานที่ เครื่องมือการทอผ้า และมีบุคลากรที่เคยเป็นวิทยากรให้กลุ่มทอผ้าต่างๆ ในเขตอำเภอคอยสะเกิด

8.3.2 การผลิต

กลุ่มฯ มีข้อจำกัดด้านแรงงาน ดังนั้นสมาชิกที่ยังทำการทอผ้าอยู่ควรฝึกการย้อมสีธรรมชาติให้มีความชำนาญ และมีความรู้ด้านเดียวกัน เพราะเป็นผลิตภัณฑ์เริ่มเป็นที่สนใจของลูกค้าทั้งใน และต่างประเทศ ประกอบกับวัตถุประสงค์การย้อมสีธรรมชาติ สามารถหาได้ง่ายในพื้นที่ ซึ่งต่างจากกลุ่มทอผ้าอื่นๆ เช่น กลุ่มทอผ้าในอำเภอจอมทอง ที่ต้องมาเฉพาะหาวัตถุดิบพวกดินแดง ในอำเภอคอยสะเกิดเพื่อไปย้อมสีผลิตภัณฑ์ และควรมีกลุ่มสมาชิกที่เหลือให้มีความชำนาญในด้านการทอตัวหนังสือ เพราะเป็นผลิตภัณฑ์หลักที่ลูกค้าสั่งซื้อเข้ามาอย่างต่อเนื่อง และควรร่วมมือกับกลุ่มทอผ้าบ้านแม่โป่งที่อยู่ในเขตตำบลเดียวกัน เพื่อให้การผลิตรวดเร็วขึ้นทันตามคำสั่งซื้อของลูกค้า

8.3.3 การตลาด

แม้ว่าปัจจุบันกลุ่มฯ ยังไม่มีปัญหาด้านการตลาด เนื่องจากกำลังการผลิตยังไม่เพียงพอ ในอนาคตหากกลุ่มฯ แก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้ กลุ่มฯ จะมีข้อจำกัดเรื่องการติดต่อสื่อสาร ทั้งทำเลที่ตั้ง และโถงคมนาคม เนื่องจากที่ทำการกลุ่มฯ ไม่มีโทรศัพท์ติดต่อกับกลุ่มฯ ควรจะระบุผู้ที่ติดต่อบริการได้สะดวก และบอกรายละเอียดผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งต่อรองราคาได้ หรืออาจร่วมมือกับกลุ่มฯ แปรรูปกระเป๋ามือถือบ้านป่าไผ่ ซึ่งมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว ในการออกร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และการโฆษณาประชาสัมพันธ์

จากการคำนวณต้นทุนการผลิต และผลตอบแทน พบว่า มีผลิตภัณฑ์หลายตัวที่ขาดทุนจากการตั้งราคาขายส่ง ได้แก่ ผ้ามัดเสื้อผ้าพื้นขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว และผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร กลุ่มฯ ควรปรับราคาขายส่งขึ้นตัวร้อยละ 5 ของราคาเดิม และผลิตภัณฑ์ที่ขาดทุนทั้งราคาขายส่ง และขายปลีก ได้แก่ ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร กลุ่มฯ ควรตั้งราคาขายส่ง และขายปลีกเพิ่มขึ้นตัวร้อยละ 20 ของราคาเดิม ซึ่งการตั้งราคาขึ้น จะทำให้กลุ่มฯ มีกำไรในทุกผลิตภัณฑ์

8.3.4 การเงิน

กลุ่มฯ ควรมีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย โดยลงบัญชีเป็นรายวัน และระบุรายการที่รับเข้ามา และการจ่ายเงินออกไป พร้อมทั้งบัญชีวัดต้นทุนให้สมาชิกนำฝากไปขอ บัญชีเงินกู้ ที่สมาชิกแต่ละรายมีเงินกลุ่มฯ ไป และการคืนเงินของสมาชิก หากกลุ่มฯ มีการลงบัญชีอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ทราบยอดจำหน่ายที่แท้จริงของกลุ่มฯ ยอดการกู้ยืมเงินของสมาชิก ผลกำไรสุทธิของกลุ่มฯ ได้รับในแต่ละปี เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจของกลุ่มฯ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กมลลา กองสุข. **ผ้าจาก กลุ่มลาวคั่งบ้านกุดจอก ชัยนาท – บ้านทับผึ้งน้อย สุพรรณบุรี**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2536.
- กองส่งเสริมหัตถกรรมไทย. **รายงานการศึกษาแนวทางการพัฒนาและอนุรักษ์ผ้าฝ้ายทอมือเพื่อ**
- การตลาด**. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2535.
- คณะกรรมการการวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์พื้นบ้านไทยให้ได้เปรียบในเชิงแข่งขัน กรณีผ้าทอพื้นเมืองและอาหารแปรรูปพื้นบ้าน. ศึกษาแนวทางวิจัยและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ณ ห้องประชุมคณะกรรมการการ หมายเลข 213-216 ชั้น 2 อาคารรัฐสภา 2, 19 พฤศจิกายน 2542.
- สุวรรณวรรณ สุวรรณรงค์. การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจการส่งออกผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของไทย. วิทยาลัยพณิชยการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (เศรษฐศาสตร์เกษตร) มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.
- ทรวงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล และแพทรีเซีย ชีสแมน แนนหนาว. “นิทรรศการผ้าเอเซีย : มรดกร่วมทางวัฒนธรรม”.
- ผ้าเอเซีย : มรดกร่วมทางวัฒนธรรม (Textiles of Asia: A common Heritage)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536.
- ธนาคารเอเซีย จำกัด. **มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตะวันออกจำกัด, 2535.
- ปริมรัตน์ แชนเพ้ง. **รายงานการศึกษากำหนดทิศทางของผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไทย**. สำนักงานพัฒนาอุตสาหกรรม ในครอบครัวและหัตถกรรม. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2542.
- แพทรีเซีย ชีสแมน แนนหนาว และวีกี พานิชพันธ์. “สายใยแห่งวัฒนธรรมไทยในศิลปะบนผืนผ้า”. **ผ้าเอเซีย : มรดกร่วมทางวัฒนธรรม (Textiles of Asia: A common Heritage)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536.
- ไพศาล คงคาอุยฉาย, อรุณศิริ ชิตวางกูร และเจเลียง หมด้อ. รายงานโครงการวิจัย: การพัฒนาเทคนิคการย้อมไหมด้วยสีธรรมชาติจากควาแก้วและคั่ง. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มิถุนายน 2543.
- “ไม้แกะสลัก จากงานอนุรักษ์สู่ธุรกิจสากล”. **ไทยด้านนา**. 20-26 ก.ค., 2541: 13-14.
- ยุพินศรี สายทอง. **งานทอ**. กรุงเทพฯ : คณะศิลปกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา, 2528.
- วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. **ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน**. กรุงเทพฯ : ปาณยา, 2527.
- ต้นศันย์ คำบุญชู. การย้อมสีเส้นด้ายด้วยสีธรรมชาติจากแก่นขนุนและเปลือกมะพร้าวโดยใช้สารช่วยติด. รายงานปัญหาพิเศษ วิทยาศาสตร์บัณฑิต ภาควิชาเคมีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.
- ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1. **ข้อมูลรายชื่อผู้ผลิตสินค้าหัตถกรรม**. เชียงใหม่: กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2542. (เอกสารไม่ตีพิมพ์)

สถาบันวิจัยหม่อนไหม. **เครื่องสาวไหมอุบลราชธานี 50**. จุฬาลงคร. กรมวิชาการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2543.

สถาบันวิจัยหม่อนไหม. **ไหมไทยลูกผสมสกุลนคร**. จุฬาลงคร. กรมวิชาการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2543.

สมเด็จพระเทพฯ. “เครื่องแม่แกะสลักในภาคเหนือ”. **สรรพช่าง: ภูมิปัญญาท้องถิ่นเชียงใหม่**. เชียงใหม่: ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่และศูนย์วัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่, 2539.

สายสุนีย์สิงห์ทัศน์. “เส้นทางไหมไทย”. **อนุสาร อสท**. 36, 1 (สิงหาคม 2538), 20-21.

สุวดี ธนประสิทธิ์พัฒนา. “การแต่งกายสตรีกับเหตุการณ์ในสังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์”. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเนื่องในมหามงคลสมัยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระเจริญพระชนมายุ ครบ 5 รอบ เรือง ทัตถกรรมกับวิถีชีวิตไทย. สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 16-17 พฤศจิกายน 2535 ณ ห้องประชุมศาลาบริรักษ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนทร นวเศรษฐวิสูตร. “ผ้าไหมในแนวสากล”. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการหม่อนไหม ประจำปี 2544. 26-28 มีนาคม 2544 ณ โรงแรมธาวาลัย เพชรบุรี.

อนันต์เสวก แห่งวังเจริญ. **คู่มือย้อมสีธรรมชาติ ฉบับชาวบ้าน สีเขียว สีนํ้าตาล และสีดำ เล่ม 1**.

เชียงใหม่: หน่วยพิมพ์เอกสารวิชาการ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.

ภาคผนวก ก
รูปภาพ

รูปที่ ก. 1 นางสาวผ่องศรี ชาติอินทร์จันทร์
ประธานกลุ่มทอผ้าบ้านป่าแฝ

รูปที่ ก. 2 คณะกรรมการกลุ่มทอผ้าบ้านป่าแฝ

รูปที่ ก. 3 ป้ายชื่อกลุ่มทอผ้าบ้านป่าแฝ

รูปที่ ก. 4 ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ

รูปที่ ก. 5 ผ้าตัดเสื้อผ้าลาย

รูปที่ ก. 6 ผ้าตัดเสื้อผ้าพื้น

รูปที่ ก. 7 ผ้าถุง 4 ตะกอด

รูปที่ ก. 8 ผ้าถุงไหมประดับสี

รูปที่ ก. 9 กระสวย หลอดกระสวย ท่อ PVC 7 นิ้ว
ไม้ดาบ และไม้จั่นแบน

รูปที่ ก. 10 สีย้อมผ้า ย ชูผึ้ง สายวัด
และไม้บรรทัด

รูปที่ ก. 11 การทอผ้าพันคอไหมประดับสี

รูปที่ ก. 12 การเก็บเขาเส้นล่าง

รูปที่ ก. 13 ตัวอย่างการยอมรับสิทธิธรรมชาติ

รูปที่ ก. 14 อุปกรณ์การต้มฝ้ายย้อมสี

ภาคผนวก ข

การคำนวณต้นทุนและอัตราส่วนทางการเงิน

1. วัตถุดิบ

ผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดมีการใช้วัตถุดิบหลัก แตกต่างกันไป ชนิด และปริมาณการใช้ ซึ่งมีรายละเอียดการใช้วัตถุดิบหลัก ดังตารางที่ ข.1

ตารางที่ ข. 1 ปริมาณวัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิต

ผลิตภัณฑ์	เส้นยืน		เส้นพุ่ง		ปริมาณ (๒๑)ชิ้น
	ชนิด	ปริมาณ (๒๑)ม้วน	ปริมาณ (๒๑)ชิ้น	ชนิด	ปริมาณ (๒๑)ม้วน
ผ้ถึงหม่ประดิษฐ์ 40นิ้ว X1.8 เมตร	ไหมประดิษฐ์	100	4.5000	ไหมประดิษฐ์	107
ผ้ถึง 4 ตะขอ 40 X 1.8 เมตร	ไหมประดิษฐ์	100	5.0000	ไหมประดิษฐ์	107
ผ้ตัดเสื้อผ้พื้น 40 นิ้ว	ไหมประดิษฐ์	105	2.6250	ไหมประดิษฐ์	105
ผ้ตัดเสื้อคอทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว	ไหมประดิษฐ์	105	2.6250	ไหมประดิษฐ์	105
ผ้ขาวม้่าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	ไหมประดิษฐ์	160	4.0000	ไหมประดิษฐ์	160
ผ้คลุมไหล่หม่ประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	ไหมประดิษฐ์	100	2.8571	ไหมประดิษฐ์	105
ผ้คลุมไหล่ผ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	ฝ้ายเบอร์ 40/2	105	3.0000	ฝ้ายเบอร์ 20/1	105
ผ้พันคอหม่ประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	ไหมประดิษฐ์	80	2.2857	ไหมประดิษฐ์	45
ผ้ปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 2 เมตร	ฝ้ายเบอร์ 20/1	50	3.7500	ฝ้ายเบอร์ 10/1	20

ที่มา จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข. 2 ปริมาณการใช้วัสดุอุปกรณ์การผลิต

ผลิตภัณฑ์	ฟาง		สับหวด			พื้น		ซีเมนต์	
	(ม้วน)	(ชิ้น)	(ชิ้น/โต๊ะ)	(เส้น)	(กระสอบ)	(เส้น)	(แผ่น)	(เส้น)	
ผ้าถุงใหม่ประดิษฐ์ 40นิ้ว X 1.8 เมตร	0.3000	0.0135	4.0000	0.1800	0.5000	0.0225	0.0003	0.000014	
ผ้าถุง 4 ตะกอล 40 X 1.8 เมตร	0.3000	0.0150	4.0000	0.2000	0.5000	0.0250	0.0003	0.000015	
ผ้าตัดเสื้อผ้าพื้น 40 นิ้ว	-	0.0000	5.0000	0.1250	0.7500	0.0188	0.0003	0.000008	
ผ้าตัดเสื้อคอห่านสีด 40 นิ้ว	-	0.0000	5.0000	0.1250	0.7500	0.0188	0.0003	0.000008	
ผ้าขาวม้าใหม่ประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	-	0.0000	5.0000	0.1250	0.7500	0.0188	0.0006	0.000015	
ผ้าคลุมโหลใหม่ประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	-	0.0000	6.0000	0.1714	1.0000	0.0286	0.0006	0.000017	
ผ้าคลุมโหลผ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.5000	0.0143	4.0000	0.1143	1.5000	0.0429	0.0006	0.000017	
ผ้าพันคอใหม่ประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	-	0.0000	4.0000	0.1143	0.5000	0.0143	0.0006	0.000017	
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 2 เมตร	0.2000	0.0150	2.0000	0.1500	0.2500	0.0188	0.0002	0.000015	

ที่มา จากการจัดซื้อและการคำนวณ

สมาชิกมีการจ้างผู้สูงอายุในหมู่บ้าน กรอผ้ายโหลตลอด PVC ขนาด 7 นิ้ว ใจละ 1 บาท และกรอผ้ายโหลตลอดกระสวยใจละ 2 บาท ในผลิตภัณฑ์ต่างๆ มีค่าจ้างแรงงานดังตารางที่ ข. 3

ตารางที่ ข. 3 การจ้างแรงงานกรอผ้ายโหลตลอด PVC และตลอดกระสวย

ผลิตภัณฑ์	ค่าแรงกรอผ้ายโหลตลอด PVC.			ค่าแรงกรอผ้ายโหลตลอดกระสวย			
	จำนวน (ใจ)	จำนวน (บาท/ม้วน)	จำนวน (บาท/ชิ้น)	จำนวน (ใจ)	จำนวน (บาท/ม้วน)	จำนวน (บาท/ชิ้น)	จำนวน
ผ้าถุงใหม่ประดิษฐ์ 40นิ้ว X 36 เมตร	100	100	4.50	107	214	9.63	
ผ้าถุง 4 ตะกอล 40 X 36 เมตร	100	100	5.00	107	214	10.70	
ผ้าตัดเสื้อผ้าพื้น 40 นิ้ว X 40 เมตร	105	105	2.63	105	210	5.25	
ผ้าตัดเสื้อคอห่านสีด 40 นิ้ว X 40 เมตร	105	105	2.63	105	210	5.25	
ผ้าขาวม้าใหม่ประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 80 เมตร	160	160	4.00	160	320	8.00	
ผ้าคลุมโหลใหม่ประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 70 เมตร	100	100	2.86	105	210	6.00	
ผ้าคลุมโหลผ้าย 24 นิ้ว X 70 เมตร	105	105	3.00	105	210	6.00	
ผ้าพันคอใหม่ประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 70 เมตร	80	80	2.29	45	90	2.57	
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 20 เมตร	50	50	3.75	20	40	3.00	

ที่มา จากการจัดซื้อและการคำนวณ

บ้านป่าไผ่ มีการคิดค่าแรง วันละ 80 บาท ในการทำงาน 1 วัน (8 ชั่วโมง) ดังนั้นค่าแรงต่อชั่วโมง เท่ากับ 10 บาท ใน การทอผ้า 1 ม้วน มีการใช้แรงงานต่างๆ ดังตารางที่ ข.4

ตารางที่ ข. 4 การใช้แรงงานในการทอผ้าในขั้นตอนต่างๆ

ผลิตภัณฑ์	ทอผ้า				เรียงผ้ายเส้นยืน				หวีผ้าย				เก็บเขา				ดัดผ้าย			
	(คน)	(ชม.)	(บาท/ ม้วน)	(บาท/ ชิ้น)	(คน)	(ชม.)	(บาท/ ม้วน)	(บาท/ ชิ้น)	(คน)	(ชม.)	(บาท/ ม้วน)	(บาท/ ชิ้น)	(คน)	(ชม.)	(บาท/ ม้วน)	(บาท/ ชิ้น)	(คน)	(ชม.)	(บาท/ ม้วน)	(บาท/ ชิ้น)
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 36 เมตร	1	18	180	8.10	1	4	40	1.80	2	4	80	3.60	1	12	120	5.40	1	2	20	0.90
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 36 เมตร	1	30	300	15.00	1	4	40	2.00	2	4	80	4.00	1	12	120	6.00	1	2	20	1.00
ผ้าตัดเสื้อผ้าพื้น 40 นิ้ว X 40 เมตร	1	20	200	5.00	1	4	40	1.00	2	4	80	2.00	1	12	120	3.00	1	3	30	0.75
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 40 เมตร	1	40	400	10.00	1	4	40	1.00	2	4	80	2.00	1	12	120	3.00	1	3	30	0.75
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 80 เมตร	1	50	500	12.50	1	5	50	1.25	2	3	60	1.50	1	10	100	2.50	1	3	30	0.75
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 70 เมตร	1	18	180	5.14	1	5	50	1.43	2	3	60	1.71	1	7	70	2.00	1	2	20	0.57
ผ้าคลุมไหล่ผ้าย 24 นิ้ว X 70 เมตร	1	18	180	5.14	1	5	50	1.43	2	3	60	1.71	1	7	70	2.00	1	2	20	0.57
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 70 เมตร	1	28	280	8.00	1	4	40	1.14	2	3	60	1.71	1	3	30	0.86	1	1	10	0.29
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 20 เมตร	1	10	100	7.50	1	3	30	2.25	2	4	80	6.00	1	6	60	4.50	1	1	10	0.75

ที่มา จากการสำรวจและการคำนวณ

2. ค่าเสื่อมราคา

ปี พ.ศ. 2544 มีการผลิต และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทั้งหมดมูลค่า 302,040 บาท การหาค่าเสื่อมราคาในผลิตภัณฑ์แต่ละชั้นจะคิดเทียบมูลค่าของผลิตภัณฑ์ขายได้ในปี พ.ศ. 2544 แล้วคิดเทียบกับมูลค่าขายของแต่จะผลิตภัณฑ์ตัวอย่างเช่น ก็กระดูก มีค่าเสื่อมราคาต่อปี เท่ากับ $50,000/50 = 1,000$ บาท ค่าเสื่อม/ 1 บาท = $1,000/302,040 = 0.00033$ บาท ในการทยอยจ่ายของกลุ่มฯ มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทอผ้า และการคำนวณค่าเสื่อมราคา ดังตารางที่ ข. 5

ตารางที่ ข. 5 ค่าเสื่อมราคาวัสดุอุปกรณ์ การผลิตผ้าทอ

อุปกรณ์	หน่วย	จำนวน	ราคา (บาท)	มูลค่า ทั้งหมด (บาท)	อายุการ ใช้งาน (ปี)	ค่าเสื่อม ราคาต่อปี (บาท)	ค่าเสื่อม/1 บาท
กระดูก	หลัง	10	5,600	50,000	50	1,000	0.0033
กระดูก	หลัง	4	8,000	32,000	50	640	0.0021
กระดูก	หลัง	1	12,000	12,000	50	240	0.0008
พื้นหัวเหล็กขนาดเบอร์ 40	อัน	20	350	7,000	10	700	0.0023
เชือกไนลอน	ม้วน	15	200	3,000	3	1,000	0.0033
ไม้เท้าเขาก	อัน	15	20	300	10	30	0.0001
ไม้เท้าเขาก	อัน	15	20	300	10	30	0.0001
ไม้เท้า	คู่	15	30	450	5	90	0.0003
กระสวย	อัน	15	100	1,500	2	750	0.0025
หลอดกระสวย	หลอด	1,000	0.17	170	2	85	0.0003
ไม้ด้าม	อัน	15	25	375	10	38	0.0001
ไม้ชนิดแบน	อัน	15	30	375	10	38	0.0001
ไม้ชนิดกลม	อัน	15	25	375	10	38	0.0001
สายวัด	เส้น	15	10	150	3	50	0.0002
แมลงปัดผ้าเส้นยืน	อัน	15	10	150	2	75	0.0002
ระวิงกรอผ้า	ชุด	1	800	800	10	80	0.0003
ท่อ PVC ขนาด 8 นิ้ว	หลอด	1,000	2	2,000	10	400	0.0013
ที่เรียงผ้าเย็บยืน	หลัง	1	1,000	1,000	50	20	0.0001
ที่หีผ้า	ชุด	1	1,000	1,000	50	20	0.0001
เตาอังผ้า	ใบ	2	300	600	10	60	0.0002
กะละมังขนาด 0.50 เมตร	ใบ	2	50	100	2	50	0.0002
ห่วงลวดคล้องผ้า	อัน	10	20	200	5	40	0.0001
พัดลม	ตัว	5	300	1,500	5	300	0.0010
โรงเรือน	หลัง	1	100,000	100,000	20	5,000	0.0166

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 6 **ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ผลิตภัณฑแต่ละชนิด**

ผลิตภัณฑ	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคา/ชิ้น	ค่าเสื่อม/ชิ้น
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0062	120	0.7469
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0062	200	1.2449
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0062	65	0.4046
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0062	100	0.6224
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0062	100	0.6224
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0062	90	0.5602
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0062	90	0.5602
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0062	80	0.4979
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0062	70	0.4357

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 7 **ค่าเสื่อมราคาพันหวีเหล็กในผลิตภัณฑแต่ละชนิด**

ผลิตภัณฑ	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคา/ชิ้น	ค่าเสื่อม/ชิ้น
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0023	120	0.2781
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0023	200	0.4635
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0023	65	0.1506
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0023	100	0.2318
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0023	100	0.2318
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0023	90	0.2086
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0023	90	0.2086
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0023	80	0.1854
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0023	70	0.1622

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 8 ค่าเสื่อมราคาช้อกไปนอนในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคา/ชิ้น	ค่าเสื่อม/ชิ้น
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0033	120	0.3973
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0033	200	0.6622
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0033	65	0.2152
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0033	100	0.3311
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0033	100	0.3311
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0033	90	0.2980
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0033	90	0.2980
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0033	80	0.2649
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0033	70	0.2318

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 9 ค่าเสื่อมราคาแม่เก็บเขาในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคา/ชิ้น	ค่าเสื่อม/ชิ้น
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0001	120	0.0119
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0001	200	0.0199
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0001	65	0.0065
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0001	100	0.0099
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	100	0.0099
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	90	0.0089
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	90	0.0089
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	80	0.0079
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0001	70	0.0070

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 10 ค่าเสื่อมราคาในหน่วยบาทในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคาฐาน	ค่าเสื่อม/ฐาน
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0001	120	0.0119
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0001	200	0.0199
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0001	65	0.0065
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0001	100	0.0099
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	100	0.0099
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	90	0.0089
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	90	0.0089
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	80	0.0079
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0001	70	0.0070

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 11 ค่าเสื่อมราคาในหน่วยบาทในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคาฐาน	ค่าเสื่อม/ฐาน
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0003	120	0.0358
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0003	200	0.0596
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0003	65	0.0194
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0003	100	0.0298
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0003	100	0.0298
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0003	90	0.0268
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0003	90	0.0268
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0003	80	0.0238
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0003	70	0.0209

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 12 ค่าเสื่อมราคากระสวยในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคาฐาน	ค่าเสื่อม/ฐาน
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0025	120	0.2980
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0025	200	0.4966
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0025	65	0.1614
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0025	100	0.2483
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0025	100	0.2483
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0025	90	0.2235
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0025	90	0.2235
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0025	80	0.1986
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0025	70	0.1738

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 13 ค่าเสื่อมราคาหลอดกระสวยในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคาฐาน	ค่าเสื่อม/ฐาน
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0003	120	0.0338
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0003	200	0.0563
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0003	65	0.0183
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0003	100	0.0281
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0003	100	0.0281
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0003	90	0.0253
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0003	90	0.0253
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0003	80	0.0225
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0003	70	0.0197

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 14 ค่าเสื่อมราคาไม้ดาบในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคาฐาน	ค่าเสื่อม/ฐาน
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0001	120	0.0149
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0001	200	0.0248
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0001	65	0.0081
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0001	100	0.0124
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	100	0.0124
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	90	0.0112
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	90	0.0112
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	80	0.0099
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0001	70	0.0087

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 15 ค่าเสื่อมราคาไม้ชนิดแบนในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคาฐาน	ค่าเสื่อม/ฐาน
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0001	120	0.0149
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0001	200	0.0248
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0001	65	0.0081
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0001	100	0.0124
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	100	0.0124
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	90	0.0112
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	90	0.0112
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	80	0.0099
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0001	70	0.0087

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 16 ค่าเสื่อมราคาขั้นต้นกลมในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคาฐาน	ค่าเสื่อมฐาน
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0001	120	0.0149
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0001	200	0.0248
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0001	65	0.0081
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0001	100	0.0124
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	100	0.0124
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	90	0.0112
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	90	0.0112
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	80	0.0099
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0001	70	0.0087

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 17 ค่าเสื่อมราคาสายวัดในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคาฐาน	ค่าเสื่อมฐาน
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0002	120	0.0199
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0002	200	0.0331
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0002	65	0.0108
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0002	100	0.0166
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0002	100	0.0166
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0002	90	0.0149
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0002	90	0.0149
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0002	80	0.0132
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0002	70	0.0116

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 18 ค่าเสื่อมราคาปรับปรุงฝ่ายเส้นใยในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคาฐาน	ค่าเสื่อมฐาน
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0002	120	0.0298
ผ้าถุง 4 ตะกอล 40 X 1.80 เมตร	0.0002	200	0.0497
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0002	65	0.0161
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0002	100	0.0248
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0002	100	0.0248
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0002	90	0.0223
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0002	90	0.0223
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0002	80	0.0199
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0002	70	0.0174

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ 19 ค่าเสื่อมราคาอะไหล่รถฝ้าย ในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคาฐาน	ค่าเสื่อมฐาน
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0003	120	0.0318
ผ้าถุง 4 ตะกอล 40 X 1.80 เมตร	0.0003	200	0.0530
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0003	65	0.0172
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0003	100	0.0265
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0003	100	0.0265
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0003	90	0.0238
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0003	90	0.0238
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0003	80	0.0212
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0003	70	0.0185

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 20 ค่าเสื่อมราคาหลอด PVC ขนาด 7 นิ้ว ในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคา/ชิ้น	ค่าเสื่อม/ชิ้น
ผ้าถูงหมประดษฐร 40นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0013	120	0.1589
ผ้าถูง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0013	200	0.2649
ผ้าตัดเส้ือผ้าพน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0013	65	0.0861
ผ้าตัดเส้ือทอถวหมสอ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0013	100	0.1324
ผ้าขาวม่่าหมประดษฐร 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0013	100	0.1324
ผ้าคลุมแหลหมประดษฐร 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0013	90	0.1192
ผ้าคลุมแหลฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0013	90	0.1192
ผ้าพนคอหมประดษฐร 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0013	80	0.1059
ผ้าปูเต้ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0013	70	0.0927

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 21 ค่าเสื่อมราคาทรายฝ้ายสันยืนในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคา/ชิ้น	ค่าเสื่อม/ชิ้น
ผ้าถูงหมประดษฐร 40นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0001	120	0.0079
ผ้าถูง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0001	200	0.0132
ผ้าตัดเส้ือผ้าพน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0001	65	0.0043
ผ้าตัดเส้ือทอถวหมสอ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0001	100	0.0066
ผ้าขาวม่่าหมประดษฐร 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	100	0.0066
ผ้าคลุมแหลหมประดษฐร 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	90	0.0060
ผ้าคลุมแหลฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	90	0.0060
ผ้าพนคอหมประดษฐร 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	80	0.0053
ผ้าปูเต้ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0001	70	0.0046

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 22 ค่าเสื่อมราคาหน่วยฝ้ายในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคาฐาน	ค่าเสื่อมฐาน
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0001	120	0.0079
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0001	200	0.0132
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0001	65	0.0043
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0001	100	0.0066
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	100	0.0066
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	90	0.0060
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	90	0.0060
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	80	0.0053
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0001	70	0.0046

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 23 ค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้ในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคาฐาน	ค่าเสื่อมฐาน
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40นิ้ว X 1.80 เมตร	0.00012	120	0.0149
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.00012	200	0.0248
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.00012	65	0.0081
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.00012	100	0.0124
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.00012	100	0.0124
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.00012	90	0.0112
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.00012	90	0.0112
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.00012	80	0.0099
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.00012	70	0.0087

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 24 ค่าเสื่อมราคาจะมั่งขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.50 เมตร ในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคาฐาน	ค่าเสื่อม/ฐาน
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0002	120	0.0199
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0002	200	0.0331
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0002	65	0.0108
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0002	100	0.0166
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0002	100	0.0166
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0002	90	0.0149
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0002	90	0.0149
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0002	80	0.0132
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0002	70	0.0116

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 25 ค่าเสื่อมราคาห่วงหลอดคล้องฝ้ายในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคาฐาน	ค่าเสื่อม/ฐาน
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0001	120	0.0159
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0001	200	0.0265
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0001	65	0.0086
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0001	100	0.0132
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	100	0.0132
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	90	0.0119
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	90	0.0119
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0001	80	0.0106
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0001	70	0.0093

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 26 ค่าเสื่อมราคาพัฒนาในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคาฐาน	ค่าเสื่อมฐาน
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0010	120	0.1192
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0010	200	0.1986
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0010	65	0.0646
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0010	100	0.0993
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0010	100	0.0993
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0010	90	0.0894
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0010	90	0.0894
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0010	80	0.0795
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0010	70	0.0695

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 27 ค่าเสื่อมราคาโรงทอผ้าในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคาฐาน	ค่าเสื่อมฐาน
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40 นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0166	120	1.9865
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0166	200	3.3108
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0166	65	1.0760
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0166	100	1.6554
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0166	100	1.6554
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0166	90	1.4899
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0166	90	1.4899
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0166	80	1.3243
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0166	70	1.1588

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

3. การตลาด

กลุ่มฯ มีตู้โชว์ที่ได้รับการสนับสนุนศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ จำนวน 4 หลัง มูลค่า 4,000บาท มีอายุการใช้งาน 20 ปี ค่าเสื่อมต่อปี เท่ากับ 200 บาท ในปี พ.ศ. 2544 กลุ่มฯ ผลิตภัณฑ์ภัณฑ์ทั้งหมดมูลค่า 302,040 บาท จำหน่ายผลิตภัณฑ์ในนามกลุ่มฯ มูลค่า 195,140 บาท ค่าเสื่อมต่อผลิตภัณฑ์ดังตารางที่ ข.28

ตารางที่ ข. 28 ค่าเสื่อมราคาตู้โชว์ในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อม/ 1 บาท	ราคาชิ้น	ค่าเสื่อม/ชิ้น
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0010	120	0.1230
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0010	65	0.0666
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0010	100	0.1025

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

4. การบริหารจัดการ

ในปี 1 ปี กลุ่มฯ มีค่าน้ำที่จ่ายให้ประปาหมู่บ้านปีละ 240 บาท และค่าไฟฟ้า ปีละ 2,400 บาท ในปี พ.ศ. 2544 กลุ่มฯ มีการผลิตผลิตภัณฑ์ทั้งหมด 302,040 บาท ค่าเสื่อมต่อผลิตภัณฑ์ดังตารางที่ ข.29 และ ข. 30

ตารางที่ ข. 29 ค่าน้ำในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าน้ำ/ 1 บาท	ราคาชิ้น	ค่าน้ำ/ชิ้น
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0008	120	0.0954
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0008	200	0.1589
ผ้าตัดเสื้อผ้าพัน 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0008	65	0.0516
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0008	100	0.0795
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0008	100	0.0795
ผ้าคลุมไหมไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0008	90	0.0715
ผ้าคลุมไหมผ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0008	90	0.0715
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0008	80	0.0636
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0008	70	0.0556

ที่มา : จากการสำรวจ และการคำนวณ

ตารางที่ ข. 30 ค่าไฟฟ้าในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ผลิตภัณฑ์	ค่าไฟฟ้า/ 1 บาท	ราคาชิ้น	ไฟฟ้า/ชิ้น
ผ้าถุงไหมประดิษฐ์ 40นิ้ว X 1.80 เมตร	0.0079	120	0.9535
ผ้าถุง 4 ตะกอ 40 X 1.80 เมตร	0.0079	200	1.5892
ผ้าตัดเสื้อผ้าพื้น 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0079	65	0.5165
ผ้าตัดเสื้อทอตัวหนังสือ 40 นิ้ว X 1 เมตร	0.0079	100	0.7946
ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร	0.0079	100	0.7946
ผ้าคลุมไหล่ไหมประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0079	90	0.7151
ผ้าคลุมไหล่ฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร	0.0079	90	0.7151
ผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร	0.0079	80	0.6357
ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร	0.0079	70	0.5562

ที่มา : จากการสำรวจ และภาารคำนวณ

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

I อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)

: แสดงถึงสภาพคล่องระยะสั้น

1. อัตราส่วนหมุนเวียน หรืออัตราส่วนเดินสะพัด (current ratio)

$$\begin{aligned} &= \text{สินทรัพย์หมุนเวียน} / \text{หนี้สินหมุนเวียน (เท่า)} \\ &= CA / CL \\ &= 0 \text{ เท่า} \end{aligned}$$

มูลค่าของสินทรัพย์หมุนเวียนมีมากเป็น 0 เท่าของหนี้สินหมุนเวียน แสดงให้เห็นว่ากิจการมีสภาพคล่องสูง หรือมีความสามารถในการชำระหนี้ได้

2. อัตราส่วนสภาพคล่องระยะสั้น หรืออัตราส่วนทุนหมุนเวียน หรืออัตราส่วนฉับพลัน (Acid Test Ratio or Quick Ratio)

$$\begin{aligned} &= (\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงคลัง}) / CL \text{ (เท่า)} \\ &= \text{สินทรัพย์สภาพคล่อง} / CL \\ &= CL \\ &= 0 \text{ เท่า} \end{aligned}$$

กิจการมีสินทรัพย์สภาพคล่องเป็น 0 เท่า ของหนี้สินหมุนเวียนแสดงว่ากิจการมีสภาพคล่องสูง

3. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่องของกระแสเงินสด (Cash Flow Liquidity Ratio)

$$\begin{aligned} &= (\text{เงินสด} + \text{หลักทรัพย์} + \text{กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน}) / CL \text{ (เท่า)} \\ &= 0 \text{ เท่า} \end{aligned}$$

กิจการมีอัตราส่วนแสดงสภาพคล่องของเงินสดเป็น 0 เท่า ของหนี้สินหมุนเวียน แสดงว่า

กิจการมีสภาพคล่องค่อนข้างสูง

4. ทุนหมุนเวียน (Working Capital)

$$\begin{aligned} &= CA - CL \text{ (บาท)} \\ &= 50,000 - 0 \\ &= 50,000 \text{ บาท} \end{aligned}$$

II อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Activity / efficiency Ratio)

: แสดงถึงประสิทธิภาพและสภาพคล่องระยะยาว

5. อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า (Accounts Receivable Turnover Ratio)

= ยอดขายเชื่อ / ลูกหนี้การค้าถัวเฉลี่ย (ครึ่งหรือรอบ)

= 195,140 / 97,570

= 2

การขายเชื่อของกิจการสามารถเก็บเงินได้ 2 ครั้งต่อปี หรือ 6 เดือนต่อครั้ง

ลูกหนี้การค้าถัวเฉลี่ย = (ลูกหนี้การค้าต้นงวด + ลูกหนี้การค้าปลายงวด) / 2

= 195,140 / 2

= 97,570 บาท

6. ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้ (Average Collection Period)

= 365 วัน / อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า (วัน)

= 365 / 2

= 182.50 วัน

การขายเชื่อแต่ละครั้งธุรกิจใช้ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้ 185.50 วัน

7. อัตราการหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า

= ยอดซื้อเชื่อ / เจ้าหนี้การค้าถัวเฉลี่ย (ครึ่งหรือรอบ)

= 195,140 / 97,570

= 2 ครั้งหรือรอบ

อัตราการขายชำระหนี้ของกิจการเป็น 2 ครั้งต่อปี

8. ระยะเวลาเฉลี่ยในการชำระหนี้

= 365 วัน / อัตราการหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า (วัน)

= 365 / 2

= 182.50 วัน

การจ่ายชำระหนี้แต่ละครั้งกิจการใช้ระยะเวลาเฉลี่ย 182.50 วัน เมื่อเทียบกับระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บแต่ละครั้ง กิจการใช้เวลาระยะเวลาเฉลี่ย 185.50 วัน นั่นหมายความว่าเก็บเงินได้ช้าแต่จะระหนี้เร็วกิจการมีสภาพคล่องน้อย

$$\begin{aligned}
 9. \text{ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (Inventory Turnover Ratio)} \\
 &= \frac{\text{ต้นทุนสินค้าขาย} / \text{สินค้าคงคลัง}}{0}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 10. \text{ อายุสินค้า หรือระยะที่เก็บสินค้าไว้ก่อนขาย (Inventory Turnover Day)} \\
 &= 365 \text{ วัน} / \text{อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (วัน)} \\
 &= 0
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 11 \text{ รอบธุรกิจ (Operating Cycle)} \\
 &= \text{ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้} + \text{อายุสินค้า (วัน)} \\
 &= 182.50 + 0 \\
 &= 182.50 \text{ วัน}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 12. \text{ อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมด (Total Asset Turnover Ratio)} \\
 &= \frac{\text{ยอดขาย} / \text{สินทรัพย์ทั้งหมด (ครั้งหรือเท่า)}}{S / \text{Total Asset or } S / (CA+FA)} \\
 &= 195,140 / 378,371 \\
 &= 0.52 \text{ เท่า}
 \end{aligned}$$

สินทรัพย์ทั้งหมดจะก่อให้เกิดยอดขาย 0.52 เท่า / ปี ซึ่งแสดงถึงความสามารถก่อให้เกิดยอดขายจากการใช้สินทรัพย์ทั้งหมด

$$\begin{aligned}
 13. \text{ อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets Turnover Ratio)} \\
 &= \frac{\text{ยอดขาย} / \text{สินทรัพย์ถาวรสุทธิ (ครั้งหรือเท่า)}}{S / FA} \\
 &= 195,140 / 328,371 \\
 &= 0.59 \text{ เท่า}
 \end{aligned}$$

หมายถึงยอดขายเป็น 0.59 ของสินทรัพย์ถาวรสุทธิ แสดงให้เห็นความสามารถก่อให้เกิดยอดขายจากการใช้สินทรัพย์ถาวรทั้งหมด

III อัตราส่วนแสดงความสามารถในการกู้ยืม หรือความเสี่ยงในการกู้ยืม (Debt Ratio or Leverage Ratio)

$$\begin{aligned}
 14. \text{ อัตราส่วนหนี้สิน (Debt Ratio)} \\
 &= \frac{\text{หนี้สินทั้งหมด} / \text{สินทรัพย์ทั้งหมด}}{100}
 \end{aligned}$$

$$= (8,000 / 378,371) \times 100$$

$$= 2.11$$

หมายถึงทุกๆ 100 บาท ของสินทรัพย์ทั้งหมดของกิจการมีภาระผูกพันที่ต้องชำระหนี้ทั้งหมด 2.11 บาท ซึ่งจะเห็นได้ว่ากิจการมีความเสี่ยงทางการเงินค่อนข้างสูง

15. หนี้สินต่อส่วนของเจ้าของ (D / E)

$$= \text{Debt} / \text{Equity}$$

$$= \text{หนี้สิน} / \text{ส่วนของเจ้าของ (เท่า)}$$

$$= 8,000 / 370,371$$

$$= 0.02 \text{ เท่า}$$

หมายถึง ทุกๆ 1 บาท ของส่วนของเจ้าของกิจการมีภาระผูกพันที่ต้องชำระหนี้ 0.02 บาท

16. อัตราส่วนหนี้ระยะยาวต่อเงินลงทุนรวม (Long – Term Debt / Total Capitalization)

$$= \text{หนี้ระยะยาว} / (\text{หนี้ระยะยาว} + \text{ส่วนของถือหุ้น}) \text{ (เท่า)}$$

$$= \text{LTD} / (\text{LTD} + \text{Equity})$$

$$= 8,000 / 370,371$$

$$= 0.2 \text{ เท่า}$$

หมายถึงหนี้ระยะยาวที่ผู้ถือหุ้นนำมาใช้เป็นเงินลงทุนค่อนข้างสูง คือ 0.2 เท่าของจำนวนเงินทั้งหมด

17. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Times Interest Earning or Interest Coverage Ratio)

$$= \text{กำไรจากการดำเนินงาน} / \text{ดอกเบี้ยจ่าย (เท่า)}$$

$$= \text{EBIT} / I$$

$$= 0 \text{ เท่า}$$

หมายถึง ทุกๆ บาทของดอกเบี้ยจ่าย กิจการมีกำไรจากการดำเนินงานเพื่อชำระดอกเบี้ย 0 บาท หรือกำไรจากการดำเนินงานของธุรกิจเป็น 0 เท่า ของดอกเบี้ยจ่าย

18. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายค่าใช้จ่ายประจำ (Fix Change Coverage Ratio)

$$= (\text{EBIT} + \text{ค่าเช่า}) / (I + \text{ค่าเช่า}) \text{ (เท่า)}$$

$$= 0 \text{ เท่า}$$

หมายถึง กำไรจากการดำเนินงานของกิจการเป็น 0 เท่า ของภาระผูกพันทางด้านการเงินที่เป็นค่าใช้จ่ายประจำ แสดงถึงความสามารถในการนำกำไรมาชำระค่าดอกเบี้ยและค่าเช่า

19. Degree of Financial Leverage

$$\begin{aligned} &= \text{EBIT} / (\text{EBIT} + I) && (\text{เท่า}) \\ &= \text{EBIT} / \text{EBT} \\ &= 24,868 / 24,868 \\ &= 1 \text{ เท่า} \end{aligned}$$

หมายถึง เมื่อคำนวณจากการค้าดำเนินงานของกิจการเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้กำไรหลังหักภาษีของกิจการเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 เช่นกัน

IV อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio)

20. อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย (net profit margin)

$$\begin{aligned} &= \text{กำไรสุทธิ} / \text{ยอดขาย} \times 100 \\ &= (\text{EAT} / S) \times 100 \\ &= (24,868 / 328,371) \times 100 \\ &= 12.74 \end{aligned}$$

หมายถึง ทุกๆ 100 บาท ของยอดขายรวมก่อให้เกิดกำไรสุทธิ 12.74 บาท

21. อัตราส่วนกำไรเบื้องต้นต่อยอดขาย (gross profit margin)

$$\begin{aligned} &= (\text{GP} / S) \times 100 \\ &= (26,773 / 328,371) \times 100 \\ &= 13.72 \end{aligned}$$

หมายถึง ทุกๆ 100 บาท ของยอดขายจะก่อให้เกิดกำไรเบื้องต้น 13.72 บาท

22. อัตราการจ่ายเงินปันผล (dividend payout ratio)

$$\begin{aligned} &= \text{เงินปันผลต่อหุ้น} / \text{กำไรสุทธิต่อหุ้น} \times 100 \\ &= 0 \end{aligned}$$

V อัตราส่วนทางการเงินที่แสดงถึง IV. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio) และ V. ผลตอบแทนต่อผู้ลงทุน (Return to Investors)

23. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (return on total assets : ROA)

$$\begin{aligned} &= \text{กำไรสุทธิ} / \text{สินทรัพย์รวม} \times 100 \\ &= (\text{EAT} / \text{Total Assets}) \times 100 \\ &= (24,868 / 378,371) \times 100 \end{aligned}$$

$$= 6.57$$

หมายถึง ทุกๆ 100 บาท จากสินทรัพย์ทั้งหมด ให้ผลตอบแทนการลงทุนแก่กิจการ
บาท

24. อัตราส่วนผลตอบแทนต่อการลงทุน (return on Investment : ROI)

$$\begin{aligned} &= (\text{กำไรจากการดำเนินงาน} / \text{สินทรัพย์รวม}) \times 100 \\ &= (\text{EBIT} / \text{Total Assets}) \times 100 \\ &= (24,868 / 378,371) \times 100 \\ &= 6.57 \end{aligned}$$

หมายถึง ทุกๆ 100 บาท ของสินทรัพย์รวม ให้ผลตอบแทนการลงทุนแก่กิจการ 6.57 บาท

25. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (return on equity : ROE)

$$\begin{aligned} &= (\text{กำไรสุทธิ} / \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}) \times 100 \\ &= (\text{EAT} / \text{Equity}) \times 100 \\ &= (24,868 / 370,371) \times 100 \\ &= 6.71 \end{aligned}$$

หมายถึง ทุกๆ 100 บาท ของส่วนของผู้ถือหุ้นจะก่อให้เกิดกำไรสุทธิ 6.71 บาท

26. กำไรต่อหุ้น (earning per share)

$$\begin{aligned} &= \text{ผลตอบแทนแก่หุ้นสามัญ} / \text{จำนวนหุ้นสามัญทั้งหมด (บาท/หุ้น)} \\ &= 24,868 / 1620 \\ &= 15.35 \text{ บาท} \end{aligned}$$

27. ราคาตลาดต่อหุ้นกำไรต่อหุ้น หรือ อัตราส่วนราคาหุ้นต่อผลกำไร (price to earning ratio)

$$\begin{aligned} &= \text{ราคาตลาดต่อหุ้น} / \text{กำไรสุทธิต่อหุ้น (เท่า)} \\ &= 0.12 \end{aligned}$$

28. อัตราผลตอบแทนของเงินปันผล (dividend yield)

$$\begin{aligned} &= (\text{เงินปันผลต่อหุ้น} / \text{ราคาตลาดต่อหุ้น}) \times 100 \\ &= 0 \end{aligned}$$

ภาคผนวก ค

ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน

ตารางที่ ค. 1 ต้นทุนและผลตอบแทนผ้าถุงใหม่ประดิษฐ์ขนาด 40 นิ้ว X 1.80 เมตร

รายการ	ผ้าถุงใหม่ประดิษฐ์ขนาด 40 นิ้ว X 1.80 เมตร					
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์		
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
อัตราส่วนของต้นทุนทั้งหมด(%)						
(1) ต้นทุนการผลิตต่อผืน			93.8855	24.0710	117.9564	100.0000
ต้นทุนผันแปรต่อผืน			93.8855	19.8000	113.6855	96.3792
1. ปัจจัยการผลิต			79.7555	-	79.7555	67.6143
- วัตถุดิบหลัก			78.0597	-	78.0597	66.1767
ไหมประดิษฐ์เส้นยืน	ใจ	4.5000	8.3800	37.7100	-	37.7100
ไหมประดิษฐ์เส้นพุ่ง	ใจ	4.8150	8.3800	40.3497	-	40.3497
- วัตถุดิบรอง				1.6958	-	1.6958
สีย้อมไหมประดิษฐ์	ซอง	0.0900	3.0000	0.2700	-	0.2700
เรือทากำ	ม้วน	0.025	25.0000	0.6250	-	0.6250
ต้มหลอด	ช้อนโต๊ะ	0.2000	0.2500	0.0500	-	0.0500
ฟีน	กระสอบ	0.0750	10.0000	0.7500	-	0.7500
สีผง	แผ่น	3.0E-05	25.0000	0.0008	-	0.0008
- วัสดุ				-	-	-
วัสดุ 1	หน่วย		-	-	-	-
- บรรจุภัณฑ์				-	-	-
บรรจุภัณฑ์ 1	หน่วย		-	-	-	-
2. แรงงาน			14.1300	19.8000	33.9300	24.4988
ทอผ้า					8.100	8.1000
เรียงผ้ายเส้นยืน					1.800	1.8000
หูกผ้า					3.600	3.6000
เก็บเขา					5.400	5.4000
ต้มผ้า					0.900	0.9000
กรอผ้ายเส้นหลอด PVC			4.5000	-	4.5000	3.8150
กรอผ้ายเส้นกระสวย			9.6300	-	9.6300	8.1640
3. อื่นๆ				-	-	-
ต้นทุนผันแปรอื่นๆ 1			-	-	-	-
ต้นทุนคงที่				4.2710	4.2710	3.6208
1. ค่าเสื่อมราคา				4.2710	2.1653	1.8357
ปีกระตุก				0.7469	0.7469	0.6332
พื้นที่หลักขนาดเบอร์ 40				0.2781	0.2781	0.2358

ตารางที่ ค. 1 (ต่อ)

รายการ	ฝ้าสูงใหม่ประดิษฐ์ขนาด 40 นิ้ว X 1.80 เมตร				
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์	
			เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
					อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
เลือกไม่เลื่อน				0.3973	0.3973
ไม่เก็บขา				0.0119	0.0119
ไม่ทาเบซา				0.0119	0.0119
ไม่ยั่ว				0.0358	0.0358
กระสวย				0.2980	0.2980
หลอดกระสวย				0.0338	0.0338
ไม้ดาด				0.0149	0.0149
ไม้ชนิดแบน				0.0149	0.0149
ไม้ชนิดกลม				0.0149	0.0149
สายวัด				0.0199	0.0199
แปรงปัดฝ้ายเส้นยีน				0.0298	0.0298
ระจิงกรอฝ้าย				0.0318	0.0318
หลอด PVC ขนาด 7 นิ้ว				0.1589	0.1589
ที่เรียงฝ้ายเส้นยีน				0.0079	0.0079
ที่หิ้วฝ้าย				0.0079	0.0079
เตายังไล่				0.0149	0.0149
กะละมังขนาด 0.50 เมตร				0.0199	0.0199
ห่วงลวดคล้องฝ้าย				0.0159	0.0159
โรงเรือน				0.1192	0.1192
พัดลม				1.9865	1.9865
2. อื่นๆ				-	-
ต้นทุนคงที่อื่นๆ 1				-	-
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดฝืน(บาท) 40 นิ้ว X 1.80 เมตร			93.8855	24.0710	117.9564
ราคาขายส่ง (บาท/ฝืน)	ฝืน	1	120.0000	120.0000	120.0000
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ฝืน)					6.3146
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/ฝืน)					26.1146
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ฝืน)					2.0436
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย					5.2621
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย					21.7621
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย					1.7030

ตารางที่ ค. 1 (ต่อ)

รายการ	ค่าสูงใหม่ประดิษฐ์ขนาด 40 นิ้ว X 1.80 เมตร					
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์		
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
						อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
ราคาขายปลีก (บาท/เส้น)	เส้น	1	140.0000	140.0000		140.0000
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนขั้นแปร (บาท/เส้น)						26.3146
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/เส้น)						46.1146
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/เส้น)						22.0436
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนขั้นแปรต่อราคาขาย						18.7961
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						32.9390
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						15.7454
(2) ต้นทุนการตลาด				-	0.1230	0.1230
ค่าเสื่อมราคาตู้โชว์					0.1230	0.1230
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อเส้น (บาท)					0.1230	0.1230
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อเส้น (บาท) (1)+(2)				93.8855	24.1939	118.0794
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด						1.9206
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด						22.0436
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการ				1.0489	-	1.0489
ค่าไฟฟ้า				0.0954	-	0.0954
ค่าโทรศัพท์				0.9535	-	0.9535
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อเส้น (บาท) (3)+(4)				94.9343	24.1939	119.1283

ที่มา : จากการสำรวจและภาควิชางาน

ตารางที่ ค. 2 ต้นทุนและผลตอบแทน ผ้าถุง 4 ตะกอนขนาด 40 นิ้ว X 1.80 เมตร

ผ้าถุง 4 ตะกอนขนาด 40 นิ้ว X 1.80 เมตร						
รายการ	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์		
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
				อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)		
(1) ต้นทุนการผลิตต่อผืน			103.3784	35.1183	138.4966	100.0000
ต้นทุนผืนแปรต่อผืน			103.3784	28.0000	131.3784	94.8603
1. ปัจจัยการผลิต			87.6784	-	87.6784	63.3072
- วัตถุดิบหลัก			86.7330	-	86.7330	62.6246
ไหมประดิษฐ์ เส้นยืน	๑๑	5.0000	8.3800	41.9000	-	41.9000
ไหมประดิษฐ์ เส้นพุ่ง	๑๑	5.3500	8.3800	44.8330	-	44.8330
- วัตถุดิบรอง				0.9454	-	0.9454
สีย้อมไหมประดิษฐ์	ซอง	0.0900	3.0000	0.2700	-	0.2700
เชือกฟาง	มัด	0.0150	25.0000	0.3750	-	0.3750
ตะปูเหล็ก	ข้อไม้ติ๊ะ	0.2000	0.2500	0.0500	-	0.0500
ฟืน	กระสอบ	0.0250	10.0000	0.2500	-	0.2500
ขี้ผึ้ง	แผ่น	1.5E-05	25.0000	0.0004	-	0.0004
- วัสดุ				-	-	-
วัสดุ 1	หน่วย		-	-	-	-
- บรรจุภัณฑ์				-	-	-
บรรจุภัณฑ์ 1	หน่วย		-	-	-	-
2. แรงงาน			15.7000	28.0000	43.7000	31.5531
ทอผ้า				15.0000	15.0000	10.8306
เรียงผ้ายเส้นยืน				2.0000	2.0000	1.4441
หูกผ้าย				4.0000	4.0000	2.8882
เก็บเขา				6.0000	6.0000	4.3322
ต้มผ้าย				1.0000	1.0000	0.7220
กรอผ้ายให้หลุด PVC			5.0000	-	5.0000	3.6102
กรอผ้ายให้กระสวย			10.7000	-	10.7000	7.7258
3. อื่นๆ				-	-	-
ต้นทุนผืนแปรอื่นๆ 1			-	-	-	-
ต้นทุนคงที่				7.1183	7.1183	5.1397
1. ค่าเสื่อมราคา			-	7.1183	3.8074	2.7491
หักกระตุ้น				1.2449	1.2449	0.8988
พื้นที่โรงทอเบอร์ 40				0.4635	0.4635	0.3347
เชือกไนลอน				0.6622	0.6622	0.4781
ไม้เก็บเขา				0.0199	0.0199	0.0143
ไม้ทับเขา				0.0199	0.0199	0.0143

ตารางที่ ค. 2 (ต่อ)

ผู้สูง 4 ตะกอนขนาด 40 นิ้ว X 1.80 เมตร							
รายการ	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
น้ำยา				0.0596		0.0596	0.0430
กระสวย				0.4966		0.4966	0.3586
หลอดกระสวย				0.0563		0.0563	0.0406
ไม้ค้ำ				0.0248		0.0248	0.0179
ไม้ชนิดแบน				0.0248		0.0248	0.0179
ไม้ชนิดกลม				0.0248		0.0248	0.0179
สายวัด				0.0331		0.0331	0.0239
แปรงขัดฝ้ายเส้นยืน				0.0497		0.0497	0.0359
ระจิงกรอฝ้าย				0.0530		0.0530	0.0382
หลอด PVC ขนาด 7 นิ้ว				0.2649		0.2649	0.1912
ที่เรียงฝ้ายเส้นยืน				0.0132		0.0132	0.0096
ที่หิ้วฝ้าย				0.0132		0.0132	0.0096
เคาอั้งโล่				0.0248		0.0248	0.0179
กะละมังขนาด 0.50 เมตร				0.0331		0.0331	0.0239
ห่วงลวดคล้องฝ้าย				0.0265		0.0265	0.0191
พัดลม				0.1986		0.1986	0.1434
โรงเรียน				3.3108		3.3108	2.3905
2. อื่นๆ				-		-	-
ต้นทุนคงที่อื่นๆ 1				-		-	-
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อผืน(บาท) 40 นิ้ว X 1.80 เมตร				103.3784	35.1183	138.4966	100.0000
ราคาขายส่ง (บาท/ผืน)	ผืน	1	180.0000	180.0000		180.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปร (บาท/หน่วย)						48.6216	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						76.6216	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)						41.5034	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปรต่อราคาขาย						27.0120	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						42.5676	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						23.0574	
ราคาขายปลีก (บาท/ผืน)	ผืน	1	200.0000	200.0000		200.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปร (บาท/หน่วย)						68.6216	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						96.6216	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)						61.5034	

ตารางที่ ค. 2 (ต่อ)

รายการ	ผู้สูง 4 ตะกอนขนาด 40 นิ้ว X 1.80 เมตร					
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์		
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปรปรค่าขาย						34.3108
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดราคาขาย						48.3108
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						30.7517
(2) ต้นทุนการตลาด				-	-	-
ค่าเสื่อมราคาตู้โชว์					-	-
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อผืน (บาท)					-	-
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อผืน (บาท) (1)+(2)			103.3784	35.1183	138.4966	
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด					41.5034	
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด					61.5034	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการ				1.7481	-	1.7481
ค่าเช่า				0.1589	-	0.1589
ค่าไฟฟ้า				1.5892	-	1.5892
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อผืน (บาท)				1.7481	-	1.7481
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อผืน (บาท) (3)+(4)				105.1265	35.1183	140.2448

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค. 3 ต้นทุนและผลตอบแทนผ้าตัดเสื้อผ้าขนนากกว้าง 40 นิ้ว

รายการ	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์		
				เงินสด	ไม่ป็นเงินสด	รวม
(1) ต้นทุนการผลิตต่อเมตร				52.0889	14.0634	66.1524
ต้นทุนผ้าปรตอมตร				52.0889	11.7500	63.8389
1. บั๊จยการผลิต				44.2139	-	44.2139
- วัสดุดิบหลัก				43.9950	-	43.9950
ไหมประติษฐเส้นยืน	ไ้จ	2.6250	8.3800	21.9975	-	21.9975
ไหมประติษฐเส้นพุ่ง	ไ้จ	2.6250	8.3800	21.9975	1.0000	22.9975
- วัสดุดิบรอง				0.2189	-	0.2189
ตุ้มหลอด				0.0313	-	0.0313
พีน	กระตอบ	0.0188	10.0000	0.1875	-	0.1875
ขี้ผึ้ง	แผ่น	7.5E-06	25.0000	0.0002	-	0.0002
- วัสดุ				-	-	-
วัสดุ 1	หน่วย		-	-	-	-
- บรรจุภัณฑ์				-	-	-
บรรจุภัณฑ์ 1	หน่วย		-	-	-	-
2. แรงงาน				7.8750	11.7500	19.6250
ทอผ้า					5.0000	5.0000
เรียงผ้ายเส้นยืน					1.0000	1.0000
หิ้วผ้าย					2.0000	2.0000
เก็บเขา					3.0000	3.0000
ต้มผ้าย					0.7500	0.7500
กรอผ้ายได้หลอด PVC				2.6250	-	2.6250
กรอผ้ายได้กระสวย				5.2500	-	5.2500
3. อื่นๆ				-	-	-
ต้นทุนผันแปรอื่นๆ 1				-	-	-
ต้นทุนคงที่				-	2.3134	2.3134
1. ค่าเสื่อมราคา				-	2.3134	1.1729
ปีกระตุก					0.4046	0.4046
พื้นหลังมดึกขนาดเบอร์ 40					0.1506	0.1506
เลือกไนลอน					0.2152	0.2152
ไม้เก็บเขา					0.0065	0.0065
ไม้หีบเขา					0.0065	0.0065
ไม้ย่ำ					0.0194	0.0194
กระสวย					0.1614	0.1614
						0.2440

ตารางที่ ค. 3 (ต่อ)

รายการ	ฝ่ายตัดเสื้อผ้าพื้นขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว					
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์		
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
อัตรส่วนของต้นทุนทั้งหมด(%)						
หลอดกระดาษ				0.0183	0.0183	0.0277
ไม้ด้าม				0.0081	0.0081	0.0122
ไม้ชนิดแบน				0.0081	0.0081	0.0122
ไม้ชนิดกลม				0.0081	0.0081	0.0122
สายวัด				0.0108	0.0108	0.0163
แปรงขัดผ้าใยเส้นยืน				0.0161	0.0161	0.0244
ระวางกรอผ้าใย				0.0172	0.0172	0.0260
หลอด PVC ขนาด 7 นิ้ว				0.0861	0.0861	0.1301
ที่เรียงผ้าใยเส้นยืน				0.0043	0.0043	0.0065
ที่หิ้วผ้าใย				0.0043	0.0043	0.0065
เตาตั้งไล่				0.0081	0.0081	0.0122
กระดาษขนาด 0.50 เมตร				0.0108	0.0108	0.0163
หัวกลดคล้องผ้าใย				0.0086	0.0086	0.0130
พัดลม				0.0646	0.0646	0.0976
โรงเรือน				1.0760	1.0760	1.6266
2. อื่น ๆ				-	-	-
ต้นทุนคงที่อื่นๆ 1				-	-	-
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อผืน (บาท)			52.0889	14.0634	66.1524	100.0000
ราคาขายส่ง (บาท/ผืน)	ผืน	1	65.0000	65.0000		65.0000
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/หน่วย)						1.1611
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						12.9111
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)					- 1.1524	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						1.7862
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						19.8632
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย					- 1.7729	
ราคาขายปลีก (บาท/ผืน)	ผืน	1	70.0000	70.0000		70.0000
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/หน่วย)						6.1611
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						17.9111
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)						3.8476
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						8.8015
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						25.5872
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						5.4966

ตารางที่ ค. 3 (ต่อ)

ผู้ถือหุ้นจำนวนหน้ากว้าง 40 นิ้ว						
รายการ	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์		อัตราส่วนของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
				เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	
(2) ต้นทุนการตลาด				-	0.0666	0.0666
ค่าเสื่อมราคาตู้โชว์				-	0.0666	0.0666
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อเมตร (บาท)				-	0.0666	0.0666
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อเมตร (บาท) (1)+(2)				52.0889	11.8166	66.2190
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด					-	1.2190
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด						3.7810
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการ				0.5681	-	0.5681
ค่าน้ำ				0.0516	-	0.0516
ค่าไฟฟ้า				0.5165	-	0.5165
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อเมตร (บาท)				0.5681	-	0.5681
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อเมตร (บาท) (3)+(4)				52.6571	11.8166	66.7871

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค. 4 วัสดุเชื้อท่อตัวหนึ่งชื่อขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว

รายการ	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	วัสดุเชื้อท่อตัวหนึ่งชื่อขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
				เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม	
(1) ต้นทุนการผลิตต่อเมตร				52.0889	20.3091	72.3981	100.0000
ต้นทุนผันแปรต่อเมตร				52.0889	16.7500	68.8389	95.0839
1. บัญชีการผลิต				44.2139	-	44.2139	61.0706
- วัสดุดิบหลัก				43.9950	-	43.9950	60.7682
ใหม่ประดิษฐ์เส้นอื่น	ใบ	2.625	8.3800	21.9975	-	21.9975	30.3841
ใหม่ประดิษฐ์เส้นพุ่ง	ใบ	2.625	8.3800	21.9975	-	21.9975	30.3841
- วัสดุดิบรอง				0.2189	-	0.2189	0.3024
ดิบเหลว	ช้อนโต๊ะ	0.1250	0.2500	0.0313	-	0.0313	0.0432
พื้น	กระสอบ	0.0188	10.0000	0.1875	-	0.1875	0.2590
ชิ้นส่ง	แผ่น	7.5E-06	25.0000	0.0002	-	0.0002	0.0003
- วัสดุ				-	-	-	-
วัสดุ 1	หน่วย			-	-	-	-
- บรรจุภัณฑ์				-	-	-	-
บรรจุภัณฑ์ 1	หน่วย			-	-	-	-
2. แรงงาน				7.8750	16.7500	24.6250	34.0133
ทอผ้า					10.0000	10.0000	13.8125
เรียงผ้ายเส้นอื่น					1.0000	1.0000	1.3813
หัวผ้าย					2.0000	2.0000	2.7625
เก็บเขา					3.0000	3.0000	4.1438
ตั้งผ้าย					0.7500	0.7500	1.0359
กรอผ้ายได้หลอด PVC				2.6250	-	2.6250	3.6258
กรอผ้ายได้กระสวย				5.2500	-	5.2500	7.2516
3. อื่นๆ				-	-	-	-
ต้นทุนผันแปรอื่นๆ 1				-	-	-	-
ต้นทุนคงที่				-	-	-	-
1. ค่าเสื่อมราคา				-	3.5591	3.5591	4.9161
ปีการตก					0.6224	2.9367	4.0563
พื้นที่วงรีลักษณะบอร์ 40					0.2318	0.2318	0.3201
เลือกในลอน					0.3311	0.3311	0.4573
ไม้เก็บเขา					0.0099	0.0099	0.0137
ไม้ขบเขา					0.0099	0.0099	0.0137
ไม้ยี่					0.0298	0.0298	0.0412
กระสวย					0.2483	0.2483	0.3430

ตารางที่ ค. 4 (ต่อ)

รายการ	ฝ่ายติดต่อหน่วยงานกว้าง 40 นิ้ว					
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์		
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)						
หลอดกระสวย				0.0281	0.0281	0.0389
ไม้ดาด				0.0124	0.0124	0.0171
ไม้ชนิดแบน				0.0124	0.0124	0.0171
ไม้ชนิดกลม				0.0124	0.0124	0.0171
สายวัด				0.0166	0.0166	0.0229
แปรงขัดฝ้ายเส้นยืน				0.0248	0.0248	0.0343
ระวิงกรอฝ้าย				0.0265	0.0265	0.0366
หลอด PVC ขนาด 7 นิ้ว				0.1324	0.1324	0.1829
ที่เรียงฝ้ายเส้นยืน				0.0066	0.0066	0.0091
ที่หวีฝ้าย				0.0066	0.0066	0.0091
เตาอังไล่				0.0124	0.0124	0.0171
กระมะ้งขนาด 0.50 เมตร				0.0166	0.0166	0.0229
ห่วงลวดคล้องฝ้าย				0.0132	0.0132	0.0183
พัดลม				0.0993	0.0993	0.1372
โรงเรือน				1.6554	1.6554	2.2865
2. อื่น ๆ				-	-	-
ต้นทุนคงที่อื่นๆ 1				-	-	-
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อเมตร (บาท)			52.0889	20.3091	72.3981	100.0000
ราคาขายส่ง (บาท/เมตร)	ฝืน	1	100.0000	100.0000		
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปร (บาท/หน่วย)					31.1611	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)					47.9111	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)					27.6019	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปรต่อราคาขาย					31.1611	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย					47.9111	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย					27.6019	
ราคาขายปลีก (บาท/ฝืน)	ฝืน	1	120.0000	120.0000		
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปร (บาท/หน่วย)					51.1611	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)					67.9111	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)					47.6019	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปรต่อราคาขาย					42.6342	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย					56.5926	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย					39.6683	

ตารางที่ ค. 4 (ต่อ)

ผู้จัดซื้อขอตัวหนังสือขนาดหน้ากว้าง 40 นิ้ว						
รายการ	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์		อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด(%)
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	
(2) ต้นทุนการตลาด				-	0.1025	0.1025
ค่าเสื่อมราคาตู้โชว์					0.1025	0.1025
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อสิ้น (บาท)					0.1025	0.1025
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อสิ้น (บาท) (1)+(2)				52.0889	20.4116	72.5006
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด						27.4994
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด						47.4994
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการ				0.8741	-	0.8741
ค่าน้ำ				0.0795	-	0.0795
ค่าไฟฟ้า				0.7946	-	0.7946
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				0.8741	-	0.8741
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อสิ้น (บาท) (3)+(4)				52.9630	20.4116	73.3746

ที่มา : จากการสำรวจและเก็บคำนวณ

ตารางที่ ค. 5 ต้นทุนและผลตอบแทนผ้าขาวม้าใหม่ประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร

รายการ	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็น	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิตต่อผืน				83.2591	22.0591	105.3183	100.0000
ต้นทุนผืนปรต้อผืน				83.2591	18.5000	101.7591	96.6206
1. บั๊จยการผลิต				71.2591	-	71.2591	67.6608
- วัสดุดิบหลัก				71.0400	-	71.0400	67.4527
ใหม่ประดิษฐ์ เส้นยืน	ใ้จ	4.000	8.3800	33.5200	-	33.5200	31.8273
ใหม่ประดิษฐ์ เส้นพุ่ง	ใ้จ	4.000	9.3800	37.5200	-	37.5200	35.6254
- วัสดุดิบรอง				0.2191	-	0.2191	0.2081
ต้มเกลือ	ช้อนโต๊ะ	0.1250	0.2500	0.0313	-	0.0313	0.0297
พีน	กระสอบ	0.0188	10.0000	0.1875	-	0.1875	0.1780
ชี้ส่ง	แผ่น	1.5E-05	25.0000	0.0004	-	0.0004	0.0004
- วัสดุ				-	-	-	-
วัสดุ 1	หน่วย		-	-	-	-	-
- บรรจุภัณฑ์				-	-	-	-
บรรจุภัณฑ์ 1	หน่วย		-	-	-	-	-
2. แรงงาน				12.0000	18.5000	30.5000	28.9598
ทอผ้า					12.5000	12.5000	11.8688
เรียงผ้ายเส้นยืน					1.2500	1.2500	1.1869
ทัวผ้าย					1.5000	1.5000	1.4243
เก็บเขา					2.5000	2.5000	2.3738
ต้มผ้าย					0.7500	0.7500	0.7121
กรอผ้ายได้หลอด PVC				4.0000	-	4.0000	3.7980
กรอผ้ายได้กระสวย				8.0000	-	8.0000	7.5960
3. อื่นๆ				-	-	-	-
ต้นทุนผืนแปรอื่นๆ 1				-	-	-	-
ต้นทุนคงที่				-	3.5591	3.5591	3.3794
1. ค่าเสื่อมราคา				-	3.5591	3.5591	3.3794
ปีกระตุก					0.6224	0.6224	0.5910
พื่นหลังไม้สักขนาดบอร์ 40					0.2318	0.2318	0.2201
เลือกไม้ลอน					0.3311	0.3311	0.3144
ไม้เก็บเขา					0.0099	0.0099	0.0094
ไม้ขาวเขา					0.0099	0.0099	0.0094
ไม้ย้า					0.0298	0.0298	0.0283
กระสวย					0.2483	0.2483	0.2358

ตารางที่ ค. 5 (ต่อ)

รายการ	ผ้าขาวม้าใหม่ประดิษฐ์ 32 นิ้ว X 2 เมตร					
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์		
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
						อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
หลอดกระดาษ				0.0281	0.0281	0.0267
ไม้ด้าม				0.0124	0.0124	0.0118
ไม้ชนิดแบน				0.0124	0.0124	0.0118
ไม้ชนิดกลม				0.0124	0.0124	0.0118
สายวัด				0.0166	0.0166	0.0157
แปรงขัดผ้าฝ้ายเส้นยืน				0.0248	0.0248	0.0236
ระวิงกรอผ้าฝ้าย				0.0265	0.0265	0.0251
หลอด PVC ขนาด 7 นิ้ว				0.1324	0.1324	0.1257
ที่เรียงผ้าเย็บเส้นยืน				0.0066	0.0066	0.0063
หัวหวีผ้าฝ้าย				0.0066	0.0066	0.0063
เตาอังไล่				0.0124	0.0124	0.0118
กระดาษขนาด 0.50 เมตร				0.0166	0.0166	0.0157
หัวหลอดคล้องผ้าฝ้าย				0.0132	0.0132	0.0126
พัดลม				0.0993	0.0993	0.0943
โรงเรือน				1.6554	1.6554	1.5718
2. อื่นๆ				-	-	-
ต้นทุนคงที่อื่นๆ 1				-	-	-
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดสิ้น 32 นิ้ว X 2 เมตร (บาท)			83.2591	22.0591	105.3183	100.0000
ราคาขายส่ง (บาท/ผืน)	ผืน	1	90.0000	90.0000		
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนขั้นแปร (บาท/หน่วย)					- 11.7591	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)					6.7409	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)					- 15.3183	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนขั้นแปรต่อราคาขาย					- 13.0657	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย					7.4899	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย					- 17.0203	
ราคาขายปลีก (บาท/ผืน)	ผืน	1	100.0000	100.0000	100.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนขั้นแปร (บาท/หน่วย)					- 1.7591	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)					16.7409	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)					- 5.3183	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนขั้นแปรต่อราคาขาย					- 1.7591	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย					16.7409	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย					- 5.3183	

ตารางที่ ค. 5 (ต่อ)

รายการ	ฝ่ายอนามัยประจําปี 32 นว X 2 เมตร						
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(2) ต้นทุนการตลาด				-	-	-	
ค่าเสื่อมราคาผู้เช่า					-	-	
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อคืน (บาท)					-	-	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อคืน (บาท) (1)+(2)				83.2591	22.0591	105.3183	
ส่วนต่างของราคายาส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด						- 15.3183	
ส่วนต่างของราคายาส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด						- 5.3183	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการ				0.8741		-	0.8741
ค่าน้ำ				0.0795		-	0.0795
ค่าไฟฟ้า				0.7946		-	0.7946
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				0.8741		-	0.8741
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อคืน (บาท) (3)+(4)				84.1332	22.0591	106.1923	

ที่มา : จากการสำรวจและภาารคำนวณ

ตารางที่ ค. 6 ต้นทุนและผลตอบแทนผ้าคลุมไหล่ใหม่ประดิษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร

รายการ	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่ปัน	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิตต่อผืน				61.2690	14.0715	75.3405	100.0000
ต้นทุนผืนปรต้อผืน				61.2690	10.8571	72.1261	95.7335
1. บั้จยการผลิต				52.4119	-	52.4119	69.5666
- วัสดุดิบหลัก				52.0829	-	52.0829	69.1299
ใหม่ประดิษฐ์ เส้นยืน	ใ้จ	2.85714	8.3800	23.9429	-	23.9429	31.7795
ใหม่ประดิษฐ์ เส้นพุ่ง	ใ้จ	3.00000	9.3800	28.1400	-	28.1400	37.3504
- วัสดุดิบรอง				0.3290	-	0.3290	0.4367
ตู่บ่หลอด	ชื้อนโด้ะ	0.1714	0.2500	0.0429	-	0.0429	0.0569
ฟีน	กระสอบ	0.0286	10.0000	0.2857	-	0.2857	0.3792
ขี้ผึ้ง	แผ่น	1.7E-05	25.0000	0.0004	-	0.0004	0.0006
- วัสดุ				-	-	-	-
วัสดุ 1	หน่วย		-	-	-	-	-
- บรรจุภัณฑ์				-	-	-	-
บรรจุภัณฑ์ 1	หน่วย		-	-	-	-	-
2. แรงงาน				8.8571	10.8571	19.7143	26.1669
ทอผ้า				5.1429	5.1429	5.1429	6.8261
เรียงผ้าเย็บเส้นยืน				1.4286	1.4286	1.4286	1.8962
หิ้วผ้า				1.7143	1.7143	1.7143	2.2754
เก็บเขา				2.0000	2.0000	2.0000	2.6546
ต้มผ้า				0.5714	0.5714	0.5714	0.7585
กรอผ้าเย็บหลอด PVC				2.8571	-	2.8571	3.7923
กรอผ้าเย็บกระสวย				6.0000	-	6.0000	7.9638
3. อื่นๆ				-	-	-	-
ต้นทุนผืนแปรอื่นๆ 1				-	-	-	-
ต้นทุนคงที่				-	3.2144	3.2144	4.2665
1. ค่าเสื่อมราคา				-	3.2144	3.2144	4.2665
ปีกระตุก					0.5602	0.5602	0.7435
พื่นหลังเบตึกขนาดเบอร์ 40					0.2086	0.2086	0.2769
เชือกไนลอน					0.2980	0.2980	0.3955
ไม้เก็บเขา					0.0089	0.0089	0.0119
ไม้หำบเขา					0.0089	0.0089	0.0119
ไม้ย่ำ					0.0268	0.0268	0.0356
กระสวย					0.2235	0.2235	0.2966

ตารางที่ ค. 6 (ต่อ)

รายการ	มูลค่าไม่เหลื่อมประติษฐ์ 24 นิ้ว X 2 เมตร				
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์	
			เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
					อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(2) ต้นทุนการตลาด			-	0.0112	0.0112
หลอดกระสวย				0.0253	0.0253
ไม้ด้าม				0.0112	0.0112
ไม้จั่นดบน				0.0112	0.0112
ไม้จั่นดกลม				0.0112	0.0112
สายวัด				0.0149	0.0149
แปรงขัดฝ้ายเส้นยืน				0.0223	0.0223
ระจิงกรอฝ้าย				0.0238	0.0238
หลอด PVC ขนาด 7 นิ้ว				0.1192	0.1192
ที่เรียงฝ้ายเส้นยืน				0.0060	0.0060
ที่หิ้วฝ้าย				0.0060	0.0060
เคาฮังโล่				0.0112	0.0112
กะละมังขนาด 0.50 เมตร				0.0149	0.0149
ห่วงลวดคล้องฝ้าย				0.0119	0.0119
พัคลม				0.0894	0.0894
โรงเรือน				1.4899	1.4899
2. อื่นๆ			-	-	-
ต้นทุนคงที่อื่นๆ 1			-	-	-
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดคือมีน 32 นิ้ว X 2 เมตร (บาท)			61.2690	14.0715	75.3405
ราคาขายส่ง (บาท/ผืน)	ผืน	1	80.0000	80.0000	80.0000
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปร (บาท/หน่วย)					7.8739
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)					18.7310
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)					4.6595
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปรต่อราคาขาย					9.8423
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย					23.4138
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย					5.8243
ราคาขายปลีก (บาท/ผืน)	ผืน	1	90.0000	90.0000	90.0000
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปร (บาท/หน่วย)					17.8739
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)					28.7310
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)					14.6595
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปรต่อราคาขาย					19.8598
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย					31.9233
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย					16.2883

ตารางที่ ค. 6 (ต่อ)

รายการ	ข้อมูลงบประมาศปี 24 นิ้ว X 2 เมตร					
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์		
			เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนทั้งหมด(%)
(2) ต้นทุนการตลาด			-	-	-	
ค่าเสื่อมราคาตู้โชว์				-	-	
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อผืน (บาท)				-	-	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อผืน (บาท) (1)+(2)			61,2690	14,0715	75,3405	
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด					4,6595	
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด					14,6595	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการ			0,7867	-	0,7867	
ค่าเช่า			0,0715	-	0,0715	
ค่าไฟฟ้า			0,7151	-	0,7151	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)			0,7867	-	0,7867	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อผืน (บาท) (3)+(4)			62,0557	14,0715	76,1272	

ที่มา : จากการสำรวจและภาครคำนวณ

ตารางที่ ค.7 ต้นทุนและผลตอบแทนผ้าคลุมไหล่ผ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร

รายการ	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ผ้าคลุมไหล่ผ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิตต่อผืน				54.9860	14.0604	69.0464	100.0000
ต้นทุนผันแปรต่อผืน				54.9860	10.8571	65.8432	95.3608
1. บัญชีการผลิต				45.9860	-	45.9860	66.6016
- วัตถุดิบหลัก				45.0000	-	45.0000	65.1736
ผ้ายเบอร์ 40/2	ใบ	3.000	8.0000	24.0000	-	24.0000	34.7592
ผ้ายเบอร์ 20/1	ใบ	3.000	7.0000	21.0000	-	21.0000	30.4143
- วัตถุดิบรอง				0.9860	-	0.9860	1.4280
ด้าย้อมผ้าย	ซอง	0.0571	3.0000	0.1713	-	0.1713	0.2481
เชือกฟาง	ม้วน	0.0143	25.0000	0.3571	-	0.3571	0.5173
ตะปูเหลว	ข้อไม้ตะ	0.1143	0.2500	0.0286	-	0.0286	0.0414
ฟืน	กระสอบ	0.0429	10.0000	0.4286	-	0.4286	0.6207
ขี้ผึ้ง	แผ่น	1.7E-05	25.0000	0.0004	-	0.0004	0.0006
- วัสดุ				-	-	-	-
วัสดุ 1	หน่วย		-	-	-	-	-
- บรรจุภัณฑ์				-	-	-	-
บรรจุภัณฑ์ 1	หน่วย		-	-	-	-	-
2. แรงงาน				9.0000	10.8571	19.8571	28.7591
ทอผ้า					5.1429	5.1429	7.4484
เรียงผ้ายเส้นอื่น					1.4286	1.4286	2.0690
หัวผ้าย					1.7143	1.7143	2.4828
เก็บซา					2.0000	2.0000	2.8966
ตั้งผ้าย					0.5714	0.5714	0.8276
กรอผ้ายได้หลอด PVC				3.0000	-	3.0000	4.3449
กรอผ้ายได้กระสวย				6.0000	-	6.0000	8.6898
3. อื่นๆ				-	-	-	-
ต้นทุนผันแปรอื่นๆ 1				-	-	-	-
ต้นทุนคงที่				-	3.2032	3.2032	4.6392
1. ค่าเสื่อมราคา				-	3.2032	3.2032	4.6392
ที่กระตุก					0.5602	0.5602	0.8113
ฟืนหรือเหล็กขนาดเบอร์ 40					0.2086	0.2086	0.3021
เชือกไนลอน					0.2980	0.2980	0.4316
ไม้กับเขา					0.0089	0.0089	0.0129
ไม้หีบเขา					0.0089	0.0089	0.0129

ตารางที่ ค.7 (ต่อ)

		ผ้าคลุมหลังฝ้าย 24 นิ้ว X 2 เมตร					
รายการ	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
ไม่ย่ำ				0.0268		0.0268	0.0388
กระสวย				0.2235		0.2235	0.3237
หลอดกระสวย				0.0253		0.0253	0.0367
ไม้ด้าม				0.0112		0.0112	0.0162
ไม้จั่นดาม				0.0112		0.0112	0.0162
ไม้จั่นกลม				0.0112		0.0112	0.0162
สายวัด				0.0149		0.0149	0.0216
แปรงมัดฝ้ายเส้นยืน				0.0223		0.0223	0.0324
ระจิงกรอฝ้าย				0.0238		0.0238	0.0345
หลอด PVC ขนาด 7 นิ้ว				0.1192		0.1192	0.1726
ที่เรียงฝ้ายเส้นยืน				0.0060		0.0060	0.0086
ที่หิ้วฝ้าย				0.0060		0.0060	0.0086
เคาอั้งโล่				0.0112		0.0112	0.0162
กระมะงขนาด 0.50 เมตร				0.0149		0.0149	0.0216
ห่วงลวดคล้องฝ้าย				0.0119		0.0119	0.0173
พัคลม				0.0894		0.0894	0.1295
โรงเรือน				1.4899		1.4899	2.1578
2. อื่นๆ				-		-	-
ต้นทุนคงที่อื่นๆ 1				-		-	-
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อผืน 32 นิ้ว X 2 เมตร (บาท)				54.9860	14.0604	69.0464	100.0000
ราคาขายส่ง (บาท/ผืน)	ผืน	1	80.0000	80.0000		80.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปร (บาท/หน่วย)						14.1568	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						25.0140	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)						10.9536	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปรต่อราคาขาย						17.6961	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						31.2675	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						13.6920	
ราคาขายปลีก (บาท/ผืน)	ผืน	1	90.0000	90.0000		90.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปร (บาท/หน่วย)						24.1568	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						35.0140	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)						20.9536	

ตารางที่ ค.7 (ต่อ)

มูลค่าเฉลี่ย 24 นิ้ว X 2 เมตร							
รายการ	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์		อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)	
				เงินสด	ไม่เป็น เงินสด		รวม
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปรต่อราคาขาย						26.8409	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						38.9044	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						23.2818	
(2) ต้นทุนการตลาด				-	-	-	
ค่าเสื่อมราคาตู้โชว์					-	-	
ต้นทุนการลดต้นทุนทั้งหมดต่อเงิน (บาท)					-	-	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อเงิน (บาท) (1)+(2)			54.9860	14.0604	69.0464		
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด					10.9536		
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด					20.9536		
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการ			0.7867		-	0.7867	
ค่าเช่า			0.0715		-	0.0715	
ค่าไฟฟ้า			0.7151		-	0.7151	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)			0.7867		-	0.7867	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อเงิน (บาท) (3)+(4)			55.7727	14.0604	69.8330		

ที่มา : จากการสำรวจและภาควิชากรม

ตารางที่ ค. 8 ต้นทุนและผลตอบแทนผ้าพันคอไหมประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร

รายการ	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่ปัน	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิตต่อผืน				34.9576	14.8473	49.8049	100.0000
ต้นทุนผืนปรต้อผืน				34.9576	12.0000	46.9576	94.2831
1. บั๊จยการผลิต				30.1004	-	30.1004	60.4367
- วัสดุดิบหลัก				29.9286	-	29.9286	60.0916
ไหมประดิษฐ์ เส้นยืน	ใ้จ	2.2857	8.3800	19.1543	-	19.1543	38.4587
ไหมประดิษฐ์ เส้นพุ่ง	ใ้จ	1.2857	8.3800	10.7743	-	10.7743	21.6330
- วัสดุดิบรอง				0.1719	-	0.1719	0.3451
ตุ้มหลอด	ช้อนโต๊ะ	0.1143	0.2500	0.0286	-	0.0286	0.0574
ฟีน	กระสอบ	0.0143	10.0000	0.1429	-	0.1429	0.2868
ขี้ผึ้ง	แผ่น	1.7E-05	25.0000	0.0004	-	0.0004	0.0009
- วัสดุ				-	-	-	-
วัสดุ 1	หน่วย		-	-	-	-	-
- บรรจุภัณฑ์				-	-	-	-
บรรจุภัณฑ์ 1	หน่วย		-	-	-	-	-
2. แรงงาน				4.8571	12.0000	16.8571	33.8464
ทอผ้า					8.0000	8.0000	16.0627
เรียงผ้ายเส้นยืน					1.1429	1.1429	2.2947
ทัวผ้าย					1.7143	1.7143	3.4420
เก็บเขา					0.8571	0.8571	1.7210
ตุ้มผ้าย					0.2857	0.2857	0.5737
กรอผ้ายได้หลอด PVC				2.2857	-	2.2857	4.5893
กรอผ้ายได้กระสวย				2.5714	-	2.5714	5.1630
3. อื่นๆ				-	-	-	-
ต้นทุนผืนแปรอื่นๆ 1				-	-	-	-
ต้นทุนคงที่				-	2.8473	2.8473	5.7169
1. ค่าเสื่อมราคา				-	2.8473	2.8473	5.7169
ปีกระตุก					0.4979	0.4979	0.9998
พื่นหลังไม้สักขนาดเบอร์ 40					0.1854	0.1854	0.3723
เลือกไม้ลอน					0.2649	0.2649	0.5318
ไม้เก็บเขา					0.0079	0.0079	0.0160
ไม้ขาบเขา					0.0079	0.0079	0.0160
ไม้ย้า					0.0238	0.0238	0.0479
กระสวย					0.1986	0.1986	0.3989

ตารางที่ ค. 8 (ต่อ)

รายการ	ค่าปรับค่าใหม่ประดิษฐ์ 9.5 นิ้ว X 2 เมตร				
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์	
			เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
					อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
หลอดกระดาษ				0.0225	0.0225
ไม่ด้าม				0.0099	0.0199
ไม่ชนิดแบน				0.0099	0.0099
ไม่ชนิดกลม				0.0099	0.0099
สายวัด				0.0132	0.0132
แปรงมัดฝ้ายเส้นยืน				0.0199	0.0199
ระวิงกรอฝ้าย				0.0212	0.0212
หลอด PVC ขนาด 7 นิ้ว				0.1059	0.1059
ที่เรียงฝ้ายเส้นยืน				0.0053	0.0053
ที่หวีฝ้าย				0.0053	0.0053
เตาอังไล่				0.0099	0.0099
กระดาษขนาด 0.50 เมตร				0.0132	0.0132
ห่วงลวดคล้องฝ้าย				0.0106	0.0106
พัดลม				0.0795	0.0795
โรงเรือน				1.3243	1.3243
2. อื่น ๆ				-	-
ต้นทุนคงที่อื่นๆ 1				-	-
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดสิ้น 9.5 นิ้ว X 2 เมตร (บาท)			34.9576	14.8473	49.8049
ราคาขายส่ง (บาท/ผืน)	ผืน	1	60.0000	60.0000	60.0000
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปร (บาท/หน่วย)					13.0424
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)					25.0424
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)					10.1951
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปรต่อราคาขาย					21.7374
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย					41.7374
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย					16.9919
ราคาขายปลีก (บาท/ผืน)	ผืน	1	80.0000	80.0000	80.0000
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปร (บาท/หน่วย)					33.0424
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)					45.0424
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)					30.1951
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปรต่อราคาขาย					41.3030
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย					56.3030
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย					37.7439

ตารางที่ ค. 8 (ต่อ)

รายการ	สำนักงานใหม่ประดิษฐ์ ๑5 นิ้ว X 2 เมตร					
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์		
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
						อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(2) ต้นทุนการตลาด				-	-	-
ค่าเสื่อมราคาตู้โชว์					-	-
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อผืน (บาท)					-	-
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อผืน (บาท) (1)+(2)				34.9576	14.8473	49.8049
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด						10.1951
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด						30.1951
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการ				0.6992	-	0.6992
ค่าน้ำ				0.0636	-	0.0636
ค่าไฟฟ้า				0.6357	-	0.6357
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				0.6992	-	0.6992
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อผืน (บาท) (3)+(4)				35.6568	14.8473	50.5041

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค. 9 ต้นทุนและผลตอบแทนผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร

รายการ	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	
				อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)			
(1) ต้นทุนการผลิตต่อผืน			46,5754	23,4914	70,0668	100,0000	
ต้นทุนผันแปรต่อผืน			46,5754	21,0000	67,5754	135,6802	
1. ปัจจัยการผลิต			39,8254	-	39,8254	56,8392	
- วัตถุดิบหลัก			39,0000	-	39,0000	55,6612	
ผ้ายเบอร์ 40/2	ใบ	3,7500	8,0000	30,0000	-	30,0000	42,8163
ผ้ายเบอร์ 10/1	ใบ	1,5000	6,0000	9,0000	-	9,0000	12,8449
- วัตถุดิบรอง				0,8254	-	0,8254	1,1780
สีย้อมผ้าย	ซอง	0,0750	3,0000	0,2250	-	0,2250	0,3211
ฟาง	ม้วน	0,0150	25,0000	0,3750	-	0,3750	0,5352
ตะปูเหลว	ข้อไม้ตะ	0,1500	0,2500	0,0375	-	0,0375	0,0535
พื้น	กระสอบ	0,0188	10,0000	0,1875	-	0,1875	0,2676
สีผง	แผ่น	0,0000	25,0000	0,0004	-	0,0004	0,0005
- วัสดุ				-	-	-	-
วัสดุ 1	หน่วย		-	-	-	-	-
- บรรจุภัณฑ์				-	-	-	-
บรรจุภัณฑ์ 1	หน่วย		-	-	-	-	-
2. แรงงาน			6,7500	21,0000	27,7500	39,6051	
ทอผ้า				7,5000	7,5000	10,7041	
เรียงผ้ายเส้นยืน				2,2500	2,2500	3,2112	
หวีผ้าย				6,0000	6,0000	8,5633	
เก็บขา				4,5000	4,5000	6,4224	
ต้มผ้าย				0,7500	0,7500	1,0704	
กรอผ้ายเส้นหลอด PVC			3,7500	-	3,7500	5,3520	
กรอผ้ายเส้นกระสวย			3,0000	-	3,0000	4,2816	
3. อื่นๆ				-	-	-	
ต้นทุนคงที่				-	-	-	
1. ค่าเสื่อมราคา				-	2,4914	2,4914	3,5557
หักกระตุ้น					0,4357	0,4357	0,6218
พื้นที่เหล็กขนาดเบอร์ 40					0,1622	0,1622	0,2315
เรือกบนลอน					0,2318	0,2318	0,3308
ไม้กับขา					0,0070	0,0070	0,0099
ไม้เท้าขา					0,0070	0,0070	0,0099

ตารางที่ ค. 9 (ต่อ)

ผ้าปูโต๊ะ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร						
รายการ	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์		
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
				อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)		
ไม่เข้า				0.0209	0.0209	0.0298
กระสวย				0.1738	0.1738	0.2481
หลอดกระสวย				0.0197	0.0197	0.0281
ไม้ด้าม				0.0087	0.0087	0.0124
ไม้จั่นด้าม				0.0087	0.0087	0.0124
ไม้จั่นกลม				0.0087	0.0087	0.0124
สอยวัด				0.0116	0.0116	0.0165
แปรงปักฝ้ายเส้นยืน				0.0174	0.0174	0.0248
ระจิงกรอฝ้าย				0.0185	0.0185	0.0265
หลอด PVC ขนาด 7 นิ้ว				0.0927	0.0927	0.1323
ที่เรียงฝ้ายเส้นยืน				0.0046	0.0046	0.0066
ที่หีฝ้าย				0.0046	0.0046	0.0066
เคาอั่งโล่				0.0087	0.0087	0.0124
กะละมังขนาด 0.50 เมตร				0.0116	0.0116	0.0165
ห่วงลวดคล้องฝ้าย				0.0093	0.0093	0.0132
พัคลม				0.0695	0.0695	0.0992
โรงเรือน				1.1588	1.1588	1.6538
2 อันๆ				-	-	-
ต้นทุนคงที่อื่นๆ 1				-	-	-
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อผืน 18 นิ้ว X1.50 เมตร (บาท)				46.5754	23.4914	70.0668
ราคาขายส่ง (บาท/ผืน)	ผืน	1.0000	70.0000	70.0000		100.0000
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปร (บาท/หน่วย)						2.4246
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						23.4246
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)						- 0.0668
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปรต่อราคาขาย						3.4637
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						33.4638
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						- 0.0954
ราคาขายปลีก (บาท/ผืน)	ผืน	1.0000	80.0000	80.0000		80.0000
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปร (บาท/หน่วย)						12.4246
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						33.4246
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)						9.9332

ตารางที่ ค. 9 (ต่อ)

รายการ	หน้าใช้ 18 นิ้ว X 1.50 เมตร					
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์		
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปรต่อราคาขาย						อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด(%)
(2) ต้นทุนการตลาด				-	-	-
					-	-
ค่าเสื่อมราคาตู้โชว์					-	-
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อผืน (บาท)					-	-
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อผืน (บาท) (1)+(2)				46,5754	23,4914	70,0668
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด						- 0,0668
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด						9,9332
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการ				0,6118	-	0,6118
ค่าเช่า				0,0556	-	0,0556
ค่าไฟฟ้า				0,5562	-	0,5562
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				0,6118	-	0,6118
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อผืน (บาท) (3)+(4)				47,1872	23,4914	70,6786

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ